

Manifest voor autismevriendelijke schoolarchitectuur

DEEL 1: ASPECTSS als methodiek voor een inclusieve
brede school

Anouck Cautaert
2de Master Architectuur
2025 - 2026

Seminarie: Designing for More
Promotor: Prof. dr. Jan Vanrie
Co-promotor: Mevr. Lien Reekmans

Abstract (Nederlands)

Genk is een zeer diverse en cultureel rijke stad, waar ook sociaal-economische ongelijkheden aanwezig zijn. Aan de hand van deze scriptie probeer ik bij te dragen aan de inclusie in de stad door in te zetten op onder andere autismevriendelijk maken van de schoolinfrastructuur van Zwartberg-Zuid. De principes die later worden toegepast voor de schoolsite De Appelboom en De Wissel kunnen veralgemeend worden naar de andere twee scholenclusters in Zwartberg.

Het eerste luik van de scriptie omvat dan ook het onderzoek naar onder andere de noden van mensen met autisme en het algemeen gebrek - volgens Mostafa - aan autismevriendelijke infrastructuur. Hierna wordt er een link gemaakt naar de projectlocatie, namelijk Zwartberg, waarbij er een groeiende nood is aan autismevriendelijke ondersteuning binnen bestaande organisaties en gebouwen, alsmede naar onderwijs- en ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren, te concluderen uit het interview met de wijkmanager van Zwartberg. Momenteel wordt er binnen deze infrastructuur minimaal ingezet op autismeondersteunende infrastructuur, waarbij datgene dat aanwezig is niet kwalitatief is. Ook wordt er een link gemaakt naar Zwartberg door de relatie tussen autisme en migratieachtergrond verder te onderzoeken, onder andere blijkens het interview met directeur Frank Bartholomé. Binnen deze autismevriendelijke aanpak wordt er verder ingegaan op de ASPECTSS-richtlijnen, waarbij deze richtlijnen als ondersteunend middel worden gezien.

Als tweede luik wordt er ingegaan op het brede school-principe, waarbij in dit beleidsidee wordt ingezet op onder andere de maximale ontwikkelingskansen en de brede leer- en leefomgeving van kinderen en jongeren. Hierbij wordt er dieper ingegaan op de organisatorische en ruimtelijke organisatie van de brede school.

Als derde en tevens laatste luik wordt voorgaande verzamelde info ruimtelijk vertaald aan de hand van een case study van twee projecten, die inzetten op autismevriendelijke architectuur en het brede school-principe.

De onderzoeksvraag van de scriptie is als volgt: "Hoe kan architectuur bijdragen om scholen, als ondersteunende ontmoetingsplek, inclusiever te maken voor kinderen en jongeren met autisme?". Dit wordt onder andere onderzocht aan de hand van de theoretische ASPECTSS-richtlijnen en het principe van de brede school. Echter is het belangrijk om te benadrukken dat de ASPECTSS-richtlijnen en het principe van de brede school als hulpmiddel dienen om de bestaande site in Zwartberg autismevriendelijk te maken en in te zetten op de sociale noden - in tegenstelling tot het utopische beeld dat momenteel rond deze principes hangt. Bijkomend dient vermeld dat dit een persoonlijke interpretatie zal zijn van hoe deze twee theoretische modellen kunnen worden toegepast binnen een nieuwbouw en herbestemming.

Dit onderzoek wordt aan de hand van literatuuronderzoek, interviews en case onderzoek gevoerd, om op deze manier meer inzicht te krijgen in onder andere de noden van deze doelgroep.

Abstract (Engels)

Genk is a very diverse and culturally rich city, where socio-economic inequalities are also present. Through this thesis, I aim to contribute to inclusion in the city by focusing on, among other things, making the school infrastructure in Zwartberg-Zuid autism-friendly. The principles subsequently applied to the De Appelboom and De Wissel school sites can be generalized to the other two school clusters in Zwartberg.

The first part of the thesis therefore comprises research into, among other things, the needs of people with autism and the general lack—according to Mostafa—of autism-friendly infrastructure.

Subsequently, a link is made to the project location, namely Zwartberg, where there is a growing need for autism-friendly support within existing organizations and buildings, as well as for educational and developmental opportunities for children and young people, as concluded from the interview with the Zwartberg neighborhood manager. Currently, minimal effort is being made within this infrastructure regarding autism-supporting infrastructure, and what is present is of poor quality.

A link is also made to Zwartberg by further investigating the relationship between autism and a migration background, as evidenced by the interview with director Frank Bartholomé, among others. Within this autism-friendly approach, the ASPECTSS guidelines are explored in more detail, with these guidelines being viewed as a supporting tool.

The second section addresses the broad school principle, whereby this policy idea focuses on, among other things, maximizing developmental opportunities and the broad learning and living environment of children and young people. This involves a deeper dive into the organizational and spatial organization of the broad school.

As the third and final section, the previously gathered information is translated spatially using a case study of two projects that focus on autism-friendly architecture and the broad school principle.

The research question of the thesis is as follows: "How can architecture contribute to making schools, as supportive meeting places, more inclusive for children and young people with autism?" This is investigated, among other things, using the theoretical ASPECTSS guidelines and the broad school principle. However, it is important to emphasize that the ASPECTSS guidelines and the broad school principle serve as tools to make the existing site in Zwartberg autism-friendly and to focus on social needs – in contrast to the utopian view currently surrounding these principles. Additionally, it should be noted that this will be a personal interpretation of how these two theoretical models can be applied within new construction and repurposing.

This research is conducted through literature research, interviews, and case studies to gain more insight into, among other things, the needs of this target group.

Dankwoord

Met deze scriptie sluit ik 5 bijzondere jaren af, het einde van een belangrijk hoofdstuk. Dit zou niet mogelijk zijn zonder de hulp van enkele zeer belangrijke personen.

Allereerst zou ik graag mijn ouders, mijn zus en mijn hondje willen bedanken. Bedankt om mij altijd met raad en daad bij te staan. In het bijzonder zou ik ook graag mijn opa willen bedanken. Zonder jou zou ik dit alles niet bereikt hebben. Bedankt voor alle steun!

Prof. dr. Jan Vanrie en mevrouw Lien Reekmans zou ik graag willen bedanken voor al hun vertrouwen en feedback. Ook wil ik mevrouw Eef Boeckx bedanken voor alle feedback en steun gedurende het ontwerpproces. Dankzij u heb ik mezelf verder kunnen ontplooien tot de ontwerper die ik nu ben.

Verder wil ik ook al mijn vrienden en familie bedanken voor hun steun. Ook wil ik al mijn docenten over de jaren heen bedanken voor de goede begeleiding.

Bijkomend wil ik graag de geïnterviewden van deze scriptie willen bedanken: Sien Willemans, Frank Bartholomé en Bjorn Dillen. Zonder jullie inzichten zou ik Zwartberg niet hebben gekend zoals nu.

Als laatste en tevens belangrijkste persoon wil ik graag mijn vriend Leander Vercaigne bedanken. Je bent mijn steun en toeverlaat, dankjewel voor al jouw motivatie en vertrouwen!

Inhoudstabel

Abstract (Nederlands) - Abstract (Engels)

Inhoudsopgave

Inleiding (Nederlands)

LUIK 1 - Autisme: een literatuuronderzoek naar kenmerken en eigenschappen

1.1 Wat is autisme?

1.1.1 Wat zijn de eigenschappen van een persoon met autisme?

1.1.2 Wat houdt het in als iemand met autisme overprikkeld is?

1.1.3 Autisme en migratieachtergrond

1.2 Ondersteuning van mensen met autisme in Genk

1.3 Overzicht

1.4 ASPECTSS

LUIK 2 - De brede school als ondersteunende ontmoetingsplek

2.1 Algemene principes van een brede school

2.1.1 Wat is het doel van een brede school?

2.1.2 Wat houdt een brede school in?

2.2 Wat behelst de organisatie van een brede school?

2.3 Wat is de meerwaarde van een brede school?

2.4 Ruimtelijke modellen en thema's van een brede school

2.5 Tussenconclusie

LUIK 3 - Case: Woutlucht en Kappaertsite

3.1 Analyse aan de hand van de ASPECTSS- methodiek

3.2 Algemeen kader

3.3 Case: Woudlucht

3.3.1 Case: Woudlucht te Heverlee - Cuypers & O architecten

Case: Woudlucht - Algemene analyse

Case: Woudlucht - Analyse volgens de ASPECTSS- principes

3.3.2 Algemene reflectie

3.4 Case: Kappaertsite

3.4.1 Case: Kappaertsite te Zwevegem - BDR bureau en Carton123

Case: Kappaertsite - Algemene analyse

Case: Kappaertsite - Analyse volgens de ASPECTSS- principes

3.4.2 Algemene reflectie

3.5 Reflectie cases Woudlucht - Kappaertsite

4. Bronvermelding

Inleiding

Genk is een zeer diverse stad, met veel culturele rijkdom en een kenmerkend DNA. Maar de problematiek rond structurele sociaal-economische ongelijkheid, kansarmoede bij jongeren en kinderen en de verschillen in mentaliteit tussen de diverse nationaliteiten spelen een zeer belangrijke rol.

Uit diverse interviews met onder meer de directeurs van het expertisecentrum van kleuters en peuters met autisme (zie bijlage 2), alsook de directeur van het buitengewoon onderwijs De Wissel (zie bijlage 3) en de wijkmanager van Zwartberg (zie bijlage 1) blijkt dat er in Genk een groeiende vraag is naar ondersteunende infrastructuur voor mensen met autisme, alsook de noodzaak om meer in te zetten op de onderwijs- en ontwikkelingskansen voor deze doelgroep. Dit resulteert onder andere in een nood aan laagdrempelige ondersteunende infrastructuur voor mensen met autisme, alsmede connectie en ondersteuning van andere kwetsbare doelgroepen.

Daarnaast zal ik binnen deze scriptie een antwoord proberen te bieden op de volgende onderzoeksvraag: “Hoe kan architectuur bijdragen om scholen, als ondersteunende ontmoetingsplek, inclusiever te maken voor kinderen en jongeren met autisme?”. Dit onderzoek zal ik aan de hand van literatuuronderzoek, interviews en case onderzoek voeren om op deze manier meer inzicht te krijgen in onder andere de noden van deze doelgroep.

Binnen deze scriptie zal er eerst dieper worden ingegaan op autisme, waarbij de noden van personen met autisme, alsook autisme en overprikkeling worden bekeken. Binnen het kader van autisme zullen de theoretisch ASPECTSS-principes worden toegelicht. Ik zal gedurende deze scriptie kritisch reflecteren over deze autismevriendelijke methodiek,

waarbij ik deze principes aan de hand van cases verder zal toelichten.

Vervolgens wordt gekeken wat het brede school-principe organisatorisch en ruimtelijk inhoudt. Hierbij wordt in beide hoofdstukken verwezen naar de context van Zwartberg, door typerende elementen - zoals de link tussen autisme en migratieachtergrond - verder te onderzoeken. Vervolgens zal ik dit onderzoek toepassen op de schoolsite De Appelboom en De Wissel in Zwartberg-Zuid, waarbij ik aan de hand van autismevriendelijke principes en het brede school-principe zal inzetten op de nood aan onderwijs- en ontwikkelingskansen.

De scriptie bestaat uit 3 delen, namelijk: het onderzoek, het masterplan en het masterproject.

DEEL 1 van de scriptie bestaat uit 3 luiken en zal dieper ingaan op het onderzoek naar autisme (LUIK 1), het Brede School- principe (LUIK 2) en de toepassing van de ASPECTSS-methodiek op 2 cases (LUIK 3).

DEEL 2 omvat de toelichting van het masterplan, namelijk de zorgcampus. Hierbij zal het Kolenspoor instaan als verbindende, groene en ontmoetende ruggengraat waarlangs diverse ondersteunende projecten zijn gelegen.

DEEL 3 zal dieper ingaan op het ontwerpproces van het masterproject en bestaat eveneens uit 3 onderdelen, namelijk: het onderzoekskader dat het onderzoek naar de buurthuizen omvat, de contextanalyse die dieper ingaat op de analyse van de schoolsite en de ruimtelijke uitwerking van het masterproject.

Deze 3 delen van de scriptie zijn autonoom opgebouwd maar vormen samen 1 groter geheel dat het onderzoek naar het masterproject verder verduidelijkt.

LUIK 1

Autisme: een literatuuronderzoek
naar kenmerken en eigenschappen

1.1 Wat is autisme?

Zoals vermeld in de inleiding ben ik begonnen met een literatuuronderzoek over autisme en wat de specifieke eigenschappen en kenmerken zijn van mensen met autisme.

Huidige scriptie is een voortzetting van mijn onderzoek naar autisme en de link naar architectuur uit mijn 1ste master.

Volgens Autisme Vlaanderen (z.d.) is autisme niet één typisch gedrag, maar uit het zich eerder in verschillende intensiteiten en varianten. Daardoor wordt er gesproken van een autismespectrumstoornis (ASS).

ASS is een neurobiologische ontwikkelingsstoornis. Door de onder- en over-connectiviteit tussen hersengebieden is er sprake van een grootschalige neurale netwerkstoornis. Hierdoor wordt er aan een andere manier van informatieverwerking gedaan (VAPH, z.d.).

Doordat informatie anders wordt verwerkt, ervaren zij de wereld anders (Autisme Vlaanderen, z.d.).

1.1.1 Wat zijn de eigenschappen van een persoon met autisme?

Sinds 2014 wordt er gesproken van een 'autismespectrumstoornis'. Vanaf DSM-5 (American Psychiatric Association, 2013) worden kenmerken van mensen met autisme omschreven aan de hand van diverse criteria. Zo wordt er aangehaald dat mensen met autisme moeite hebben met het leggen van sociale contacten en houden mensen met autisme zich vaak vast aan routines (VAPH, z.d.).

Hierbij wordt er een nadruk gelegd op de nood aan regelmaat en voorspelbaarheid, waarbij de persoon met autisme streeft naar een gevoel van veiligheid en structuur.

Ook wordt er aangehaald dat een overgevoeligheid kan optreden op vlak van bijvoorbeeld licht, geluid, geur, textuur of aanrakingen. Ondergevoeligheid kan resulteren in bijvoorbeeld een zekere fascinatie voor licht of worden elementen zoals temperatuur anders ervaren (Autisme Vlaanderen, z.d.).

Doordat ASS een ontwikkelingsstoornis is, zijn deze symptomen al vanaf een vroege ontwikkelingsperiode aanwezig. Deze stoornissen zorgen dan ook voor een bijkomende impact op het functioneren van de persoon met ASS (VAPH, z.d.).

Autisme is zeer persoonsafhankelijk, waardoor iedere persoon met autisme uniek is (Autisme Vlaanderen, z.d.).

De bestaande literatuur heeft, zoals net aangehaald, meermaals aangetoond dat personen met autisme moeite hebben met prikkelverwerking. Hierdoor ben ik verder onderzoek gaan doen naar hoe mensen met autisme de wereld ervaren en hoe deze kenmerken zich uiten in de bebouwde wereld.

Naar aanleiding van deze vraag kwam ik bij diverse onderzoeken terecht van Ann Heylighen en Stijn Baumers. Bij KULeuven hebben Heylighen en Baumers onderzoek gedaan naar hoe mensen met autisme de wereld ervaren (Baumers & Heylighen, 2010).

Zo werden er in één van hun onderzoeken enkele typerende kenmerken van mensen met autisme aangehaald, zoals: *de (verborgen) logica van een ruimte die mensen met autisme ermee associëren (in tegenstelling tot neurotypische mensen) en de geruststelling/het comfort dat de fysieke ruimte biedt door zijn directe waarneembaarheid*. Maar er worden ook enkele pijnpunten aangehaald, zoals dat *de fysieke ruimte toch een zekere onvoorspelbare of onduidelijke kant heeft, indien deze in gebruik is genomen in de maatschappij* (Baumers & Heylighen, 2010).

Er wordt hierbij aangehaald hoe mensen met autisme troost en veiligheid zoeken in deze betrouwbare ruimtes (Baumers & Heylighen, 2010).

Zoals Liane H. Willey (1999) aanhaalt in haar autobiografie, kan iemand met autisme zich al dan niet fysiek vasthouden of verstoppen in de fysieke ruimte na bijvoorbeeld een drukke of onrustige situatie. Hierbij verkiezen ze in instabiele situaties eerder deze ruimtes dan troost te zoeken bij andere mensen.

Maar deze ruimtes hebben ook een zekere onvoorspelbare kant door de "onzichtbare logica" van de gebouwde omgeving. Deze extra lagen worden door de maatschappij opgelegd en bevatten een culturele en sociale connotatie (Baumers & Heylighen, 2010).

Deze wordt gezien als "onzichtbare logica" en kunnen dus niet zomaar worden waargenomen; door bijvoorbeeld het gebrek aan bordjes op toiletdeuren kan de omgeving niet altijd 'correct' worden geïnterpreteerd. De "onzichtbare logica"

verwijst dus naar een zekere logica van hoe ruimtes kunnen worden begrepen of gebruikt. Hierbij zal deze achterliggende betekenis of het gebruik ervan niet expliciet toegelicht of zichtbaar zijn en kunnen er, zoals in het voorbeeld wordt aangehaald, misverstanden of onduidelijkheden in het gebruik ervan ontstaan (Gerland, 1996).

In het onderzoek kunnen deze kenmerken onder andere terug worden gelinkt naar de nood aan voorspelbaarheid, de regels/routines die mensen met autisme hebben en de omgang met diverse (niveaus van) prikkels die mensen met autisme kunnen ervaren. Zoals eerder aangehaald ervaren mensen met autisme de omgeving anders door deze typerende kenmerken (Autisme Vlaanderen, z.d.).

In het voorgaande stuk werd er dieper ingegaan op hoe personen met autisme bepaalde omgevingen ervaren en met prikkels omgaan. Dit wekt de vraag wat er zou kunnen gebeuren als een persoon met autisme te veel prikkels zou ervaren? Immers, deze prikkels hebben een grote impact op het gedrag en de ervaring van de ruimte van iemand met autisme.

1.1.2 Wat houdt het in als iemand met autisme overprikkeld is?

Overprikkeling houdt in dat een persoon met autisme niet alle prikkels meer kan verwerken.

Hierdoor kan een persoon met autisme sneller overstuur raken of overdonderd worden door bijvoorbeeld een te veel aan sensorische prikkels, zoals licht of geluid. Al deze prikkels kunnen bijdragen en evolueren tot een grote stressbron (Heslinga, 2014).

Deze overprikkeling ontstaat door te veel stressprikkels wegens het gebrek aan een (goede) filter, waardoor alle inkomende prikkels nog harder binnenkomen (Heslinga, 2014). Stressprikkels zijn dus het resultaat van (stress)factoren, waarbij deze opeenstapeling van stress al dan niet door externe factoren escaleert (Heslinga, 2023).

Deze overprikkeling kan onder andere leiden tot woede-uitbarstingen, irritatie, schreeuwen of concentratieproblemen. Door deze ontlading lijkt het voor de buitenomgeving alsof de persoon in kwestie controle verliest (Heslinga, 2014).

Een persoon die overprikkeld is, heeft nood

aan rust en herstel na deze overmaat aan prikkels. Deze rust zou opgelost kunnen worden door architectonische ruimtes. Het is dus van belang om de stressprikkels zo vroeg mogelijk te herkennen en hiermee te leren omgaan (Heslinga, 2014).

Volgens Kuipers en Horvers (2023) gebeurt overprikkeling in 3 fases: in de eerste fase (groen) heeft de persoon in kwestie een "normaal" gedrag, in de tweede fase (oranje) krijgt de persoon veel prikkels en informatie binnen waardoor er een lichte afwijking is in het "normale" gedrag en in de laatste fase (rood) verliest de persoon in kwestie de controle door overprikkeling. Er wordt hierbij de nadruk gelegd op het voorzien van een prikkelarme(re) ruimte waarbij deze persoon tot rust kan komen.

Aangezien autisme zeer persoonsafhankelijk is, varieert de duur en intensiteit van de diverse fases per persoon en omgeving.

1.1.3 Autisme en migratieachtergrond

Autisme wordt vanuit diverse culturen anders beschouwd, zowel op vlak van culturele als maatschappelijke opvatting. In bepaalde culturen wordt autisme gezien als een straf, terwijl in andere culturen het woord "autisme" niet bestaat. Autisme is in deze culturen door deze negatieve perceptie moeilijker te accepteren. Ook is het moeilijker om autisme vast te stellen bij kinderen met een migratieachtergrond, door onder andere de taalbarrière (NVA, Nederlandse Vereniging voor Autisme, 2025).

In steden zoals Genk, waar er 117 verschillende nationaliteiten aanwezig zijn en waar 13,5% een niet-Belgische nationaliteit heeft, is het zeer belangrijk dat hiervolgende aandacht aan wordt geschonken (Dashboard - Bevolking - Genk, n.d.).

Als empirisch deel van de scriptie heb ik interviews afgenomen, onder andere van de wijkmanager van Zwartberg, Sien Willemans op 12 november 2025. Op deze manier kreeg ik direct inzicht in de hedendaagse noden en problematieken van de buurtbewoners in Zwartberg. Het transcript van het interview is terug te vinden als bijlage 1.

De wijkmanager van Zwartberg, Sien Willemans, haalde aan, zoals vermeld in de beleidsvisie van Genk, dat Genk wil inzetten op inclusie en ondersteuning van diverse kwetsbare doelgroepen. De organisatie de RegenbOog, gevestigd te Zwartberg, staat grotendeels in voor deze inclusie. In een podcast van de stad Genk (2024) over mensen met een handicap vertelt een vertegenwoordiger van de RegenbOog over de werking van deze organisatie. Hierbij wordt aangehaald dat de organisatie inspeelt op diverse leeftijden en diverse takken bevat. Zo heeft de organisatie enerzijds een kinder-, jeugd- en volwassenwerking; anderzijds geeft ze ook aan externe organisaties inzichten

en raad over de aanpak om een omgeving autismevriendelijk te maken.

De wijkmanager van Zwartberg vertelde een anekdote waarbij één van haar collega's via huiswerkbegeleiding had opgemerkt dat er een leerling autisme zou kunnen hebben. De RegenbOog werd geraadpleegd, waarna zij toelichting gaven aan de school over alternatieve aanpakken en hoe onder andere de speelplaats kon worden aangepakt. Hierbij was er een vraag naar en nood aan ruimtelijke aanpassingen die de omgeving autismevriendelijker maken.

Teven werd door de wijkmanager aangehaald dat momenteel nog niet alle gebouwen en organisaties autismevriendelijk zijn omwille van financiële redenen, maar dat de stad hier wel wil op inzetten door onder andere het inschakelen van een inclusiecoach.

"Wat De Regenboog wel heeft, is een inclusiecoach. Dat is iemand die stadsbreed wordt ingezet en door de stad betaald wordt. Die werken dus over verschillende jeugdwerkingen en speelpleinwerkingen heen om advies te geven. Deze zomer bijvoorbeeld heeft die inclusiecoach bij verschillende speelpleinwerkingen meegedraaid om te kijken hoe ze hun werking inclusiever kunnen maken voor kinderen en jongeren met een beperking. Dat gaat over heel praktische dingen: een stille ruimte voorzien, de manier van eten aanpassen, of kleine aanpassingen in de werking zodat het toegankelijker wordt. Vanuit De Regenboog wordt er dus heel sterk ingezet op inclusie, maar dat staat misschien niet altijd zo expliciet naar buiten toe. Ik zie dat ook in andere contexten. Bijvoorbeeld bij huiswerkbegeleiding kregen we via de vrijwilligers signalen dat sommige kinderen het moeilijk hadden. Dan is er iemand van De Regenboog een paar keer mee ingeschakeld om mee te kijken naar de gezinssituatie. Bij sommige kinderen ging het om specifieke

zaken zoals dyslexie of autisme. In bepaalde gevallen bleek dat de ondersteuning niet goed afgestemd was op hun noden, en werd er geadviseerd om de groep anders te organiseren of beter op te splitsen." (Willemans, S., persoonlijk interview, november 2025)

Uit analyse van de buurthuizen is ook te concluderen dat deze ondersteunende functies gehuisvest zijn in verouderd patrimonium dat niet autismevriendelijk is. Dit wordt verder toegelicht in DEEL 3: Masterproject van de scriptie.

Om dieper inzicht te krijgen in de noden van buurtbewoners, heb ik interviews afgenomen van de directeur van het expertisecentrum voor kleuters en peuters met autisme (zie bijlage 2), alsook de directeur van het bijzonder middelbaar onderwijs De Wissel (zie bijlage 3). Op deze manier kan onderzocht worden hoe ouders, maar ook kleuters, peuters en jongeren omgaan met hun diagnose, alsook wat hun specifieke noden zijn.

Zoals in een interview met de directeur van het expertisecentrum voor peuters en kleuters met autisme op 19 december 2025 naar voren komt, is het begeleiden van ouders in het accepteren van de diagnose een belangrijk aspect. De directeur haalde aan dat autisme in veel culturen nog altijd gezien wordt als een straf. Het transcript van het interview is terug te vinden als bijlage 2.

"Ook zijn er kinderen met een andere cultuur, die ook een beperkte achterstand met hun meeneemt. Dit is toch nog altijd een beetje een straf van de duivel voor sommige mensen. We horen ook dikwijls dat andere culturen autisme kunnen oplossen aan de hand van kruiden. Dan investeren ze

duizenden euro's in kruiden, maar achteraf blijken de kinderen niet genezen te zijn. Dat zijn verhalen dat we spijtig genoeg ook nog vaak horen." (Bartholomé, F., persoonlijk interview, december 2025)

Hierbij is het dus van belang dat mensen met autisme ondersteund worden, om op deze manier het taboe hier rond weg te werken. Er is nood aan ondersteuning en uitbreiding van autisme-ondersteunende infrastructuur.

Uit de interviews en het onderzoek van Tucker et al. (2021) blijkt dat er diverse barrières aanwezig zijn in publieke ruimtes. Deze belemmeringen zorgen ervoor dat diverse doelgroepen, zoals mensen met een beperking, uitgesloten worden van het gebruik van deze publieke ruimte.

Graag wil ik binnen deze scriptie streven naar het meer inzetten op inclusieve architectuur en universal design.

Universal design is een theoretisch denkkader, waarbij er wordt ingezet op de algemene toegankelijkheid voor iedereen. Dit denkkader kan worden toegepast op uiteenlopende domeinen, zoals een omgeving, maar ook op informatie en producten (Ginnerup et al., 2009). Uit onderzoek van Imrie (2011) blijkt dat zekere beperkingen toch problemen met zich meebrengen. Binnen deze scriptie zal hier niet verder op ingegaan worden.

Ik ben van mening dat alle gebouwen autismevriendelijk maken enkel kan gebeuren in een utopische context. Met deze scriptie pleit ik er dan ook voor om in te zetten op - al dan niet kleine - aanpassingen die mensen met autisme kunnen ondersteunen om zo bij te dragen aan het welzijn van alle gebruikers.

1.2 Ondersteuning van mensen met autisme in Genk

Stad Genk ("Vastberaden Voor Een Sterke Genkse Toekomst", 2025) streeft naar inclusie binnen de samenleving en aandacht voor zorg en ondersteuning. In een interview met wijkmanager Sien Willemans (zie bijlage 1) kwam naar boven dat het beleid wil inzetten op een zo inclusief mogelijke stad. Hierbij worden bijvoorbeeld prikkelarme ruimtes georganiseerd op onder andere de carnaval en de Warmste Week. In afbeeldingen 2 en 3 is te zien hoe de prikkelarme ruimte van de Warmste Week eruit zag.

"Genk is en blijft een stad waar niemand achterblijft."

(Vastberaden Voor Een Sterke Genkse Toekomst, 2025)

De Warmste Week werd in 2025 georganiseerd in Genk, waarbij het thema "onzichtbaar ziek zijn" was. Hieronder vallen zowel mentale als fysieke chronische ziektes, zoals chronische pijn en diabetes. Er werden diverse activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld de kunstinstallatie "Samen verlichten we de pijn" (De Warmste Week - Stad Genk, n.d.) en geldinzamelacties, zoals kerstmarkten en workshops (Genk Vlamt: Overzicht Van Alle Acties - Stad Genk, n.d.). Ook werd benadrukt dat het een toegankelijk event was; zo werden er extra maatregelen genomen voor onder andere de toegankelijkheid van rolstoelgebruikers, blinden en slechtzienden, doven en slechthorenden en personen met neurodiversiteit (De Warmste Week: Toegankelijk Event, n.d.). Op afbeelding 1 is er een schematische indeling van de inplanting van de Warmste Week te zien.

Afbeelding 1: schematische indeling inplanting de warmste week (De Warmste Week: Toegankelijk Event, n.d.).

Op deze manier werd aandacht gevestigd en geld ingezameld rond deze thema's. Ook legt Genk op deze manier de nadruk op de inclusie, die zij centraal plaatsen ("Vastberaden Voor Een Sterke Genkse Toekomst", 2025).

Zoals eerder vermeld kwam het thema van "inclusie" ook naar boven tijdens het interview met de wijkmanager Sien Willemans op 12 november 2025 (zie bijlage 1). Hierin werd benadrukt dat Genk bezig is met het autismevriendelijk maken van organisaties, maar dat dit nog niet overal mogelijk is omwille van financiële redenen.

In het interview met de directeur van het expertisecentrum voor peuters en kleuters met autisme (zie bijlage 2) werd het belang van deze ondersteuning, alsook de nood aan uitbreiding van autismeondersteunende infrastructuur benadrukt.

Vanuit reeds aangehaalde interviews en het Meerjarenplan in Genk (2025) luidt er een noodkreet aan het autismevriendelijk maken van de omgeving, organisaties en gebouwen. Hierbij is er nood aan acceptatie van autisme en het beëindigen van de stigmatisering ervan.

Er kan dus worden geconcludeerd dat er een groeiende vraag is naar deze autismevriendelijke en ondersteunende infrastructuur binnen gebouwen en organisaties. Stad Genk is reeds bezig met de integratie en de uitbreiding ervan. Het lijkt mij een opportuniteit om binnen mijn masterproject en -scriptie verder in te zetten op de integratie van autismevriendelijke elementen en structuren.

De transcripten van de interviews zijn terug te vinden als bijlagen.

Afbeelding 2: prikkelarme ruimte op de warmste week (eigen afbeelding)

Afbeelding 3: prikkelarme ruimte op de warmste week (eigen afbeelding)

1.3 Overzicht

In het eerste luik van de scriptie werd er gefocust op het literatuuronderzoek van wat autisme inhoudt en wat de kenmerken zijn van mensen met autisme. In onderstaande tabel 1 wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste kenmerken en eigenschappen van mensen met autisme. Ook wordt er - zoals eerder besproken - geconcludeerd hoe mensen met autisme de gebouwde omgeving ervaren en wat de eventuele pijnpunten zouden kunnen zijn hiervan.

Kenmerken en eigenschappen van mensen met autisme	- Moeite hebben met het leggen van sociale contacten (VAPH, z.d.). - Zich vaak vasthouden aan routines (VAPH, z.d.). - Nood hebben aan regelmaat en voorspelbaarheid, waarbij er wordt gestreefd naar een gevoel van veiligheid en structuur (Autisme Vlaanderen, z.d.). - Overprikkeling kan leiden tot woede-uitbarstingen, irritatie, schreeuwen of concentratieproblemen. Hierdoor is er nood aan rust en herstel (Heslinga, 2014).
Kenmerken en eigenschappen van mensen met autisme, gelinkt aan architectuur	- De geruststelling/het comfort dat de fysieke ruimte biedt door zijn directe waarneembaarheid en leesbaarheid (Baumers & Heylighen, 2010). - Het zoeken van troost en veiligheid in de betrouwbare ruimtes eerder dan bij personen (Liane H. Willey, 1999) . - De rust die een overprikkeld persoon nodig heeft, zou opgelost kunnen worden door architectonische ruimtes en architectuur (Heslinga, 2014).
Pijnpunten in de gebouwde omgeving	- Er kan een overgevoeligheid optreden op vlak van licht, geluid, geur, textuur of aanrakingen (Autisme Vlaanderen, z.d.). - Een ondergevoeligheid kan resulteren in een zekere fascinatie voor licht of het anders ervaren van elementen zoals temperatuur (Autisme Vlaanderen, z.d.). - De fysieke ruimte kan een zekere onvoorspelbare of onduidelijke kant hebben (Baumers & Heylighen, 2010).

Tabel 1: kenmerken en eigenschappen van mensen met autisme; hierbij wordt de link gemaakt naar architectuur en pijnpunten die zich voordoen in de gebouwde omgeving.

Zoals in tabel 1 kan worden geconcludeerd zijn er diverse elementen die een (negatieve) invloed kunnen hebben op mensen met autisme. Het is dus van belang dat hiermee in architectuur en in de gebouwde omgeving rekening wordt gehouden.

1.4 ASPECTSS

Na onderzoek over richtlijnen en principes over hoe kan ontworpen worden voor mensen met autisme, ben ik terechtgekomen op het principe van "ASPECTSS" dat ontwikkeld werd door Magda Mostafa (TEDx Talks, 2016; Architecture For Autism: Autism ASPECTSS in School Design, z.d.).

Magda Mostafa is onder meer universitair hoofddocent architectuur aan de University in Caïro en hoofddocent voor Special Needs bij Progressive Architects (Progressive Architects, z.d.). Mostafa's (z.d.) onderzoeksgebied en focus omvatten, onder andere, mensen met autisme en mensen met speciale behoeften. Ze wordt wereldwijd geprezen voor haar onderzoek en werk betreffende mensen met autisme. Voor de ASPECTSS Design Index heeft Mostafa in 2014 de Architecture for All Research Award van de International Union of Architects ontvangen.

Ik stelde me dan ook de vraag op welke specifieke manieren architectuur, al dan niet in de vorm van ontwerpprincipes, zou kunnen bijdragen om scholen als ondersteunende ontmoetingsplek inclusiever te maken voor kinderen en jongeren met autisme en op welke manier dit zou kunnen gebeuren? Zijn er misschien bepaalde type ruimtes die kunnen worden gebruikt en hoe zou een school hieraan kunnen worden aangepast?

Mostafa (TEDx Talks, 2016; Architecture For Autism: Autism ASPECTSS in School Design, z.d.) benadrukt het belang van ontwerpers en de impact die zij op het dagelijkse leven hebben. Zo hebben zij inspraak op de manier van communicatie en interactie die er zich in een stad of ruimte kan voordoen. Mostafa streeft naar architectuur voor iedereen. In tegenstelling tot huidige projecten en aanpakken mag architectuur niet alleen rekening houden met "de standaard".

In de TEDx Talks (2016) haalt Magda Mostafa aan dat ze haar onderzoek naar richtlijnen voor het ontwerpen voor mensen met autisme is gestart omdat er aanvankelijk geen richtlijnen waren. Hierdoor heeft zij de principes van ASPECTSS ontwikkeld met als doel dat architectuur mensen met autisme kan helpen.

Mostafa benadrukt ook dat autisme een spectrum is en daardoor zeer persoonsafhankelijk is.

Na 11 jaar onderzoek werden in 2013 de 7 ASPECTSS-richtlijnen (Autism-archi, z.d.; Architecture For Autism: Autism ASPECTSS in School Design, z.d.; mostafa, 2008) gepubliceerd; deze houden in:

- Acoustics: hierbij wordt er gestreefd naar een gecontroleerde akoestische omgeving.
- Spatial sequencing: hierbij wordt de nadruk gelegd op een logische ordening van de ruimtes op basis van hun gebruiken.
- Escape: deze ruimtes zorgen ervoor dat mensen met autisme bij overstimulatie een plek hebben om naartoe te "vluchten".
- Compartmentalization: hierbij wordt de nadruk gelegd op de compartimentering van diverse functies en de daarbij horende zintuiglijke kwaliteiten.
- Transition: dit zorgt ervoor dat er een overgang gemaakt kan worden tussen ruimtes met een verschillend niveau in stimulans.
- Sensory zoning: hierbij worden ruimtes met eenzelfde stimulans gegroepeerd.
- Safety: hierbij wordt de veiligheid van de gebruikers gegarandeerd.

Op afbeelding 4 is er een schematische voorstelling van de verschillende principes te zien.

Op vlak van onderzoek, autisme en de link naar architectuur vonden er voor Mostafa reeds andere onderzoeken plaats (Architecture For Autism: Autism ASPECTSS in School Design, z.d.), zoals Myler et al (2003), alsook Forcier (1999), Rimland (1963) en Maxwell & Chmielewski (2008).

Hierbij werd er reeds een link gemaakt tussen mensen met autisme en de sensorische omgeving en stimuli (Rimland, 1963; O'Neil, M., & Jones, R., 1997).

Er is dus sprake van een overlapping tussen deze onderzoeken en de ASPECTSS-methodiek, zoals de link naar akoestiek door akoestische muren te voorzien en soundmasking bij Kanakri et al. (2017) en WELL Building Standard (International WELL Building Institute, z.d.).

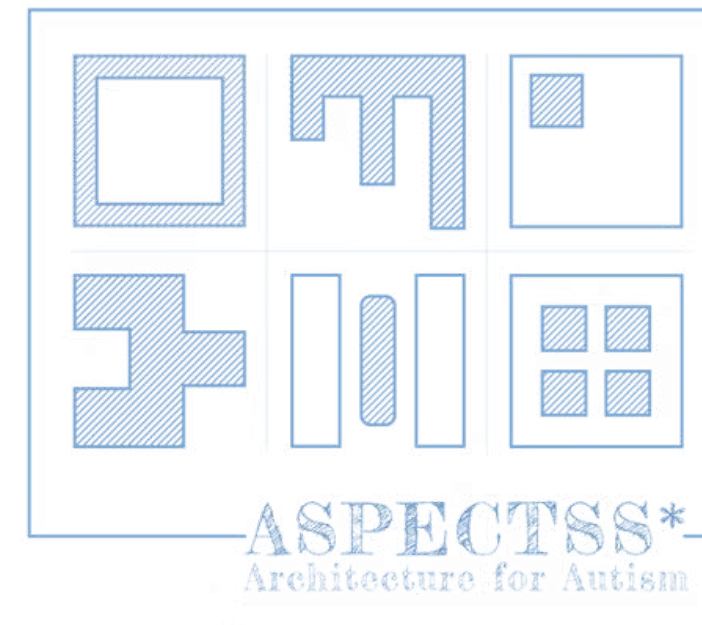
Er zijn ook verschillen tussen de diverse principes, zoals het verschil in het belang van het principe van safety van de ASPECTSS-methodiek en het gebrek eraan bij de WELL Building Standard (Mostafa et al., 2023).

Binnen deze scriptie wordt er dieper ingegaan op de ASPECTSS-methodiek.

In verder onderzoek en toepassing van de ASPECTSS- methodiek op cases, kwamen volgende vaststellingen naar boven:

- Transitieruimtes worden gebruikt enerzijds voor de overgang tussen diverse stimulizones en anderzijds door leerlingen en leerkrachten als onder andere werkruimte.
- Bij voorkeur is er een toegang naar buiten; op deze manier wordt er ingezet op de proprioceptieve en vestibulaire behoeften.
- Kleurgebruik inzetten voor wayfinding heeft een positieve invloed.
- Het plaatsen van tafels in een U- vormige opstelling maakt een modulaire opstelling mogelijk.
- Het geluid afkomstig van andere kinderen wordt minder storend ervaren dan verwacht.

Deze principes worden bijkomend toegepast binnen het masterproject, alsook geanalyseerd in de cases (Mostafa et al., 2024).

Afbeelding 4: Visualisatie ASPECTSS-richtlijnen (Autism-archi, z.d.).

Deze principes zullen verder worden toegepast op 2 cases in luik 3 van deze scriptie, alsook in mijn persoonlijk masterproject. Hierbij zal ik de ASPECTSS-richtlijnen gebruiken als ondersteunend hulpmiddel om een gebouw autismevriendelijk te analyseren en te ontwerpen.

De vraag kan gesteld worden in welke mate hedendaagse gebouwen deze autismevriendelijke methodiek, al dan niet onbewust, volgen.

LUIK 2

De brede school als
ondersteunende ontmoetingsplaats

Vanuit het interview met de wijkmanager Sien Willemans (zie bijlage 1), alsook het interview met de directeur van het expertisecentrum voor kleuters en peuters met autisme Frank Bartholomé (zie bijlage 2) kwam de vaststelling dat er een groeiende nood is aan autisme ondersteunende infrastructuur. Hierbij werd tijdens het interview met de wijkmanager aangehaald dat stad Genk reeds inzet op deze ondersteunende infrastructuur, alsook het belang van de buurthuizen in de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen.

Vanuit deze vaststelling ben ik het belang en de functie van de buurthuizen verder gaan analyseren. Dit onderzoek wordt verder toegelicht in DEEL 3: Masterproject.

Het Brede School- principe kan dus een zeer belangrijke rol spelen om een autismevriendelijke ontmoetingsplaats te creëren, alsook ondersteuning te bieden aan kwetsbare doelgroepen.

In luik 2 van deze scriptie zal er een verdiepend onderzoek naar dit principe plaatsvinden.

2.1 Algemene principes van een brede school

“Een Brede School is een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren waaronder één of meerdere scholen, die samen werken aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd en op school met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren. Een kwalitatieve bredeschoolwerking heeft oog voor diversiteit, verbinding en participatie. De concrete werking hangt af van de lokale context.”

(Joos, A., & Enalsteen, V., 2010, p. 5)

Het Brede School- principe is een beleidsidee vanuit de Vlaamse Overheid, waarbij uit onderzoek naar schoolgebouwen (Agion, 2012) blijkt dat er ook idealiter wordt ingezet op “het optimaal gebruik van de onderwijsinfrastructuur, inclusief het multifunctioneel gebruik” (Leemans & AGIO, 2013, p. 85).

Binnen het principe wordt onder meer de nadruk gelegd op de maximale ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren. Om deze ontwikkelingskansen te bereiken, wordt er samengewerkt met diverse partners, zoals een (school) opbouwwerk, buurtwerking, een bibliotheek of volwasseneneducatie. Zo wordt er ingezet op een veilige omgeving waar kinderen en jongeren ervaringen kunnen opdoen en ontmoetingen kunnen aangaan (Joos & Enalsteen, 2010).

Verder legt dit principe ook de nadruk op de brede werking van onder andere de activiteiten en het publiek, met als doel kansarme en kansrijke kinderen en jongeren te bereiken. Het principe streeft hierbij naar de gelijkheid van kansen tussen alle kinderen en jongeren. Er kan bijvoorbeeld ingezet worden op opvoedingsondersteuning, om op deze manier in te spelen op het vooruitgaan van kinderen of jongeren en om eventuele achterstand tegen te gaan (Joos & Enalsteen, 2010).

Een brede school is zeer contextafhankelijk; hierbij wordt er onder andere gekeken naar de noden van de buurt en de verbinding tussen binnen- en buitenschools leren. Leren staat binnen de brede school centraal. Het is tevens van belang dat beiden, zowel de school als de partners, het als een win-winsituatie ervaren (Joos & Enalsteen, 2010).

De brede school zet in op de “brede leer- en leefomgeving” van kinderen en jongeren. Hierbij wordt er ingezet op de aanpak van de omgeving van de school, zoals de speelplaats, maar ook op de brede context, zoals de buurt en de straat (Agion, n.d.).

Op afbeeldingen 5 en 6 is er een schematische weergave te zien van het Brede School-principe. Hier is te zien wat het Brede School-principe inhoudt, alsook hoe het principe inpast in de omgeving.

Verder bestaan er diverse varianten en verwanten van de brede school in binnen- en buitenland, zoals community schools. Binnen deze masterscriptie wordt de campusstructuur van een brede school verder onderzocht (Agion, n.d.).

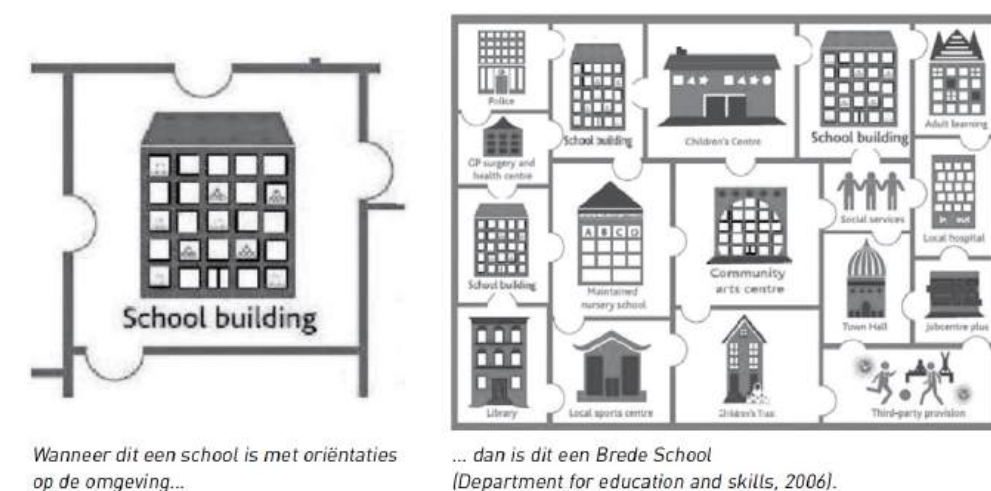
Zoals eerder aangehaald, is Genk een stad met een rijke culturele gelaagdheid en een diversiteit aan nationaliteiten. Hierbij komt ook een sociaal-economische kwetsbaarheid kijken, zoals kansarmoede (Opgroeien, 2025) en schoolse vertraging van leerlingen (Armoedemonitor - Onderwijs - Bokrijk, n.d.). Door het brede school-principe wordt er ingezet op onder andere de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren, waardoor deze kwetsbaarheden kunnen worden ondersteund en tegengegaan. Hierbij is het ook zeer

interessant dat het brede school-principe contextafhankelijk is, zodat er specifiek per wijk kan ingezet worden op de diverse noden (Joos & Enalsteen, 2010).

Binnen mijn masterproject wil ik graag inzetten op deze maximale ontwikkelingskansen, door lokale noden te verwezenlijken met de bestaande schoolstructuur. Dit wordt verder toegelicht in DEEL 3: Masterproject van de scriptie.

Afbeelding 5: schematische weergave brede school (Joos & Enalsteen, 2010).

Afbeelding 6: vereenvoudigde voorstelling van een brede school (Department for education and skills, 2006)

2.1.1 Wat is het doel van een brede school?

“In een samenleving waar sociale ongelijkheid speelt, kunnen Brede Scholen een belangrijke hefboom vormen in het realiseren van gelijke ontwikkelingskansen.”
(Joos, A., & Enalsteen, V., 2010, p.8)

Een brede school zet in op diverse elementen, zoals pedagogische ontwikkeling en de aanpak van maatschappelijke uitdagingen. Verder wordt er ook een nadruk gelegd op gelijke (onderwijs)kansen (Agion, n.d.). Zoals aangehaald zet een brede school ook in op de maximale ontwikkelingskansen van alle kinderen en jongeren; hierbij worden 5 kernelementen benadrukt, namelijk:

- *Lichamelijke en geestelijke gezondheid*, zoals een gezonde levensstijl en meer sportactiviteiten voorzien.
- *Binnen- en buitenshuse veiligheid*, zoals het voelen van respect en aandacht.
- *Vorbereiding op de toekomst*, zoals het behalen van een diploma en het vinden van werk.
- *Talentontwikkeling en plezier*, zoals een hoge participatiegraad van de buurt, ontspannen en opleidingsmogelijkheden.
- *Maatschappelijke participatie*, zoals de actieve betrokkenheid van kinderen en jongeren met hun buurt.

Idealiter zet de brede school in op al deze kernelementen, maar aangezien er binnen het Brede School- principe wordt gesproken over een lange, middellange en korte termijn, kan er op bepaalde kernelementen later meer ingezet worden.

Ook hier wordt de samenwerking tussen diverse sectoren benadrukt, alsook het contextafhankelijke karakter van het programma en de aanpak van de brede school (Joos & Enalsteen, 2010).

2.1.2 Wat houdt een brede school in?

Binnen de brede school staat een brede leer- en leefomgeving centraal, waarbij de connectie naar de omgeving toe zeer belangrijk is.

Hierbij worden 3 aspecten benadrukt:

- *Breed leren*: hierbij wordt een verbinding gemaakt tussen het binnen- en buitenschoolse leren, waarbij kinderen en jongeren onder andere competenties in andere levensechte contexten kunnen oefenen, zoals andere mensen ontmoeten. (Van Oenen et al., 2004)
- *Verbreden van de leer- en leefomgevingen*: hierbij worden nieuwe en verbrede contexten en omgevingen aangeboden aan kinderen en jongeren, om op die manier een uiteenlopend aanbod aan belevingen te bieden die aansluiten bij de interesses van de participanten, zoals bijvoorbeeld Sport na School of een samenwerking met de muziekschool na de schooluren.
- *Versterken van de leer- en leefomgeving*: hierbij wordt bijkomstige ondersteuning en versterking geboden aan contexten, zoals buurtbewoners en ouders, waarbinnen kinderen en jongeren zich ontwikkelen. Op deze manier wil men drempels verlagen en inspelen op aanwezige barrières, door bijvoorbeeld informele infomomenten te organiseren.

Een brede school speelt idealiter in op alle 3 zonet aangehaalde aspecten; zoals eerder aangehaald is de context en de school afhankelijk hoe de diverse aspecten benadrukt en toegepast worden (Joos & Enalsteen, 2010).

2.2 Wat behelst de organisatie van een brede school?

Het is van belang om in te zetten op de kwaliteit van de brede school en de brede leer- en leefomgeving, door rekening te houden met 3 aspecten, namelijk:

- *Diversiteit*, zoals de verscheidenheid van de populatie kinderen en jongeren, het aanbod aan activiteiten en de samenwerkingsverbanden.
- *Verbinding*, zoals de samenwerkingen en verhoudingen tussen diverse organisaties en de school.
- *Participatie*, waarbij wordt gekeken hoe en in welke mate er een participatieve samenwerking kan aangegaan worden met onder andere de kinderen en jongeren.

Door in te zetten op deze 3 aspecten, wordt er ingezet op onder meer de brede ontwikkeling en samenwerkingsverbanden. Tevens wordt er ingezet op de ontwikkelingskansen van de kinderen en jongeren (Joos & Enalsteen, 2010).

2.3 Wat is de meerwaarde van een brede school?

Het Brede School-principe heeft op meerdere doelgroepen - zowel kinderen, jongeren als ouders - een positieve impact. Hierdoor ontstaat er een sterke leer- en leefomgeving die bijkomend een positieve impact heeft op de samenleving en op organisaties uit diverse sectoren.

Het Brede School-principe biedt mogelijkheden, gelijke kansen en ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren. Verder wordt het (bestaande) aanbod van de leer- en leefomgeving sterker, bekender, toegankelijker en kwalitatiever. Op deze manier wordt er ook ingezet op kwetsbare doelgroepen en bijkomend worden ouders, begeleiders en leerkrachten ondersteund door in te spelen op nieuwe ontwikkelingskansen (Joos & Enalsteen, 2010).

Volgens het theoretische model van het Brede School-principe kunnen er idealiter diverse gewenste uitkomsten gekoppeld worden aan de toepassing van het principe, op vlak van onder andere de buurt en de school.

Andere doelgroepen - zoals de buurt - profiteren mee van deze diverse waaier aan ontwikkelingskansen en deze aangepakte leer- en leefomgeving. Hierbij kan er eveneens ingezet worden op een participatieve rol van de ouders, als uitbreiding van hun ondersteunende rol.

Zoals eerder aangehaald heeft de brede school een positieve impact op de omgeving en kan op deze manier ingezet worden als duurzame buurtontwikkelaar. Ook zijn de sociale contacten tussen buurtbewoners beter en wordt de brede school een centraal aanspreekpunt.

Scholen ervaren eveneens een positieve impact, doordat er onder andere een betere band met de buurt, de ouders en de leerlingen ontstaat en er meer samenwerkingen ontstaan met andere partners en scholen. De school wordt programmatisch uitgebreid door diverse nieuwe projecten, al dan niet binnen de schoolmuren. Op deze manier worden er ook andere werkvormen gehanteerd door de leerkrachten en kan er een connectie gemaakt worden met buitenschools leren (Joos & Enalsteen, 2010).

Het is van belang dat de diverse samenwerkingen met de brede school ten voordele van de ontwikkelingskansen van de kinderen en jongeren worden ingezet. Indien dit niet het geval is en er geen duidelijke samenwerking is, wordt er niet gesproken over een brede school (Agion, n.d.).

De brede school is een beleidsidee. Ik ben me er dan ook van bewust dat dit principe niet de enige interessante oplossing is om onder andere onderbenutting tegen te gaan en in te zetten op de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren. Maar wel zie ik in dit principe een grote potentie vermits er wordt ingezet op diverse elementen, zoals de lokale context en de ongelijke kansen tussen kinderen en jongeren, hetgeen momenteel in Zwartberg voor problemen zorgt. Daarom zou ik dit principe graag in mijn masterproject willen toepassen om op deze manier te onderzoeken of deze principes werken en een positieve impact hebben.

Aan de hand van deze inzichten ben ik van mening dat het Brede School-principe ook voordelen, zoals ontwikkelingskansen voor jongeren op het autismespectrum, zal bieden.

Door deze samenwerking met de buurt, alsook het kwalitatiever maken van de leer- en leefomgeving, kunnen mensen met autisme beter ondersteund worden en zal deze ondersteuning ook toegankelijker zijn.

Op deze manier kan er meer ingezet worden op de inclusie van de buurt, alsook de aanwezige autismeondersteunende infrastructuur waaraan wel degelijk een nood is.

2.4 Ruimtelijke modellen en thema's van een brede school

De ruimtelijke organisatie van brede scholen kan op diverse manieren geïmplementeerd worden; zo zijn er volgens het beleidsdocument 5 verschillende ruimtelijke modellen.

Deze 5 ruimtelijke modellen worden naar voren geschoven vanuit Agion als de organisatorische modellen waarbinnen een brede school kan georganiseerd worden, namelijk:

- het netwerkmodel,
- het openstellen van het schoolgebouw,
- de gemeenschappelijke accommodatie,
- het campusmodel,
- het samen-onder-één-dak model.

Het grootste verschil tussen deze modellen zit in de (ruimtelijke) relatie tussen de diverse partners binnen de brede school.

In deze scriptie wordt enkel het campusmodel verder toegelicht, gezien dit model ook wordt toegepast binnen het masterplan (Agion, n.d.).

Ruimtelijk model

Het campusmodel wordt omschreven als "Partners van de brede school in elkaars nabijheid op een campus, met verschillende gebouwen en multifunctioneel ruimtegebruik". Hierbij is de nabijheid voordelig voor de studenten maar moeten eventuele samenwerkingen goed georganiseerd worden (Agion, n.d.).

Ruimtelijk thema's

Het Brede School- principe speelt in op diverse contextgebonden problemen. Hierbij zal het ruimtelijke model van de brede school inspelen op 6 diverse spanningsvelden, namelijk:

- Inplanting en relatie met de omgeving
- Gezamenlijk versus eigen
- Toegankelijkheid/openheid versus veiligheid
- Diversificatie van ruimtegebruik en ruimtebehoefte
- Multifunctionaliteit/flexibiliteit
- Inzetten van de buitenruimte (Agion, n.d.).

2.5 Tussenconclusie

De brede school is een zeer gelaagd principe, waarbij wordt ingezet op de maximale ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren (Joos & Enalsteen, 2010). Het Brede School-principe is contextafhankelijk, zoals de pedagogische en ruimtelijke context (Agion, n.d.).

Door onder andere onderlinge samenwerkingsverbanden en een brede leer- en leefomgeving te creëren voor deze doelgroep, wordt er actief ingezet op een veilige omgeving waarin kinderen en jongeren hun talenten verder kunnen ontplooiën (Joos & Enalsteen, 2010). Hierbij is de samenwerking tussen diverse sectoren en de school van belang (Agion, n.d.).

Op afbeelding 5 is er een samenvattende schematische weergave te vinden van de werking van het Brede School-principe.

Deze extra ondersteuning is interessant in het kader van het ondersteunen van mensen met autisme. Zoals aangehaald in het hoofdstuk "autisme en migratieachtergrond", vanuit het interview met de directeur Frank Bartholomé (zie bijlage 2) is het van belang dat ouders extra ondersteuning krijgen in de acceptatie en begeleiding na een autismediagnose. Bijkomend hebben de diverse elementen, zoals de maximale ontwikkelingskansen en het verbeteren van de leer- en leefomgeving van kinderen en jongeren - in de context van Genk - een grote meerwaarde, zoals vermeld in het Meerjarenplan van stad Genk ("Vastberaden Voor Een Sterke Genkse Toekomst", 2025).

Zoals eerder aangehaald is er een sociaal-economische kwetsbaarheid aanwezig in Zwartberg, zoals kansarmoede (Opgroeien, 2025) en schoolse vertraging van leerlingen (Armoedemonitor - Onderwijs - Bokrijk, n.d.). Door op deze manier in te zetten op

een breder leer- en leefomgeving kunnen kinderen en jongeren meer ondersteund worden.

Afbeelding 5: schematische weergave brede school (Joos & Enalsteen, 2010).

LUIK 3

Case: Woutlucht en Kappaertsite

3.1 Analyse aan de hand van de ASPECTSS- methodiek

In onderstaand luik zal er een analyse worden gemaakt aan de hand van plananalyse en empirisch onderzoek van 2 voorbeeldprojecten. Hierbij zal er gebruik gemaakt worden van de ASPECTSS- methodiek die werd toelicht in luik 1.

De eerste case zal een nieuwbouw omvatten; in de tweede case zal de combinatie van een nieuwbouw en een renovatie worden besproken. Beide cases zullen analoog verlopen.

Hierna zullen enkele kritische conclusies worden besproken, gevolgd door enkele algemene bedenkingen.

De ASPECTSS- methodes worden kort samengevat in tabel 2. Deze tabel wordt als algemeen richtkader gezien, waaraan de diverse cases en analyses aan worden getoetst (Autism-archi, z.d.; Architecture For Autism: Autism ASPECTSS in School Design, z.d.; mostafa, 2008).

In de volgende hoofdstukken van deze scriptie worden enkele cases toelicht en geanalyseerd aan de hand van de ASPECTSS- methodiek. Graag zou ik willen benadrukken dat dit mijn persoonlijke visie en analyse is van hoe de ASPECTSS- methodiek kan worden toelicht, alsook dat de analyse zal bestaan uit een combinatie van voorstellen en potentiële problematieken/gevaren. Ik wil hierbij tevens vermelden dat er geen pasklaar antwoord of eenduidige analysemethode is, eerder een eigen interpretatie en methodiek.

ASPECTSS	Principe	Toepassingen en voorbeelden
Akoestiek	Opeenvolgende en geleidelijke opbouw of afbouw van de geluidsbeheersing tussen diverse geluidszones. Hierbij is de geluidsbeheersing en -controle afhankelijk van onder andere de activiteit en de nodige focus van de gebruiker.	- Vermijden van achtergrondgeluid en echo's. - Aanpak van de geometrie (zoals plafondhoogte). - Gebruik maken van geluidsisolatie (vloer, wand en panelen). - Lage en hoge stimuli zones verder van elkaar positioneren.
Spatial sequencing	Inzetten op routine en voorspelbaarheid door een logische ordening van de ruimtes te bekomen op basis van hun gebruik. Hierbij wordt er gestreeft naar een vlotte overgang tussen diverse activiteiten.	- Toepassen van transitiezones. - Prikkelarme routes en éénrichtingsverkeer. - Inzetten op een verschil in hiërarchie tussen zones.
Escape spaces	Het voorzien van een prikkelarme en neutrale ruimte of zone, die vlot toegankelijk is. Hierin kan de gebruiker zich tijdens overprikkeling terugtrekken.	- Een rustruimte, nis of meubelopstelling, waarbij er gebruik wordt gemaakt van natuurlijke materialen en gedempte kleuren.
Compartmentalisation	Het creëren van gelaagdheid door de scheiding van functies en daarbijhorende zintuiglijke kwaliteiten in compartimenten.	- Deze gelaagdheid wordt bekomen door een verschil in kleur, beplanting, materialen en verlichting.
Transition	Mogelijkheid tot het herkalibreren van de gebruiker in een sensorische overgangszone tussen diverse prikkelniveaus.	- De overgang wordt aangeduid aan de hand van knooppunten, sensorische tuinen of zitgelegenheden aan de ingang.
Sensory zoning	Het groeperen en organiseren van ruimtes op basis van hun zintuiglijke kwaliteiten en stimuliniveau.	- De overgang tussen diverse zones wordt gemaakt aan de hand van overgangzones.
Safety	De veiligheid van de gebruikers staat centraal binnen het project.	- De veiligheid wordt gegarandeerd door gebruik te maken van duurzame en robuuste materiaalkeuzes, alsook het voorzien van controleruimtes en -zones.

Tabel 2: samenvatting luik 1 onderzoek ASPECTSS- methodiek (Autism-archi, z.d.; Architecture For Autism: Autism ASPECTSS in School Design, z.d.; mostafa, 2008)

3.2 Algemeen kader

De cases die werden geanalyseerd in het volgend luik dienden te voldoen aan volgende criteria:

- eenzelfde doelgroep, namelijk kleuters/lager type 9,
- een campusstructuur,
- eenzelfde soortgelijke schaal,
- het Brede School- principe.

Deze criteria sluiten aan bij de opbouw van het gebouw en het programma van het masterproject, namelijk de schoolsite van de Wissel en de Appelboom in Zwartberg. Door te voldoen aan deze criteria zijn de cases op eenzelfde manier opgebouwd en kan er een objectieve vergelijking worden gemaakt. De reflectie van beide projecten zal worden meegenomen in de organisatie van het masterproject.

Er zullen in dit luik 2 cases worden geanalyseerd. Hierbij zal er worden gekeken naar 3 schalen, namelijk: het masterplan, het gebouw en de klas. Binnen iedere schaal zal er eerst een algemene toelichting van het project worden gemaakt, waarbij er vervolgens dieper wordt ingegaan op de kritische reflectie van de ASPECTSS-methodiek.

De case is opgebouwd uit diverse kleinere analyses, waardoor deze autonoom kunnen worden geraadpleegd en deel uitmaken van een groter geheel. Verder zullen de cases ook zeer beschrijvend en uitgebreid worden toegelicht om op deze manier de analyse zo laagdrempelig mogelijk te maken. Hierbij is er ook voor gekozen om eenzelfde opbouw tussen de cases te hanteren.

De algemene conclusie van de Woudlucht-case is te raadplegen op pagina 132 en 133. De algemene conclusie van de Kappaertsite-case is te vinden op pagina 222 en 223.

De analyse van de cases werd gebaseerd op de grondplannen en beelden die raadpleegbaar zijn op diverse sites, waaronder deze van Team Vlaams Bouwmeester, Geopunt Vlaanderen en QGis.

3.3.1 Case: Woudlucht te Heverlee - Cuypers & Q architecten

Woudlucht is een nieuwbouwproject van het architectenbureau Cuypers & Q architecten, gelegen in de bosrijke omgeving van Heverlee (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Het nieuwbouwproject is gerealiseerd in 2016 en omvat een buitengewoon basis- en secundair onderwijs, met een totale omvang van 10.500 m² en 526 leerlingen (*BBOG en IBSO Woudlucht*, z.d.).

Ik heb ervoor gekozen om dit project te analyseren omdat het project mij enorm aansprak.

In deze case komen ook diverse elementen terug - zoals de serre, het Brede School-principe en de doelgroep -, waarop er binnen het masterproject ook dieper op wordt ingegaan.

Verder was het ook van belang dat het project een campusstructuur en een gelijkaardige schaal heeft.

De bestaande paviljoengebouwen van 1 à 2 bouwlagen, evenals de containerklassen, werden gradueel afgebroken om plaats te maken voor het nieuwbouwproject. Hierbij bleef het internaatgebouw in zijn bestaande toestand behouden (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Het nieuwe leerlandschap biedt diverse mogelijkheden tot het ontplooiën van verschillende doelgroepen, door de verscheidenheid aan opleidingsonderdelen en ondersteunende functies. Zo zijn er diverse studierichtingen binnen het BuSo, zoals werkateliers voor hout- en tuinbouw, alsook ondersteunende lokalen voor type 9 kleuters en peuters (Cuypers & Q, z.d.).

Met het nieuwe project willen de architecten inzetten op volgende principes: herkenbaarheid, huiselijkheid, leesbaarheid en het gebouw op schaal van het kind.

Hierbij hebben de architecten het concept van een boom toegepast, waarbij de school start vanuit een centraal punt, de Haven, en daarna uitdeint naar de verschillende gebouwen en ateliers.

Verder werden de gebouwen ook modulair, schakelbaar en flexibel ontworpen; door de rasterstructuur met niet-dragende binnenwanden kunnen de gebouwen en ruimtes worden aangepast aan de noden van de school (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Het was zeer interessant om te lezen (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011) hoe er werd omgegaan met het tegengaan van onderbenutting, door onder andere te spelen met de hoeveelheid bouwlagen, dakspeelplaatsen te voorzien en het Brede School-principe toe te passen.

Binnen het Brede School-principe worden diverse lokalen, zoals de sporthal, de polyvalente ruimte, de lokale voor kine en fitness, het muzieklokaal, de mediatheek, de bibliotheek, bepaalde buitenruimtes, de praktijklokalen, alsook de grootkeuken en de refter, opengesteld naar de buurt en naar derden. Hierbij wordt de veiligheid van de leerling gewaarborgd door de klaslokalen niet open te stellen.

De connectie met de buurt wordt verder versterkt door het integreren van kunstwerken van (lokale) kunstenaars op de site (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Verder wordt er binnen het masterplan ingezet op het ontharden van de site en het behouden van groen, akkers en serres. Er worden verschillende speelzones voor diverse doelgroepen voorzien.

Voor de veiligheid van de gebruikers te garanderen wordt er ook rekening gehouden met de mobiliteit in en rond de site door het STOP-principe toe te passen (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Op afbeeldingen 7, 8, 9 en 10 is de inplanting in de omgeving, alsook de architectuur van het gebouw duidelijk weergegeven.

Afbeelding 7: inplanting Woudlucht - Foto Q-Gis

Afbeelding 8: voorgevel met verkeersvrij voorplein (Cuypers & Q, z.d.)

Afbeelding 9: voorgevel met serre en diverse gebouwen (Cuypers & Q, z.d.)

Afbeelding 10: vide en dakspeelplaats (Cuypers & Q, z.d.)

Case: Woudlucht - Algemene analyse

Analyse masterplan Woudlucht

Zoals eerder aangehaald zijn er diverse functies aanwezig binnen het masterplan.

Het project is opgebouwd als een campustypologie, aangezien er diverse gebouwen met ieder een eigen functie aanwezig zijn. Op afbeelding 11 is deze typologie duidelijk zichtbaar.

Hierbij is er een centraal gebouw, namelijk de Haven, waarrond de scholen A, B en C, alsook de ateliers gelegen zijn. Er is een internaat gesitueerd tussen de Haven en de ateliers.

De diverse gebouwen worden duidelijk gecommuniceerd naar de gebruiker door de specifieke typologie en hiërarchie ervan, alsook door het ander materiaalgebruik en de dakopbouw.

Zo zijn het atelier en het internaat verder gelegen van de Haven en de schooltjes. Hierdoor weet de gebruiker duidelijk welk gebouw welke functie draagt.

Verder zijn er ook serres en akkers aanwezig op de site, alsook meerdere speelplaatsen voor diverse doelgroepen.

Er zijn speelplaatsen naast de klaslokalen gelegen zijn, maar ook op de gebouwen zelf, zodat er een duidelijk onderscheid is tussen de verschillende speelplaatsen wat betreft hun ligging.

Dit is een zeer interessante manier om de onderbenutting van het dak tegen te gaan, namelijk door het dak in te schakelen als dakspeelplaats.

Verder wordt er op de site rekening gehouden met de mobiliteit en de veiligheid van de gebruiker. Door het splitsen van de diverse mobilisten volgens het STOP-principe worden de zwakkere weggebruikers beschermd van het verkeer.

Afbeelding 11: Inplanting Woudlucht - eigen analyse

De Haven	School C
School A	Ateliers
School B	Internaat

Analyse grondplannen Woudlucht

Op de gelijkvloers is er een centrale toegang tot de Haven. Deze wordt langs de voorkant aangeduid en gecommuniceerd aan de bezoekers aan de hand van een luifel. De inkom is gelegen aan het verkeersvrije plein, alsook dichtbij de fietsenstalling en kiss-and-ride zone.

Aangekomen in de inkom van de Haven, komt de bezoeker in een midden/hoge stimuli zone, door de aanwezigheid van het secretariaat en het overzicht van de sporthal. Hierna kan de bezoeker zich door een brede gang begeven naar de verschillende "takken", zijnde enerzijds leslokalen en anderzijds praktijklokalen.

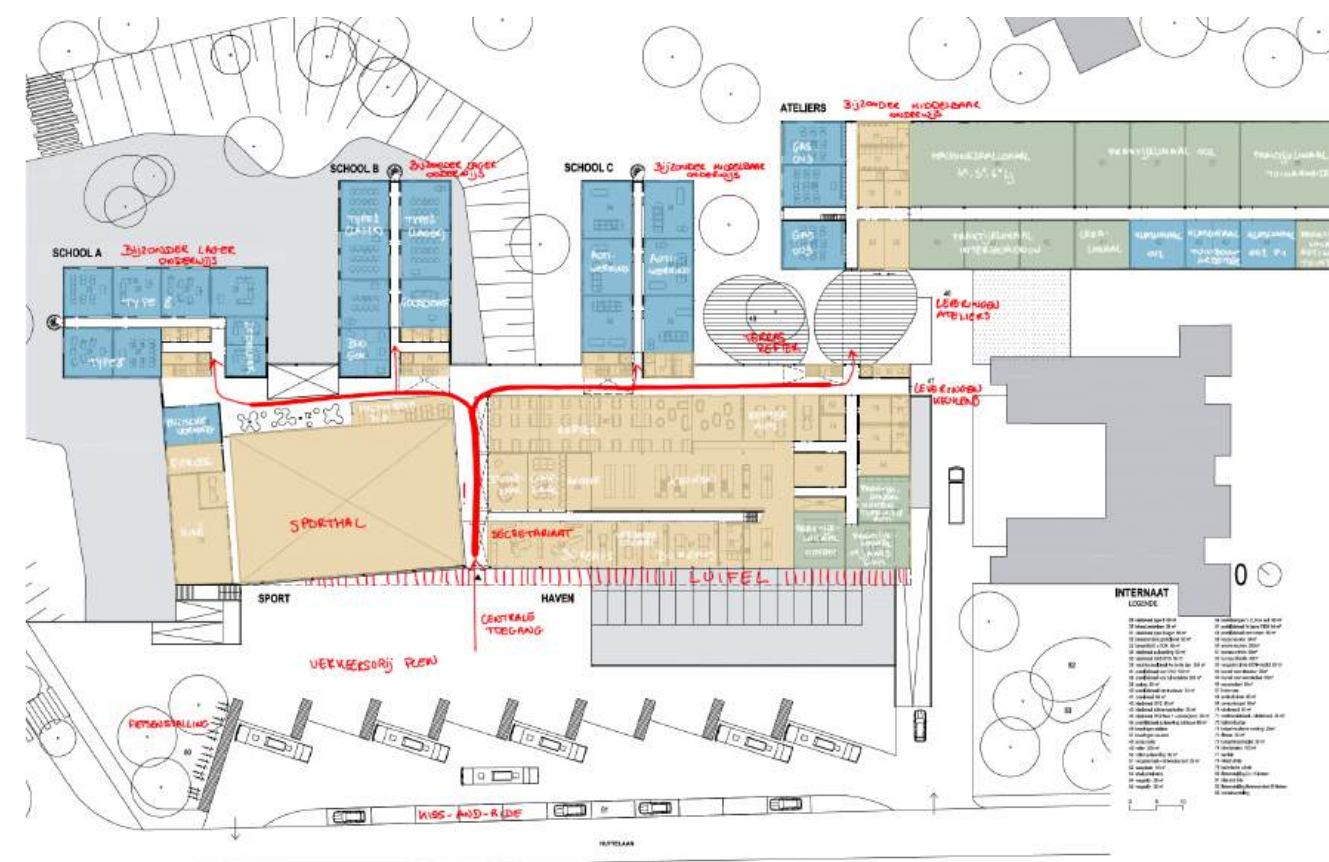
Het bijzonder lager onderwijs is gelegen in de 2 linker gebouwen; het bijzonder middelbaar onderwijs is gelegen in de 2 rechter gebouwen.

In de 3 linker gebouwen zijn de scholen A, B en C gelegen; deze bestaan uit klaslokalen en ondersteunende lokalen. Het meest rechtse gebouw zijn de ateliers, waarbij op de gelijkvloers theorie- en praktijkruimtes gelegen zijn. De algemene opbouw van de scholen is dat de klaslokalen worden gescheiden van de Haven door ondersteunende functies, zoals technische lokalen en het sanitair.

De Haven daarentegen bestaat voornamelijk uit ondersteunende lokalen en enkele les- en praktijklokalen. Hierbij zijn enkele leslokalen, zoals het computerlokaal, gelegen ter hoogte van het secretariaat.

Op afbeelding 12 zijn de opbouw van het gebouw, alsook de daarbij horende functies duidelijk zichtbaar.

Persoonlijk vond ik het opmerkelijk om te zien dat de leerlingen van het bijzonder secundair onderwijs met autisme voornamelijk op de gelijkvloers gevestigd zijn, maar ook zeer afgescheiden van de rest van de klaslokalen en ondersteunende lokalen worden.

Afbeelding 12: grondplan Woudlucht - Eigen analyse

- Klaslokalen
- Praktijklokalen
- Ondersteunende functies

Op verdieping 1 is duidelijk de circulatie van de verschillende gebouwen, alsook de onderlinge connectie, te zien.

Ieder gebouw heeft zijn individuele circulatie naar verdieping 1. De verticale circulatie mondt doorgaans in de gang uit, waaraan de diverse klassen zijn gekoppeld. De lokalen zijn zo georganiseerd dat de ondersteunende functies grenzen aan de speelplaats. De speelplaats wordt onderverdeeld in 2 delen, namelijk de speelplaats voor het buitengewoon basisonderwijs en voor het buitengewoon secundair onderwijs, door de aanwezigheid van een lichtstraat.

De diverse type lokalen op dit niveau zijn de volgende:

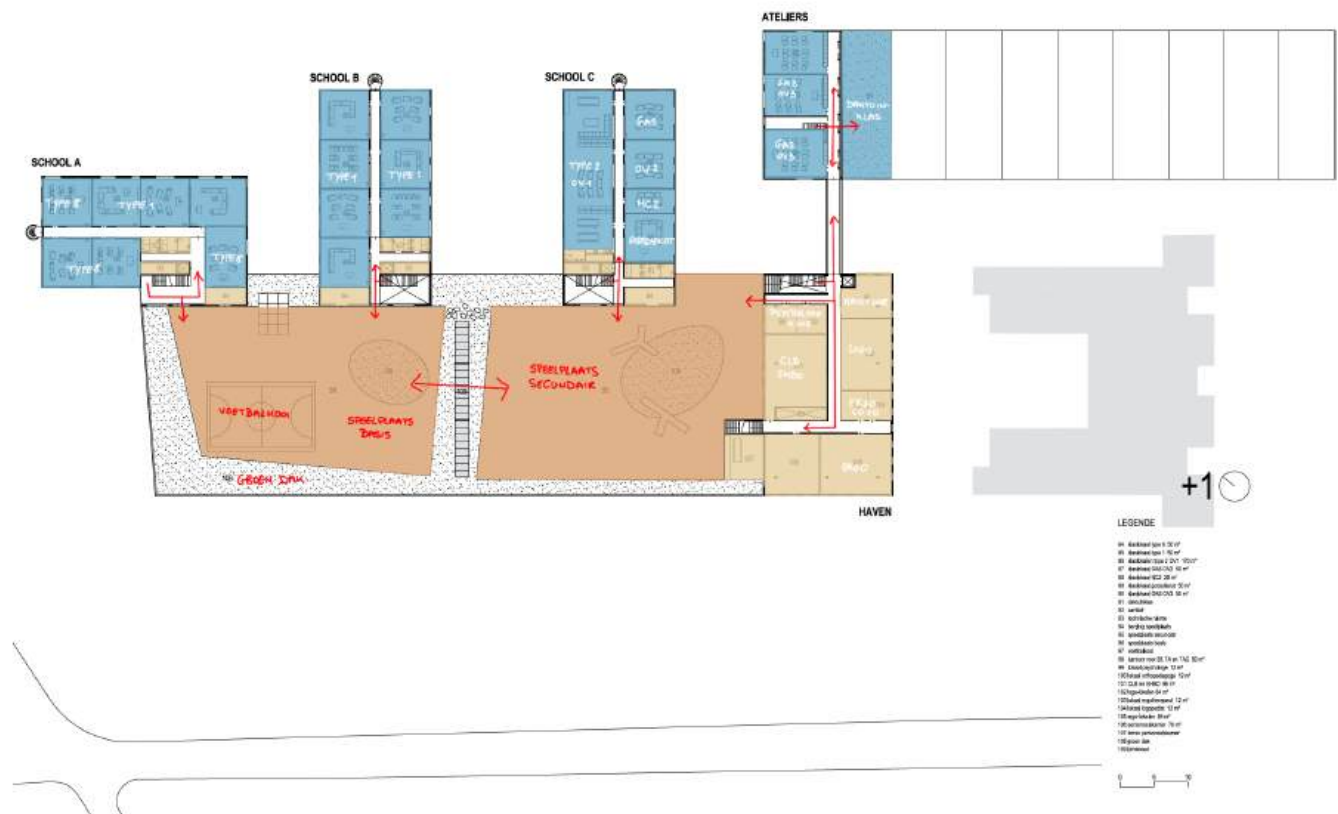
- Gebouw A: klaslokalen voor type 1 en type 8 voor het basis onderwijs.
- Gebouw B en C: leslokalen voor type 1, type 2, GAS, OV2, NCZ en godsdienst voor het middelbaar onderwijs .
- Ateliers: leslokalen voor GAS OV3 en daktuinklassen voor het middelbaar onderwijs.

Ook valt er op te merken dat er enkele ondersteunende lokalen aanwezig zijn ter hoogte van de Haven, direct gelegen langs de speelplaats.

Hierbij is de opsplitsing, alsook de onderlinge connectie, tussen het bijzonder lager en secundair onderwijs duidelijk te zien.

Het is zeer opmerkelijk om vast te stellen dat er verder geen autisme ondersteunende of autiklassen aanwezig zijn op verdieping 1.

Op afbeelding 13 zijn de opbouw van de verschillende gebouwen en de daarbij horende functies te zien.

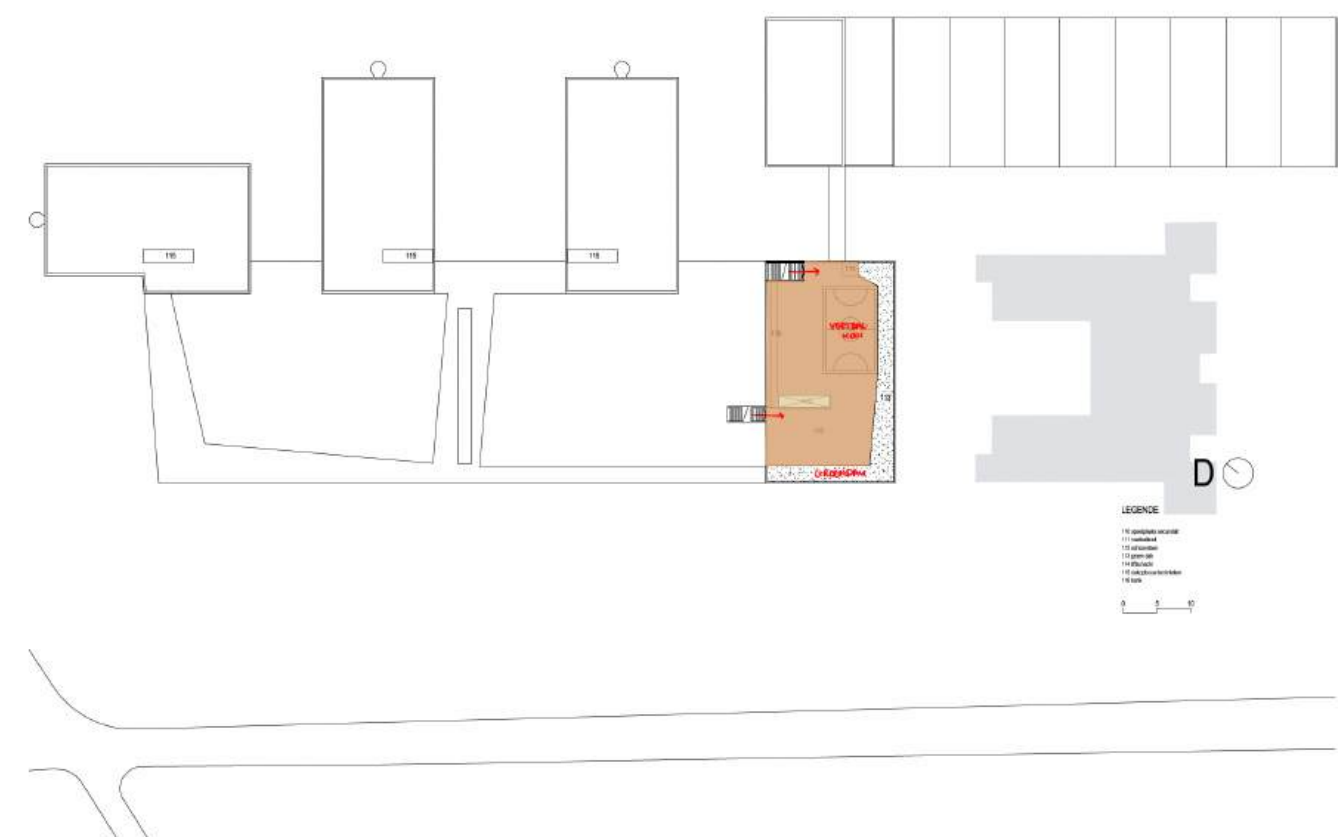
Afbeelding 13: niveau +1 Woudlucht - eigen analyse

- Klaslokalen
- Praktijklokalen
- Ondersteunende functies
- Speelplaats

Deze verdieping kan worden betreden vanuit de speelplaats, alsook vanuit de gang van de Haven op verdieping +1.

Op deze verdieping is er een speelplaats, met diverse speelelementen, zoals een voetbalkooi.

Op afbeelding 14 is organisatie van de speelplaats ten opzichte van de andere gebouwen te zien.

Afbeelding 14: niveau +2 Woudlucht - eigen analyse

- Klaslokalen
- Praktijklokalen
- Ondersteunende functies
- Speelplaats

Op deze verdieping zijn enkele praktische en ondersteunende functies gelegen, alsook meerdere leslokalen.

Zo kunnen auto's en andere voertuigen via de gelijkvloers inrijden op een parking, waarna ze kunnen parkeren op deze ondergrondse parking.

Verder is er op deze verdieping ook een turnzaal, die dubbel zo hoog en zichtbaar is vanop de gelijkvloerse verdieping. Deze maakt connectie met de gang en de inkom op het gelijkvloers door middel van de glazen partijen.

Ook zijn er 2 speelplaatsen aanwezig, grenzend aan de klaslokalen: één speelplaats voor de kleuters en één speelplaats voor de auti's. De klaslokalen van de type 2 auti, auti lager type 1 en 8 en de kleuterklassen kijken uit op deze speelplaatsen.

Tenslotte is er een semi-internaat/polyvalente ruimte aanwezig en diverse auti- ondersteunende lokalen, zoals een afkoelingsruimte, een snoezelruimte en een time-out ruimte. Deze ruimtes zijn gelegen ter hoogte van de sporthal.

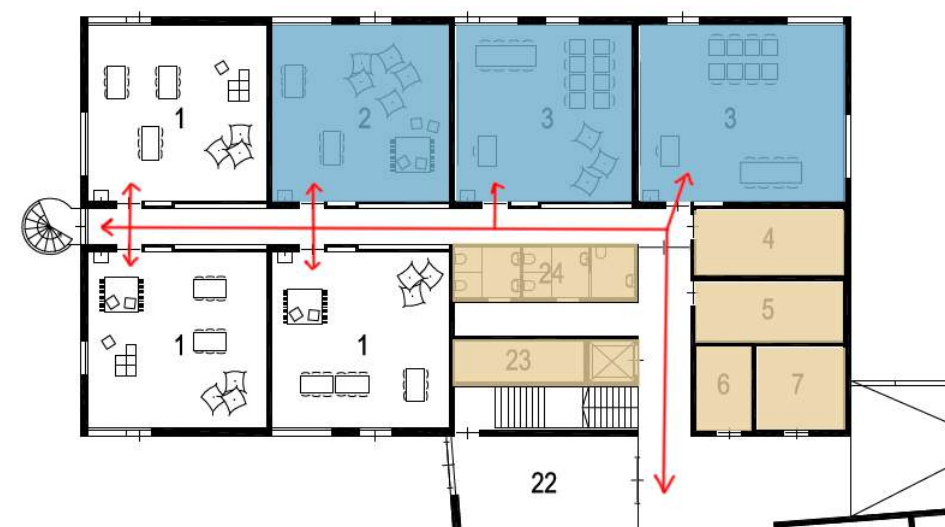
Op afbeelding 15 zijn de opbouw van verdieping -1 en de diverse functies zichtbaar.

Het is opmerkelijk dat de architecten ervoor gekozen hebben om de kleuters en kinderen met autisme af te screenen van de andere kinderen van het bijzonder onderwijs.

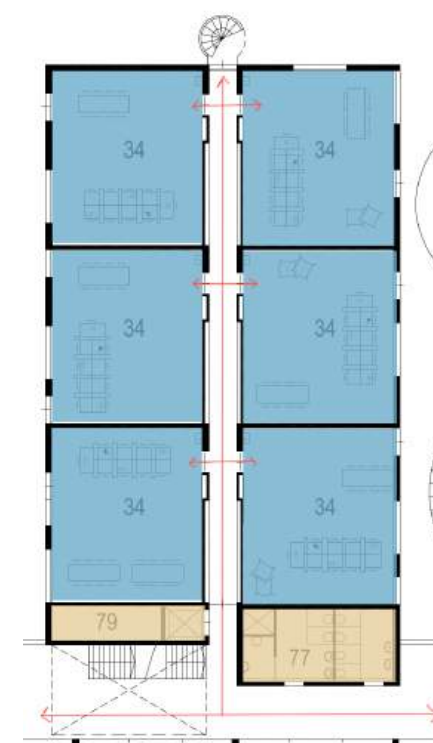

Afbeelding 15: niveau -1 Woudlucht - eigen analyse

- Klaslokalen
- Praktijklokalen
- Ondersteunende functies
- Speelplaats
- Autisme ondersteunende ruimtes

Afbeelding 16 : afbeeldingen 2 type klassen - kleuterklas en klaslokaal
type 2 auti gebouw A - -1 - lager onderwijs
(bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011)

Afbeelding 17: afbeeldingen 2 type klassen
autiwerking gebouw C - gelijkvloers -
secundair onderwijs
(bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE,
2011)

Er zijn diverse type klaslokalen, namelijk klaslokalen voor het bijzonder basisonderwijs en voor het secundair onderwijs. Deze klaslokalen zijn te zien op afbeeldingen 16 en 17.

Hierbij wordt er nog een onderscheid gemaakt tussen klaslokalen voor kinderen met en zonder autisme, leslokalen van praktijkvakken en leslokalen voor specifieke vakken, zoals godsdienst.

Binnen deze scriptie zal ik mij verdere toespitsen op volgende klaslokalen: een klaslokaal van de autiwerking van het secundair onderwijs (gebouw C, gelijkvloers) en een kleuterklas van type 2 auti (gebouw A, verdieping -1).

Opmerkelijk is dat beide klassen relatief gelijkaardig zijn opgebouwd, namelijk de klassen zijn direct gelegen aan een gang met de kapstokken in de gang. Er is geen duidelijke onderverdeling van functies binnen de klas.

■ Klaslokalen
■ Ondersteunende functies

Case: Woudlucht - Analyse volgens de ASPECTSS-principes

Analyse akoestiek

Het gebouw is opgebouwd vanuit een vertakte structuur, waarbij de diverse functies zijn opgedeeld in typologische gebouwen, vertrekkende vanuit het centraal gebouw de Haven (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011). Hierdoor wordt er een opdeling en aftakking gemaakt vanuit de centrale hoge stimuli zone naar een lagere of even hoge stimuli zone.

In de Haven zijn er voornamelijk collectieve ondersteunende lokalen, zoals de refter, maar ook praktijklokalen, zoals de keukens, aanwezig. De Haven is het centraal punt van de school, van waaruit er kan uitgeweken worden naar de praktijklokalen, de diverse leslokalen of de ondersteunende lokalen. De Haven bestaat voornamelijk uit hoge tot middelhoge stimuli zones. Dubbel hoge ruimtes of vides, zoals de sporthal, en het overmaats gebruik van glas spelen hierbij een grote rol.

De scholen A, B en C bestaan voornamelijk uit een combinatie tussen leslokalen en ondersteunende lokalen, zoals technische ruimtes. Hierbij zal het stimuliniveau voornamelijk van een lager niveau zijn, aangezien er sprake is van een hoger focus niveau.

De ateliergebouwen bestaan grotendeels uit praktijkklassen en ateliers. Hier is er een (middel)hoog stimuliniveau, door de diverse materialen en de geometrie van de ruimte.

Het masterplan is op vlak van mobiliteit opgebouwd aan de hand van het STOP-principe. Hierdoor is er een compartimentering tussen de diverse weggebruikers, maar zijn er ook bijkomende externe geluiden op en rond de site aanwezig (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Afbeelding 18: grondplan Woudlucht - eigen analyse

Binnen het masterplan werd er rekening gehouden met de veiligheid van de gebruiker door de toepassing van het STOP-principe. Er werden diverse stimuli zones gecreëerd binnen het masterplan door diverse type speelplaatsen te introduceren. Deze verschillende aspecten worden op afbeelding 18 getoond.

Akoestische niveaus: speelplaatsen

Aangezien er speelruimtes worden geplaatst op het dak van de gebouwen is het van belang om de nodige akoestische ontkoppelingen en isolatie te voorzien. Deze manier zorgt er voor dat de speelplaatsen geen direct akoestisch effect hebben op de onderliggende en aanpalende ruimtes en lokalen.

Ik vind het zeer interessant dat er rekening werd gehouden met de inplanting van de verschillende speelterreinen om op deze manier ervoor te zorgen dat eventuele bijkomende prikkels aanpalende lokalen niet storen. Zo is er bijvoorbeeld een meer intiemere en prikkelarmere speelplaats

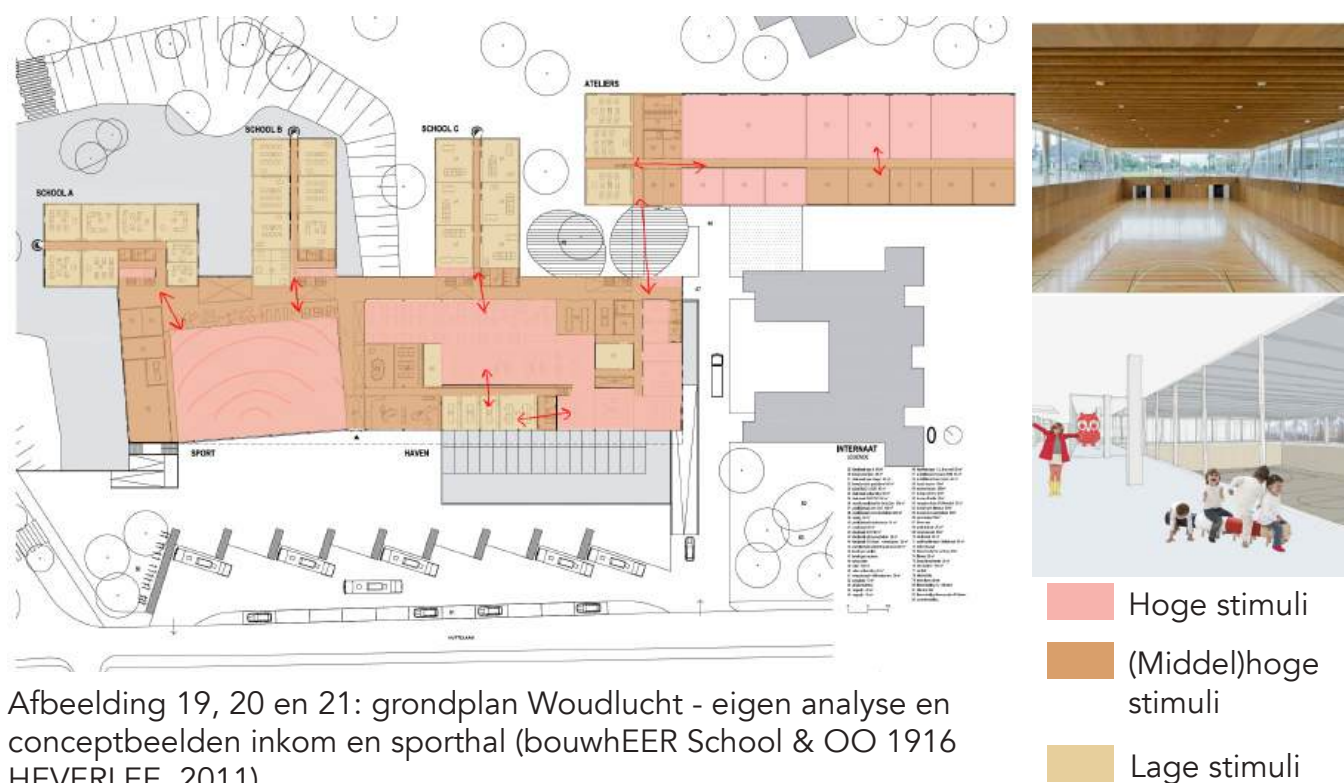
aanwezig voor kleuters met autisme.

Akoestische niveaus: routing

Op vlak van mobiliteit valt op te merken dat de ingang kan zorgen voor een drukke zone. Hierdoor zou er best ook worden ingezet op de aanwezigheid van rustigere sluiproutes. Bijkomend zouden er gevaarlijke situaties en geluidshinder kunnen ontstaan door leveringen met vrachtwagen die op de site komen.

Het drukste deel van de straat is - volgens mijn analyse - vooraan gelegen ter hoogte van de kiss-and-ride zone, alsook waar de bussen voorbijrijden. Deze zone situeert zich ter hoogte van de inkom van de Haven.

Idealiter wordt er bekeken om het laden en lossen van de vrachtwagens binnen bepaalde uren te doen, namelijk na de schoolse uren. Op deze manier kan er worden ingezet op het beperken van extra externe akoestische overstimulatie. Verder zou het ook interessant zijn om bijkomende akoestische ontkoppelingen en panelen te voorzien, alsook rustigere routes doorheen de site.

Afbeelding 19, 20 en 21: grondplan Woudlucht - eigen analyse en conceptbeelden inkom en sporthal (bouwHEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011)

Akoestische niveaus: mobiliteit

Voor de school is de Huttelaan gelegen. Hier is een kiss-and-ride zone en de fietsenstalling aanwezig vlak voor de school. Fietzers en voetgangers komen op dit plein door Prosperdreef over te steken.

Akoestische niveaus

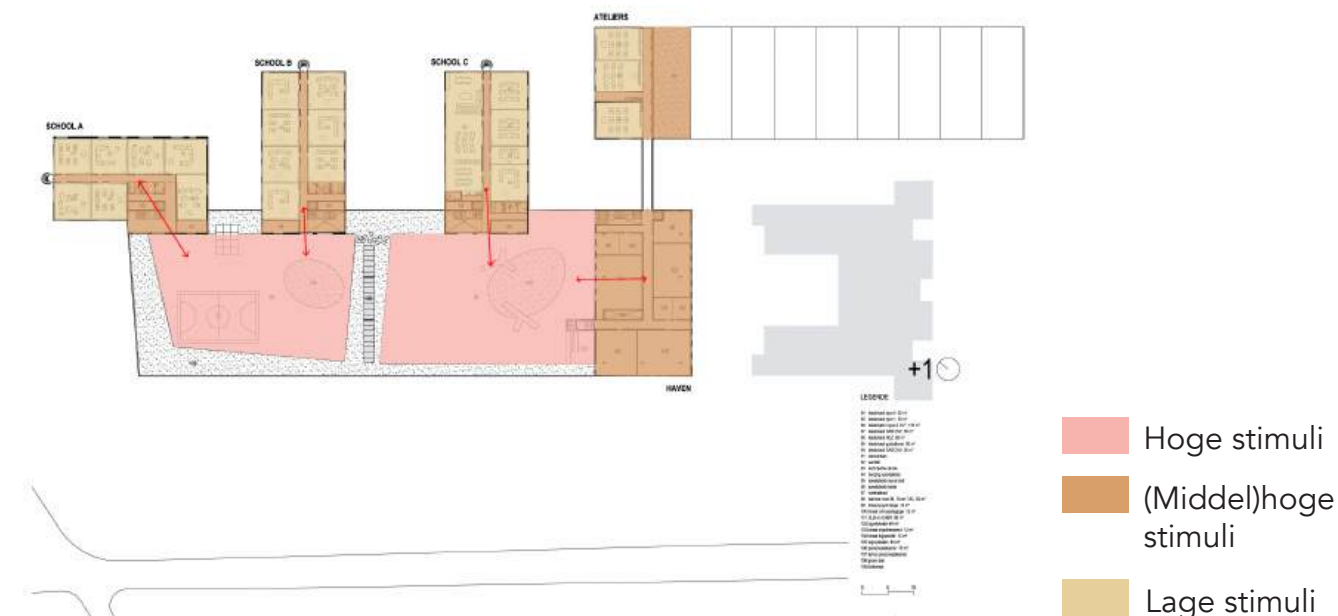
De centrale inkomruimte van de Haven wordt ervaren als een midden/hoge stimuli zone. Hierna kan de bezoeker zich door middel van een gangstructuur begeven naar de verschillende niveaus of naar de diverse leslokalen (type 8, type 2 lager, auti-werking, OV3), praktijklokalen en de ondersteunende functies.

Over het algemeen zijn de leslokalen (lage stimuli) weg van de ondersteunende functies en praktijklokalen (middelhoge tot hoge stimuli) gegroepeerd. Hierdoor is er een graduele overgang tussen de diverse akoestische niveaus.

Ook zijn er op deze verdieping enkele functies aanwezig, zoals de keuken, die het Brede School- principe ondersteunen.

Wel is er op te merken dat de sporthal en de polyvalente ruimte centraal gelegen zijn ten opzichte van het gebouw, net naast de studieruimte, het secretariaat en bureaus, alsook in de dichte nabijheid van lokalen (type 8, type 2 en auti). Door het overmatig gebruik van glas is er hoogstwaarschijnlijk een gebrek aan akoestische controle. Verder is te zien dat de refter en de praktijklokalen voor de kooklessen zijn gelegen langs enkele ondersteunende functies, zoals vergaderruimtes en computerlokaal. Dit is te zien op afbeeldingen 20 en 21. Ook de klaslokalen van OV2, de tuinbouwarbeider en OV2 fase 1 zijn gelegen tegenover praktijklokalen; dit kan zorgen voor akoestische overprikkeling. Ook het gebruik van harde en massieve elementen kan zorgen voor echo.

Uit de analyse blijkt meermaals dat er lage stimuli zones gelegen zijn naast hoge stimuli zones. De analyse wordt weergegeven op afbeelding 19.

Afbeelding 22: grondplan Woudlucht - eigen analyse

Akoestische niveaus

Op verdieping 1, analoog aan afbeelding 22, is te zien dat de klaslokalen worden gescheiden van de speelplaats door de positionering van ondersteunende functies, zoals het sanitair en de technische ruimte. Hierdoor wordt er een graduele overgang gemaakt van de hoge stimuli zone, namelijk de speelplaats, naar de lagere stimuli zone, namelijk de klaslokalen.

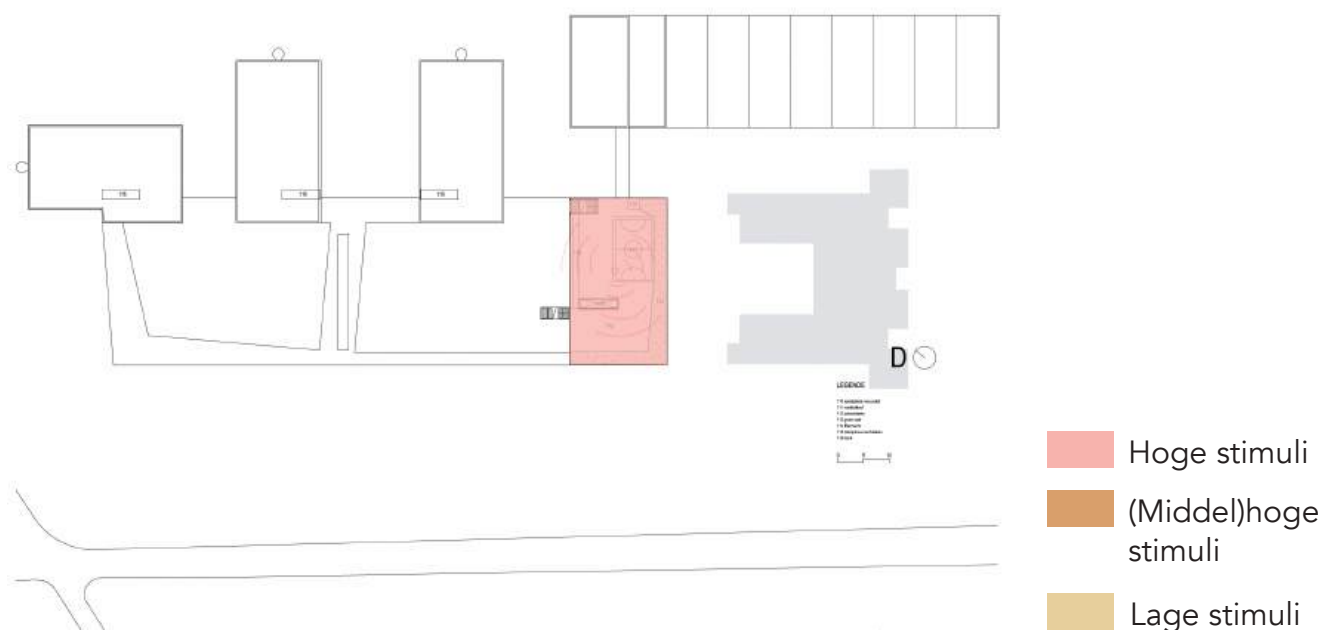
Zoals ook te zien was bij de gelijkvloers, worden er voornamelijk lage stimuli zones langs hoge stimuli zones geplaatst.

Zo worden bijvoorbeeld de klaslokalen - zijnde een lage stimuli zone - door middel van de speelplaats - zijnde een hoge stimuli zone - gesplitst door de organisatie van ondersteunende functies, zoals technische lokalen. Hierbij zou er - volgens mij - idealiter bijkomend akoestisch materiaal voorzien worden om op deze manier geen bijkomende geluidsoverlast te creëren tussen deze ondersteunende lokalen en de leslokalen, zoals het geluid van het doorspoelen van het

toilet of het geluid van waterleidingen.

Ondersteunende functies, zoals de logo, zijn direct gelegen aan de speelplaats. Aangezien dit een lage stimuli zone is, ben ik van mening om volgens de ASPECTSS- methodiek bijkomende akoestische maatregelen te nemen om eventueel geluidsoverlast tegen te gaan.

De klaslokalen en daktuinklassen die gelegen zijn vlak aan of boven de ateliers kunnen akoestische overprikkeling ervaren door contactgeluid of luchtgeluid. Idealiter zou er ook hier een akoestische ontkoppeling en een akoestische isolatie voorzien worden.

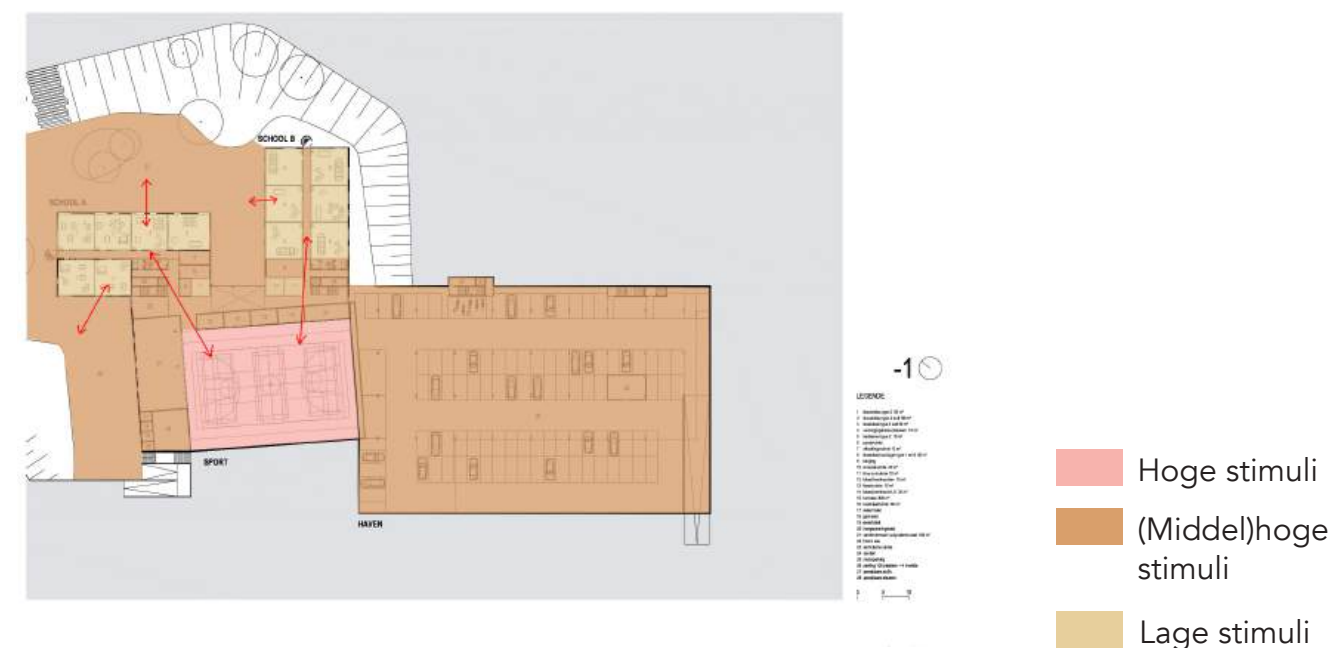

Afbeelding 23: grondplan Woudlucht - eigen analyse

Akoestische niveaus

Deze speelplaats, te zien op afbeelding 23, is gelegen boven de ondersteunende functies van het centrale gebouw de Haven, onder andere de logo en de ergo. Hierbij is er een verschil in stimuli aanwezig, namelijk een lage tot middelhoge stimuli van de ondersteunende functies en de hoge stimuli zone van de speelplaats.

Door ondersteunende functies - al dan niet lage stimuli zones - onder een speelplaats te positioneren, ben ik van mening dat het van belang is dat er voldoende akoestische maatregelen worden genomen om eventueel overlast van contactgeluid of luchtgeluid te vermijden.

Afbeelding 24: grondplan Woudlucht - eigen analyse

Akoestische niveaus

Op verdieping -1 liggen de klaslokalen van de gevoelige doelgroepen; hierbij is het van belang om in te zetten op graduele overgang van akoestische controle én lage stimuli zones te organiseren, weg van hoge stimuli zones.

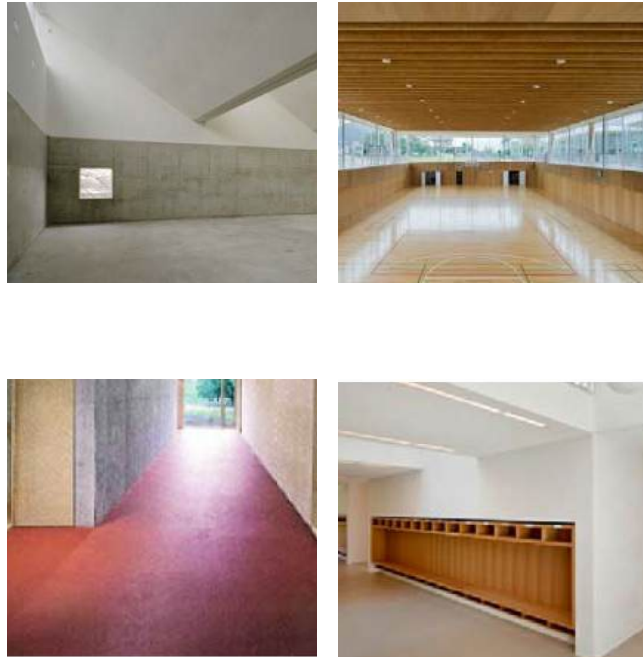
Door de ingang van de turnzaal en de polyvalente ruimte te voorzien op deze verdieping stel ik mij de vraag of deze functies niet zullen zorgen voor geluidsoverlast, mede door de gebruikte materialen.

Vanuit mijn analyse en de kritische reflectie naar de ASPECTSS- methodiek kom ik tot de volgende conclusie: de klaslokalen worden gescheiden aan de hand van de zonering van technische ruimtes en ondersteunende functies van de hoge stimuli zones, zoals de turnzaal. Doordat de anti- ondersteunende lokalen, zoals de snoezelruimte, relatief dichtbij bij de turnzaal gelegen zijn, meen ik dat de route naar deze ontprikkende ruimtes net kan zorgen voor bijkomende prikkels.

De ligging van deze lokalen ten opzichte van hoge stimuli zones, zoals de turnzaal, zullen geen negatieve invloed hebben op de omgeving als er maximaal wordt ingezet op de akoestische overgang door akoestisch materiaal te voorzien en/of door de horizontale circulatiezone als een transitiezone te bekijken. Evenwel komt dit niet terug in de grondplannen of beelden.

Aangezien de klassen voor de kleuters en kinderen met autisme gelegen zijn aan de verdiepte tuin, worden ze het minst gehinderd door eventueel verkeersgeluid of overprikkeling door zichtlijnen. Door deze verzonken ligging worden zij maximaal afgeschermd van enig extern geluid.

Er moet dus maximaal worden ingezet op akoestische zonering. Afbeelding 24 geeft dit schematisch weer.

Afbeelding 25: grondplan Woudlucht (bouwEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011)

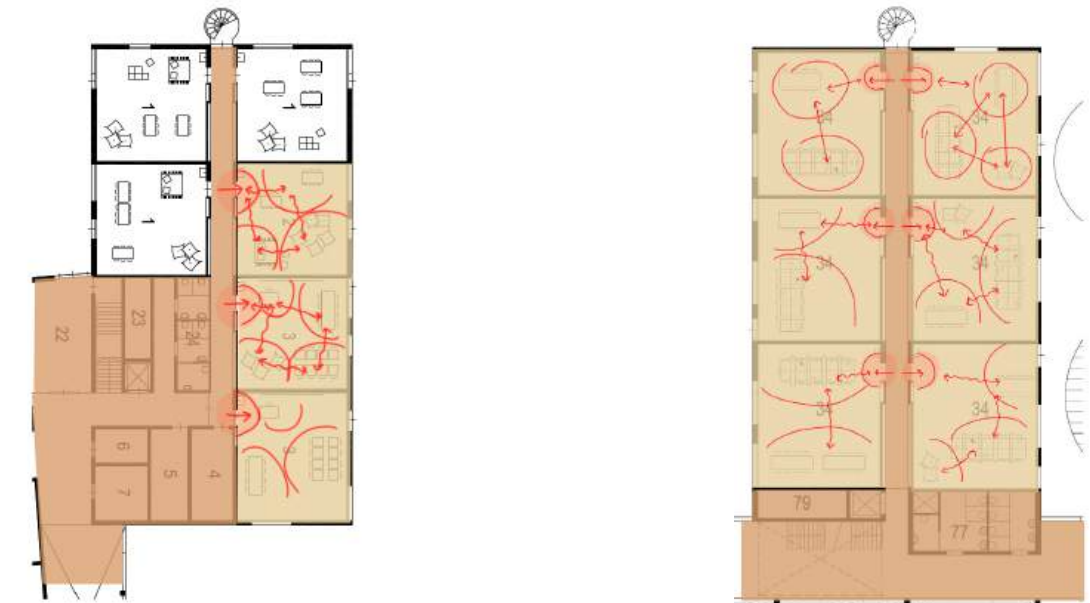
Akoestische ingrepen

Er werd door de architecten aangehaald dat er binnen het project werd gewerkt met een rasterstructuur, die hierna aan de hand van invulwanden werd ingevuld (bouwEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

De gebruikte materialen van het gebouw bestaan uit hout, rubberen vloerbekleding, pleisterwerk, gipsplaten en multiplex (bouwEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011). De gebruikte materialen en referenties zijn te zien op afbeelding 25.

Vanuit de ASPECTSS- methodiek zou het interessant zijn om functiespecifiek akoestische isolatie of materialen te hanteren en rekening te houden met de gebouwgerelateerde opbouw in het ontwerpproces, zoals de plafondhoogtes en de ruimtelijke verhoudingen binnen de klassen.

Analyse klaslokaal

Afbeelding 26 en 27: kleuterklas en klaslokaal type 2 auti gebouw A - -1 - lager onderwijs en autiwerking gebouw C - gelijkvloers - secundair onderwijs - eigen analyse

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Akoestische niveaus

De overgang tussen de gang en de klassen kan mijn inziens aangenamer gemaakt worden door een nis te creëren. Op deze manier kan de akoestische overgang tussen een hogere stimuli gang naar de klas vlotter gebeuren.

Binnen eenzelfde klaslokaal wordt er geen onderscheid gemaakt tussen activiteiten met een hogere of lagere stimuli. Dit is te zien op afbeeldingen 26 en 27. Daarom ben ik van mening dat er meer ingezet moet worden op een graduele overgang van de klas naar de diverse activiteiten binnen de klas.

Hierbij moet de "skill-level" van de gebruiker ook in rekening gebracht worden, waardoor er een onderscheid ontstaat tussen de activiteiten en de bijhorende akoestische maatregelen binnen de lokalen van het buitengewoon lager en middelbaar onderwijs.

Er dient idealiter ook worden ingezet op diverse akoestische controles, door onder andere in lage stimuli zones meer geluiddempende materialen te voorzien.

Reflectie akoestiek

De voornaamste problematiek binnen het masterplan en het project zijn - mijn inziens - de organisatie van de lage en de hoge stimuli.

De hoge en de lage stimuli zones worden doorgaans relatief dicht bij elkaar gepositioneerd; bijkomend wordt er veel hard materiaal gebruikt, waardoor er een grote kans op echo is.

Na mijn analyse en kritische visie ten opzichte van de ASPECTSS- methodiek stel ik voor dat er een toevoeging van akoestische materialen, zoals akoestische panelen of wand- en vloerisolatie, wordt voorzien in zones met lage prikkels. Ook wordt er best verder ingezet op het integreren van akoestische materialen en/of vrijstaande cabines. Deze kunnen worden voorzien in de gangen of op de speelplaatsen, al dan niet voor individueel of groepsgebruik. Ook wordt er best meer onderverdeling en compartimentering voorzien tussen de diverse akoestische zones.

Over het algemeen ben ik van oordeel dat er onvoldoende nadruk ligt op de akoestische overgang; deze worden best meegenomen in de ontwerpfase van een project maar kunnen achteraf ook nog toegevoegd worden.

Analyse spatial sequencing

De architecten zijn op een zeer interessante manier tot de organisatie van het project gekomen.

Er is onder andere met leerlingen en begeleiders samengezeten om diverse functies te ordenen op een hiërarchische en duidelijke manier voor de specifieke doelgroep. Hierdoor is het concept van de centrale Haven en de uitwaaiing naar de diverse schoolgebouwen en ateliers ontstaan. Op deze manier wordt er een onderscheid gemaakt door verschillende typologische gebouwen met hun bijbehorende functie (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Zoals er eerder werd toegelicht, wordt er gebruik gemaakt van het Brede School-principe binnen het project.

Dit Brede School- principe wordt bekomen door diverse type lokalen, zoals de sporthal en de praktijklokalen, open te stellen voor externen na de uren. Hierbij wordt er in rekening gebracht dat de leslokalen niet worden opengesteld. Door de vertakte structuur van het gebouw leent het Brede School- principe zich er toe dit te kunnen toepassen binnen het gebouw (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Op vlak van mobiliteit wordt er ook ingezet op veiligheid en hiërarchische opeenvolging. De leerlingen komen vanop de straat eerst op een verkeersvrij voorplein, waarna ze de Haven kunnen betreden. Er is een hiërarchische scheiding tussen de diverse weggebruikers volgens het STOP-principe (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Afbeelding 28: grondplan Woudlucht - eigen analyse

Routing en hiërarchie zones

Over het algemeen is er, zoals te zien is op afbeelding 28, een duidelijke hoofdas aanwezig en opeenvolging van routes, namelijk: een scheiding van weggebruikers - voorplein - Haven - binnenstraat - klaslokalen. Hierdoor ontstaat er een duidelijke en voorspelbare sequentie voor de gebruiker. De Haven fungeert hierbij als een leesbare inkom, door onder andere de overkraging. Het typerend materiaalgebruik, alsook de specifieke typologie van ieder gebouw communiceert de functie ervan.

Het zou interessant zijn om bijkomende wandelpaden die hiërarchisch verschillen te voorzien, om also stillere routes te creëren. Persoonlijk lijkt het me wel interessant indien er een verdere ordening zou gebeuren op vlak van weggebruikers op de site, zoals fietsers en voetgangers, om op deze manier een vlottere overgang te creëren.

Ordering zones

Verder is vanuit analyse te zien dat de theoretische lokalen en de praktijklokalen, zoals de werkhallen en de serre, gegroepeerd zijn. Dit zorgt voor een logische ordening van eenzelfde functie.

Idealiter wordt er mijn inziens meer ingezet op de graduele overgang van de prikkelintensiteit naar de klaslokalen toe, aangezien de getakte structuur momenteel voornamelijk dient als circulatiezone voor het basisonderwijs. Hierbij worden extra prikkels, zoals visuele of akoestische prikkels, vermeden.

Routing

Bij aankomst aan het gebouw moet de gebruiker of leerling zich eerst begeven doorheen het centrale deel, namelijk de Haven en eventuele trappenhallen, vooraleer aan te komen aan het klaslokaal. Hierbij merkte ik tijdens de analyse op dat er geen mogelijkheid is om een rustige en prikkelarme route naar het lokaal te nemen. Er wordt best een prikkelarme route voorzien, om op die manier bijkomende overprikkeling te vermijden.

Ordering zones

Door de logische en vaste opeenvolging van ruimtes wordt er ingezet op constantheid, route en voorspelbaarheid. In mijn visie is deze vertakte structuur een goede basis om op deze manier in te zetten op voorspelbaarheid en routine. Hierdoor wordt er ook rekening gehouden met de dagindeling van de leerling, en dit door een overgang in functies, prikkels en zoneringen zoals publiek en privaat, te maken.

Verder ben ik van mening dat er meer kan ingezet worden op de nabijheid van bepaalde functies, zoals de ondersteunende functies van de logo of kine voor de kleuters en het basisonderwijs. Op die manier wordt er meer ingezet op de dagindeling en de spatial sequencing, die momenteel ontbreken. Hierbij kan het ook aangewezen zijn om een alternatieve inkom van deze doelgroep te voorzien, om alzo extra prikkels van de Haven te minimaliseren. Door de verplaatsing of toevoeging van deze functies ter hoogte van de klassen wordt er ingezet op de spatial sequencing door alzo een verlaagde prikkelintensiteit op de route naar en van de klas te bewerkstelligen.

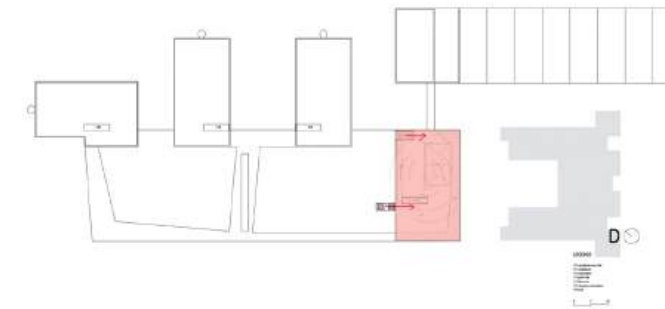
Hiërarchie zones en prikkelintensiteit

Bijkomend meen ik dat de organisatie van de Haven niet volledig optimaal is.

De leerlingen moeten eerst volgens een hogere stimuli zone naar de lokalen circuleren. Er kan echter voorgesteld worden om in te zetten om deze circulatie als buffer te zien om van een hoge stimuli zone (buiten) naar een lagere stimuli zone (klaslokaal) te gaan. Op deze manier wordt er meer ingezet op de graduele overgang van prikkels, volgens een hiërarchische structuur. Hierbij zou het aangewezen zijn om bijkomende visuele en akoestische prikkels - van onder meer de sporthal - te beperken. Het is zeer belangrijk dat de leesbaarheid van het gebouw behouden blijft.

Afbeeldingen 29, 30, 31 en 32 verduidelijken bovenstaande analyse betreffende de routing, de ordening van de zones, de hiërarchie van de verschillende zones en de prikkelintensiteit.

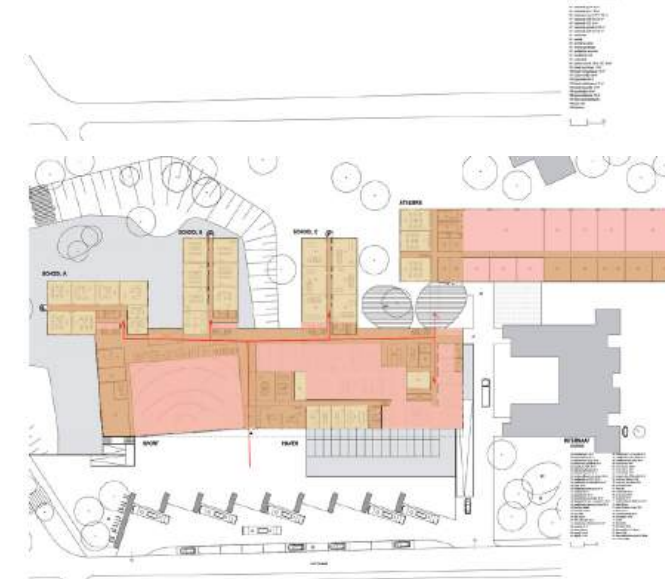
- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

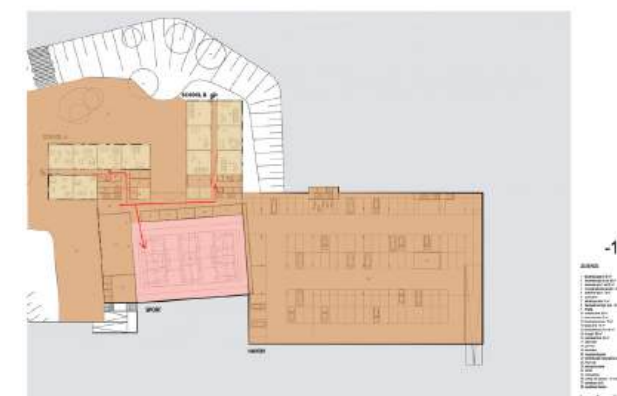
Afbeelding 29: Verdieping D Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 30: Verdieping +1 Woudlucht - Eigen analyse

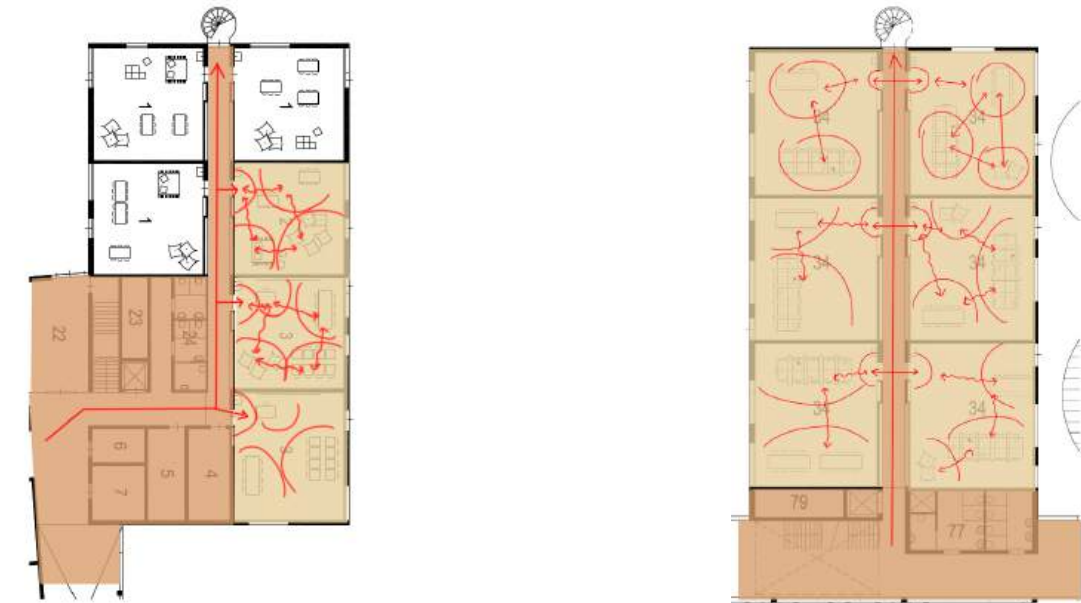

Afbeelding 31: Gelijkvloers Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 32: Verdieping -1 Woudlucht - Eigen analyse

Analyse klaslokaal

Afbeelding 33 en 34: kleuterklas en klaslokaal type 2 auti gebouw A -
-1 - lager onderwijs en autiwerking gebouw C - gelijkvloers - secundair
onderwijs - eigen afbeelding

Hiërarchie zones en prikkelintensiteit

Momenteel worden de klassen opgebouwd als een open vloerplan, waardoor er niet wordt ingezet op een akoestische of visuele afscherming of overgang.

Idealiter wordt er, volgens mij, meer ingezet op het duidelijker zoneren van de klasindeling, om op deze manier meer uitgesproken overgangen te voorzien en in te spelen op prikkels die de sequentie anders mogelijks zouden kunnen verzwakken. Door diverse zones af te bakenen en in te zetten op sferen kan er meer worden ingespeeld op de ervaringsgerichte prikkelgradatie in plaats van de functionele circulatie. Een eventuele aanpak voor de zonering is te zien op afbeeldingen 33 en 34.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Reflectie spatial sequencing

Er kan meer ingezet worden op de graduele overgang van de prikkelintensiteit naar de klaslokalen toe, aangezien de getakte structuur momenteel voornamelijk dient als circulatiezone voor het basisonderwijs. Op deze manier kunnen er extra prikkels, zoals visuele of akoestische prikkels, worden vermeden.

Analyse escape space

Binnen het masterplan zijn er diverse buitenruimtes met verschillende sferen en zones aanwezig, zoals de omsloten, groene buitenruimtes voor de kleuters met autisme of de actieve, groene buitenruimte.

Verder wordt dit binnen het project ook vertaald als het spelen met zichten en lichten, door in te spelen op gekaderde zichten (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Afbeelding 35: grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Locatie prikkelarme ruimtes

Binnen het project zijn er diverse type buitenruimtes aanwezig, zoals te zien is op afbeelding 35. Idealiter wordt er nog meer ingezet op de escape spaces door deze meer te integreren en in diverse vormen te laten terugkomen.

Materialiteit en configuratie

Het is aangewezen om meer in te zetten op het duidelijk aankondigen van de diverse type sferen binnen de buitenruimtes, analoog aan de ASPECTSS-methode. Hierbij kan er bijvoorbeeld worden gespeeld met verschillende soorten meubelopstellingen, zitjes en nissen. Ook kan de bestaande bosrijke omgeving en serrestructuren aangewend worden als een sensorische zone. Deze voorbeelden kunnen ook worden toegepast op de gangen en ondersteunende lokalen aan de gangen. Hierbij is het van belang om werken rond minimale visuele afleiding en de principes toe te passen op diverse schalen: individueel en gemeenschappelijk.

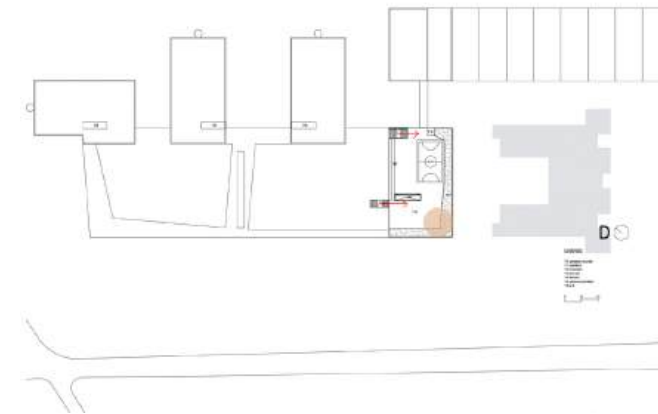
Locatie prikkelarme ruimtes

Momenteel worden er enkel op verdieping -1 ter hoogte van de autiklassen ondersteunende escape spaces voorzien, namelijk een snoezelruimte, een time out-ruimte en een afkoelingsruimte.

Escape spaces zijn, mijn inziens, niet enkel voordelig voor kinderen of mensen met autisme, maar voor iedereen.

Ik ben dan ook voorstander om dit type van ondersteunende functies op meerdere plaatsen en locaties te integreren, zoals in de gang. Op deze manier wordt de volledige campus een meer autismevriendelijke structuur. Op afbeeldingen 36, 37, 38 en 39 zijn de huidige locaties van de escape spaces, alsook potentiële locaties aangeduid.

- Potentiële escape spaces
- Aanwezige escape spaces

Afbeelding 36: Verdieping D Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 37: Verdieping +1 Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 38: Gelijkvloers Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 39: Verdieping -1 Woudlucht - Eigen analyse

Analyse klaslokaal

Afbeelding 40 en 41: kleuterklas en klaslokaal type 2 auti gebouw A -
-1 - lager onderwijs en autiwerking gebouw C - gelijkvloers - secundair
onderwijs - eigen analyse

- Potentiële escape spaces
- Aanwezige escape spaces

Locatie escape spaces

Momenteel worden escape spaces zeer beperkt buiten het lokaal voorzien.
Er zou daarentegen beter binnen ieder lokaal een directe toegang tot een escape space zijn. Op afbeeldingen 40 en 41 worden potentiële locaties voor de escape spaces aangeduid.

Materialiteit

Deze escape space zal bestaan uit onder andere natuurlijke materialen, gedempte kleuren en natuurlijke verlichting.
Op deze manier kan er maximaal worden ingezet op de autisme-vriendelijkheid van de campus en de lokalen.

Reflectie escape space

Idealiter wordt er meer ingezet op escape spaces op de diverse schalen van gebouw en masterplan, waarbij de escape space individueel of in groepsverband kan worden gebruikt.

Hierdoor zal de site een extra laag krijgen die voor verschillende doelgroepen een meerwaarde zal bieden.

Analyse compartmentalisation

Voor het ontwerp van de school werd samengezeten met diverse actoren binnen de school, om op deze manier een logische en overzichtelijke groepering van functies te bekomen.

Hierbij werd er ingezet op de leesbaarheid en herkenbaarheid van ieder gebouw, waarbij de menselijke schaal en huiselijke sfeer centraal staan. Deze leesbaarheid vertaalt zich onder andere in de verschillende typologische gebouwen. Daarnaast wordt er ook ingezet op de leesbaarheid van het gebouw door middel van kleurgebruik, tactiele elementen en geluid (bouwHEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Op vlak van mobiliteit werd er gestreefd naar een hiërarchische ordening, door de opdeling van de stappers, trappers, openbaar vervoer, personenwagens en leveringen volgens het STOP-principe.

Bovendien wordt er ingezet op flexibiliteit door de toepassing van een rasterstructuur met niet-dragende invulwanden. Hierdoor kan de school schakelen met de behoeften die zich doorheen de tijd voordoen (bouwHEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Afbeelding 42: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Scheiding van functies

Gelegen aan de diverse gebouwen zijn er speelplaatsen aanwezig die verschillend zijn in stimuli. Hierbij is er rekening gehouden met de aanpalende klassen en de daarbijhorende doelgroep. Op afbeelding 42 is dit onderscheid duidelijk te zien.

Persoonlijk ben ik voorstander van de diverse stimuli speelplaatsen en zones die aanwezig zijn binnen het project. Echter lijkt het me overzichtelijker en duidelijker om in te zetten op de ruimtelijke signalisatie van deze diverse zones naar de gebruiker toe. De diverse zones zijn momenteel onleesbaar; er is geen duidelijke aanduiding of aankondiging van een bepaalde stimuli, noch wordt er gebruik gemaakt van duidelijke kleur of materiaal.

Scheiding van functies: mobiliteit

In het masterplan wordt reeds een compartimentering gemaakt op vlak van mobiliteit door voetgangers, bussen, personenwagens en leveringen te scheiden. Daarom is er op de site een verkeersvrij "parkeerdeck" aanwezig voor de ingang van de campus. Door de lokale bustrajecten aan te passen kunnen de stappers oversteken op een rustig punt. Verder werd er een bredere stoep voorzien, alsook een compartimentering tussen gemotoriseerde voertuigen.

Op de site is er een duidelijke scheiding tussen de ingang van de voetgangers, de trappers en de bussen. Hier zou er een bijkomende scheiding tussen de ingang van de fietsers en de voetgangers kunnen gemaakt worden om op deze manier een drukke en overprikkelde inkom te vermijden. Op de site zelf kunnen er leveringen worden gebracht door middel van een leveringsweg.

Deze weg is momenteel reeds verwijderd van enig contact met zwakke weggebruikers. Daarom is het aangewezen om nog meer in te zetten op de compartimentering van de mobiliteit. Momenteel zorgen bijvoorbeeld fietsers tussen de auto's op de Huttelaan nog voor gevaarlijke situaties.

Hierbij kan voorgesteld worden dat er op de Huttelaan een extra compartiment wordt voorzien voor fietsers, gelegen tussen de baan voor de auto's en het voetpad. Op de Prosperdreef is er momenteel een voetpad, een fietspad en een autobaan aanwezig maar het is toch een veiligere keuze om een grotere scheiding te maken tussen de voetgangers en de fietsers. Op beide straten is momenteel een voetpad aanwezig. In het kader van toegankelijkheid lijkt het me aangewezen om dit voetpad te verbreden en de aanwezige grasdallen ter hoogte van de Prosperdreef te vervangen door standaard klinkers.

Op afbeeldingen 43, 44, 45 en 46 wordt de mobiliteit rond de site verder toegelicht, alsook de daarbijhorende pijnpunten.

Afbeelding 43: Eigen analyse - straat

Afbeelding 44: Eigen analyse - straat

Afbeelding 45: Eigen analyse - straat

Afbeelding 46: Eigen analyse - straat

Scheiding van functies en zintuiglijke kwaliteiten

Binnen het huidige masterplan heeft ieder segment van de school een duidelijke functie met een daaraan gekoppelde doelgroep, te weten gebouw A en B zijn basisonderwijs en gebouw B en C zijn secundair onderwijs. Binnen ieder gebouw is er een duidelijke functie met bijbehorende zintuiglijke kwaliteiten aanwezig, zoals de aanwezigheid van (les)lokalen in gebouwen A, B en C, en de praktijklokalen binnen de ateliers. Binnen de ateliers wordt een combinatie gemaakt tussen praktijklokalen en leslokalen.

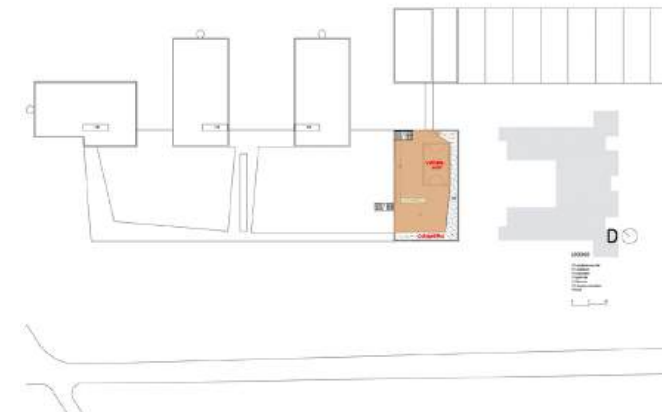
Conform de ASPECTSS-methodiek ben ik van mening dat er idealiter wordt gestreefd naar een eenduidige compartimentering van functies binnen één gebouw en per bouwlaag.

Hiervoor is het aangewezen om de leslokalen, gelegen tussen de ateliers, te verplaatsen en dient er een duidelijkere verdeling te zijn tussen hoge en lage stimuli zones binnen de Haven. Hierbij zou het interessant zijn om de diverse functies, zoals praktijklokalen, de refter en geconcentreerde zones (zoals een studiezaal), meer te groeperen om op die manier in te zetten op de eenduidige functie per compartiment, vermits deze functies momenteel verspreid georganiseerd zijn.

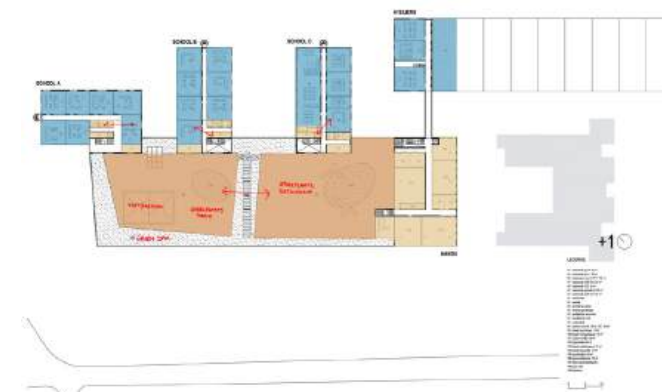
Door de aanwezige vides in het gebouw, zoals de doorkijk op de gelijkvloers naar de sporthal, lijkt het me aangewezen om deze vide duidelijker te compartimentering van overige functies. Hierdoor wordt het onderscheid tussen diverse zones van stimuli en functies duidelijker en helder gecommuniceerd naar de gebruiker.

Op afbeeldingen 47, 48, 49 en 50 worden de diverse aanwezige functies gevisualiseerd.

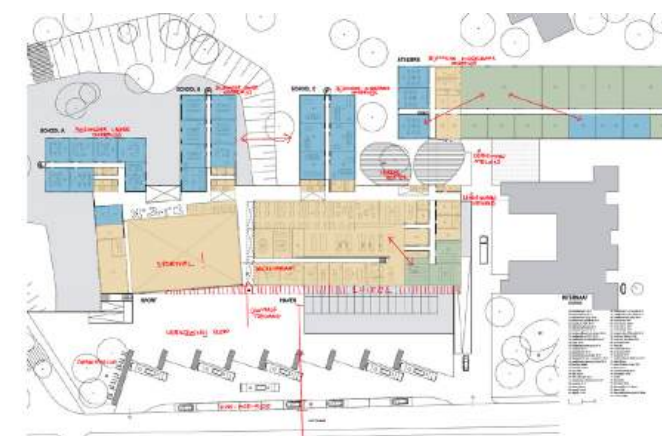
- Autisme ondersteunende ruimtes
- Klaslokalen
- Praktijklokalen
- Ondersteunende functies
- Speelplaats

Afbeelding 47: Verdieping D Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 48: Verdieping +1 Woudlucht - Eigen analyse

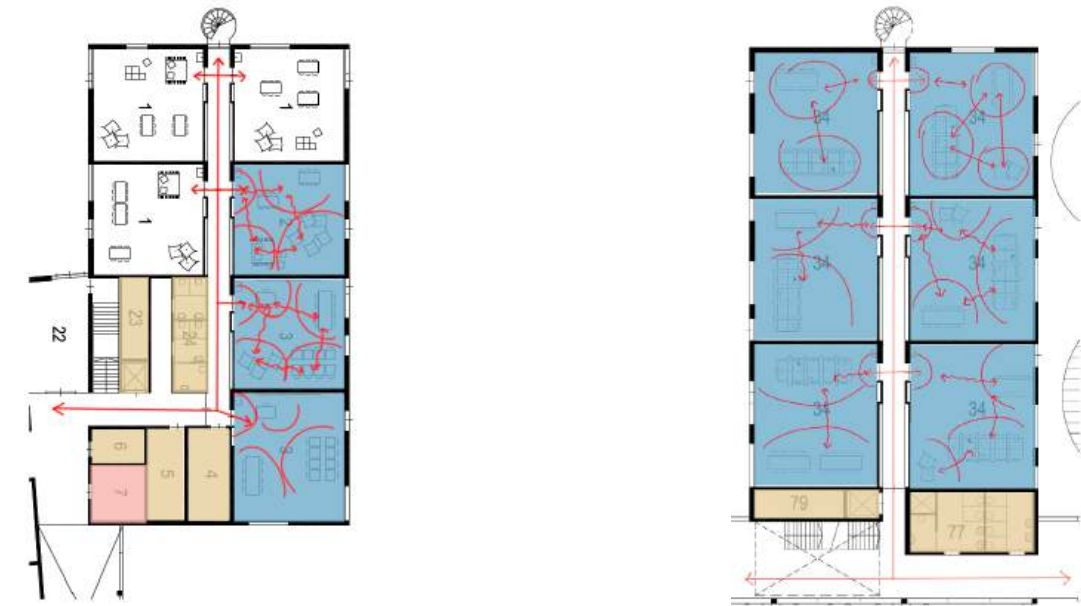

Afbeelding 49: Gelijkvloers Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 50: Verdieping -1 Woudlucht - Eigen analyse

Analyse klaslokaal

Afbeelding 51 en 52: kleuterklas en klaslokaal type 2 auti gebouw A -
-1 - lager onderwijs en autiwerking gebouw C - gelijkvloers - secundair
onderwijs - eigen analyse

Scheiding van functies en zintuiglijke kwaliteiten

Binnen de klassen wordt er momenteel geen onderscheid gemaakt tussen hoge en lage stimuli zones of tussen diverse zones/ functies binnen een klas. Het is mijn inziens aangewezen om in te zetten op deze diverse functies door bepaalde zones binnen een klas specifieke sferen te geven. Op afbeeldingen 51 en 52 wordt weergegeven waar er een scheiding tussen de zones gewenst kan zijn.

Hiervoor kan er gespeeld worden met kleuren en materiaalgebruik, alsook verschillen in verlichting.

Op deze manier wordt er een duidelijke ruimtelijke signalisatie gegeven aan de gebruiker en worden de diverse zintuiglijke zones binnen ieder compartiment afgebakend.

- Autisme ondersteunende ruimtes
- Klaslokalen
- Ondersteunende functies

Reflectie compartmentalisation

Op vlak van mobiliteit is het aangewezen om de bestaande compartimentering van de weggebruikers verder onder te delen door de aanwezigheid van een fietspad of een grotere scheiding tussen het fietspad en het voetpad. Bijkomend mist er een ruimtelijke gelaagdheid tussen de diverse compartimenten. Deze zouden door middel van een verschil in kleur, materiaal of de aanwezigheid van paaltjes kunnen worden verduidelijkt.

Persoonlijk lijkt het mij eveneens aangewezen om bijkomende maatregelen te nemen voor de toegang van de leveringen. Hiervoor is er binnen het masterplan geen duidelijke afscherming aanwezig tussen de leveringsweg en de route van de voetgangers. Daarom is het aangewezen om leveringen binnen bepaalde uren, na school, te organiseren en daarenboven een duidelijk voetgangerspad naast deze weg te realiseren om op die manier nog meer in te spelen op de veiligheid van de doelgroep.

Binnen de organisatie van de verschillende bouwlagen en gebouwen wordt er, volgens mij, idealiter meer gestreefd naar een eenduidige functie per compartiment. Hierdoor worden bepaalde functies geherstructureerd zodat deze meer liggen binnen eenzelfde sensorische zone en functie.

Ook dienen bepaalde functies en gebouwen duidelijker en leesbaarder gemaakt te worden. Dit kan aan de hand van kleur- en materiaalverschillen, alsook variaties in verlichting.

Om in te zetten op de leesbaarheid van de diverse speelzones is het aangewezen om specifieke materiaal- en kleurverschillen toe te eigenen aan bepaalde stimuli en functies, om op deze manier in te spelen op de ruimtelijke gelaagdheid van de diverse compartimenten. Deze ruimtelijke gelaagdheid wordt idealiter meermaals per compartiment toegepast, om duidelijke overgangen van functie en stimuli toe te passen.

Analyse transition

Momenteel wordt er binnen het bestaand gebouw en masterplan nergens expliciet aangegeven dat er rekening wordt gehouden met een transition, hoewel hiertoe diverse mogelijkheden zijn.

Binnen het bestaande programma, functie of zone is er wel de mogelijkheid om een duidelijke transition zone toe te voegen. Zo is er bijvoorbeeld een overkraging aanwezig ter hoogte van de inkom of zijn er diverse groenzones en serre aanwezig, die zich ertoe lenen om een transition zone te vormen. Aanwezige transitiezones worden op afbeeldingen 53, 54 en 55 weergegeven.

Afbeelding 53, 54, 55: Conceptbeelden project inkom - gelijkvloers inkom - speelzone (bouwHEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011)

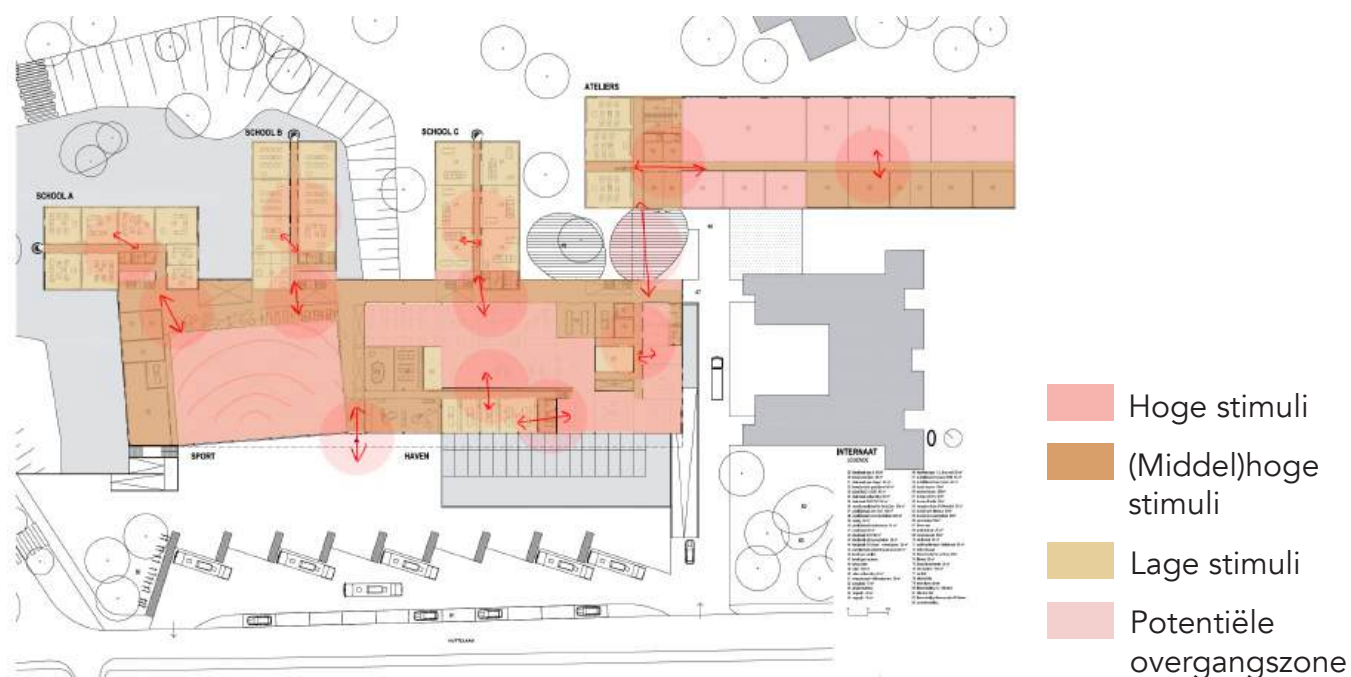

Afbeelding 56: grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Binnen het masterplan zijn er 2 duidelijke zones waarbinnen een grote overgang is van binnen naar buiten het gebouw, namelijk de overgang ter hoogte van de inkom en de overgangen naar de speelplaats. Verder is er binnen de speelzones geen overgangszone aanwezig tussen zones van verschillende stimuli. Deze verschillende zones worden weergegeven op afbeelding 56.

Momenteel is er geen specifieke transitiezone aanwezig; wel is er een opportuniteit om onder andere de akkervelden of de serres hiervoor te gebruiken.

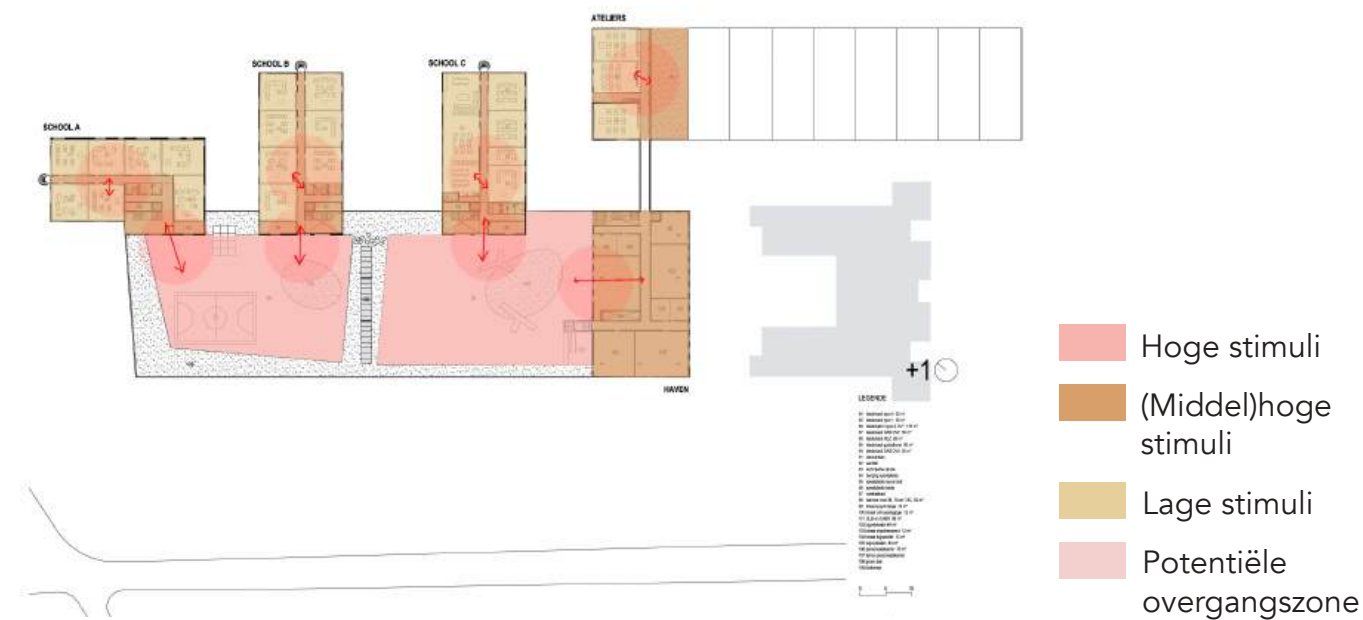
Afbeelding 57: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Binnen het gebouw is er een duidelijke overgang aanwezig tussen stimuli, namelijk: ter hoogte van de inkom en ter hoogte van de klassen. Hierbij wordt er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de hoge stimuli zone van buiten, naar de hoge/middelhoge stimuli zone van de Haven naar de lage stimuli zone van de klaslokalen of de middelhoge stimuli zone van de praktijklokalen.

Het is mijn inziens van belang, volgens de ASPECTSS- methodologie, dat er ter hoogte van een ingang van een campus een transitiezone aanwezig is. Hierdoor hebben de gebruikers de mogelijkheid om te herkalibreren voor de overgang naar een zone met minder prikkels. Momenteel is er geen overgangszone aanwezig. Hiervoor is echter de plaats en de mogelijkheid om een transitiezone te integreren. Bijkomend zijn er ook geen transitiezones aanwezig tussen de klas - de gang - de speelplaats of tussen de diverse functies in de Haven.

Deze analyse wordt gevisualiseerd op afbeelding 57.

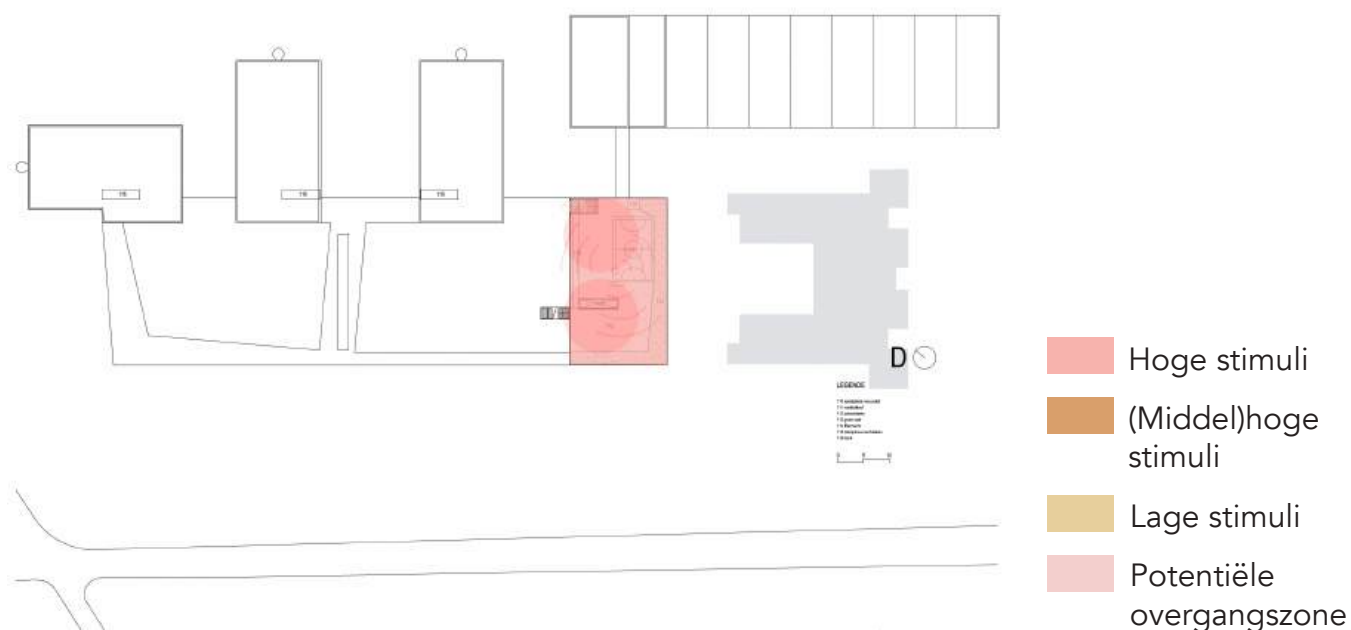

Afbeelding 58: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Zoals op verdieping -1 is er op verdieping +1 ter hoogte van de klas/gang naar de speelplaats een overgang in stimuli aanwezig, alsook tussen de speelplaats en de ondersteunende functies.

Zoals op verdieping -1 is er momenteel geen transitiezone aanwezig tussen de klassen - de gang - de speelplaats. Evenwel is hier wel de mogelijkheid om deze te voorzien, zowel in de gangen, als aan de ingang naar de klassen op de speelplaats. Dit wordt weergegeven op afbeelding 58.

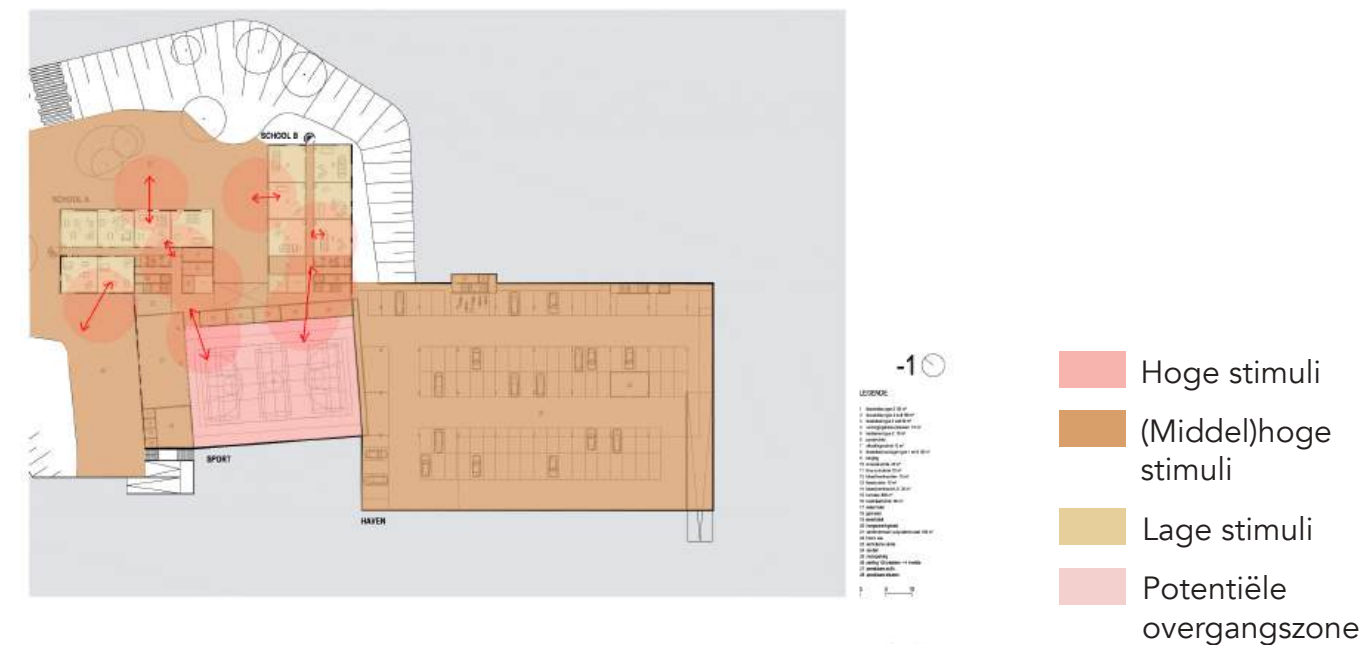

Afbeelding 59: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Ter hoogte van niveau D is er enkel een overgang van binnen naar de speelplaats aanwezig.

Noch op verdieping +1, noch op de speelplaatsen zijn er transitiezones aanwezig. Er kunnen transitiezones geïntegreerd worden ter hoogte van de ingang; dit wordt aangeduid op afbeelding 59.

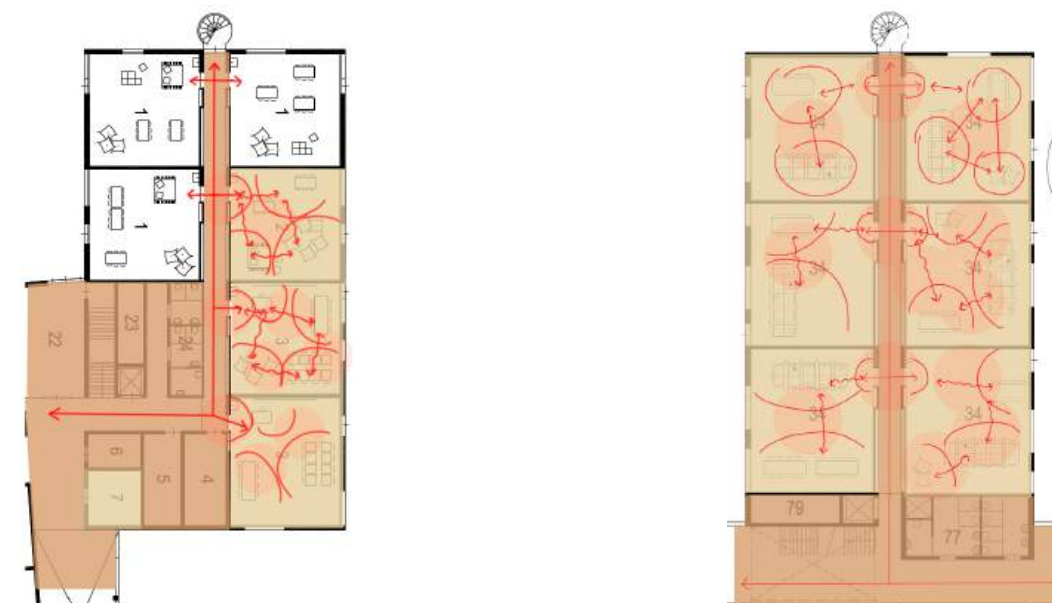
Afbeelding 60: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Op verdieping -1 is er een duidelijk stimuli verschil aanwezig tussen de klassen en de ondersteunende/actieve functies, zoals de polyvalente ruimte en de turnzaal. Hierbij is er bijkomend ook een overgang van de klassen/ de gang naar de speelplaats aanwezig.

Op verdieping +1 is er momenteel geen transitiezone aanwezig tussen de diverse stimuli zones. Momenteel is er wel een afkoelingsruimte, een snoezelruimte en een time out- ruimte aanwezig ter hoogte van de (kleuter)klaslokalen van de auti's. Deze ruimtes zouden al dan niet kunnen worden uitgebreid of aangepast om leerlingen de mogelijkheid te geven om te herkalibreren. Deze analyse is terug te vinden op afbeelding 60.

Analyse klaslokaal

Afbeeldingen 61 en 62: kleuterklas en klaslokaal type 2 auti gebouw A -
-1 - lager onderwijs en autiwerking gebouw C - gelijkvloers - secundair
onderwijs - eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Binnen de klassen of op de gang is er geen mogelijkheid tot herkalibratie aanwezig. Dit zou kunnen aangepakt worden door in een zitgelegenheid (transitiezone) te voorzien en/of door de drukke omkleedruimte (vestiaire voor de lokalen) te zien als een overgangszone tussen de gang en de klas. Op deze manier kan de overgang tussen de klas en gang aangenamer worden gemaakt.

Binnen de klas is het ook van belang, volgens mij, om de diverse knooppunten te integreren, om op deze manier de overgang naar een ander prikkelniveau, zoals de gang, duidelijk te maken.

Op de afbeeldingen 61 en 62 wordt de analyse verder geïllustreerd.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli
- Potentiële overgangszone

Reflectie transition

Binnen het gebouw of binnen het masterplan is er geen duidelijke transitiezone aanwezig. Er ligt wel een opportuniteit in de structuur om deze transitiezones te voorzien. De bestaande serres en akkers kunnen worden ingezet als sensorische tuinen, evenals de bosrijke omgeving langs de speelplaatsen. Op deze manier wordt de herkalibratie van de gebruiker mogelijk gemaakt ter hoogte van de speelplaats/ingang, alsook naar de omgeving toe.

Verder is het ook aangewezen om in de overgang van de klas - de gang - de speelplaats - de inkom een overgangszones te voorzien. Deze kan verschillen in schaal en in omvang. Zo kan er gespeeld worden met serene aanduidingen, zoals een knooppunt, of kan er gebruikt gemaakt worden van diverse schalen van zitgelegenheden.

Analyse sensory zoning

Sensory zoning is nauw verwant aan overgangszones. Zoals eerder aangehaald worden transitiezones niet expliciet geïntegreerd binnen het project maar is hier wel plaats voor. Sensory zoning houdt rekening met diverse zones van eenzelfde en verschillende stimuli. De scholen A, B en C bestaan voornamelijk uit lage stimuli en de ateliers uit (middel)hoge stimuli. De Haven bestaat voornamelijk uit (middel)hoge stimuli zones. De ordening van functies is ontstaan door samen met diverse actoren te converseren.

In het kader van de mobiliteit binnen het masterplan werd er reeds rekening gehouden met de opdeling van de verschillende weggebruikers.

Op vlak van speelplaatsen wordt er momenteel ingezet op diverse stimuli speelplaatsen en diverse sferen binnen eenzelfde speelplaats (bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011).

Afbeelding 63: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: mobiliteit

Zoals eerder aangehaald wordt er alvast rekening gehouden met de opdeling van de diverse weggebruikers binnen en rond de site. Persoonlijk vind ik dat er meer dient ingezet te worden op de zonering van de diverse stimuli, om op die manier een rustige overgang te maken naar de campus.

Binnen het kader van sensory zoning zou het volgens mij aangewezen zijn om meer in te zetten op de groepering van de diverse stimuli. Hierbij zou het interessant zijn om een grotere opsplitsing te maken tussen de diverse weggebruikers stappers - trappers - bussen - personenvoertuigen - leveringen, om op deze manier een logische en duidelijke zonering tussen de diverse stimuli te maken.

Dit principe kan worden doorgetrokken tot op de site door een opdeling te maken tussen stappers en trappers.

Tevens wordt er best een bijkomende overgang in de vorm van een transitiezone voorzien ter hoogte van de inkom. Op die manier wordt er een duidelijke zonering van stimuli bekomen.

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: buitenruimte

Ook worden diverse stimuli zones toegepast op de speelplaatsen, waarbij er rekening wordt gehouden met elke doelgroep. Er worden diverse zones van stimuli al dan niet binnen eenzelfde speelplaats toegepast. Persoonlijk ben ik voorstander van deze zonering. Toch lijkt het beter om nog meer in te zetten op diverse zones en deze ook duidelijker naar de gebruiker te communiceren. Alsdan kan er ook ingezet worden op de leesbaarheid van de site.

Op afbeelding 63 wordt het principe van de sensory zoning verder toegelicht.

Afbeelding 64: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: stimuli niveaus

Op de gelijkvloerse verdieping is de ingang centraal geplaatst ter hoogte van een overwogen (middel)hoge stimuli zone. Verder zijn de klassen (lage stimuli) gelegen achter ondersteunende ruimtes (middelhoge stimuli) en naast speelplaatsen (middelhoge tot lage stimuli zone).

Op afbeelding 64 worden de diverse stimuli niveaus verder verduidelijkt.

Persoonlijk vind ik de organisatie van de ruimtes op de gelijkvloers niet geslaagd, aangezien bepaalde hoge stimuli zones (zoals de vide van de sporthal, het lokaal van muzikale vorming, de refter of de klaslokalen tussen de praktijklokalen) vrijwel direct grenzen aan lage stimuli ruimtes (zoals een studiezaal en een lokaal voor zedeleer).

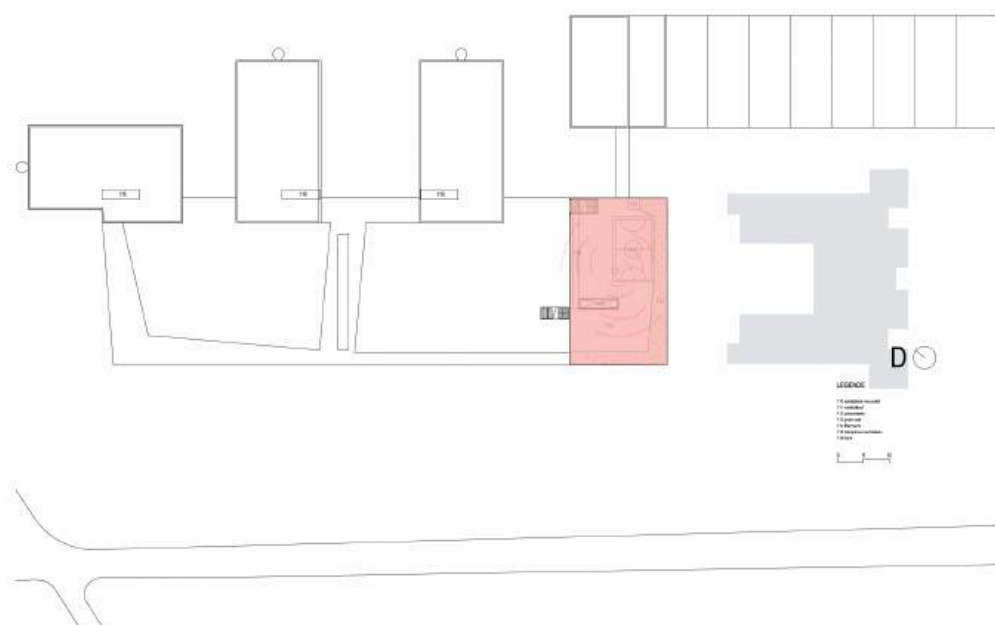

Afbeelding 65: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: stimuli niveaus

Op verdieping +1 geldt eenzelfde opbouw als voorgaande verdiepingen, namelijk klaslokalen (lage stimuli) grenzend aan de speelplaats (hoge stimuli). Verder zijn er ook ondersteunende functies, zoals een kine, gelegen direct aan de speelplaats.

Ik ben van oordeel dat er een goede sensorische zonering is gebeurd op verdieping +1. Bijkomend zou het interessant zijn om in te zetten op het gebruik van bijvoorbeeld akoestisch materiaal, alsook transitiezones om op die manier in te spelen op de organisatie en zonering van de diverse stimuli. Op afbeelding 65 worden de diverse sensorische zones getoond aan de hand van een schematische weergave.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Afbeelding 66: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: stimuli niveaus

De speelplaats op deze verdieping heeft een hoge stimuli. Dit wordt weergegeven op afbeelding 66.

Ik meendat er geen bijkomende aanpassingen gedaan moeten worden, met uitzondering van een correcte akoestische ontkoppeling en isolatie naar de onderliggende functies.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

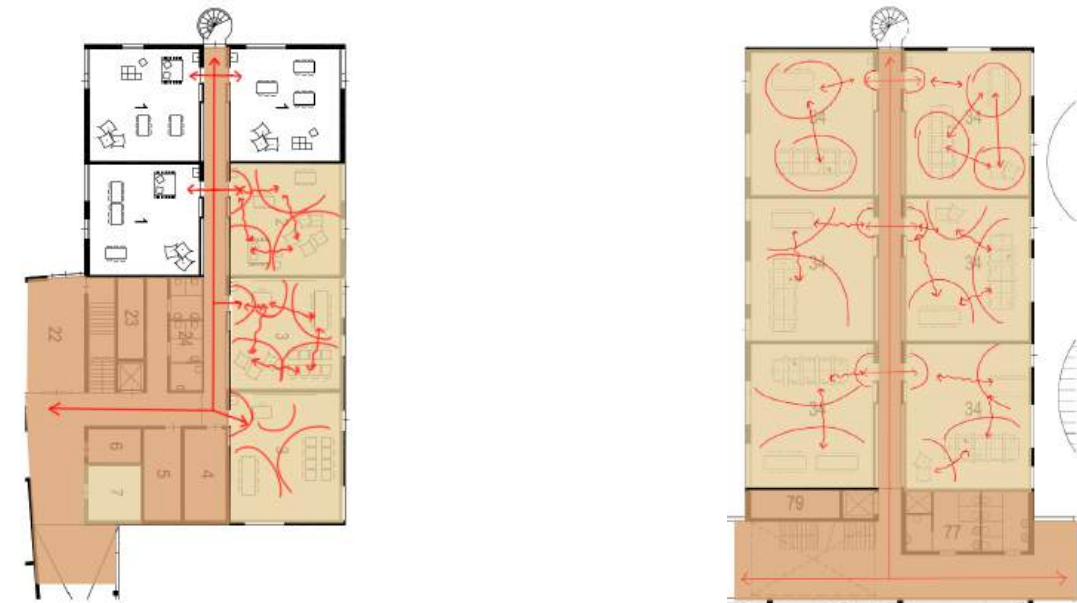
Afbeelding 67: Grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: stimuli niveaus

Op verdieping -1 zijn de klaslokalen gegroepeerd per school en direct grenzend aan een speelplaats. De klaslokalen worden door middel van ondersteunende ruimtes, zoals technische en sanitaire ruimtes, gescheiden van hogere stimuli ruimtes, zoals de turnzaal, de parking en de polyvalente ruimte. Dit is te zien op afbeelding 67.

Ik ben van mening dat de organisatie van verdieping -1 niet optimaal is gebeurd, aangezien de meest lage stimuli zones, zoals de afkoelingsruimtes en de snoezelruimte, gelegen zijn aan de sporthal en de daarbij horende ondersteunende ruimtes.

Analyse klaslokaal

Afbeelding 68 en 69: kleuterklas en klaslokaal type 2 auti gebouw A -
-1 - lager onderwijs en autiwerking gebouw C - gelijkvloers - secundair
onderwijs - eigen afbeelding

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: stimuli niveaus

Binnen de klassen wordt er geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen de diverse zones van stimuli.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Binnen het ASPECTSS- principe en naar mijn mening is het evenwel van belang om hierop in te zetten door hoge en lage stimuli zones binnen een klas te groeperen en deze aan de hand van overgangszones te verbinden. Op afbeeldingen 68 en 69 is te zien hoe er een onderscheid gemaakt kan worden tussen de diverse zones.

Reflectie sensory zoning

Bepaalde lage stimuli ruimtes, zoals klaslokalen, werden binnen het project (relatief) direct gelegen aan/langs/tussen hoge stimuli zones. Daarom is het aangewezen om meer in te zetten op transitiezones, alternatieve routes te voorzien naar dezelfde stimuli zone, meer in te zetten op akoestisch comfort en/of een relocatie van de desbetreffende functie te voorzien. Op deze manier kan er worden ingespeeld op de groepering van eenzelfde stimuli zone.

De directe ligging van hoge en lage stimuli ruimtes naast elkaar lijkt mij geen probleem, zolang hierbij rekening wordt gehouden met eventuele akoestische maatregelen en transitiezones.

Daarenboven is het interessant om in te zetten op de zonering en compartimentering van de mobiliteit in en rond de site. Dit kan worden bekomen door een opsplitsing te maken van de diverse weggebruikers om op die manier de diverse zones van stimuli te groeperen.

Verder is het ook van belang om meer in te zetten op de zonering binnen en van de diverse speelplaatsen. Hierbij is het mijn inziens van belang om binnen eenzelfde speelplaats meerdere stimuli zones te bekomen en hierdoor al dan niet een relatie met de buurt te bekomen.

Analyse safety

Binnen het gebouw wordt voornamelijk gebruikgemaakt van volgende materialen: hout, rubberen vloerbekleding, gipsplaten en pleisterwerk.

De veiligheid van de gebruikers wordt binnen het masterplan op het vlak van mobiliteit bekomen door het STOP- principe toe te passen op en rond de site en door een verkeersvrij voorplein voor de toegang van het gebouw te voorzien.

Verder wordt er ook ingezet op de veiligheid door niet alle ruimtes open te stellen binnen het Brede School- principe en door een toegangscontrole door middel van badgegestuurde deuren te voorzien (bouwHEER School & OO 1916 HEVERLEE, 2011b).

Afbeelding 70: grondplan Woudlucht - Eigen analyse

Veiligheid van de gebruiker: materiaalkeuze
De materiaalkeuze voor de buitenaanleg bestaat voornamelijk uit natuurlijke en volle verharding, omheiningsdraad, serres, planten en bomen.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

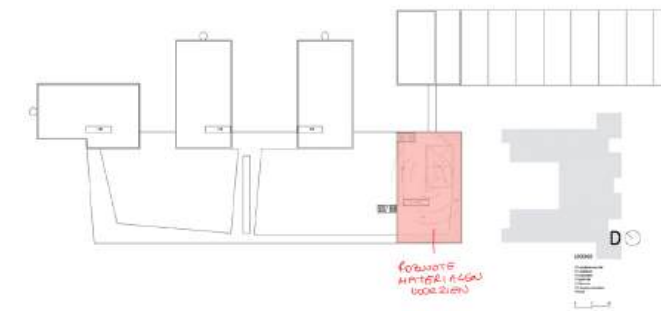
Het is alleszins interessant en aangewezen om nog verder in te zetten op de materiaalkeuze van de buitenaanleg door gebruik te maken van antislip materialen, alsook van tactiele en zachtere oppervlakten.

Veiligheid van de gebruiker: mobiliteit
De veiligheid van de gebruiker wordt onder andere gegarandeerd door de scheiding in weggebruikers. Dit is te zien op afbeelding 70. Zoals eerder aangehaald binnen het thema compartimentering wordt hier in de toekomst verder op ingezet.

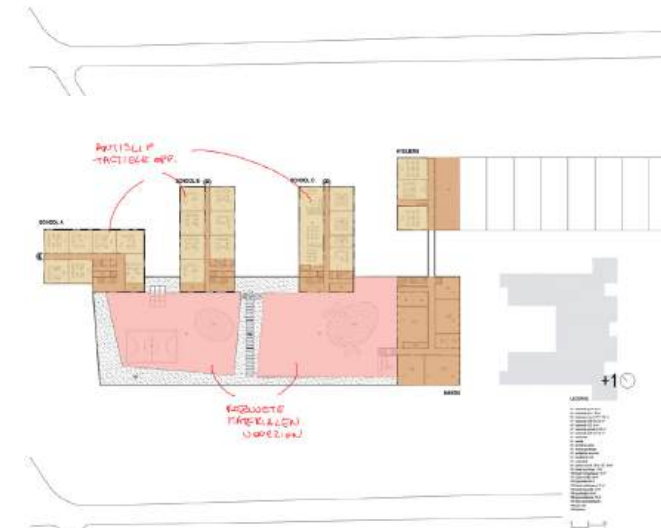
Veiligheid van de gebruiker: materiaalkeuze
 Persoonlijk ben ik van mening dat de materiaalkeuze zeer afhankelijk is van het type ruimte, alsook van de verwachte stimuli. Hierdoor is de meest duurzame materiaalkeuze zeer ruimte- en gebruikersafhankelijk.

Daarom dient er meer ingezet te worden op duurzame en robuuste materialen, zoals hergebruikte materialen. Verder is het eveneens aangewezen om in te zetten op antislip en tactiele oppervlakten, evenals zachte randen. De diverse voorstellen en de analyse worden schematisch aangeduid op afbeeldingen 71, 72, 73 en 74.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

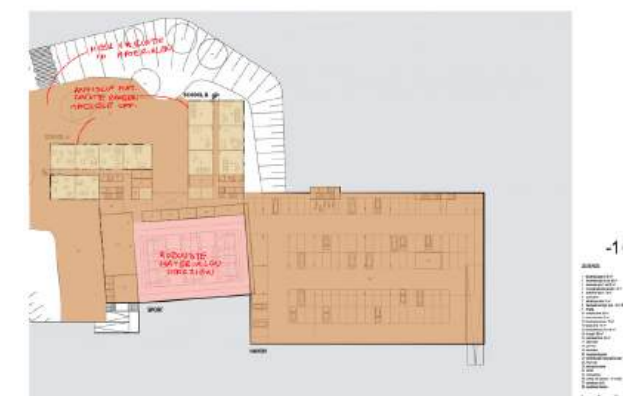
Afbeelding 71: Verdieping D Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 72: Verdieping +1 Woudlucht - Eigen analyse

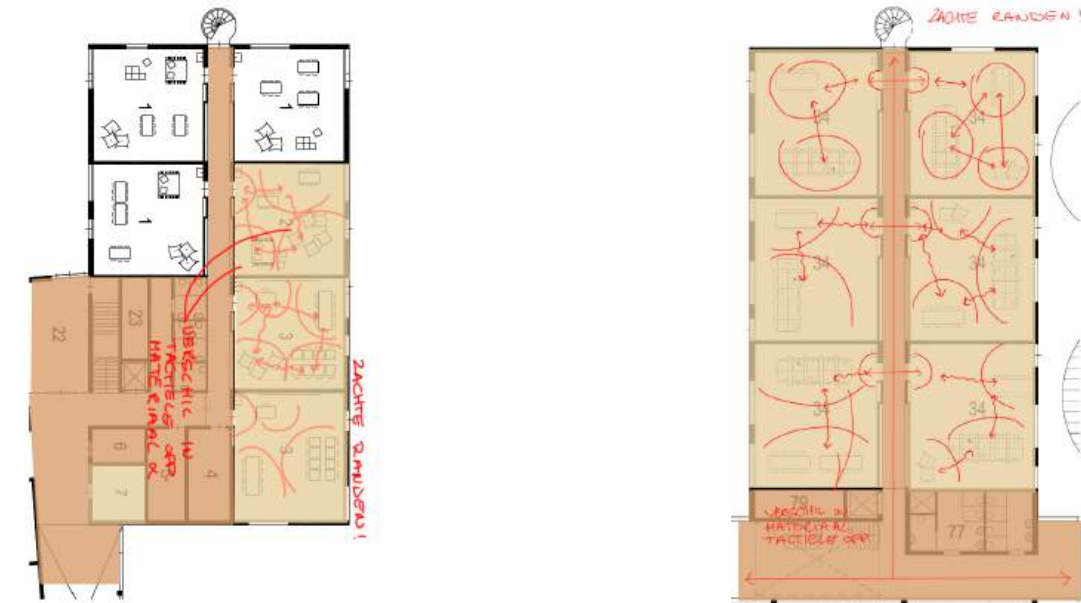

Afbeelding 73: Gelijkvloers Woudlucht - Eigen analyse

Afbeelding 74: Verdieping -1 Woudlucht - Eigen analyse

Analyse klaslokaal

Afbeeldingen 75 en 76: kleuterklas en klaslokaal type 2 auti gebouw A -
-1 - lager onderwijs en autiwerking gebouw C - gelijkvloers - secundair
onderwijs - eigen afbeelding

Veiligheid van de gebruiker: materiaalkeuze

Binnen de lokalen is de veiligheid van de gebruiker van belang. Hierdoor is het aangewezen om binnen de lokalen duurzame en robuuste materialen, alsmede zachte randen, te gebruiken. De analyse en de voostellen worden verder op afbeeldingen 75 en 76 aangeduid.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Veiligheid van de gebruiker: controle

Ook is het belangrijk dat er een zekere controle binnen de diverse zones van het lokaal en ondersteunende ruimtes is, om alzo in te spelen op beveiliging en controle.

Reflectie safety

Uit de analyse blijkt dat het verantwoord is om meer in te zetten op duurzame en robuuste materialen, die ruimte- en gebruikersafhankelijk is. Mijn inziens is er geen pasklaar antwoord voor 1 juist materiaal, maar is het een logische combinatie tussen verschillende materialen.

Het inzetten op controle door middel van toegangscontrole is een goede en aangewezen handelswijze.

3.3.2 Algemene reflectie

Op vlak van akoestiek is er momenteel al een zekere graduele overgang aanwezig tussen diverse stimuli zones. Zo is de centrale toegang een (middel)hoge stimuli zone, waarbij er kan worden uitgewaaierd naar een al dan niet lagere stimuli zone.

Ik ben van mening dat er op vlak van akoestiek toch wel verbeteringen kunnen plaatsvinden, zoals het herorganiseren van bepaalde hoge en lage/middelhoge stimuli zones die te dicht naast elkaar gelegen zijn, bijkomende akoestische overgang tussen 2 zones door het plaatsen van akoestisch materiaal en het bijkomend opsplitsen van akoestische zones binnen eenzelfde klaslokaal.

De spatial sequencing binnen het masterplan is duidelijk aanwezig door de getakte opbouw van het gebouw, waardoor er een duidelijke routing ontstaat. Het is aangewezen om verder in te zetten op rustige en prikkelarme routes, al dan niet éénrichtingsverkeer.

Verder is het interessant om meer in te zetten op de nabijheid van ondersteunende functies van de basisschool en een alternatieve inkom hiervoor. Eenzelfde type probleem doet zich voor binnen de klaslokalen, waarbij er wordt ingespeeld op een functionele organisatie. Hierdoor wordt er minder ingezet op ruimtelijke opeenvolgingen die inzetten op prikkelovergangen.

In mijn visie wordt er meer ingezet op escape spaces en variëren deze op diverse vlakken, zoals schaal. Idealiter heeft ieder lokaal rechtstreekse toegang tot een escape space en worden diverse variaties aan escape spaces doorheen de campus en het masterplan verspreid. Op deze manier wordt er maximaal ingezet op de autismevriendelijkheid van de campus.

De school voldoet, mijn inziens, momenteel al redelijk goed aan het principe van compartmentalisation.

Om de leesbaarheid van iedere zone en functie nog duidelijker te definiëren, is het aangewezen om bepaalde zones te herorganiseren - zoals lokalen tussen de ateliers en enkele zones in de Haven -, alsook een duidelijker kleur- en materiaalgebruik toe te passen. Verder is het ook aangewezen om binnen het mobiliteitsplan bepaalde knooppunten en wegen duidelijker te compartimenteren. Op deze manier worden deze zones en functies leesbaarder gecommuniceerd, alsook de veiligheid van de gebruiker gepromoot.

Binnen het masterplan en de school wordt er momenteel nog niet expliciet rekening gehouden met transitiezones. Echter is hier wel de ruimte voor om deze te integreren. In overgangszones tussen de klas - de gang - de speelplaats, alsook bij de inkom van het gebouw is het, conform de ASPECTSS- methodiek, aangewezen om een overgangszone te integreren, om op deze manier de herkalibratie tussen diverse prikkelniveaus van de gebruiker beter te laten verlopen. Dit zou kunnen aan de hand van sensorische tuinen, alsook het integreren van zitgelegenheden.

Sensory zoning wordt alvast toegepast binnen het masterplan en de indeling van de lokalen.

Hierop kan echter nog verder ingezet worden door bijvoorbeeld bepaalde ruimtes te verplaatsen, extra transitiezones te voorzien en/of bijkomende akoestische maatregelen te nemen.

Op vlak van het masterplan stel ik voor dat er binnen de speelplaatsen meer verschillende stimuli zones worden voorzien en op vlak van mobiliteit meer wordt ingezet op de

overgang tussen de diverse stimuli zones. Binnen de organisatie van de klaslokalen wordt er momenteel niet ingezet op de verschillende stimuli zones. Daarom is het aangewezen dat deze hoge en lage stimuli zones worden gedefinieerd en door middel van een transitiezone worden verbonden.

Momenteel wordt er al ingezet op safety door de aanwezigheid van een toegangscontrole. Door het toepassen van duurzame en robuuste materialen, eveneens antislip en zachte randen, kan er nog meer worden ingezet op de safety van de gebruiker.

Persoonlijk vond ik het zeer interessant om te zien hoe onderbenutting van het gebouw werd tegengegaan door de flexibiliteit van het gebouw centraal te plaatsen door het gebruik van een rasterstructuur en invulwanden. Verder was het Brede School-principe ook een grote toevoeging, evenals de positionering van diverse speelplaatsen op het dak. Het was eveneens een zeer interessante toevoeging om zo een maximale ruimtebenutting te bekomen door de strategie toe te passen om binnen bepaalde gebouwen een gebouwwolume ondergronds toe te voegen.

3.4.1 Case: Kappaertsite te Zwevegem - BDR bureau en Carton123

De Kappaertsite is een project uit 2021, gelegen te Zwevegem en bestaande uit een renovatie van een bestaande schoolgebouwen en een nieuwbouw. De bestaande gebouwen worden grotendeels behouden; de nieuwbouw is opgebouwd uit 3 segmenten, waaronder 2 gebouwen met 1 bouwlaag en 1 gebouw met 3 bouwlagen. Binnen het project werd de nadruk gelegd op het behoud van de schaal van de omgeving (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Dit project was zeer waardevol om te analyseren, aangezien er gebruik gemaakt wordt van renovatie, alsook van nieuwbouw. De site hanteert het Brede School- principe, door de naschoolse activiteiten en de diverse partners die zich op de site bevinden. Verder heeft het project eenzelfde typologie, namelijk de campustypologie, alsook eenzelfde schaal en doelgroep.

Op de site waren volgende partners aanvankelijk aanwezig: speelplein (MakeAWish), voetbalclub, begraafplaats, De Klim-op, Vrije basisschool Kappaert, OC Kappaert, Rhizo, Sint Jozef Werkmankerk en de kunstacademie. Binnen het huidige masterplan zal het voetbalveld en het speelplein instaan voor de positie van de nieuwbouw. De begraafplaats en de bestaande gebouwen, op de containerklassen na, zullen behouden worden en een nieuwe functie krijgen. Zo werd er binnen het masterplan gekozen om het buitengewoon onderwijs te integreren in een nieuwbouw, in plaats van de bestaande school te renoveren, om op deze manier gebruik te kunnen maken van de AGION- subsidies voor de uitbreiding van de school (Unknown, z.d.).

Binnen het masterplan komen onderwijs en vrije tijd samen, alsook diverse doelgroepen en functies. De diverse functies die op de site worden voorzien zijn onder andere: een

kunstonderwijs, een vakantiewerking, een middelbaar onderwijs en een buitengewoon lager onderwijs. Op de site wordt het gedeelde gebruik tussen de diverse functies centraal geplaatst (*Kappaertsite*, z.d.).

In de bestaande gebouwen, voormalige gebouwen van de Klim-op, zal de Kunstacademie voor woord, beeld en muziek worden gevestigd door middel van minimale renovatie en afbraakwerken (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

De renovatie van de gebouwen van de kunstacademie op de site zal ervoor zorgen dat er 900 jongeren en 120 volwassenen les kunnen volgen op de academie (Aneca, 2025).

De nieuwbouw, bestaande uit 3 segmenten, wordt opgetrokken op de site naast de bestaande gebouwen; hierin zal de Klim-op, de vakantiewerking en de naschoolse kinderopvang worden gevestigd (Kappaertsite, z.d.).

In 2025 zijn er alvast enkele klassen ingetrokken op de site; in september 2026 zullen de overige klassen verhuizen. Verder zal de nieuwbouw bestaan uit 3 bouwlagen, met 23 klaslokalen en 6 therapielokalen. Verder worden er ook opvanglokalen, alsook een grote polyvalente refter voorzien (Aneca, 2025). Binnen het masterplan worden volgende principes centraal geplaatst: huiselijkheid, kleinschaligheid, overzichtelijkheid en modulaire structuur. Verder wordt er binnen het masterplan en het project ingezet op het welzijn van de gebruiker door gebruik te maken van autisme ondersteunende functies en leesbare landschapskamers, alsook de veiligheid van de trage weggebruikers op de site (Aneca, 2025).

Gedurende het project werden diverse actoren betrokken in het ontwerp. Hierdoor kon er maximaal worden ingezet op de noden van de gebruiker (Aneca, 2025).

Het is zeer boeiend om vast te stellen hoe de site een diepe gelaagdheid en connectie met de buurt bekomt door de functies die op de site gelegen zijn, alsook door het gebruik van landschapskamers. De toegepaste rasterstructuur zorgt voor een overzichtelijk en samenhangend geheel. Verder is het zeer interessant om te bemerken hoe de architecten de buurt

binnen het project hebben betrokken, alsook de link naar de geschiedenis van het landschap en de site hebben gemaakt. (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Op afbeeldingen 77, 78 en 79 wordt de inplanting van het project, alsook de architectuur voorgesteld.

Afbeelding 77: renovatie blok 200 (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Afbeelding 78: inplanting Woudlucht (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Afbeelding 79: noordgevel (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Case: Kappaertsite - Algemene analyse

Analyse masterplan Kappaertsite

Het toekomstig masterplan zal een reconversie zijn van de huidige Kappaersite. Hierbij wordt er een uitbreiding van de site gedaan, waarbij onderwijs, kunstonderwijs en vakantiewerking worden gefaciliteerd (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Hiervoor zal het bestaande masterplan worden uitgebreid ter hoogte van het voetbalveld en het speelplein. De Klim-op, die origineel in blok 100 en blok 200 was gelegen, zal verhuizen naar een nieuwbouwproject(Unknown, z.d.). De Klim-Op is een buitengewoon lager onderwijs dat basisaanbod en type 9 aanbiedt. Door de uitbreiding op de nieuwe site kunnen 165 leerlingen vanaf schooljaar 2026 - 2027 de schoolgebouwen in gebruik nemen (Kappaertsite, z.d.).

Verder zullen blok 100 en blok 200 worden gerenoveerd tot kunstacademie voor Woord, Beeld en Muziek. Hierbij zullen de huidige containerklassen, waarin de academie thans is gevestigd, worden gesloopt. OC Kappaert, Vrije Basisschool Kappaert, RHIZO, Sint-Jozef-Werkmankerk en de begraafplaats blijven op de site behouden (Unknown, z.d.).

Binnen het project werd rekening gehouden met de geschiedenis van de site en de schaal van de omgeving. Verder werd er ingezet op groene zones en een hiërarchie in paden. De site is opgebouwd uit een rasterstructuur, die diverse landschapskamers indeelt met ieder een eigen functie en stimuli. Ook werd er ingezet op de leesbaarheid van de site, door onder andere verder te bouwen op de bestaande structuur, alsook referentiepunten te integreren. De connectie met de buurt wordt binnen het project centraal gesteld (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.). Op vlak van het masterplan werd er, zoals eerder aangehaad, ingezet op een rasterstructuur (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.). Door het STOP- principe te hanteren wordt de veiligheid van de zwakke weggebruiker centraal geplaatst (Unknown, z.d.).

Op afbeelding 80 zijn de inplanting van het gebouw, het volledige masterplan, alsook de specifieke functies van de verschillende gebouwen aangeduid.

Afbeelding 80: Inplanting Kappaertsite - Eigen analyse

DKO Woord, Beeld en Muziek	VBS Kappaert
RHIZO	Nieuwbouw Klim-Op
OC Kappaert	Sint-Jozef-Werkmankerk
Landschapskamers en speelruimtes	

Analyse grondplannen Kappaertsite

De nieuwbouw op de site zal de uitbreiding van de Klim-Op faciliteren. Hierbij staan huiselijkheid en overzichtelijkheid centraal. Door onder meer rekening te houden met de korrelgrootte, werd ervoor gekozen om het programma te verspreiden in 3 kleinschalige gebouwen. Hierdoor kan het brede school-principe, zijnde het openstellen naar de buurt, beter mogelijk worden gemaakt. Doordat het programma wordt onderverdeeld in 3 gebouwen ontstaat er een binnenplaats, alsook verschillende buitenruimtes. Door een lus is er een vlotte circulatie mogelijk tussen de lokalen (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

In het meest linkse gebouw zijn de klaslokalen van de peuters en het lager onderwijs gehuisvest. Hierbij wordt er een opsplitsing gemaakt tussen kinderen met en zonder autisme. De klaslokalen zijn gelegen aan de buitenruimtes, waarbij de ondersteunende lokalen, zoals de berging en het sanitair, centraal zijn gelegen.

Het gebouw links boven omvat voornamelijk ondersteunende functies, zoals een eetzaal en berging. Verder wordt er ook een overdekte speelplaats voorzien.

In het gebouw rechts onder zijn voornamelijk administratieve functies, zoals bureauruimtes, een foyer en een bewegingsruimte, aanwezig (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Het is een zeer leesbaar gebouw, aangezien ieder gebouw een duidelijke functie draagt. Verder is het interessant om onderbenutting tegen te gaan en connectie met de buurt aan te gaan door het openstellen van bepaalde vleugels, zoals de polyvalente zaal. Het is zeer boeiend vast te stellen hoe er wordt gespeeld met een gevoel van toezicht door de diverse, al dan niet publieke, toegangen. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende kleur- en materiaalkeuzes om verschillende functies aan te duiden.

Diverse functies, zoals de foyer, de exporuimte en het secretariaat, zullen worden gedeeld door de vakantiewerking, de Klim-Op en de kunstacademie (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Op afbeelding 81 worden de diverse functies van de verschillende gebouwen van het nieuwbouwproject schematisch aangeduid.

Afbeelding 81: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

- Klaslokalen
- Gedeeld gebruik
- Ondersteunende functies
- Speelplaats
- Autisme ondersteunende ruimtes
- Vakantiewerking

Net zoals op de gelijkvloers worden de klaslokalen gekoppeld aan buitenruimtes. Zo zijn de klaslokalen voor het lager onderwijs type basis zuid-oost georiënteerd. Deze lokalen grenzen aan de buitenruimtes die gelegen zijn op de gelijkvloers.

De klaslokalen voor het lager onderwijs type 9 zijn eveneens gelegen aan een buitenruimte. Deze buitenruimte bevindt zich centraal in het gebouw en is enkel toegankelijk vanuit de klaslokalen. Door de positionering van de ramen in de (therapie) lokalen en de crisisopvang is het mogelijk om deze centraler te organiseren en om, net zoals in de gang, daglicht in de ruimte te verkrijgen.

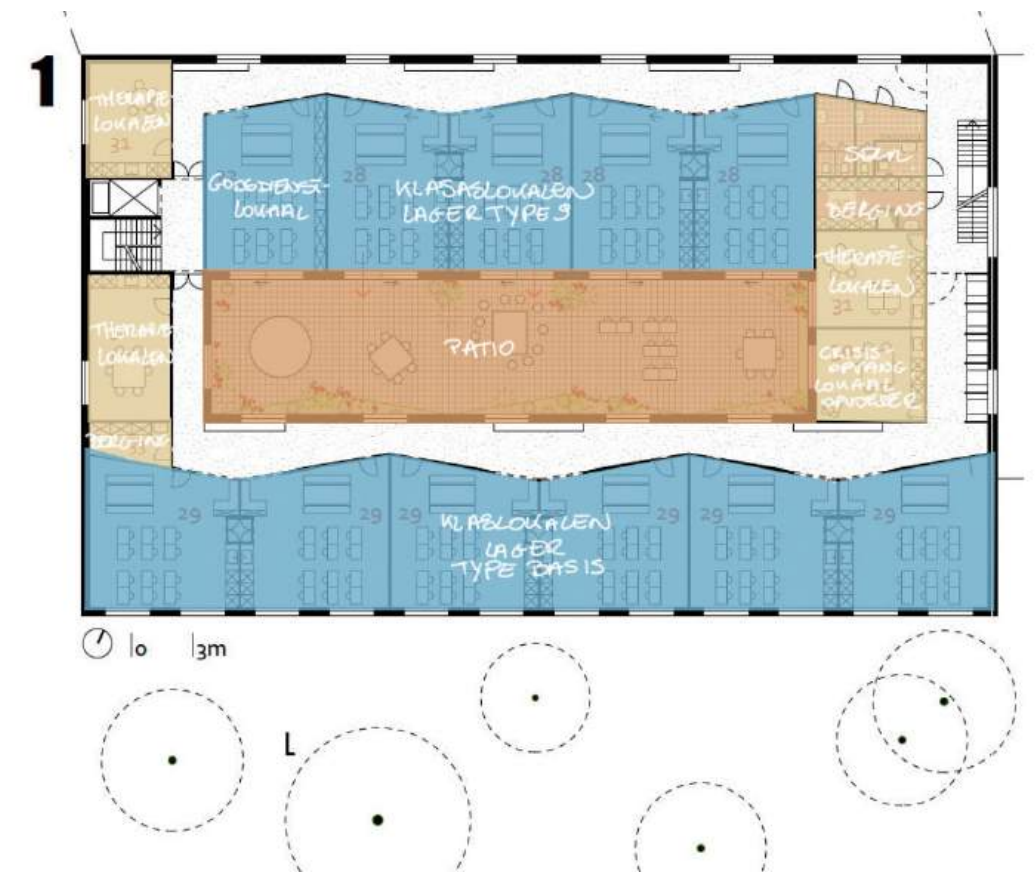
Op afbeelding 82 wordt er dieper ingegaan op de ruimtelijke organisatie van de verschillende functies binnen de verdieping.

De centrale binnenruimte draagt zeker bij aan de huiselijke sfeer door in te zetten op onder andere natuurlijke lichtinval.

Het is zeer opmerkelijk hoe de circulatie, ook op de gelijkvloers, in een lus wordt georganiseerd. Op deze manier wordt er een vlotte doorgang verzekerd.

Verder valt op dat de verticale circulatie, zoals op de gelijkvloers, wordt gepositioneerd ter hoogte van of tussen de ondersteunende lokalen, zoals sanitair of therapielokalen. Door de verticale circulatie, door middel van deuren, te ontkoppelen van de gang wordt er ook ingezet op een (akoestische) graduele overgang tussen de diverse ruimtes.

Tijdens de analyse merkte ik tevens op dat ondersteunende lokalen, zoals therapielokalen en de crisisopvang, worden gepositioneerd tussen de leslokalen van de type basis en type 9. Hierdoor wordt er een scheiding gemaakt tussen beide types, maar blijven ze alsnog verbonden door de lusvormige circulatie.

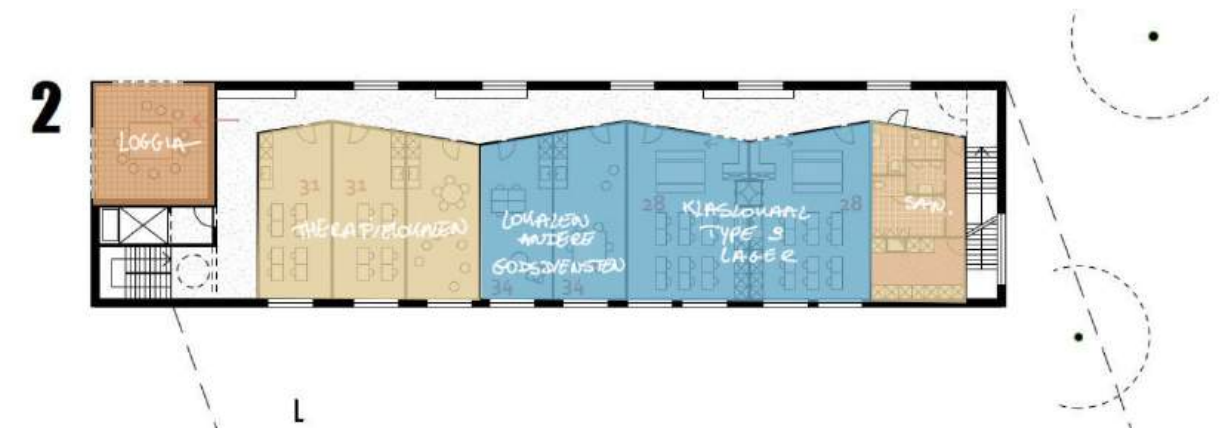

Afbeelding 82: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

- Klaslokalen
- Ondersteunende functies
- Speelplaats/buitenruimte

Zoals op verdieping +1 is er op verdieping +2 een duidelijke organisatie van de functies. Op verdieping +2 zijn de ondersteunende functies gelegen aan de uiteindes van de gang. Er is geen lusvormige circulatie op de verdieping rond de lokalen aanwezig; wel zijn er aan beide uiteindes van de verdieping trappen. Op verdieping +2 worden de traphallen ontkoppeld van de gang door dubbele deuren te voorzien.

De klaslokalen zijn gepositioneerd tussen de ondersteunende functies. Hierbij zijn de therapielokalen en het sanitair gelegen aan de buitenzijdes van de klaslokalen van het lager type 9 en de lokalen van godsdienst. Deze klaslokalen en de ondersteunende functies hebben direct zicht op de buitenruimte van verdieping +1. Afbeelding 83 geeft duidelijk de opbouw weer van verdieping +2. Afbeelding 84 geeft de connecties tussen de diverse niveaus weer.

Afbeelding 83: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Klaslokalen	Speelplaats/buitenruimte
Ondersteunende functies	Vakantiewerking

Afbeelding 84: Doorsnede Kappaertsite - Eigen analyse

Blok 100 en 200 waren de oorspronkelijke schoolgebouwen van de Klim-Op (Unknown, z.d.).

In het nieuwe masterplan worden blok 100 en 200 renoveerd en selectief gesloopt. Hierbij zullen beide blokken een nieuwe functie krijgen als kunstacademie voor Woord, Beeld en Muziek. Binnen de renovatie blijft het huiselijke gevoel centraal staan (OO4103 - Zwevegum - Kappaertsite, z.d.).

Blok 100

Door de trapeziumvormige lokalen zal blok 100 diverse muzieklokalen kunnen herbergen; deze opbouw is te zien op afbeelding 85. Verder zullen de renovatiewerken van dit gebouw onder andere bestaan uit: het verbeteren van de akoestiek, het oplossen van de vochtproblemen in de kelder en het isoleren van het dak (Unknown, z.d.). Bij de renovatie van Blok 100 zal er ingezet worden op het vergroten van de ontmoetingsruimte op de gelijkvloers, alsook het creëren van een bijkomende sas voor de lokalen. Deze sas kan divers worden ingezet, bijvoorbeeld als berging. In een later stadium zal er een uitbreiding naar de zolder gebeuren, waarbij er extra lokalen zullen worden voorzien (OO4103 - Zwevegum - Kappaertsite, z.d.).

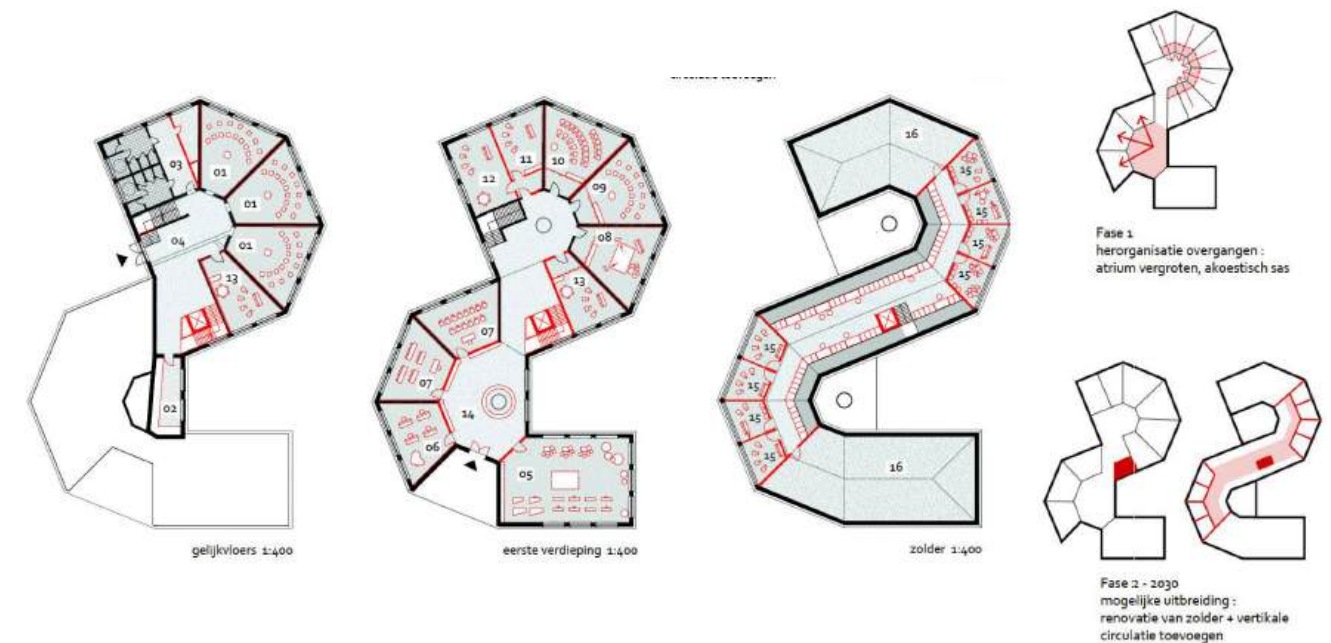
Blok 200

In Blok 200 zal de kunstacademie Woord en Beeld worden ondergebracht. Bij de renovatiewerken zullen enkele sloopwerken plaatsvinden, evenals bouwtechnische en energetische werken (Unknown, z.d.). Blok 200 zal dienst doen als doorsteek naar de nieuwbouw van de Klim-Op en het inkomplein (OO4103 - Zwevegum - Kappaertsite, z.d.). Dit wordt weergegeven op afbeelding 86.

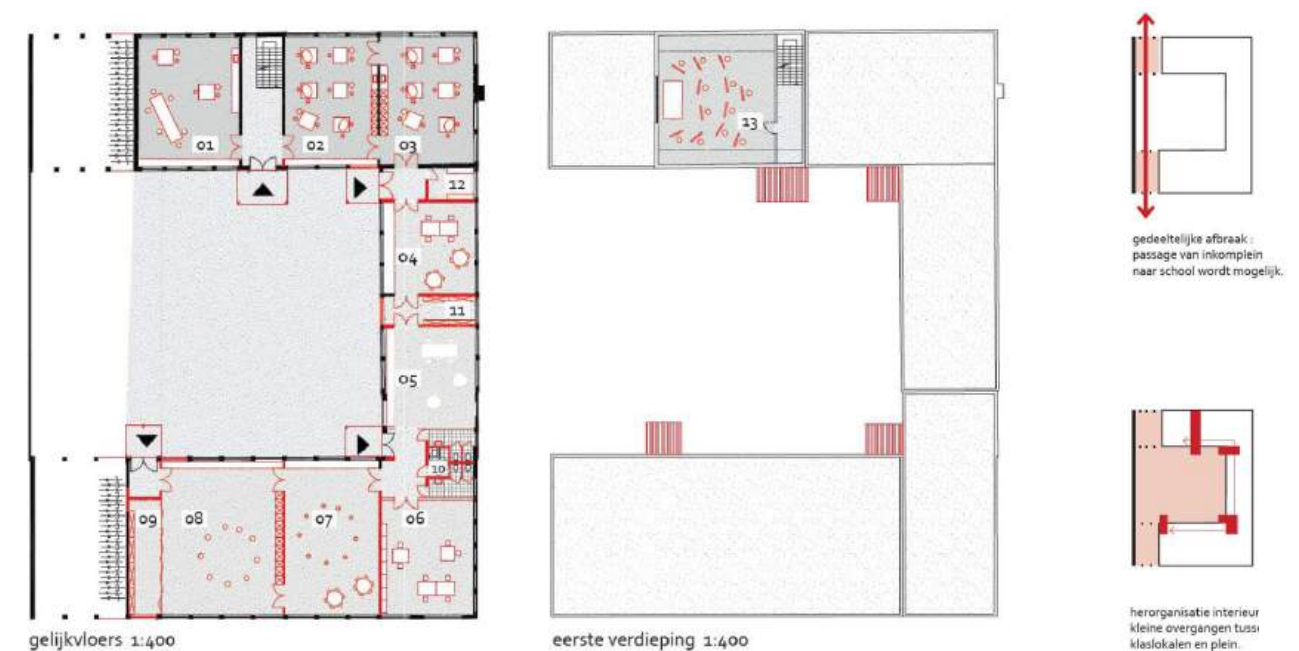
Uit analyse blijkt dat er in Blok 100 een duidelijke centrale circulatie aanwezig is, waarrond de klaslokalen zijn georganiseerd. Door de ontkoppeling van enkele klaslokalen van de gang; ontstaat er een nis die als overgangszone naar de klas kan fungeren.

Verder zijn de klaslokalen in Blok 200 rond een centraal binnenplein gepositioneerd. Tussen de lokalen onderling of tussen het lokaal en het binnenplein wordt er een bufferzone geïntegreerd. Dubbele deuren zorgen ervoor dat de klaslokalen kunnen worden uitgebreid en flexibel worden ingezet.

Zoals in de nieuwbouw van de Klim-Op worden de lokalen van Blok 100 en 200 rechtstreeks georganiseerd aan de buitenruimte. Er is een duidelijke ordening en scheiding van de diverse functies.

Afbeelding 85: Grondplan en concept Kappaertsite, Blok100 (OO4103 - Zwevegum - Kappaertsite, z.d.)

Afbeelding 86: Grondplan en concept Kappaertsite, blok200 (OO4103 - Zwevegum - Kappaertsite, z.d.)

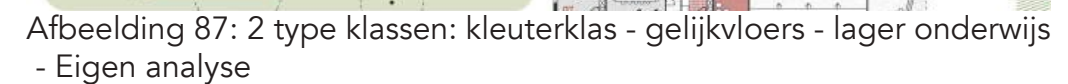
Binnen het nieuwe masterplan werd er gebruik gemaakt van nieuwbouw en renovatie van de site. Het buitengewoon onderwijs is gevestigd in de nieuwbouw; dit wordt weergegeven op afbeelding 87. Het deeltijds kunstonderwijs is gevestigd in de voormalige schoolgebouwen, te zien op afbeelding 88 (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Het is opmerkelijk dat er geen autismevriendelijke lokalen of zones aanwezig zijn binnen blok 200. De ontkoppelde structuur, zijnde het gebruik maken van een overgangsruimte, heeft een positieve invloed op de autismevriendelijke ervaring van de bezoeker. Bijkomend kunnen de lokalen van Blok 200 flexibel worden ingezet door het openzetten van de dubbele deuren.

Beide leslokalen, in de nieuwbouw alsook in Blok 200, hebben een relatief gelijkaardige opbouw, namelijk de directe ligging aan de speelruimte; de gebouwen monden beiden uit op een plein en hebben een (relatief) open plan.

Hierbij wil ik nog toelichten dat de nieuwbouw is voorzien voor het bijzonder onderwijs, waarbij ik specifiek een klaslokaal voor type 9 kleuters zal analyseren.

Door het gedeelde gebruik en het Brede School- principe is het van belang dat alle gebouwen op de site autismevriendelijk zijn.

Afbeelding 89: Academie - huidig masterplan
(OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Case: Kappaertsite - Analyse volgens de ASPECTSS-principes

Analyse akoestiek

De nieuwbouw is opgedeeld in 3 gebouwen, ieder met een eigen specifieke functie. Het meest linkse gebouw omvat de diverse leslokalen en de rechter gebouwen omvatten ondersteunende functies, zoals de refter en de administratie. De gebouwen worden door middel van een binnenplein met elkaar verbonden. Intern heeft ieder gebouw zijn eigen circulatie, waarbij er voornamelijk gebruik wordt gemaakt van een luscirculatie (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Door deze duidelijke opdeling in functies heeft ieder gebouw een duidelijke stimuli. Op deze manier is het gebouw met de leslokalen overheersend lage stimuli en hebben de gebouwen met de ondersteunende functies een (middel)hoge stimuli.

Het masterplan bestaat uit een rasterstructuur, waarbinnen diverse landschapskamers gelegen zijn. Iedere landschapskamer heeft zijn eigen karakteristiek en is direct gelegen aan een specifiek gebouw. Zo zijn er bijvoorbeeld diverse type speelplaatsen en speelruimtes gelegen rond de nieuwbouw van het bijzonder onderwijs. Deze landschapskamer zal een hoge stimuli bevatten in onder andere de kleuterspeelplaats. Ook is er bijvoorbeeld een sportveld aanwezig tussen Blok 100 en de Klim-op. Dit sportveld zal een hoge stimuli zone zijn (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Binnen het masterplan Mobiliteit wordt er rekening gehouden met de veiligheid van de weggebruiker door het STOP- principe toe te passen (Unknown, z.d.).

Akoestische niveaus: mobiliteit

Er wordt aldus een rasterstructuur toegepast binnen het masterplan, waardoor er diverse landschapskamers worden gevormd (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

De primaire en secundaire opdeling van deze rasterstructuur draagt bij aan het STOP-principe dat op de site wordt gehanteerd (Unknown, z.d.).

De rasterstructuur ondersteunt het STOP-principe door een onderscheid te maken tussen de toegang van de voetgangers, de fietsers, de auto's en de leerlingen. Uit de analyse is te zien dat de leerlingen voornamelijk gebruik maken van de hoofdstructuur. Op deze structuur zullen de voetgangers enkel gekruist kunnen worden door fietsers, aangezien auto's geen toegang hebben tot deze hoofdstructuur.

Hierdoor kan geconcludeerd worden dat het inkomplein de drukste zone zal zijn, vermits de diverse mobilisten samenkomen op dit plein; ook de parking en kiss-and-ride zone zijn hier gelegen. Het inkomplein zal gezien worden als een hoge stimuli zone, waarbij de rasterstructuur, namelijk de wegen en de tuinen, zullen zorgen voor een overgang naar de gebouwen toe.

Akoestische niveaus

Aangezien het masterplan duidelijk wordt opgedeeld in diverse landschapskamers, heeft iedere kamer zijn eigen stimuli niveau. Zo zal de kerkhoftuin een lage stimuli zone hebben en zal de kleuterspeelplaats een hoge stimuli zone hebben. Hierbij merk ik op dat de meest centraal gelegen kamer, namelijk de kerkhoftuin, de enige kamer is met een laag stimuliniveau. Deze grenst, met scheiding van de wegen van de rasterstructuur, direct aan alle middelhoge tot hoge stimuli zones, zoals de sportvelden of de muziektuinen.

Akoestische niveaus: speelplaatsen

De architecten benadrukken dat er binnen een tuin, zoals de speelplaats, ook intiemere zones zijn gelegen. Deze worden niet duidelijk gecommuniceerd binnen het masterplan en zetten dus niet in op de leesbaarheid van de site (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Het is zeer interessant om vast te stellen hoe de architecten de bestaande rasterstructuur verder hebben uitgebreid en het gehele masterplan hieraan hebben gekoppeld. Dit wordt weergegeven op afbeelding 90.

Afbeelding 90: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Afbeelding 91: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 92: Doorsnede Kappaertsite - Eigen analyse

Akoestische niveaus

De nieuwbouw is opgedeeld in 3 gebouwen, ieder met een duidelijke functie. Hierdoor worden de diverse stimuli niveaus gegroepeerd. Tussen deze gebouwen ligt er centraal een plein. Dit kan dienen als toegang en als buffer tussen de diverse stimuli niveaus.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Akoestische niveaus: speelplaatsen

Binnen het masterplan werd door de architecten benadrukt dat er op een speelruimte ook stillere en intiemere zones worden geïntegreerd, door bijvoorbeeld het gebruik van groen (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.). Evenwel wordt niet duidelijk aangeduid waar deze intiemere zones gelegen zijn. Het is dan ook aangewezen dat er binnen de site verder wordt ingezet op de leesbaarheid, door bijvoorbeeld (eenzelfde) materiaal- en plantengebruik.

De diverse akoestische niveaus, alsook de onderlinge link naar de speelplaatsen en tussen de niveaus worden op afbeeldingen 91 en 92 weergegeven.

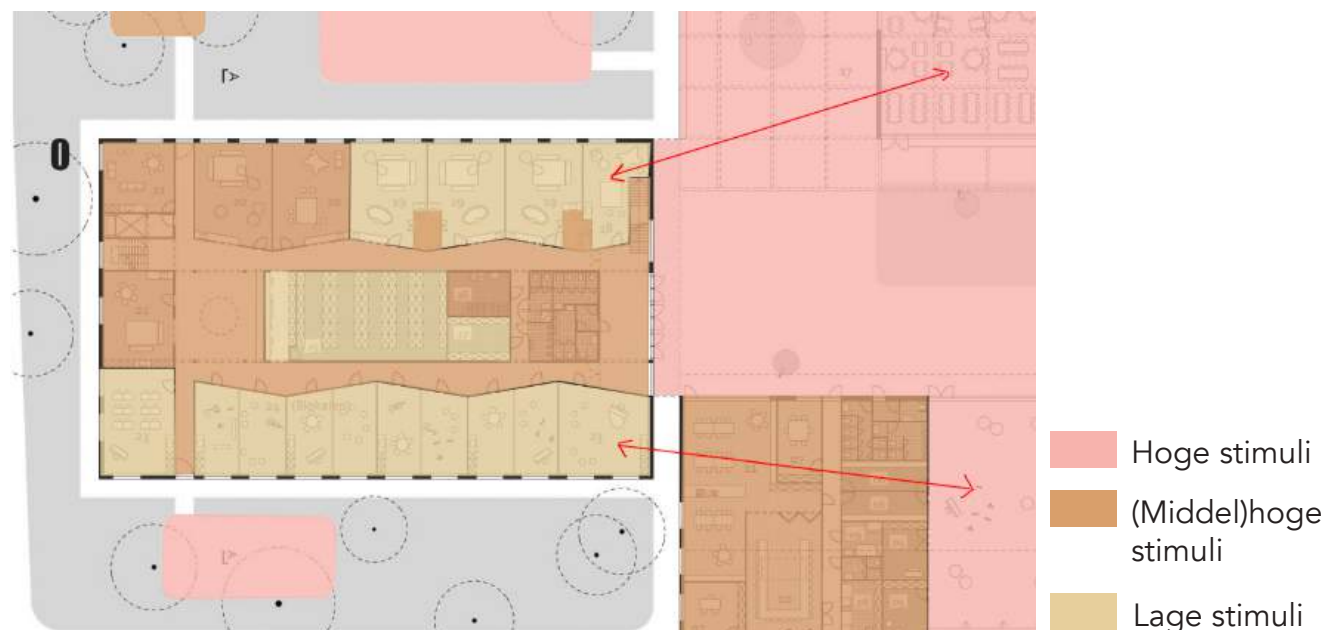
Akoestische ingrepen

Verder wordt er ingezet op het geluidsccomfort door akoestische maatregelen. Zo worden er akoestische plafonds voorzien in de verblijfsruimtes. Er wordt ook rekening gehouden met de dimensioneringen van de technieken en worden er rubbers voorzien. Op vlak van materiaal wordt er ook rekening gehouden met de akoestiek in de nieuwbouw. Zo wordt er gebruik gemaakt van silicaatsteen, massiefbouw en betonnen vloeren (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Naar analogie met de ASPECTSS- methodiek ben ik voorstander van het toepassen van akoestisch materiaal.

Binnen deze case meen ik dat de akoestische maatregelen die worden genomen eerder worden ingezet om eventuele echo's te vermijden in drukke en collectieve ruimtes. Daarom stel ik voor dat er specifiek wordt gekeken naar de diverse stimuli niveaus, om aan de hand daarvan de akoestische maatregelen verder toe te passen. Zo zou het interessant zijn om in lage stimuli zones, zoals leslokalen, geluidsisolatie - zoals vloer- of wandpanelen - toe te passen.

Tevens is het aangewezen om hoge en lage stimuli zones van elkaar te scheiden. Binnen dit project is dit correct verlopen. Uit de analyse blijkt dat de hoge stimuli zones, zoals de refter en de beweegruimte, gescheiden zijn van de lage stimuli zones, zoals de klaslokalen.

Afbeelding 93: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Akoestische niveaus: routing

Het meest linkse gebouw is gelegen aan het centrale plein. Door middel van 3 grote dubbele deuren biedt deze toegang tot een centrale gang, die lusvormig zich begeeft rond de klassen en de centrale ondersteunende ruimtes.

Via 2 trappartijen, gelegen aan en tussen ondersteunende lokalen, is het mogelijk om naar verdieping +1 te gaan.

Akoestische niveaus

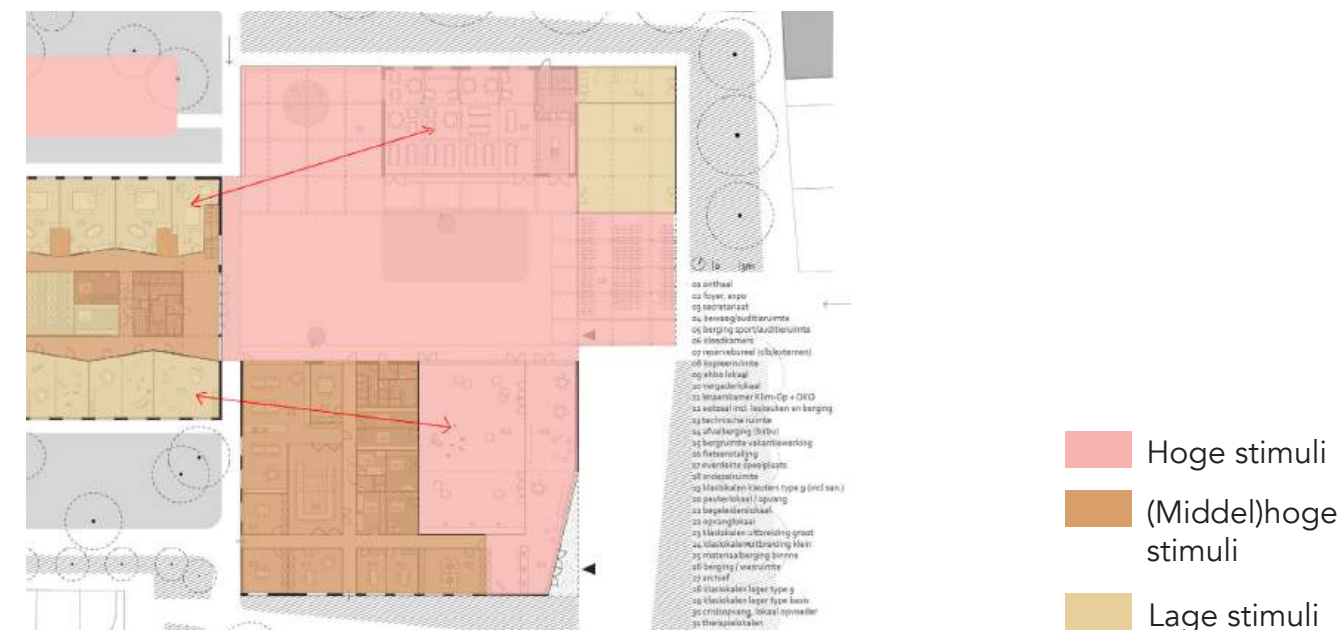
Door de aanwezigheid van leslokalen en ondersteunende lokalen zal dit gebouw voornamelijk een lage tot middelhoge stimuli omvatten. Hierbij zullen de ondersteunende lokalen een lagere stimuli omvatten en zullen de leslokalen van de peuters een lage tot middelhoge stimuli zone omvatten. Beide zones gaan geleidelijk in elkaar over door de gang, die beide zones van elkaar scheidt.

Akoestische niveaus: akoestische ingrepen

Het gegeven dat een lage en middelhoge stimuli naast elkaar gepositioneerd zijn, zoals bijvoorbeeld de snoezelruimte die naast een lokaal van de peuters is gelegen, zal dit niet voor problemen zorgen, zo er voldoende akoestische maatregelen worden genomen. Hierbij kan er bijvoorbeeld ingezet worden op akoestische materialen, zoals wand- en vloerpanelen.

Verder zal ook het centraal gelegen plein niet voor akoestische problemen zorgen. Het plein zal een middelhoge tot hoge stimuli zone hebben. De gang naar de lokalen zal een middelhoge tot lage stimuli zone zijn. Door het correct gebruik van akoestische materialen in de gevel en/of de spouw zal de speelplaats niet voor hinder zorgen. De gang zal zorgen voor een geleidelijke overgang in akoestiek naar de diverse lokalen toe.

Het principe van akoestiek wordt verder verduidelijkt op afbeelding 93.

Afbeelding 94: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Akoestische niveaus

De 2 rechter gebouwen bestaan beiden uit 1 bouwlaag en ieder heeft een duidelijke functie.

Het meest noordelijk gelegen gebouw heeft de primaire functie van eetzaal en keuken; bijkomend is er een fietsen- en afvalberging gelegen. Door de dakstructuur door te trekken is er ook een overdekte speelplaats gecreëerd. Door de aanwezigheid van de refter en de overdekte speelplaats zal dit gebouw overwegend een middelhoge tot hoge stimuli omvatten.

Het meest zuidelijk gelegen gebouw omvat voornamelijk een administratieve functie en een beweegruimte. De administratieve functies zullen een lage tot middelhoge stimuli hebben, in tegenstelling tot de middelhoge tot hoge stimuli zone van de beweegruimte.

Akoestische niveaus: akoestische ingrepen

De enige opmerking binnen de structurering van de stimuli is dat de beweegruimte zal moeten worden geherorganiseerd binnen het administratieve gebouw, vermits de bureau- en vergaderruimtes een lage tot middelhoge stimuli zullen hebben en de beweegruimte een hoge stimuli zone is.

Echter zal dit geen groot probleem zijn indien er voldoende gebruik gemaakt zal worden van akoestische materialen. Ook zullen de ondersteunende functies, zoals de kleedkamers, zorgen voor een zekere buffer tussen de bureaus en de beweegruimte. Het secretariaat en de exporuimte kunnen, indien er geen gebruik wordt gemaakt van de nodige akoestische maatregelen, een onaangename ruimte worden door de akoestische overlast.

Het principe van de akoestische niveaus wordt verder toegelicht op afbeelding 94.

Akoestische niveaus: opbouw

Het lesgebouw bestaat uit 3 verdiepingen. Hierbij hebben verdieping +1 en +2 een relatief gelijkaardige opbouw.

Binnen het lesgebouw is er centraal een binnenpatio gelegen. Deze kan worden opengesteld naar de klassen toe en kan dienen als buitenruimte of klastuin (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Klassen kunnen worden opgesteld door middel van dubbele deuren, waardoor er samenwerking tussen klassen kan plaatsvinden (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Akoestische niveaus: routing en buitenruimtes

Zoals op de gelijkvloers wordt er op verdieping +1 gebruik gemaakt van een circulatie die lusvormig is. Op deze manier ontstaat er een vlotte circulatie tussen de leslokalen en de 2 trappenhallen. Door middel van dubbele deuren worden de trappenhallen gescheiden van de verticale en horizontale circulatie op de gelijkvloers.

Dit is een zeer dienstige ingreep, aangezien de ontkoppeling ervoor zal zorgen dat er geen extern geluid zal migreren van de gelijkvloers naar verdieping +1.

Verder worden de leslokalen van type 9 en van type basis door middel van een patio van elkaar gescheiden. Hierdoor ontstaat er een intiemere buitenruimte voor de leslokalen voor het lager type 9.

Net zoals op de gelijkvloers zijn de therapielokalen gelegen aan en rond de verticale circulatie. Deze organisatie zorgt voor een akoestische opdeling tussen de lokalen van type 9 en type basis, aangezien er hierdoor geen migratie nodig is van het ene naar het andere deel van het gebouw.

Via dezelfde 2 trappenhallen wordt de circulatie naar verdieping +2 gerealiseerd. Hiervoor wordt er van eenzelfde strategie gebruik gemaakt, namelijk dat de

ondersteunende lokalen in en aan de circulatiezone zijn gelegen. Hierdoor zullen zij fungeren als een akoestische buffer.

De klaslokalen die op verdieping +2 zijn gelegen, zijn uiteenlopend, namelijk klaslokalen lager type 9 en klaslokalen voor godsdienst.

Door de aanwezigheid van een loggia op verdieping +2 zullen er extra akoestische maatregelen moeten worden genomen om het geluid van de Haven niet hoorbaar te maken tot in de gang en in de klassen.

Afbeeldingen 95 en 96 gaan verder in op de analyse van de akoestische niveaus van verdiepingen +1 en +2.

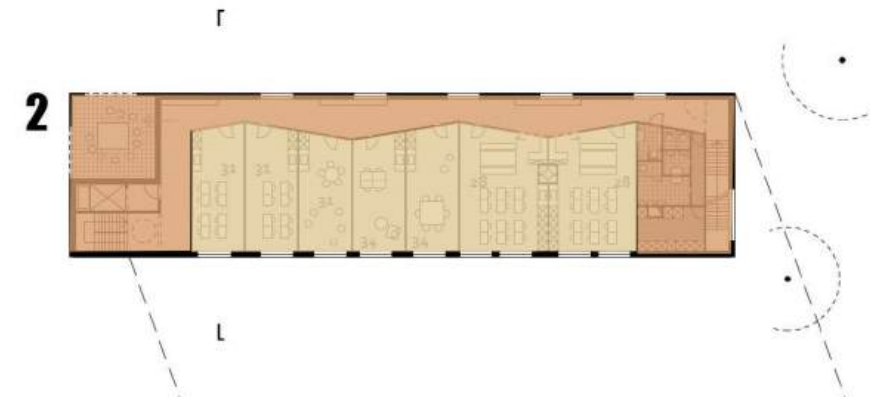
Akoestische ingrepen

Er wordt een goede akoestische opeenvolging en overgang gehanteerd binnen het gebouw.

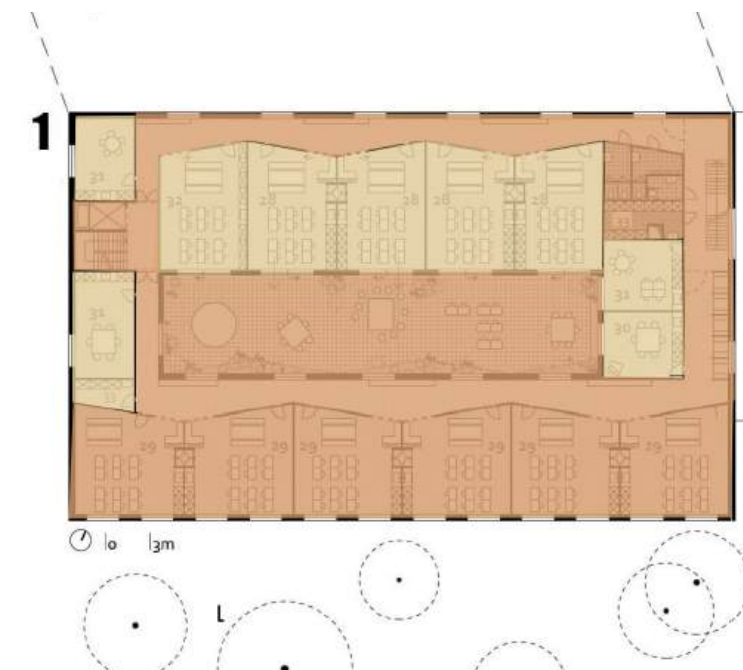
Het is aangewezen dat er nog meer wordt ingezet op de akoestische maatregelen, waarbij er rekening wordt gehouden met het concentratieniveau van de gebruiker.

Er is een duidelijke scheiding tussen diverse stimuliniveaus, namelijk lage en middelhoge stimuliniveaus, waarbij de gang zal zorgen voor een geleidelijke overgang tussen beiden.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

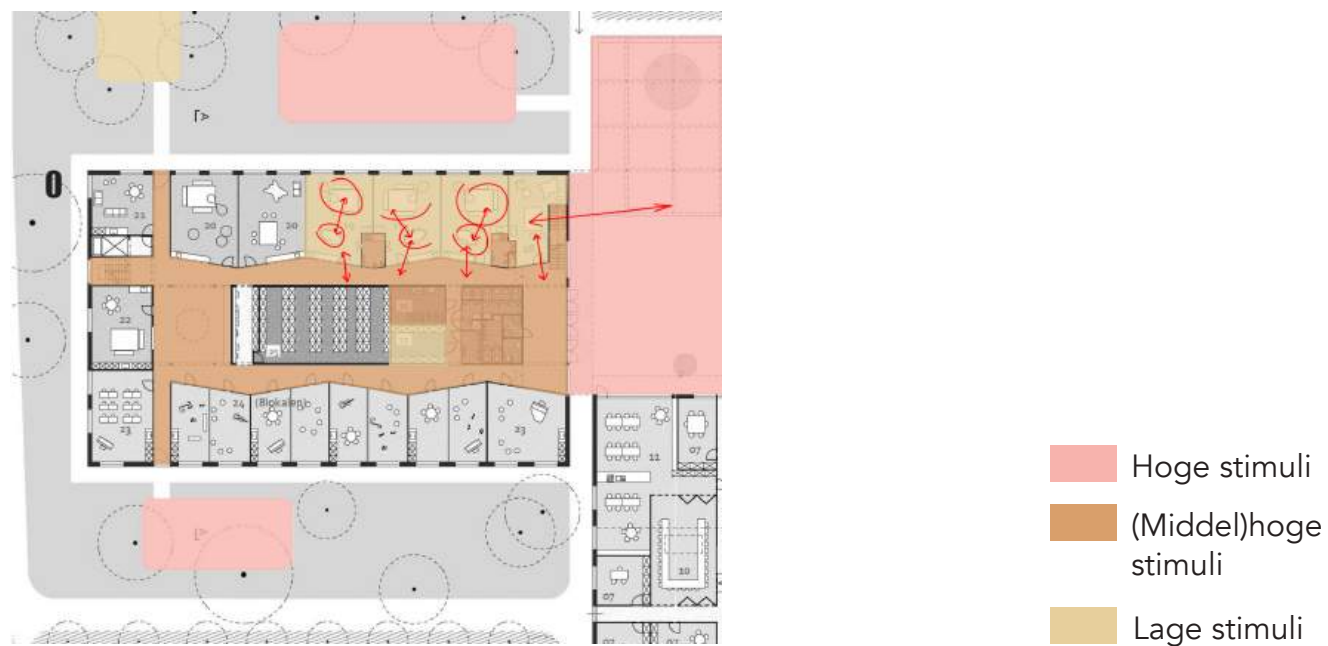

Afbeelding 95: Grondplan verdieping +2 Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 96: Grondplan verdieping +1 Kappaertsite - Eigen analyse

Analyse klaslokalen

Afbeelding 97: Grondplan nieuwbouw - Eigen analyse

Akoestische niveaus

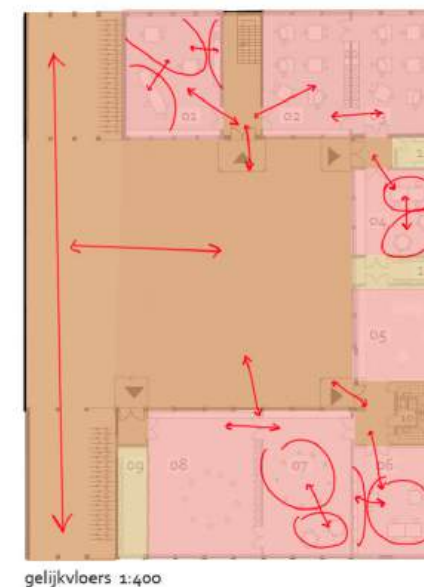
Binnen het grondplan is er een overgang aanwezig tussen een hoge stimuli (het centrale plein) over de middelhoge stimuliruitte (de gang) naar een middelhoge tot lage stimuliruitte (de klas). De klas grenst aan afgescheiden speelplaatsen.

Binnen de klas wordt er geen direct visueel onderscheid gemaakt tussen zones met een hogere of lagere stimuli. Dit wordt weergegeven op afbeelding 97.

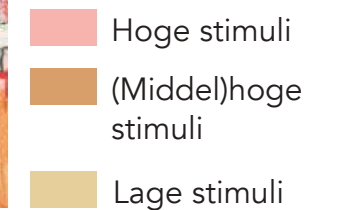
Akoestische ingrepen

Momenteel wordt er enkel expliciet vermeld dat er in de verblijfsruimtes bijkomende akoestische maatregelen worden toegepast (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Naar analogie met de ASPECTSS-methodiek dienen er bijkomende akoestische maatregelen genomen te worden. Door bijvoorbeeld het toepassen van vloer- of wandisolatie wordt er ingezet op de geluidsbeheersing van de ruimte. Hierbij is het aangewezen om de hoge en de lage stimuli zones van elkaar te positioneren.

Afbeelding 98 en 99: Grondplan renovatie blok 200 - Eigen analyse en conceptbeeld (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Akoestische niveaus: opbouw

Het gebouw is gelegen in één van de landschapskamers van de rasterstructuur. Het gebouw is gelegen tussen de kerkhoftuin, RHIZO, de nieuwbouw van de Klim-Op en de woonwijk.

Akoestische niveaus

Voor het gebouw tussen de 2 vleugels is er een centraal plein gelegen. Dit plein zal dienen als kunstentuin. De tuin is open georiënteerd aan de rasterstructuur, waardoor de tuin een hoge tot middelhoge stimuli zone zal bevatten.

De klassen (middelhoge tot hoge stimuli) grenzen rechtstreeks aan het centraal plein en worden door middel van een (inkom)sas (middelhoge stimuli) van elkaar gescheiden. Door de opeenvolging van weg - plein - sas - klas zal er een opeenvolging van stimuli plaatsvinden. Dit wordt weergegeven op afbeelding 98.

Akoestische ingrepen

Momenteel wordt er niet ingezet op de zonering van de diverse activiteiten binnen de klas, zoals te zien op het conceptbeeld van afbeelding 99. Daarom is het aangewezen dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen de zones van hoge en lage stimuli in de klas.

Verder is het van belang om in te zetten op het verminderen van eventueel achtergrondgeluid, alsook het toevoegen van geluidsisolatie.

Reflectie akoestiek

De opbouw van het masterplan door de rasterstructuur, alsook de indeling van de landschapskamers zullen zorgen voor een heldere opdeling van functies als stimuli. Hierbij zal de primaire en de secundaire structuur van de raster zorgen voor een overgang tussen de diverse stimuli zones.

Bijkomend zal het entreeplein de zone zijn met de hoogste stimuli, door de aanwezigheid van diverse weggebruikers. Hierdoor zullen de gebouwen die meer noordelijk gelegen zijn rustiger en dus een lagere stimuli omvatten, aangezien de diverse weggebruikers, zoals auto's, niet toegestaan zijn.

Door de opsplitsing van de nieuwbouw in diverse delen ontstaat er een logische opdeling per functie. Zo ontstaan er 3 zelfstandige en monofunctionele gebouwen, namelijk: de klaslokalen, de refter en de administratie.

De gebouwen worden door een centraal plein gesplitst, waardoor er een graduele overgang tussen de diverse functies en stimuli ontstaat.

Intern in de gebouwen is er een vrij goede opdeling gemaakt. Het is aangewezen om extra akoestische isolatie, zoals vloerpanelen, te voorzien tussen zones van hoge en lage stimuli die rechtstreeks grenzend zijn aan elkaar. Momenteel worden er wel al akoestische maatregelen genomen, dewelke evenwel best bijkomend meer zone- en ruimtespecifiek benaderd worden.

Analyse spatial sequencing

Bij de organisatie van de nieuwbouw wordt rekening gehouden met de groepering van de diverse functies. Hierbij wordt de school verdeeld in 3 gebouwen, ieder met een duidelijke functie, namelijk: leslokalen, administratie en eetzaal. Ieder gebouw wordt aan de hand van een centraal plein verbonden met elkaar (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.). De klassen kunnen ook onderling verbonden worden door het openstellen van de dubbele deuren (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Op vlak van het masterplan wordt er verder ingezet op een bestaand raster. Hierdoor ontstaat er een rasterstructuur, waarbinnen diverse landschapskamers ontstaan met ieder een eigen functie en karakter. Deze kamers en het raster dragen, door middel van ankerpunten, bij aan de leesbaarheid van de site (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Er wordt door een onderverdeling en scheiding van weggebruikers ook ingezet op de veiligheid van de gebruiker, alsook op de overgang van de diverse activiteiten (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Het entreeplein dat de inkom van de site aankondigt, is vooraan gelegen. Hierdoor zal het entreeplein de drukste locatie van de site zijn, aangezien de diverse weggebruikers aldaar samenkomen. Door de secundaire en primaire rasterstructuur wordt er een onderscheid gemaakt tussen de diverse gradaties van stimuli en de drukte van de verschillende wegen.

- Voetgangers
- Fietsers en voetgangers
- Auto's, fietsers en voetgangers

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Afbeelding 100, 101 en 102: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse en diverse sferen en ankerpunten binnen het masterplan (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Routing en hiërarchie

Door gebruik te maken van een rasterstructuur, te zien op afbeelding 100, ontstaat er een primaire en secundaire structuur. Door tevens gebruik te maken van een opsplitsing van de diverse weggebruikers ontstaan er drukker en stillere routes. Op deze manier wordt er ingezet op prikkelarme routes.

Momenteel wordt binnen het masterplan geen groot verschil of hiërarchie tussen de diverse routes gecommuniceerd. Om in te spelen op de leesbaarheid, alsook op prikkelarme routes, is het aangewezen om meer in te zetten op materiaalverschillen, alsook een verschil in breedte van de weg. Op deze manier wordt een duidelijke hiërarchie weergegeven.

De diverse landschapskamers worden door middel van onder andere het groengebruik duidelijk gecommuniceerd. Op deze manier wordt bijvoorbeeld de intimiteit van het kerkhof getoond door een hoge en volle haag.

Op deze manier zullen de diverse wegen een buffer vormen tussen de verschillende

stimulilandschappen. Zo zal de rasterstructuur instaan voor een duidelijke en voorspelbare route, mede door het gebruik van zichtlijnen en ankerpunten.

Ordering zones

Er wordt gebruik gemaakt van een bestaande site. De Vrije Basisschool en RHIZO zouden idealiter geordend zijn tussen OC Kappaert en de academie. Op deze manier zou er een logische ordening ontstaan van publiekere en drukker naar privater en rustigere functies. Aangezien er werd gekeken naar de opbouw van het bestaande gebouw en de functies die hierin zouden passen, alsook de toepassing van het Brede School-principe, zal de huidige structurering geen negatieve invloed hebben op de logische ordening van de functies. Bovendien vormt iedere landschapskamer een zelfstandig monofunctioneel geheel, waardoor de logische ordening van de ruimtes wordt bekomen door de rasterstructuur en de communicerende elementen, zoals ankerpunten en groengebruik. Dit is te zien op de conceptbeelden van afbeeldingen 101 en 102.

Ordering zones en prikkelintensiteit

Er wordt een opdeling gemaakt van het schoolprogramma, waardoor er 3 gebouwen ontstaan.

Door deze opsplitsing ontstaat er een duidelijk onderscheid tussen de functies, alsook de verwachte stimuli. Op deze manier wordt er, naar analogie met de ASPECTSS-methode, ingezet op voorspelbaarheid.

Routing en hiërarchie

Aangezien ieder gebouw gekoppeld is aan het centrale plein is er een opeenvolging tussen de diverse functies. Op deze manier verloopt de circulatie tussen de gebouwen op een duidelijke manier.

Er wordt ingezet op de vlotte overgang naar de speelplaatsen. Door deze speelplaatsen afgetakt en afgezonderd van het centrale plein te positioneren, wordt er ingezet op de overzichtelijkheid ervan, alsook op de intimiteit van de speelplaats.

Ordering zones en hiërarchie

Het is zeer interessant vast te stellen hoe er wordt ingezet op het publieke en het private deel van de site door de organisatie van de gebouwen. De administratie en de refter zijn gelegen ter hoogte van de kiss-and-ride zone; deze delen kunnen opengezet worden voor het publiek. Op deze manier worden leerlingen eerst geleid tot aan het gebouw of tot aan het centrale plein, vooraleer ze tot op de intiemere speelplaats en aan de klaslokalen geraken.

Dit is een zeer boeiende manier om in te zetten op de routine en de voorspelbaarheid van de gebouwen. Er wordt namelijk door middel van groen en de organisatie van de gebouwen een volgorde gecreëerd, dewelke de leerling moet volgen om tot de klaslokalen te geraken. De routine en voorspelbaarheid wordt ook mee bepaald door de organisatie van de gebouwen, vermits deze een primaire functie draagt en dus een zeker stimuliniveau.

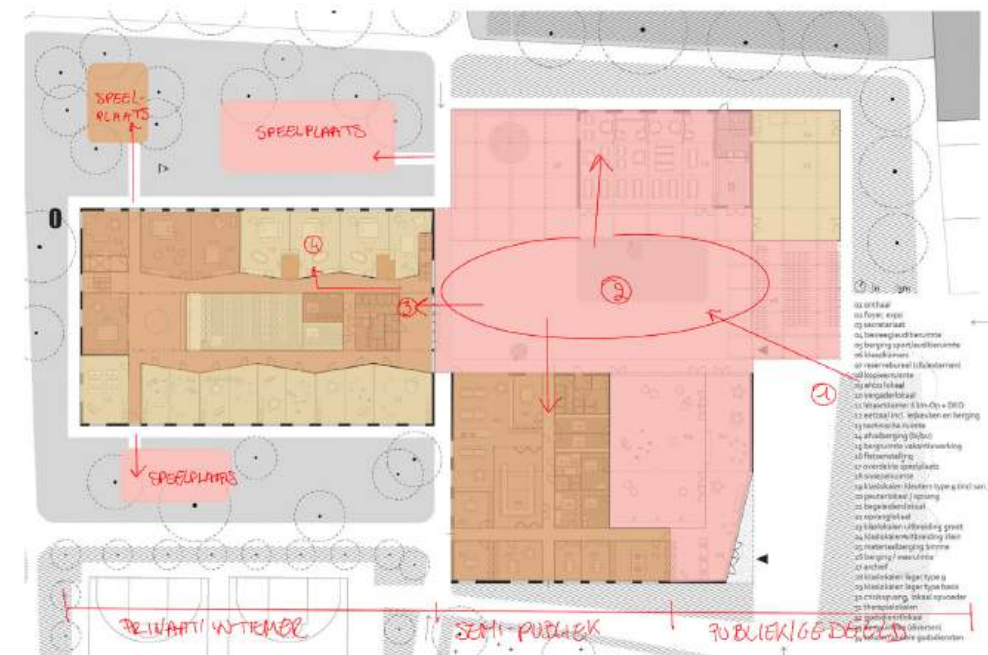
Op deze manier wordt er een vast centraal punt gecreëerd waartussen de leerling migreert doorheen de dag.

Ook staan de hiërarchie en de typologie van de gebouwen mee in voor een logische ordening van ruimtes. Door de overkraging van de overdekte speelplaats, alsook de ingesprongen toegang tot de administratie, geeft de architectuur weer dat dit publiekere gebouwen zijn, dit in tegenstelling tot de gebouwen van de leslokalen.

Het is echter interessanter om de speelruimte te verwisselen met de bureaus. Op deze manier wordt er ingespeeld op de nabijheid van deze ruimte. Ook wordt er also een duidelijkere scheiding en buffer voorzien tussen het publiekere en het privetere deel van de site.

Tenslotte is er, reflecterend vanuit de ASPECTSS- methodiek, een duidelijke splitsing en opeenvolging van de functies. Hierbij is het centrale plein een meerwaarde om een heldere circulatie te bekomen. Dit wordt weergegeven op afbeelding 103; de relatie tussen de speelplaats en het gebouw wordt weergegeven op afbeelding 104.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Afbeelding 103: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 104: Doorsnede Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 105 en 106: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse en diverse sferen binnen het gebouw (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Routing en hiërarchie

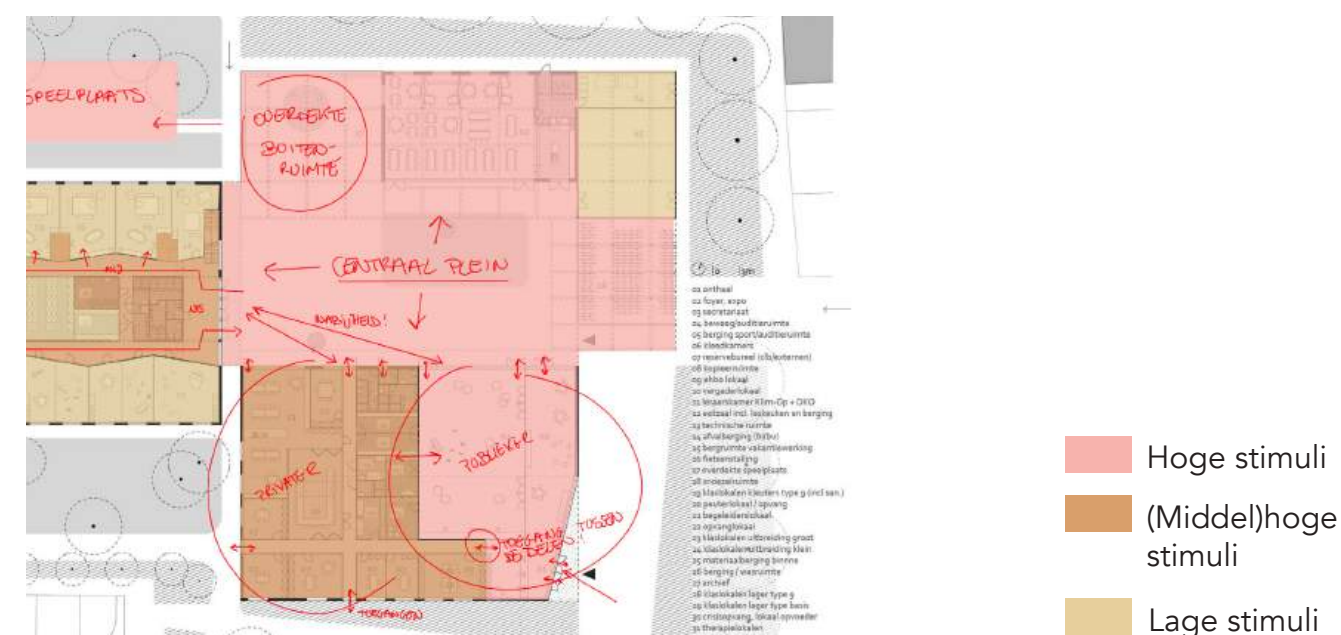
Bij de inkom van het gelijkvloers wordt er een kleine nis/ruimte voorzien, hetgeen een goede toevoeging is om op deze manier een andere functie aan te kondigen.

Het gelijkvloers is opgebouwd uit leslokalen in de lange richting en ondersteunende lokalen in de korte richting van het gebouw. Hierbij zijn er ondersteunende functies, zoals berging, voorzien tussen beide groepen leslokalen. Door de schuine muren is er een duidelijke splitsing vanaf de gang tussen de leslokalen en de ondersteunende lokalen. Door deze architectuur, namelijk de verbreding van de gang, maar ook het kleurgebruik, wordt er duidelijk gecommuniceerd met de gebruiker dat er een verandering aanwezig is.

Door de lusvormige circulatie is er een mogelijkheid tot éénrichtingsverkeer.

Verder is er ook een duidelijke hiërarchie tussen de gangen, namelijk een bredere gang tussen de lokalen en een smallere gang naar de speelplaats. Deze hiërarchie zet in op een duidelijke routine en leesbaarheid voor de gebruiker.

Het is duidelijk hoe de klassen en de ondersteunende functies ten opzichte van elkaar zijn geordend. Door deze duidelijke organisatie en splitsing, alsook de architecturale communicatie, wordt er ingezet op de logische orde van het gelijkvloers. Mede door de duidelijke hiërarchie van de gangen wordt er duidelijk en goed ingespeeld op een vlotte overgang tussen de diverse activiteiten. Dit wordt weergegeven op afbeeldingen 105 en 106.

Afbeelding 107: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Ordering zones en prikkelintensiteit

Er is een duidelijke scheiding van functies. Deze opsplitsing in een publieker en privater deel wordt mede door de organisatie van de gebouwen en door de architectuur gecommuniceerd. De publiekere sfeer wordt onder andere door de terugliggende ingang en de overdekte buitenruimte gereflecteerd.

In het zuidelijker gelegen gebouw wordt het publiekere karakter onder andere door de terugliggende ingang getoond. Vervolgens is er aan de inkom een expo gelegen, waarachter een beweegruimte en de bureauruimtes zijn gelegen. Het lijkt echter logischer indien de bureauruimtes dichter bij de expo zouden liggen, aangezien deze een buffer zouden vormen naar het privater deel. Op deze manier zou er ook kunnen worden ingezet op de nabijheid van deze beweegruimte ten opzichte van de leslokalen.

Routing en hiërarchie

Het centrale plein zal fungeren als distributeur van de verschillende gebouwen. Dit is te zien op afbeelding 107.

Binnen deze 2 gebouwen is er goed ingezet op de voorspelbaarheid en de route door gebruik te maken van het plein en het publieker karakter van het gebouw.

Het zou echter interessant zijn om meer in te zetten binnen en rond deze gebouwen op een hiërarchie van de wegen. Hierbij zouden er intern en extern extra toegangen en gangen kunnen worden voorzien, die zorgen voor een rustigere routing naar de diverse functies.

Binnen het meer zuidelijk gebouw wordt alvast ingezet op alternatieve routes, maar het zou ook leesbaarder zijn als deze routes in bijvoorbeeld kleur en breedte zouden variëren.

Routing en hiërarchie

Gelijkaardig aan de gelijkvloers wordt er gebruik gemaakt van schuine muren om klaslokalen aan te duiden, alsook eenzelfde toepassing van de scheiding tussen lokalen en ondersteunende functies. Ook wordt de lusvormige circulatie toegepast op verdieping +1.

Het is zeer interessant om vast te stellen hoe er een opsplitsing en onderverdeling tussen de 2 groepen klaslokalen wordt gemaakt op verdieping +1. Door de trappenhallen te laten fungeren als een scheiding tussen beide delen, evenals de patio, ontstaat er een duidelijke gangenstructuur die beide type lokalen, namelijk type basis en type 9, van elkaar onderscheidt. Hierdoor kan er worden ingezet op routine en de nabijheid van de functies ten voordele van de leerling.

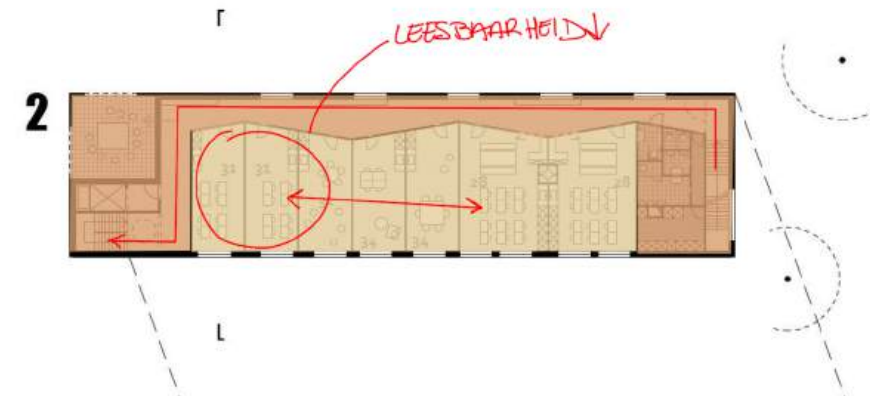
De structuur zet in op de routine van de gebruiker door gebruik te maken van gecompartmenteerde delen, alsook van de nabijheid van ondersteunende lokalen. Dit wordt weergegeven op afbeeldingen 108 en 109.

Bijkomend zou het interessant zijn om eveneens in te zetten op alternatieve routes, om zo prikkelarme routes naar de lokalen en ondersteunende lokalen te bekomen.

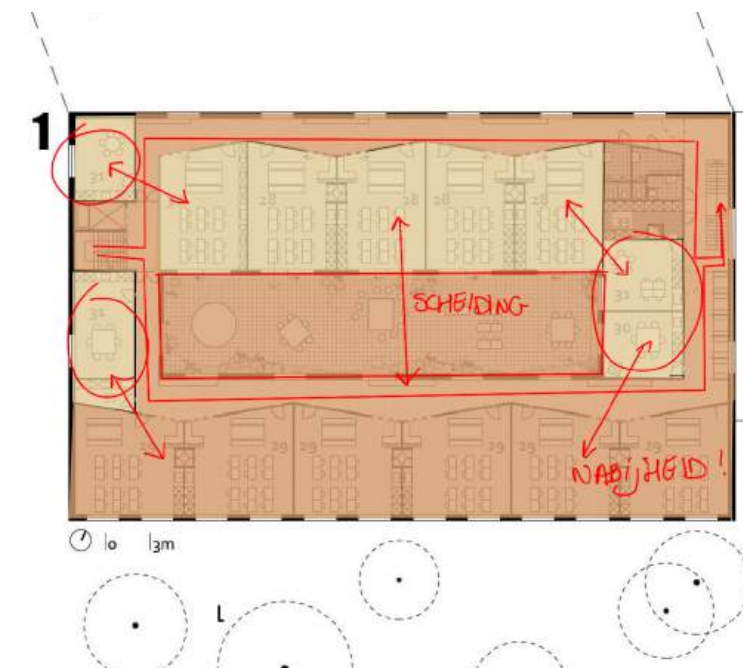
Ordering zones en prikkelintensiteit

Het is echter een gemiste opportuniteit op verdieping +2 om het onderscheid tussen de ondersteunende functies en de klaslokalen niet door te trekken. Door de organisatie van dit andere type van lokalen langs de klaslokalen, alsook gebruik makend van eenzelfde schuine muren, is het voor de gebruiker minder leesbaar welke functie waar aanwezig is.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

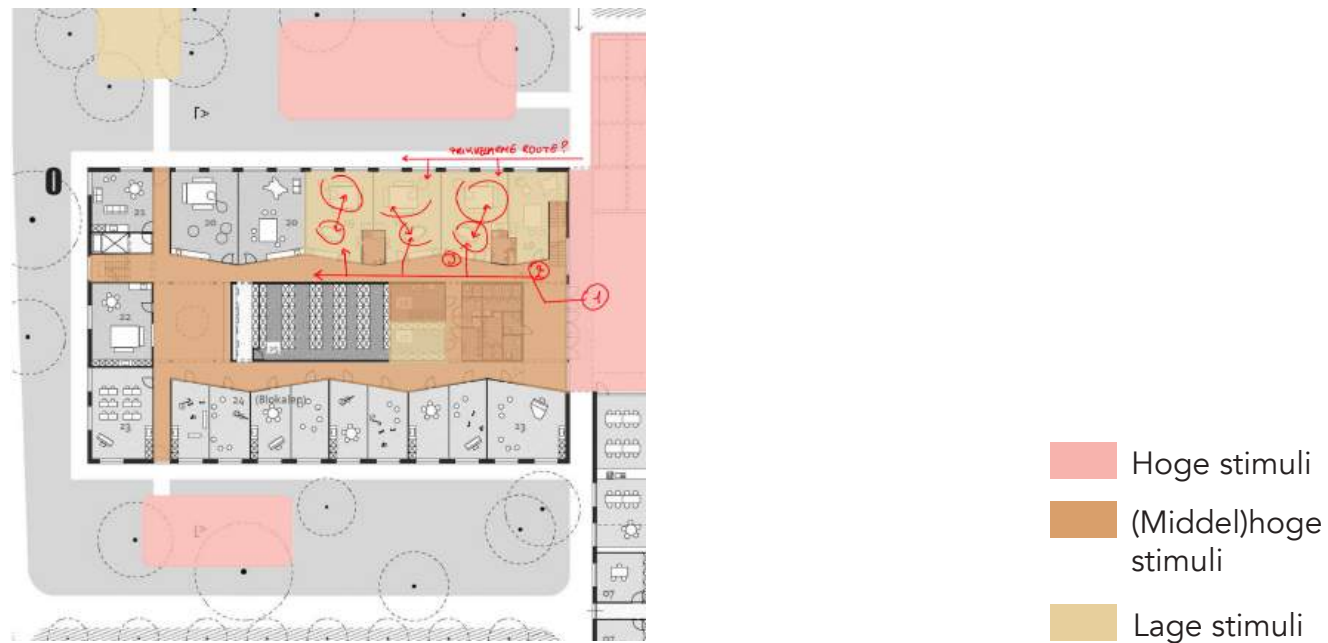

Afbeelding 108: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 109: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Analyse klaslokalen

Afbeelding 110: Grondplan nieuwbouw - Eigen analyse

Routing en hiërarchie

Momenteel is er een opeenvolging van ruimtes: het centraal plein, de gang, de kapstok, de klas - de klas, de kapstop, de gang, de speelplaats.

Hierdoor is er een logische opeenvolging van de diverse ruimtes.

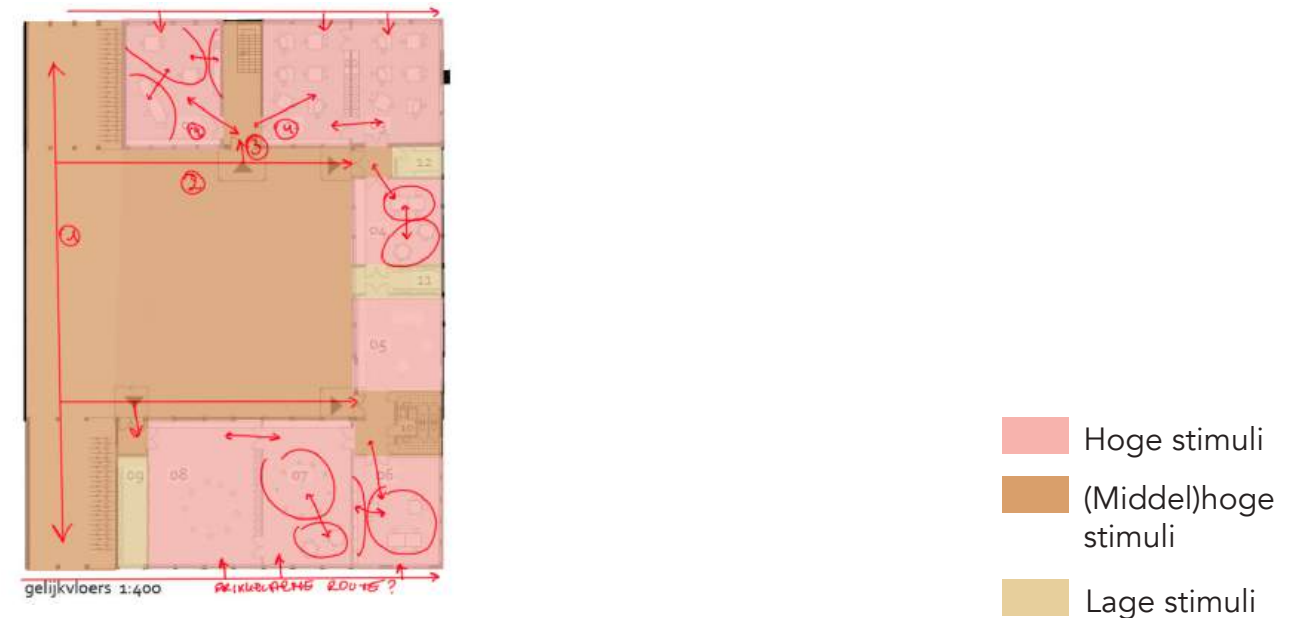
Bijkomend lijkt het me interessant om ter hoogte van de inkom van de school, de inkom naar de klas en eventueel zelfs in de klas, een transitiezone te voorzien, alsmede de mogelijkheid tot rustigere routes van en naar de klas.

Ordering zones en prikkelintensiteit

Verder is het interessant om in de klas ook een duidelijkere hiërarchie tussen de diverse zones, zoals stillere zones, te voorzien. Het lijkt dan ook aangewezen om een duidelijk onderscheid te maken tussen de hoge en lage stimuli zones in de klas en deze duidelijk met de gebruiker te communiceren.

Bijkomend is het ook voordeliger om in te zetten op een prikkelarmere route in de klas. Zo kunnen kinderen die overprikkeld zijn sneller en kalmer naar een rustige zone gaan.

Door de opbouw van alle klassen op deze manier toe te passen en de overgang naar een andere type zone in de school en de klas duidelijk te communiceren, wordt er ingezet op de voorspelbaarheid en de routine van de gebruiker. Dit wordt weergegeven op afbeelding 110.

Afbeelding 111: Grondplan renovatie blok 200 - Eigen analyse

Routing en hiërarchie

Binnen het gebouw is volgende volgorde aanwezig: het pad - het centrale plein - de overdekte inkom - de sas - het lokaal.

Door deze opeenvolging doorheen het gelijkvloers door te trekken wordt er ingezet op de routine en de voorspelbaarheid van de gebruiker. Bijkomend kunnen er tussen deze stimuli zones transitiezones voorzien worden.

Ordering zones en prikkelintensiteit

In de klas zelf wordt er geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen de diverse activiteiten en is er geen hiërarchie aanwezig. Er wordt dan ook best ingezet op het verschil tussen de diverse zones, zoals tentoonstellen en wassen. Door deze zones te organiseren op hun logische manier van gebruik wordt er ingezet op een vlotte overgang.

Bijkomend zou het interessant zijn om alternatieve rustigere routes naar de klas te voorzien, zoals bijvoorbeeld langs de achterkant van het gebouw, aangeduid op afbeelding 111. Hierdoor wordt er ingezet op de prikkelarme routes.

Reflectie spatial sequencing

Er wordt ingezet op de voorspelbaarheid en de logische ordening van de ruimtes.

Binnen het masterplan zorgt de bestaande rasterstructuur en de landschapskamers voor de aanwezigheid van een primaire en secundaire structuur.

De diverse zones binnen deze landschapskamers worden onder andere gecommuniceerd via ankerpunten en het groengebruik. Hierbij zal het entreeplein de meest drukke zone zijn. Het is aangewezen dat er meer ingezet wordt op alternatieve en prikkelarme routes.

Het is zeer boeiend om vast te stellen dat er op de site werd gespeeld met private en publieke sferen, rekening houdende met de bestaande gebouwen.

In de nieuwbouw wordt er ingezet op het scheiden van de diverse functies. Hierdoor dient het centrale plein als verbinder tussen de diverse delen.

Het zou interessant zijn om meer in te zetten op een verschil tussen de hiërarchie van de diverse gangen en het voorzien van meer prikkelarme routes. Er dient meer ingezet te worden op de leesbaarheid van de lokalen door eenzelfde methodiek doorheen het gebouw door te trekken.

De publieke en private delen van de site worden door de architectuur duidelijk gecommuniceerd. Er is een vlotte overgang tussen de diverse activiteiten.

Analyse escape space

Er zijn diverse landschapskamers aanwezig in het masterplan. Deze landschapskamers zijn ontstaan door het versterken en het uitbreiden van de bestaande rasterstructuur die oorspronkelijk aanwezig was. De diverse landschapskamers hebben ieder een eigen karakter en daarbijhorende functie (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

De rasterstructuur maakt gebruik van verschillende ankerpunten, alsook fysieke en visuele randen. Op deze manier wordt er ingezet op de oriëntatie op en de herkenbaarheid van de site. Op deze manier wordt er ingezet op diverse type buitenruimtes (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Rond de nieuwbouw van de Klim-Op zijn er diverse speelplaatsen gelegen. Iedere speelplaats heeft zijn eigen typerende karakter, waarbij de nodige aandacht werd gegeven aan rustige en intiemere buitenruimtes (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.). Verder werden er ook diverse intieme ruimtes voorzien binnen het gebouw, zoals een loggia met uitzicht op het kanaal (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

- Potentiële escape spaces
- Aanwezige escape spaces
- Voetgangers
- Fietzers en voetgangers
- Auto's, fietsers en voetgangers
- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Afbeelding 112: Masterplan Kappaertsite - Eigen analyse

Locatie prikkelarme ruimte

Er worden diverse zones gecreëerd door het gebruik van landschapskamers, te zien op afbeelding 112. Deze landschapskamers ontstaan door de omsluiting van de diverse ruimtes door primaire en secundaire wegen.

Momenteel wordt er al ingezet op het creëren van diverse functies en zichtlijnen. Het is interessant om explicieter in te zetten op escape spaces langs en/of in deze diverse zones.

Materialiteit en configuratie

Escape spaces kunnen in diverse organisaties en schalen voorkomen. Er kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van een rustige nis ter hoogte van de sportvelden of een stillere meubelopstelling in de picknicktuin.

Het is interessant om aan en/of rond iedere landschapstuin minstens één escape space te voorzien. Hierbij is het, naar analogie met de ASPECTSS-methodiek, belangrijk om gebruik te maken van gedempte kleuren en natuurlijke materialen. Op deze manier kan de escape space een zo prikkelarme en natuurlijke ruimte worden.

Het is aangewezen om zoveel mogelijk in te zetten op het verspreiden van diverse escape spaces doorheen de site, alsook de toegankelijkheid ervan te garanderen.

Afbeelding 113: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Locatie prikkelarme ruimte

Op het gelijkvloers wordt er momenteel één snoezelruimte voorzien, alsook intiemere speelplaatsen.

De architecten omschreven de verbredingen van de gang als 'rustplekken', met als doel dat leerlingen zich hierin kunnen terugtrekken (OO4103 - Zwevegum - Kappaertsite, z.d.).

Het is een goede insteek van de architecten om de gangen te verbreden en deze te zien als rustigere plekken. In mijn visie is een escape space een meer afgeschermdere ruimte en zal deze verbreding eerder dienst doen als een transitiezone.

Ik meen dat er meerdere ruimtes de aanleg hebben om een escape space te worden. Daarom stel ik voor dat er meer escape spaces in en rond de site worden voorzien, bijvoorbeeld intiemere zones in en rond de speelplaats. Daarnaast stel ik voor dat er een directe toegang is van de klaslokalen naar de escape spaces. Hierdoor wordt er ingezet op de toegankelijkheid van deze ruimte.

Het is van belang om escape spaces te voorzien in het gebouw van de refter en van de administratie. Tevens is het aangewezen dat er een (relatief) directe toegang is van de hoge stimuli zones naar de escape space. De aanwezige escape spaces, alsook de potentiële locatie ervan, worden aangeduid op afbeelding 113.

Afbeelding 114: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Locatie prikkelarme ruimte

Het is van belang om op verdieping +1 en +2 meer in te zetten op escape spaces, aangezien deze momenteel nog niet aanwezig zijn.

Het is aangewezen dat deze escape spaces worden gekoppeld aan de gang, alsook rechtstreeks aan de klaslokalen. Op deze manier wordt er ingezet op de vlotte toegankelijkheid van deze ruimtes.

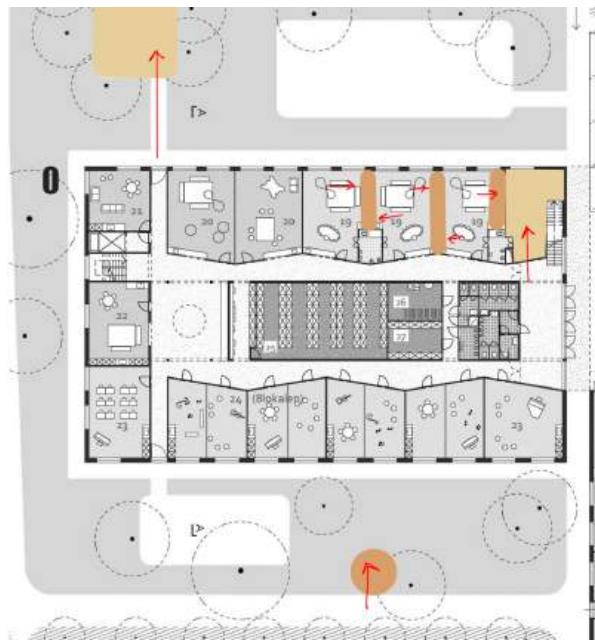
De patio in het midden van verdieping +1 heeft een grote opportuniteit om ook in te staan als een escape space. Deze patio zou als sensorische tuin kunnen dienen.

Op verdieping +2 is er een loggia gelegen, met uitzicht op het kanaal. Deze loggia wordt door de architecten omschreven als een "vluchtplek" (OO4103 - Zwevegum - Kappaertsite, z.d.).

Het is een zeer interessante insteek om deze loggia als een escape space te beschouwen.

De aanwezige, alsook potentiële escape spaces worden aangeduid op afbeelding 114.

Analyse klaslokalen

Afbeelding 115: Grondplan nieuwbouw - Eigen analyse

Locatie prikkelarme ruimte

Momenteel is er enkel een snoezelruimte aanwezig ter hoogte van de ingang. Deze wordt aangeduid op afbeelding 115.

Het lijkt echter meer aangewezen om aan ieder leslokaal een rechtstreekse toegang tot een escape space te voorzien.

Materialiteit en configuratie

Het is van belang dat de escape spaces vlot toegankelijk zijn en opgebouwd zijn uit natuurlijke materialen en gedepte kleuren. Escape spaces kunnen in diverse opstellingen en schalen voorkomen, zoals bijvoorbeeld rustruimtes of meubelopstellingen.

Afbeelding 116: Grondplan renovatie blok 200 - Eigen analyse

Locatie prikkelarme ruimte

Binnen de klaslokalen en de dichte omgeving rond het gebouw zijn er geen escape spaces aanwezig. Desondanks is er wel een grote opportuniteit om deze in de structuur te verwerken. Potentiële escape spaces worden aangeduid op afbeelding 116.

Het geniet alleszins de voorkeur dat er vanuit ieder lokaal een escape space toegankelijk is en dat er externe escape spaces worden voorzien. Deze escape spaces kunnen in diverse vormen en schalen voorkomen, zoals een nis.

Reflectie escape space

Binnen het masterplan wordt er alvast ingezet op het creëren van diverse soorten ruimtes. Het is een grote meerwaarde om expliciet in te zetten op de integratie van escape spaces.

Binnen de nieuwbouw van de Klim-Op wordt er momenteel nog niet nadrukkelijk ingezet op escape spaces. Binnen de structuur zijn er evenwel diverse opportuniteiten aanwezig om escape spaces te maken, zoals de patio.

Hierbij is het van belang dat deze escape spaces vlot toegankelijk zijn en variëren in opstelling en schaal.

Analyse compartmentalisation

Er wordt gebruik gemaakt van een rasterstructuur, die bestaat uit primaire en secundaire structuren. Verder zorgt deze rasterstructuur voor een opdeling tussen de diverse landschapskamers. Deze landschapskamers hebben ieder een eigen functie, alsook eigen zintuigelijke kenmerken. Het groengebruik en de zichtlijnen zullen bijdragen aan de beoogde sferen van het raster en de landschapskamer. Oriëntatiemiddelen en visuele ankerpunten dragen hierbij bij aan de leesbaarheid van de site.

Op vlak van mobiliteit zal de rasterstructuur instaan voor de onderverdeling tussen de diverse weggebruikers (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Het programma van de nieuwbouw van de Klim-op wordt onderverdeeld in 3 gebouwen, waarbij ieder gebouw een eigen typerende functie heeft, namelijk klaslokalen, refter en administratie (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

De architecten benadrukten hierbij dat de aanliggende speelplaatsen hun eigen typerende kenmerken hebben (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Scheiding van functies en zintuiglijke kwaliteit
Het is opmerkelijk om vast te stellen hoe een onderscheid in de landschapskamers werd gemaakt door het toepassen van verschillende groenelementen. De speelplaatsen van de nieuwbouw van de Klim-Op zijn veel intiemer gelegen dan de picknicktuin. Het is interessant hoe het masterplan door middel van groene elementen rondom de site zorgt voor een groene buffer naar de omliggende gebouwen.
Door te spelen met verschillende zichtlijnen worden de diverse sferen van de landschapskamers versterkt. Hierbij zullen onder andere ankerpunten zorgen voor de leesbaarheid.
Binnen dit masterplan wordt er gespeeld met de organisatie van diverse sferen en zones door middel van groen en zichtlijnen, hetgeen zeer leerrijk is.

Scheiding van functies: mobiliteit
De mobiliteit van de site is sterk afhankelijk van de rasterstructuur die het masterplan vormgeeft.
Voetgangers kunnen zich bijvoorbeeld begeven doorheen alle straten; fietsers daarentegen krijgen enkel toegang tot de hoofdwegen, de wegen loodrecht aan de Stedestraat en de wegen gelegen aan de Sint-Josefsstraat. Auto's kunnen de site enkel betreden voor laden en lossen achter Blok 100 en OC Kappaert, alsook de wegen loodrecht aan de Stedestraat.
Het is goed dat auto's enkel tot aan de rand van de site kunnen komen. Er werden afspraken gemaakt wanneer het laden en lossen kan gebeuren. Op deze manier wordt er ingezet op de compartimentering en de veiligheid van de diverse weggebruikers.

Zoals blijkt uit de analyse kunnen voetgangers en fietsers allebei gebruik maken van de primaire en de secundaire structuur, zoals aangeduid op afbeelding 117. Hierdoor is het aangewezen, mede omdat auto's ook op de site kunnen, dat er een duidelijke scheiding tussen de diverse weggebruikers wordt geïntegreerd. Deze scheiding kan worden bekomen door een onderscheid in materiaal- en kleurverschil. Ook kan er worden gewerkt met een opdeling door middel van paaltjes.

Afbeelding 117: Masterplan Kappaertsite - Eigen analyse

- Voetgangers
- Fietsers en voetgangers
- Auto's, fietsers en voetgangers
- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

In het masterplan van de nieuwbouw wordt er een duidelijke scheiding van het schoolprogramma gemaakt door iedere functie in een ander gebouw te positioneren. Hierdoor heeft ieder van de 3 gebouwen een duidelijke functie met daarbijhorende functie, namelijk: leslokalen, refter en administratie. Dit wordt weergegeven op afbeelding 118.

Hierbij heeft het lesgebouw 3 bouwlagen en de refter alsook de administratie 1 bouwlaag, zoals aangeduid op afbeelding 120.

Verder wordt er binnen het masterplan aangehaald dat er diverse zones en sferen van speelplaatsen worden gecreëerd, al dan niet binnen eenzelfde speelplaats. Deze zones worden bekomen door een verschil in groenelementen. Analoot aan de ASPECTSS- methodiek is dit een zeer interessante toepassing en is het aan te raden deze meer te integreren binnen het masterplan.

Op vlak van mobiliteit zou het interessant zijn om de compartimentering tussen de diverse gebruikers verder te benadrukken, zoals aangeduid op afbeelding 119. Hierbij kan er gebruik gemaakt worden van bijvoorbeeld een verschil in materiaal en kleur. Op deze manier kunnen voetgangers, fietsers en auto's ieder in een eigen compartiment en veilig gescheiden van elkaar de site betreden.

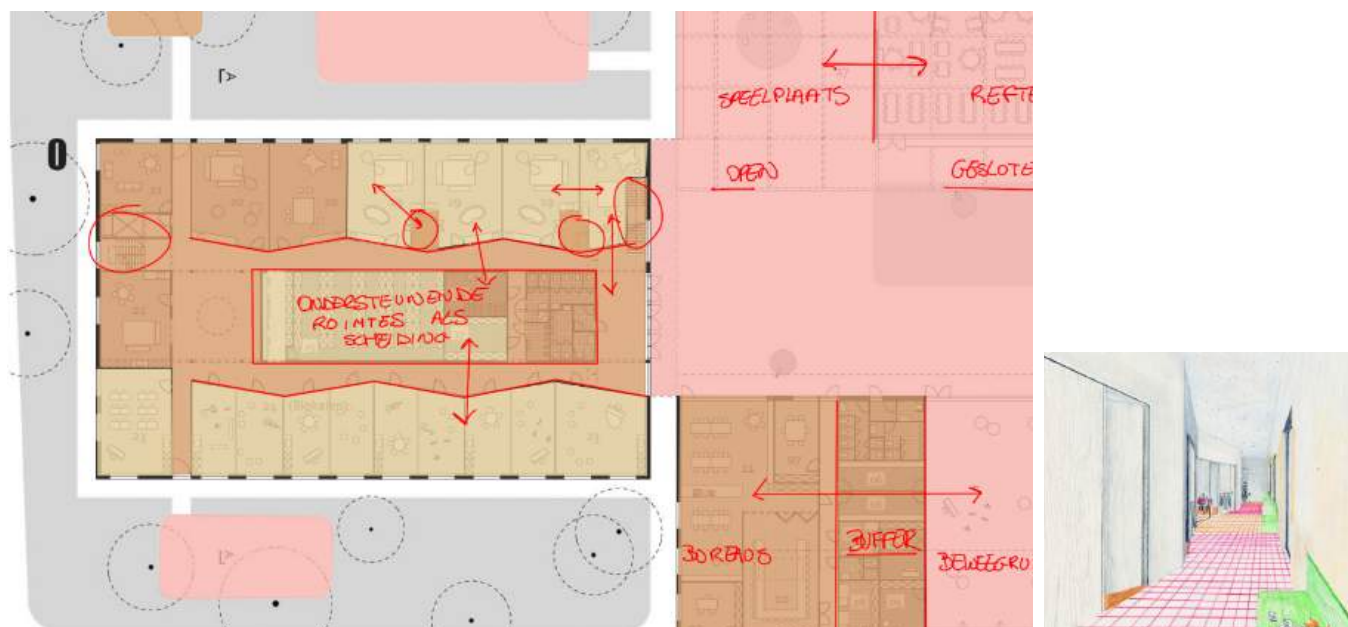
Afbeelding 118: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 119: Masterplan Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 120: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 121 en 122: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse en diverse sferen binnen het gebouw (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Scheiding van functies en zintuiglijke kwaliteit

Op het gelijkvloers is er duidelijk een onderverdeling in functies aanwezig, zoals te zien is op afbeelding 121.

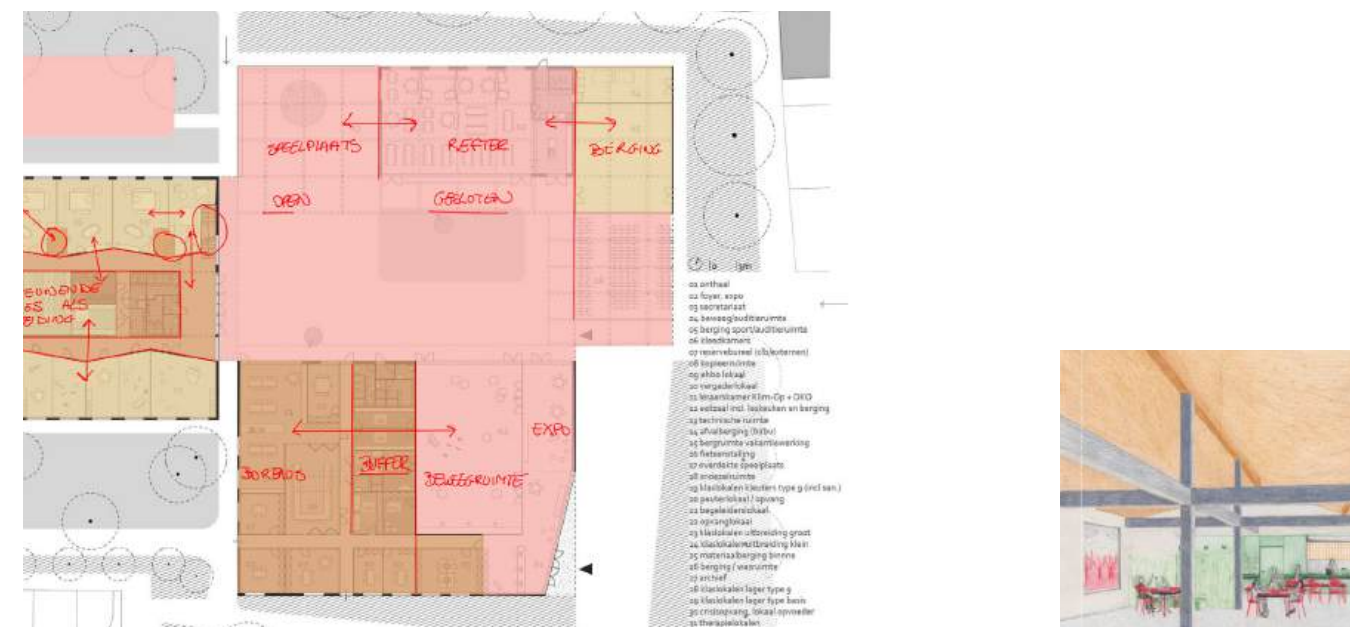
Hierbij worden de ondersteunende functies aan de korte zijde van het gebouw, alsook centraal, georganiseerd. De klaslokalen worden aan de lange zijde van het gebouw geplaatst. Verder worden de trappenhallen ter hoogte van de ondersteunende functies gepositioneerd. Blijkens het conceptbeeld, te zien op afbeelding 122, wordt er een onderscheid gemaakt tussen ondersteunende functies en klaslokalen door de schuine muren en het kleurgebruik. Best wordt het kleurgebruik meer monotoon toegepast, bijvoorbeeld de vloer in 1 kleur om op deze manier het verschil en de overgang tussen de diverse functies aan te duiden.

- Klaslokalen
- Gedeeld gebruik
- Ondersteunende functies

Het is leesbaarder om de snoezelruimte, die ter hoogte van de inkom is gelegen, in de ondersteunende functies, die centraal gelegen zijn, te verwerken. Hierdoor wordt er meer ingezet op de scheiding tussen klaslokalen en ondersteunende functies. Bijkomend kan het klaslokaal dat ter hoogte van de ondersteunende functies gelegen is aldaar worden geïntegreerd.

Er is een relatief duidelijke scheiding tussen ondersteunende functies en leslokalen. Beide functies zullen voornamelijk een laag tot middelhoog stimuliniveau hebben. Om een extra laag toe te passen zou er nog gebruik gemaakt kunnen worden van een verschil in materiaal en verlichting.

- Speelplaats
- Autisme ondersteunende ruimtes
- Vakantiewerking

Afbeelding 123 en 124: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse en diverse sferen binnen het gebouw (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.)

Scheiding van functies en zintuiglijke kwaliteit

In het meest noordelijke gebouw is er volgende opdeling aanwezig: overdekte speelplaats - refter - ondersteunende lokalen - berging. Op deze manier is er een duidelijke scheiding tussen de diverse functies, zoals te zien is op afbeeldingen 123 en 124. In de overdekte speelplaats en de refter zullen eerder een (middel)hoge stimuli zone aanwezig zijn. De keuken en de berging zullen eerder een lagere stimuliniveau hebben.

In het zuidelijker gelegen gebouw wordt er eveneens een duidelijke zonering gemaakt tussen de diverse functies, namelijk: bureaus - ondersteunende functies - beweegruimte - expo en secretariaat. Hierbij zullen de ondersteunende functies een buffer vormen tussen de hogere stimuli zones, namelijk de expo en de beweegruimte, en de lagere stimuli zones, namelijk de bureaus.

Momenteel wordt er visueel nog geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen de diverse functies. Naar analogie met de ASPECTSS- methodiek is het aangewezen om een verschil in materiaal, maar ook een verschil in licht, beplanting en kleur toe te passen. Op die manier wordt er ingezet op de leesbaarheid van de diverse functies.

- Klaslokalen
- Gedeeld gebruik
- Ondersteunende functies
- Speelplaats

Scheiding van functies en zintuiglijke kwaliteit

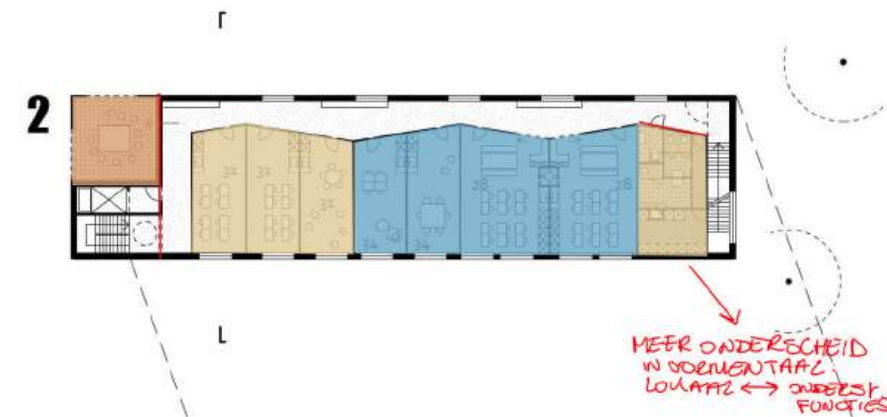
Op de verdiepingen +1 en +2 wordt eenzelfde ordening gehanteerd als op het gelijkvloers, te zien op afbeeldingen 125 en 126. Hierbij is er een duidelijke scheiding tussen de ondersteunende functies en de leslokalen. Deze scheiding wordt op beide niveaus gemaakt met behulp van een buitenruimte of patio tussen de 2 type leslokalen in.

Ondersteunende lokalen zijn, analoog aan het gelijkvloers, aan de korte zijkant gelegen. Het lijkt voordeliger om, zoals op het gelijkvloers, een duidelijk onderscheid te maken tussen de leslokalen en de ondersteunende functies door deze van elkaar los te koppelen.

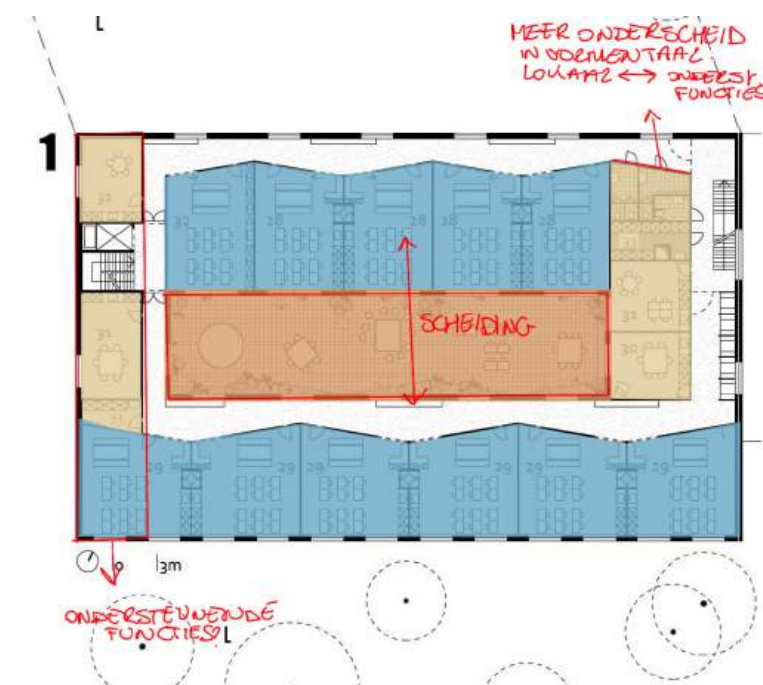
Momenteel lopen beide type lokalen in elkaar over op verdieping +1 en +2. Hierdoor kan er een onduidelijkheid tussen de verschillende zones ontstaan, aangezien eenzelfde vormtaal wordt doorgetrokken.

Bijkomend is het eveneens aangewezen om in te zetten op een visuele gelaagdheid door een verschil in kleur, materiaal en beplanting. Op die manier wordt de scheiding tussen de diverse functies duidelijk gecommuniceerd naar de gebruiker.

- Klaslokalen
- Gedeeld gebruik
- Ondersteunende functies
- Speelplaats
- Autisme ondersteunende ruimtes
- Vakantiewerking

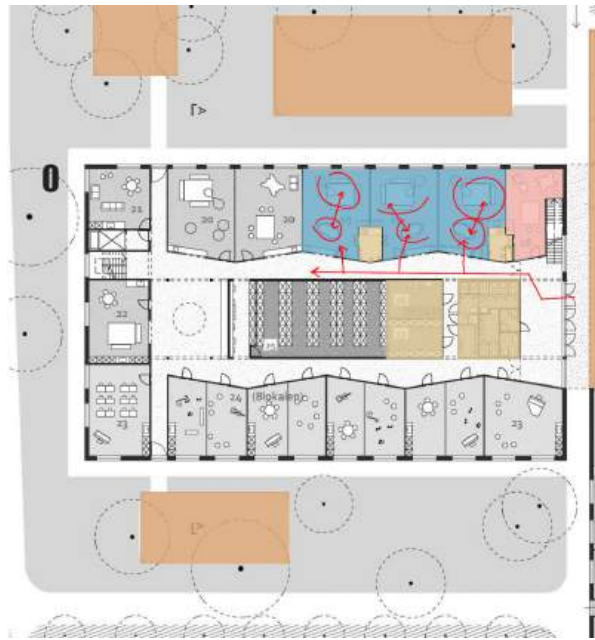

Afbeelding 125: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 126: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Analyse klaslokalen

- Klaslokalen
- Gedeeld gebruik
- Ondersteunende functies
- Speelplaats
- Autisme ondersteunende ruimtes
- Vakantiewerking

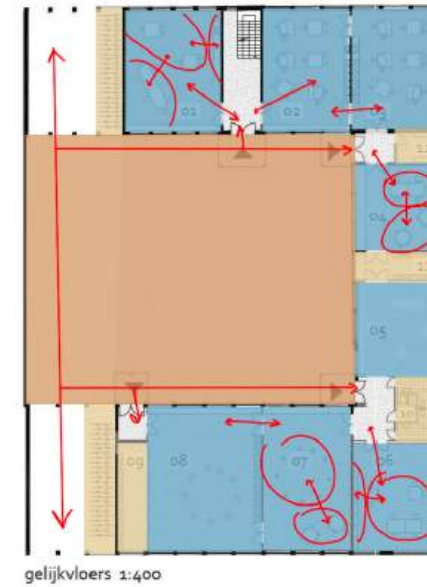
Afbeelding 127: Grondplan nieuwbouw - Eigen analyse

Scheiding van functies en zintuiglijke kwaliteit

In de klas worden er doorgaans diverse soorten functies voorzien; hierbij zullen er hoge stimuli zones (bijvoorbeeld speelzones) en lage stimuli zones (zoals leerzones) aanwezig zijn.

Momenteel is er in de klas geen duidelijk onderscheid tussen de diverse zones, zoals aangeduid op afbeelding 127. Daarom dient er een extra laag toegevoegd te worden, om op die manier in te zetten op een zintuiglijke compartimentering.

Daartoe dienen de hoge en de lage stimuli van elkaar gescheiden te worden door middel van een verschil in kleur of materiaal.

- Klaslokalen
- Ondersteunende functies
- Speelplaats/ buitenruimte

Afbeelding 128: Grondplan renovatie - Eigen analyse

Scheiding van functies en zintuiglijke kwaliteit

Er wordt in de klas geen duidelijk onderscheid tussen de diverse functies voorzien, zoals aangeduid op afbeelding 128. Daartoe dient er een onderscheid tussen de diverse zones, zoals was- of tentoonstellingszones, te worden.

Bijkomend kan dit verschil en onderscheid in functies worden getoond aan de hand van een verschil in beplanting of verlichting.

Reflectie compartmentalisation

Over het algemeen wordt er een duidelijke compartimentering tussen de diverse functies weergegeven op vlak van het masterplan en binnen de gebouwen.

Het is belangrijk om meer in te zetten op de compartimentering van de weggebruikers binnen het masterplan. Het is bovendien aangewezen dat er binnen de indeling van de gebouwen eenzelfde opbouw wordt doorgetrokken doorheen de verdiepingen. Bijkomend zou het ook een meerwaarde zijn als er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de diverse functies binnen eenzelfde gebouw.

Op beide schalen kan er gespeeld worden met een verschil in kleur, materiaal, beplanting en/of licht om de verschillen tussen deze functies duidelijk weer te geven.

Analyse transition

Zoals eerder aangehaald wordt er binnen het masterplan gebruik gemaakt van diverse landschapskamers. Hierbij heeft iedere landschapskamer zijn eigen functie en eigen stimuliniveau. De landschapskamers zijn gebaseerd op de originele en bestaande structuur, waarbij de huidige structuur hierop verderbouwt. De leesbaarheid van de site wordt hierbij bekomen door gebruik te maken van visuele ankerpunten, alsook visuele randen en door in te spelen op de zichtlijnen (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Verder wordt er binnen het masterplan ingezet op een scheiding tussen de diverse weggebruikers. Auto's mogen binnen het masterplan niet overal komen (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Binnen het masterplan van de nieuwbouw wordt er gebruik gemaakt van diverse stimuli zones van speelplaatsen. Deze opsplitsing van zones wordt doorgetrokken tot in de organisatie van de gebouwen. Het schoolprogramma is namelijk opgedeeld in 3 gebouwen, waarbij ieder gebouw zijn eigen specifieke functie en stimuliniveau heeft. Verder wordt er ingezet op overgangszones binnen het project door bijvoorbeeld een verbreding in de gang. Op deze manier ontstaat er een rustigere zone voor de klas (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Afbeelding 129: Masterplan Kappaertsite - Eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Persoonlijk ben ik zeer grote voorstander van de rasterstructuur die werd toegepast binnen het masterplan. Door deze rasterstructuur ontstaan er duidelijke sensorische zones met typerende stimuli. Deze diverse zones worden verbonden door middel van primaire en secundaire wegen.

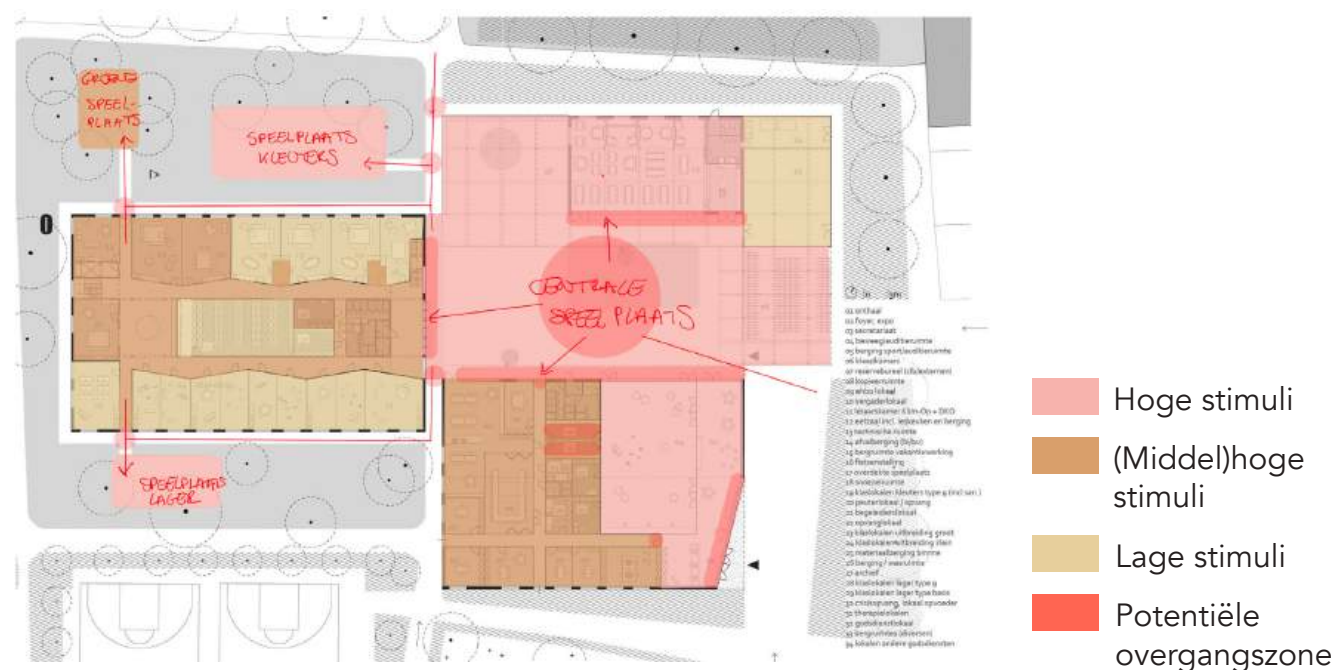
Deze diverse wegen aanschouw ik als transitiezones, aangezien hierbij een overgang wordt gemaakt tussen een lage stimuli zone, zoals de kerkhoftuin, en de hoge stimuli zone van het sportveld. Deze rasterstructuur is een zeer interessante bijdrage aan het project om de sensorische overgang vlotter te laten verlopen. De visuele accenten, zoals de ankerpunten, zijn een duidelijk knooppunt om deze overgang aan te duiden.

Analoog aan de ASPECTSS- methodiek kunnen deze knooppunten nog duidelijker worden weergegeven door eventueel eenzelfde stimuli zone te koppelen aan een specifiek knooppunt. Hierbij kunnen transitiezones in diverse vormen en schalen voorkomen, zoals een sensorische tuin of zitgelegenheden. Deze transitiezones worden idealitier (ook) ter hoogte van de ingang van het gebouw gepositioneerd.

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus: mobiliteit

Bijkomend wordt er binnen het masterplan gebruik gemaakt van diverse weggebruikers op de site, zoals aangeduid op afbeelding 129. Hierbij heeft iedere gebruiker een typerend gekoppeld stimuliniveau.

Het lijkt aangewezen om deze diverse stimuliniveaus te communiceren aan de hand van bijvoorbeeld knooppunten. Op deze manier worden drukkere zones van op een verdere afstand gecommuniceerd naar de, al dan niet zwakkere, weggebruikers.

Afbeelding 130: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

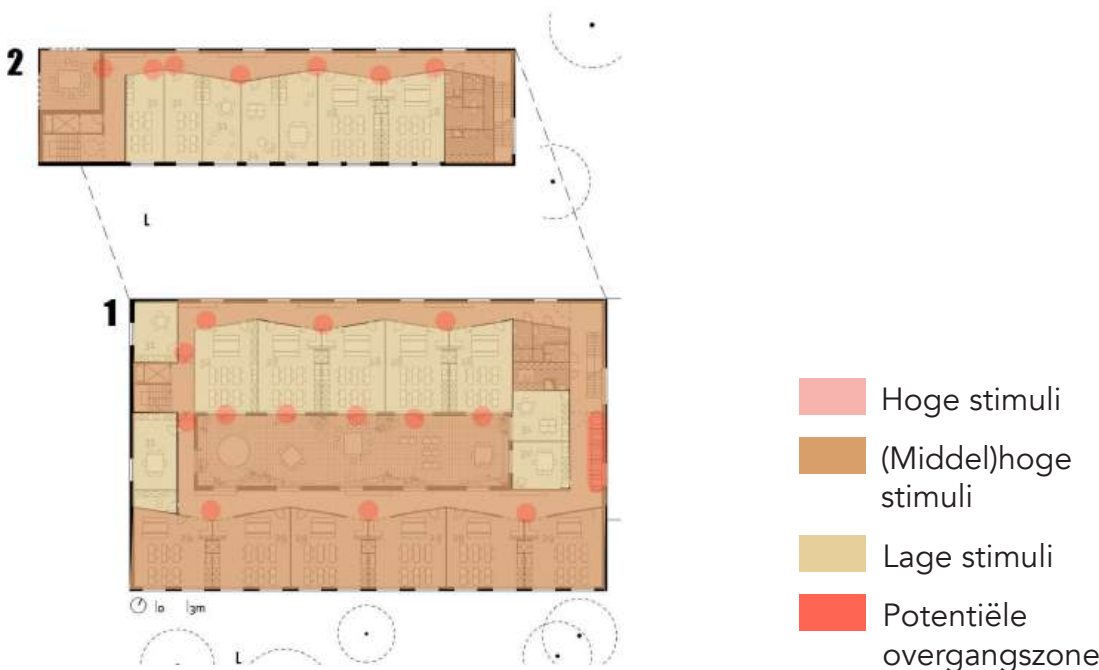
Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Er wordt momenteel op de site reeds gespeeld met diverse prikkelniveaus intern en extern, zoals te zien is op afbeeldingen 130 en 131. Zo zijn er momenteel 3 speelplaatsen gelegen aan de leslokalen, namelijk: een groene speelruimte, een kleuterspeelplaats en een speelplaats voor de lagere school. Deze speelplaatsen zijn gelegen aan het gebouw en worden bekomen door een zijroute. Hierdoor verbindt de rustige route de gebouw van de lokalen of een andere ruimte met de speelplaats.

Er wordt bijvoorbeeld binnen het bestaand masterplan ingezet op diverse stimuli speelplaatsen. Hierbij lijkt het, analoog aan de ASPECTSS- methodiek, voordelig om in te zetten op een transitieruimte. Hierdoor kan er een overgang worden gemaakt tussen een middelhoge stimuligang naar een lage of hoge stimulispeelplaats. De afgelegen gangen naar de speelplaats fungeren reeds als een overgangszone. Deze

zouden nog duidelijker een verandering in stimuli kunnen aankondigen door gebruik te maken van zitgelegenheden, knooppunten of een sensorische tuin.

Het schoolprogramma werd onderverdeeld in 3 verschillende gebouwen met ieder een eigen functie en stimuliniveau. Op deze manier is het gebouw van de leslokalen een overwegend lage tot middelhoge stimuli; de refter omvat een overwegend middelhoge tot hoge stimuli en het gebouw van de administratie zal ter hoogte van de bureaus een lage tot middelhoge stimuli hebben en ter hoogte van de beweegruimte en expo een middelhoog tot hoog stimuliniveau. Deze 3 gebouwen worden aan de hand van een centraal plein verbonden met elkaar. Het lijkt aangewezen om het plein te zien als een transitiezone waarbinnen de overgang tussen de diverse stimuli zones plaatsvindt. Hierbij kunnen er knooppunten, sensorische tuinen en zitgelegenheden worden geïntegreerd. Idealiter worden deze

Afbeelding 131: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

ter hoogte van de ingang voorzien. Op deze manier ontstaat er een vlotte overgang tussen de diverse gebouwen. Er worden diverse principes toegepast binnen het gebouw om overgangszones te creëren, zoals een verbrede gang (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Op de verdiepingen van leslokalen wordt er idealiter ook in de gang enkele bijkomende, al dan niet afgeschermd, pods voorzien. Op deze manier is er een variatie in schaal en intimiteit aanwezig, waarbinnen het herkalibreren van de gebruiker kan gebeuren. Deze wordt best in de gang geplaatst om op die manier een overgang te maken tussen eventuele lage stimulilokalen, en ondersteunende lokalen, alsook middelhoge stimuliklaslokalen.

Verder werd er op verdieping +1 een patio geïntegreerd. Deze heeft als doel prikkels van buitenaf af te schermen, alsook te fungeren als klastuin en openluchtleslokalen (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.). Persoonlijk ben ik voorstander van deze afgeschermdere zone. Idealiter wordt de overgang naar deze zone aan de hand van een transitiezone duidelijk gecommuniceerd.

Zoals vermeld zijn er zowel hoge als lage stimuli zones aanwezig in het zuiderlijker gelegen gebouw. Hierbij stel ik voor dat er zeker diverse transitiezones worden voorzien tussen de lage stimuli zone (bureaus) en de hoge stimuli zone (beweegruimte). Op deze manier wordt de sensorische overgang tussen de diverse prikkelniveaus beter gecommuniceerd en leesbaarder aangeduid.

Analyse klaslokalen

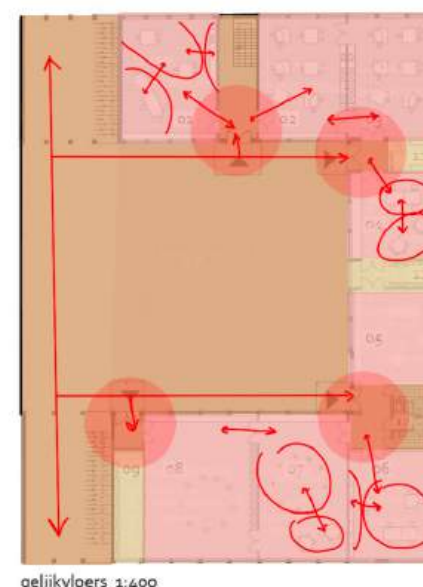
- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli
- Potentiële overgangszones

Afbeelding 132: Grondplan nieuwbouw - Eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Er wordt een transitiezone voorzien voor de klas in de vorm van een verbreding in de gang, zoals aangeduid op afbeelding 132. Bijkomend is het aangewezen om eveneens een transitiezone ter hoogte van de ingangen van het gebouw en de klas te voorzien.

In de klas kan er gewerkt worden met knooppunten of zitgelegenheden om op die manier de overgang tussen de diverse zones weer te geven.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli
- Potentiële overgangszones

Afbeelding 133: Grondplan renovatie blok 200 - Eigen analyse

Overgangszones tussen diverse prikkelniveaus

Momenteel worden er geen duidelijke overgangszones voorzien. Daarom dienen er overgangszones ter hoogte van de inkom, in de gang en in het lokaal te worden voorzien, zoals aangeduid op afbeelding 133.

Op deze manier krijgt de gebruiker de mogelijkheid om zich te herkalibreren.

De transitiezones kunnen in diverse vormen en schalen voorkomen. Binnen dit project stel ik voor dat er intern wordt gewerkt met nissen en extern met zitgelegenheden. Bijkomend kan er ook gewerkt worden met knooppunten die een overgang aanduiden.

Reflectie transition

Binnen het masterplan wordt de transitiezone reeds toegepast. Hierbij wordt er gespeeld met knooppunten en visuele randen. Bijkomend lijkt het aangewezen om verder in te zetten op de leesbaarheid van de site door onder andere een specifieke stimuli zone te koppelen aan een specifiek knooppunt.

Binnen het nieuwbouwproject is er een grote opportuniteit om transitiezones te integreren. Deze worden idealiter ter hoogte van de ingang naar de diverse gebouwen en speelplaatsen geïntegreerd, alsook in het gebouw tussen diverse stimuli zones.

Analoog aan de ASPECTSS- methodiek is het belangrijk dat deze overgang duidelijk wordt gecommuniceerd aan de gebruiker. Hiertoe kan er gebruik gemaakt worden van knooppunten, sensorische tuinen en zitgelegenheden.

Analyse sensory zoning

Binnen het masterplan wordt er gebruik gemaakt van diverse landschapskamers die ontstaan door verder te werken op een bestaand raster. Iedere landschapskamer heeft een eigen typisch karakter en een eigen functie. Deze kamers worden aan de hand van visuele en fysieke grenzen, alsook ankerpunten, aangekondigd.

Dit raster draagt ook bij aan de organisatie en splitsing tussen de diverse weggebruikers. Hierbij zal het entreeplein het drukste plein zijn, aangezien daar de verschillende weggebruikers samenkomen. Op de site zelf komen voornamelijk fietsers en voetgangers; auto's worden tot een minimum herleid (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Binnen het masterplan van de nieuwbouw wordt er rekening gehouden met de opdeling van diverse kamers. Zo wordt er een onderscheid gemaakt tussen de verschillende stimulispeelplaatsen.

Binnen het programma van de school is er een opdeling in 3 gebouwen. Op deze manier wordt er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de diverse functies (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Afbeelding 134: Masterplan Kappaertsite - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: buitenruimte

Het masterplan is opgebouwd uit diverse landschapskamers, waarbij er rekening gehouden werd met het bestaande gebouw en hun kwaliteiten.

Zo zullen er diverse stimuli zones naast elkaar worden gepositioneerd, bijvoorbeeld een kerkhoftuin (lage stimuli zone) langs een sportveld (hoge stimuli zone). Deze zones worden door middel van de primaire en secundaire structuur met elkaar verbonden.

Volgens de ASPECTSS- methodiek van sensory zoning zou het interessant zijn om hogere stimuli zones, zoals de sportvelden, en lagere stimuli zones te groeperen. Deze worden idealiter aan de hand van overgangszones met elkaar verbonden.

Binnen het huidige masterplan worden de lage en hoge stimuli zones, alsook de meer publieke en private delen eerder door elkaar gebruikt. Deze toepassing is niet analoog aan de ASPECTSS- methodiek. Het is evenwel

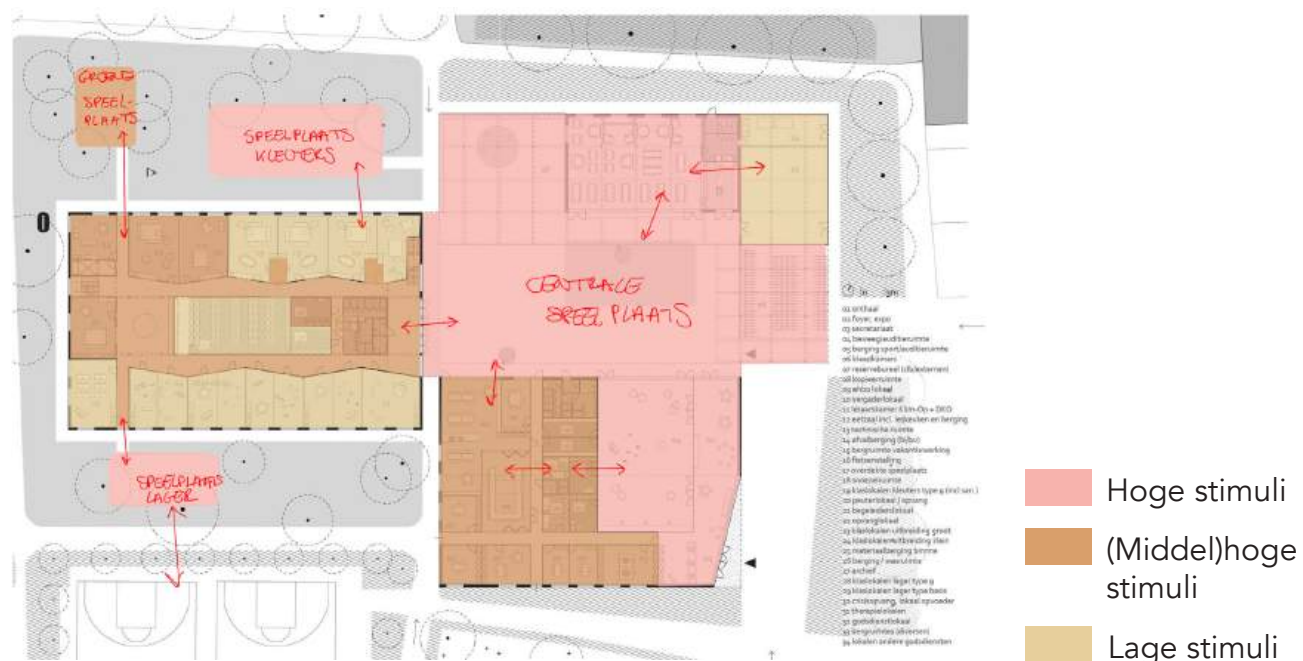
belangrijk dat er rekening wordt gehouden met een bestaande structuur en de daarbij aanleunende opportuniteiten.

Doordat er gebruik gemaakt wordt van een rasterstructuur en van visuele en fysieke randen ontstaat er een duidelijk onderscheid tussen de diverse ruimtes.

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: mobiliteit

Verder zijn er mobilisten aanwezig op de site, zoals aangeduid op afbeelding 134. Deze komen samen op het entreeplein, waardoor er een hoge stimuli zone ontstaat. Doorheen de site worden er enkel fietsers en voetgangers toegelaten, met uitzondering van het laden en lossen door auto's.

Er dient dan ook een duidelijkere groepering gemaakt te worden van de diverse mobilisten, om op die manier in te zetten op de scheiding van de diverse stimuliniveaus.

Afbeelding 135: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: buitenruimte

Op het gelijkvloers van de nieuwbouw worden er diverse speelplaatsen voorzien, ieder met een eigen stimuli. Op deze manier ontstaat er een hoge stimulispeelplaats (speelplaats lager onderwijs), een (middel) hoge stimulispeelplaats (kleuterspeelplaats) en een middelhoge stimulispeelplaats (groene speelplaats).

Op te merken is dat deze speelplaatsen grenzen aan het daarbij horende stimuliniveau, namelijk het hoge stimuliniveau van het sportveld, de (middel)hoge stimuli van de overdekte speelplaats en de een middelhoge stimuli ter hoogte van de ondersteunende klassen en leslokalen.

Hierdoor wordt er voldaan aan het principe van sensory zoning, vermits er een opdeling is in de verschillende speelplaatsen. Bijkomend is het belangrijk dat er wordt ingezet op de leesbaarheid van de speelplaatsen door de diverse stimuliniveaus op voorhand aan te kondigen. Het is een meerwaarde dat de

speelplaatsen eerder afgelegen gesitueerd zijn ten opzichte van de omliggende landschapskamers. Op deze manier wordt er bijkomend ingezet op de veiligheid van de doelgroep.

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: stimuli zones

Ieder gebouw heeft een eigen typerend stimuliniveau, alsook een eigen functie. Het gebouw met de leslokalen heeft een laag tot middelhoog stimuliniveau. Het gebouw van de refter omvat een middelhoge tot hoge stimuli. Het gebouw van de administratie omvat een middelhoge en een hoge stimuli zone.

Bijkomend zijn de gebouwen van de refter en de administratie gelegen aan het publiekere deel van de site, dit in tegenstelling tot de leslokalen. Deze analyse wordt weergegeven op afbeelding 135.

Afbeelding 136: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten: stimuli zones

Binnen de gebouwen wordt er een logische ordening gedaan van de diverse functies.

Het gebouw van de leslokalen heeft op de diverse niveaus eenzelfde organisatie. Hierbij zijn de leslokalen (lage tot middelhoge stimuli) gelegen aan de lange kant van het gebouw en worden de ondersteunende lokalen (lage stimuli) langs de korte kant georganiseerd. De leslokalen worden onderling van elkaar gescheiden door ondersteunende functies of een buitenruimte, zoals aangeduid op afbeelding 136.

In het noordelijker gelegen gebouw gebeurt er een graduele overgang van (middel)hoge stimuli (buitenspeelplaats en refter) naar (middel)hoge stimuli (keuken, technische ruimte en berging).

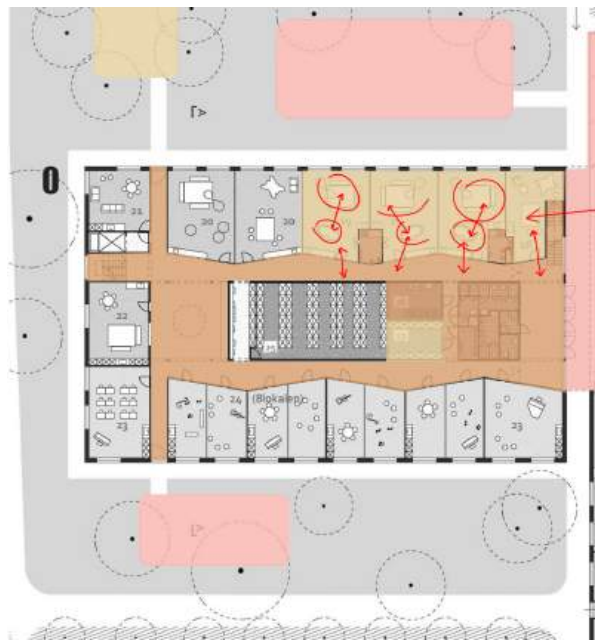
In het zuidelijker gebouw is er eveneens een graduele overgang tussen de diverse stimuli niveaus, namelijk: lage/middelhoge

stimuli (bureaus) over middelhoge stimuli (ondersteunendefuncties, zoals kleedkamers), naar (middel)hoge stimuliniveaus (expo en beweegruimte).

Naar analogie met de ASPECTSS- methodiek is er een logische ordening op vlak van zintuiglijke kwaliteit, alsook op vlak van stimuliniveau. Hierbij kan er aan de hand van transitiezones een graduele overgang ontstaan tussen de diverse stimuliniveaus.

Het is echter wel aangewezen dat, indien er ruimtes van verschillende stimuli direct grenzend aan elkaar zijn, er een ontkoppeling of akoestische maatregelen hiervoor genomen worden. Op deze manier beïnvloeden diverse stimuliniveaus elkaar niet.

Analyse klaslokalen

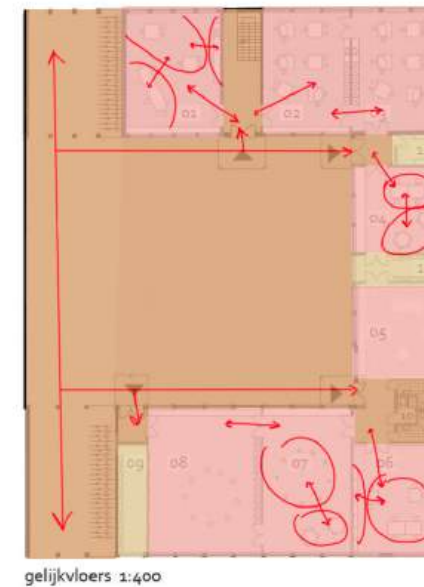
- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Afbeelding 137: Grondplan - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten

Er is geen duidelijk onderscheid op vlak van stimuliniveau in de klas, zoals aangeduid op afbeelding 138. Analoog aan de ASPECTSS-methodiek dient er dan ook ingezet te worden op de organisatie van de diverse zones op basis van hun stimuliniveau.

Daartoe dienen de stille zones, zoals de leerruimtes, gescheiden te worden van de drukke zones, zoals de speelruimtes. De overgang tussen beide stimuliniveaus kan door middel van overgangzones worden gerealiseerd.

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Afbeelding 138: Grondplan renovatie blok 200 - Eigen analyse

Groepering van zintuiglijke kwaliteiten

Zoals vermeld bij de compartimentering is er momenteel geen duidelijk onderscheid in zones aanwezig tussen de diverse functies en stimuliniveaus, zoals aangeduid op afbeelding 138.

Daarom dient er een onderscheid te worden gemaakt tussen de diverse functies op basis van stimuliniveau waarbij de drukke en hogere stimuliniveauezones ter hoogte van de gang zijn gelegen. De rustigere en lagere stimuliniveaus, zoals de tentoonstellingsplek en de drooghoek, kunnen hierdoor gegroepeerd worden.

Bijkomend kunnen overgangzones de overgang tussen de diverse zones vlotter maken.

Reflectie sensory zoning

Binnen het masterplan van de site wordt er eerder rekening gehouden met de bestaande gebouwen en de daarbij passende functies. Hierdoor ontstaat er een afwisseling van diverse functies aan de rasterstructuur.

Deze organisatie is niet in lijn met de ASPECTSS- methodiek. De rasterstructuur zorgt voor een voldoende overgang tussen de diverse zones. Het is zeker belangrijk om rekening te houden met de bestaande structuur.

Persoonlijk meen ik dat er een duidelijke en graduele overgang is tussen diverse functies binnen het gebouw, alsook de onderlinge zonering van stimuli tussen gebouwen.

Door het organiseren van de diverse functies in verschillende gebouwen ontstaat er een natuurlijke scheiding van zintuigelijke kwaliteiten en stimuliniveaus.

Om de overgangen tussen de diverse stimuliniveaus vlot te laten verlopen, kunnen er overgangszones worden geïmplementeerd.

Analyse safety

Op de schaal van het masterplan wordt er rekening gehouden met de veiligheid van de gebruiker door in te zetten op ankerpunten, visuele en fysieke grenzen en de scheiding tussen de verschillende weggebruikers op de site (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Op de site van de nieuwbouw wordt er eveneens ingezet op de controle van de diverse speelruimtes en het plein op de site. Hierbij staat de mogelijkheid tot toezicht door de leerkrachten centraal (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Verder wordt er gebruik gemaakt van duurzame materialen, rekening houdende met onder andere de akoestiek en de thermische massa. Hiervoor werd er gebruik gemaakt van silicaatsteen, massiefbouw en betonnen vloerplaten. Het buitenschijfwerk bestaat uit houten ramen met een aluminium afwerking (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Bijkomend is de schoolstructuur een modulaire structuur. Hierbij is het plan opgebouwd dat deze flexibel en aanpasbaar is door bijvoorbeeld de overspanning, alsook de klassen onderling te kunnen verbinden(OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Ook wordt er expliciet rekening gehouden met het geluidcomfort van de gebruiker. Er worden onder andere akoestische plafonds in de verblijfsruimtes geïntegreerd en er wordt rekening gehouden met de dimensionering van kanalen en leidingen (OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite, z.d.).

Afbeelding 139: Masterplan Kappaertsite - Eigen analyse

Veiligheid van de gebruiker: mobiliteit

Er wordt binnen het masterplan ingezet op diverse ankerpunten en visuele grenzen.

Door te spelen met de zichtlijnen wordt er ingezet op de controle van de site, zoals aangeduid op afbeelding 139.

Veiligheid van de gebruiker: materiaalkeuze

Analoog aan de ASPECTSS- methode is het aangewezen om verder in te zetten op het toepassen van duurzame en robuuste materiaalkeuzes.

Veiligheid van de gebruiker: materiaalkeuze

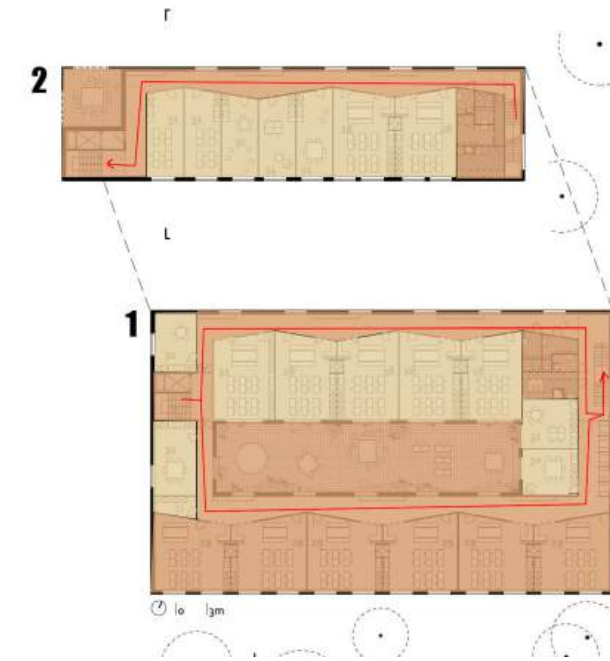
Er wordt momenteel al ingezet op duurzame materialen binnen het gebouw.

Persoonlijk lijkt het me aangewezen om ook in te zetten op robuuste materialen. Gezien de doelgroep van peuters is het ook interessant om in te zetten op afgeronde randen. Hierbij wordt er extra ingespeeld op de veiligheid van de gebruiker. Bedenkingen en voorstellen met betrekking tot de materialisatie worden weergegeven op afbeeldingen 140 en 141.

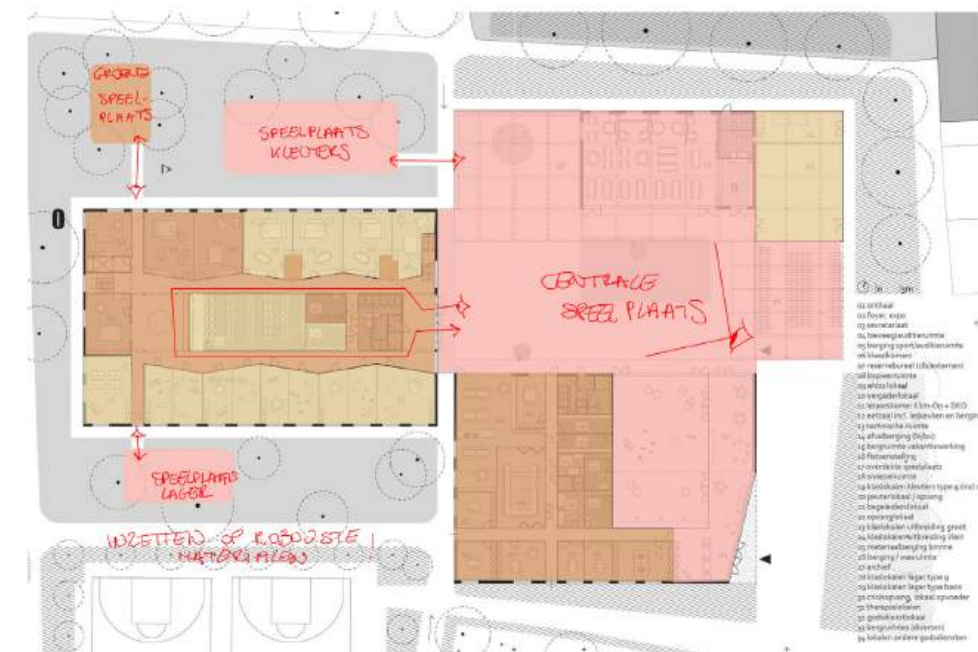
Veiligheid van de gebruiker: controle

Binnen het masterplan werd er ook ingezet op de mogelijkheid tot toezicht op de speelplaats en op het plein.

Door de interne circulatie wordt hierop ingezet, vermits de hoeveelheid doorlopende gangen geminimaliseerd is.

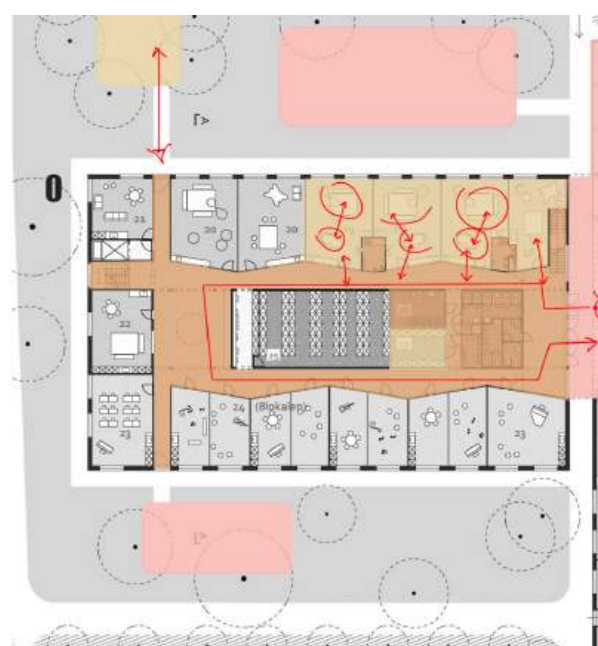
Afbeelding 140: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

Afbeelding 141: Grondplan Kappaertsite - Eigen analyse

- Hoge stimuli
- (Middel)hoge stimuli
- Lage stimuli

Analyse klaslokalen

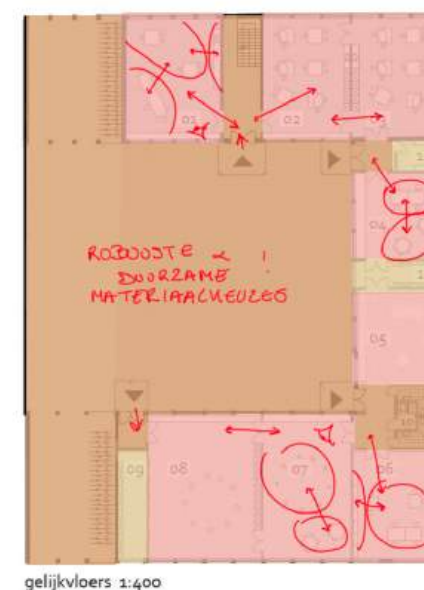

Afbeelding 142: Grondplan - Eigen analyse

Veiligheid van de gebruiker: controle en materiaalkeuze

Binnen het project wordt er reeds ingezet op zichtlijnen om controle te kunnen houden, alsook op duurzame materialen. Dit wordt weergegeven op afbeelding 142.

Het is aangewezen dat er nog wordt ingezet op het gebruik van robuuste materiaalkeuze, alsook afgeronde randen.

Afbeelding 143: Grondplan renovatie blok 200 - Eigen analyse

Veiligheid van de gebruiker: controle en materiaalkeuze

In de klas en in de omgeving wordt er niet expliciet ingezet op een bepaald materiaalgebruik of de mogelijkheid tot controle.

Idealiter en analoog aan de ASPECTSS-methode wordt er ingezet op het gebruik van robuuste materialen, alsook op de veiligheid van de gebruiker. Hierbij kan er gespeeld worden intern en extern met de zichtassen van de leerkracht of toezichter. Deze voorstellen worden op afbeelding 143 aangeduid.

Reflectie safety

Op vlak van het masterplan en de site lijkt het interessant om meer in te zetten op robuuste materiaalkeuzes. Gezien de doelgroep, namelijk kleuters en peuters, is het eveneens aangewezen om afgeronde randen te voorzien.

Momenteel wordt er reeds ingezet op de controle binnen beide schalen. Op vlak van het masterplan wordt er gespeeld met diverse zichtlijnen; binnen de nieuwbouw wordt er ingezet op de mogelijkheid tot controle.

3.4.2 Reflectie

Ik ben van mening dat er op vlak van akoestiek een duidelijke scheiding wordt gemaakt binnen het gebouw van de Klim-Op, alsook binnen het masterplan. Hierbij zullen de diverse wegen binnen het masterplan fungeren als overgangzones tussen de verschillende landschapskamers. Binnen de nieuwbouw worden de diverse functies van de school opgedeeld naargelang hun programma.

Door op beide schalen in te zetten op een scheiding van functies, en dus ook een scheiding van stimuli, resulteert dit in een opeenvolging van geluidsniveaus. Door eventuele bijkomende akoestische maatregelen kan hierop verder worden ingezet. Over het algemeen ben ik van oordeel dat dit goed wordt toegepast binnen het project.

Binnen het project wordt er alvast duidelijk ingezet op de spatial sequencing van de gebouwen. Hierbij zal het centrale plein instaan als distributeur naar de diverse gebouwen toe. Hierdoor wordt er een onderscheid gemaakt in functie, alsook tussen het privater en publieker deel. Persoonlijk ben ik van mening dat er idealiter verder wordt ingezet op prikkelarme routes en op een duidelijke weergave van de hiërarchie van deze routes.

Momenteel wordt er binnen het masterplan al rekening gehouden met diverse intiemere zones. Persoonlijk stel ik voor om hierop meer in te zetten door diverse escape spaces doorheen de site te integreren; deze zullen in schaal en opstelling variëren. Hierbij is toegankelijkheid een belangrijke factor.

In de nieuwbouw wordt er momenteel minimaal ingezet op escape spaces; binnen de structuur zijn er daarentegen diverse opportuniteiten om escape spaces te integreren. Zo kan er bijvoorbeeld een sensorische tuin van de patio worden gemaakt.

Op vlak van compartimentering binnen het masterplan wordt er alvast ingezet op een scheiding tussen diverse weggebruikers. Hierbij lijkt het aangewezen om deze scheiding verder door te trekken en ook visueel te vertalen naar de gebruiker.

Binnen de gebouwen wordt er rekening gehouden met de scheiding tussen de diverse functies. Mijn inziens is het leesbaarder om eenzelfde vormtaal doorheen eenzelfde gebouw door te trekken, alsook de diverse functies duidelijk te communiceren naar de gebruiker. Hierbij kan er een verschil in materiaalgebruik en licht worden toegepast.

Er wordt reeds ingezet op het creëren van transitiezones. Momenteel worden er rustigere routes naar de speelplaats voorzien, alsook een verbreding in de gang. Het is een zeer interessant ontwerpprincipe om de gangstructuur in een zig-zag te organiseren. Op deze manier ontstaan er intiemere ruimtes, die transitie mogelijk maken. Analoot aan de ASPECTSS- methodiek stel ik voor dat er verder wordt ingezet op de leesbaarheid van de overgangen op de site en van de gebouwen. Hierbij kunnen er diverse soorten zitgelegenheden en knooppunten een verandering aanduiden.

Vanuit de sensory zoning zou het interessant zijn om bepaalde functies te schuiven, om op die manier meer in te zetten op de groepering van de zintuiglijke kwaliteiten, alsook op eenzelfde stimuli. Aangezien er is verdergewerkt op een bestaand raster is er voldoende ruimte tussen de diverse functies. Hierdoor zal het primaire en secundaire raster zorgen voor een overgangszone tussen de diverse stimuli. Bijkomend is het zeer belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de bestaande structuur.

Op vlak van de nieuwbouw wordt er in het masterplan van de site alvast ingezet op de splitsing van het schoolprogramma over 3 gebouwen. Op deze manier wordt

er een opdeling gemaakt van zintuiglijke kwaliteiten. Verder wordt er binnen de grondplannen ook rekening gehouden met het verschil in stimuliniveau door deze diverse niveaus te groeperen. De opdeling van het programma in 3 gebouwen kan een grote impact kan hebben op de zintuiglijke beleving van de gebruiker, hetgeen zeer interessant is.

In het masterplan en op de site van de nieuwbouw wordt er reeds ingezet op de veiligheid van de gebruiker door middel van visuele en fysieke grenzen, alsook door diverse zichtlijnen. Het is zeer interessant hoe het gebruik van groenelementen kan worden ingezet om op die manier visuele grenzen te bekomen.

Verder wordt er binnen de site van de nieuwbouw ingezet op de controle, alsook op het gebruik van duurzaam materiaal. Het is aangewezen dat er ook wordt ingezet op het gebruik van robuust materiaal en afgeronde randen.

Ik vond het een zeer interessante case. Ik heb geleerd hoe landschapskamers kunnen worden ingezet om zo een overgang van stimuli zones te bekomen en hoe een rasterstructuur hieraan kan bijdragen.

Ook vond ik het een grote meerwaarde om bij te leren hoe het centrale plein van de nieuwbouwsite de diverse functies verbindt en onderverdeelt.

3.5 Reflectie cases: Woudlucht - Kappaertsite

Analyse volgens ASPECTSS-principes

In de zoektocht naar cases vond ik het moeilijk om cases te vinden die voldoen aan de nodige criteria, namelijk:

- eenzelfde doelgroep, te weten kleuters/lager type 9,
- een campusstructuur,
- eenzelfde soortgelijke schaal,
- het Brede School- principe.

In het onderzoek naar cases en de analyse ervan merkte ik voornamelijk op dat, zoals in de besproken cases, ervoor gekozen werd om het bijzonder onderwijs in nieuwbouwprojecten te integreren. Hierdoor werden de bestaande schoolgebouwen (gedeeltelijk) afgebroken of herbestemd.

In de case van de Kappaertsite ontdekte ik dat de reden voor deze herbestemming of afbraak samenhangt met het al dan niet ontvangen van subsidies van AGION.

Binnen mijn afstudeerproject zou ik graag kritischer willen kijken naar het bestaande patrimonium om op die manier met specifieke ingrepen de structuur te renoveren.

Graag zou ik mijn masterproject willen zien als een manifesto voor het herbestemmen van de (brede)schoolinfrastructuur.

Bronvermelding

Agion. (2012). *2011 JAARVERSLAG*. In Publicaties Vlaanderen. Geraadpleegd op 1 april 2026, van <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/9629>

Agion. (n.d.). In ruimte naar de brede school. In *Agion*.

Aneca, L. (2025, augustus 30). Eerste klassen buitengewoon onderwijs Klim-Op verhuizen naar nieuwe site

Kappaert in Zwevegem: "Perfect afgestemd op onze noden" | *VRT NWS Nieuws*. VRTNWS. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/08/30/klim-op-nieuwe-school-zwevegem/>

Armoedemonitor - Inkomen - Bokrijk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/armoedemonitor/inkomen>

Armoedemonitor - Onderwijs - Bokrijk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/armoedemonitor/onderwijs>

BBOG en IBSO Woudlucht. (z.d.). <https://www.scholenvanmorgen.be/project/bbog-en-ibso-woudlucht>

bouwhEER School & OO 1916 HEVERLEE. (2011). *Geïntegreerde studieopdracht voor de nieuwbouw voor de school Woudlucht voor het bijzonder basis- en het bijzonder secundair onderwijs*. https://www.vlaamsbouwmeester.be/sites/default/files/2024-07/Cuypers%20%26%20Q%20interprof.%20architectenvennootschap_1.pdf

Cursus volgen? - Bibliotheek Genk. (n.d.). Bibliotheek Genk. <https://www.bibliotheekgenk.be/cursus-volgen>

cuypers & Q. (z.d.). https://www.cuypers-q.be/project_details.php?project_id=58

Dashboard - Bevolking - Genk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/dashboard/bevolking>

Dashboard - Onderwijs - Genk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/dashboard/onderwijs>

Department for Education and Skills. (2006, May 16). Department for Education and Skills departmental report 2006. GOV.UK. <https://www.gov.uk/government/publications/department-for-education-and-skills-departmental-report-2006>

De warmste week - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/dewarmsteweek>

De Warmste Week: toegankelijk event. (n.d.). Vrt. <https://www.vrt.be/nl/de-warmste-week/toegankelijkheid>

Forcier, A. (1999). A Place Like No Other: Students with Autism Design a Space to Learn Best, *Massachusetts Psychologist*, v7 n8, p9, Oct 1999.

Genk Vlamt: overzicht van alle acties - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/genk-vlamt>

Ginnerup, S. (2009). *Achieving full participation through Universal Design* [Report]. https://universaldesignaustralia.net.au/wp-content/uploads/2015/09/EU-Full-participation-throughUniversal_design.pdf

Heslinga, C. (2023, 21 augustus). *Stressprikkel bij autisme*. Autisme Centrum Groningen. <https://www.autismecentrum-groningen.nl/stressprikkel-bij-autisme/>

<http://www.autism.org.uk/working-with/leisure-and-environments/architects/nas-architects-briefing-notes-autism-andbuilding-design.aspx>.

Imrie, R. (2011). Universalism, universal design and equitable access to the built environment. *Disability And Rehabilitation*, 34(10), 873–882. <https://doi.org/10.3109/09638288.2011.624250>

Informatie over Welvaartsindex. (n.d.). Provincies in Cijfers. https://provincies.incijfers.be/databank/ViewerObjectInfo.aspx?type=var&code=v1210_wi

International WELL Building Institute. (z.d.). <https://www.wellcertified.com/certification/v1/standard>

Joos, A., & Enalsteen, V. (2010). *Wat is een brede school*.

Kanakri, S.M., Shepley, M., Tassinari, L.G., Varni, J.W. and Fawaz, H.M. (2017), "An observational study of classroom acoustical design and repetitive behaviors in children with autism", *Environment and Behaviour*, Vol. 49 No. 8, pp. 847-873, doi: 10.1177/0013916516669389.

Kanakri, S.M., Shepley, M., Varni, J.W. and Tassinari, L.G. (2017), "Noise and autism spectrum disorder in children: an exploratory survey", *Research in Developmental Disabilities*, Vol. 63, pp. 85-94, doi: 10.1016/j.ridd.2017.02.004.

Kappaertsite. (z.d.). Kappaertsite. <https://www.zwevegem.be/kappaertsite>

Kolenspoor - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/kolenspoor>

Leemans, G. & AGION. (2013). *Een realistische evaluatie van het scholenbouwbeleid in Vlaanderen* (Door AGION & AGION).

Leerlingenkenmerken | Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. (n.d.). <https://www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijsstatistieken/themas-onderwijsstatistieken/leerlingenkenmerken#:~:text=Om%20kinderen%20zoveel%20mogelijk%20Gelijke,schooltoeslag>

LeOnhuis in Genk mag nog zeker tot december kinderen helpen met hun huiswerk:

"Resultaten zijn heel goed." (2025, August 29). HBVL. <https://www.hbvl.be/regio/limburg/genk/leonhuis-in-genk-mag-nog-zeker-tot-december-kinderen-helpen-met-hun-huiswerk-resultaten-zijn-heel-goed/86720285.html>

Maxwell, L.E. and Chmielewski, E.J. (2008), "*Environmental personalization and elementary schoolchildren's self-esteem*", Journal of Environmental Psychology, Vol. 28 No. 2, pp. 143-153, doi: 10.1016/j.jenvp.2007.10.009.

Mostafa, M. (2008). *An Architecture for Autism: Concepts of Design Intervention for the Autistic User*, Archnet-IJAR: International Journal of Architectural Research, 2(1), 189-211.

Mostafa, M. (2014). *Architecture for Autism: Autism ASPECTSS in School Design*. Archnet-IJAR: International Journal of Architectural Research. <https://www.archnet.org/publications/9101>.

Mostafa, M., Sotelo, M., Honsberger, T., Honsberger, C., Lozott, E. B., & Shanok, N. (2023). The impact of ASPECTSS-based design intervention in autism school design: a case study. *International Journal Of Architectural Research Archnet-IJAR*, 18(2), 318–339. <https://doi.org/10.1108/arch-11-2022-0258>

Mostafa, M., Sotelo, M., Honsberger, T., Honsberger, C., Lozott, E. B., & Shanok, N. (2024). *The impact of ASPECTSS-based design intervention in autism school design: a case study*. Archnet-IJAR: International Journal of Architectural Research. <https://www.emerald.com/arch/article/18/2/318/1215650/The-impact-of-ASPECTSS-based-design-intervention>.

Myler, P. et al (2003). *Eliminating Distractions, American School and University*, v.76 n3, pg. 314-17, Nov 2003 National Autistic Society, 2012, "NAS Architect's Briefing Notes: Autism and Building Design."

NVA, Nederlandse Vereniging voor Autisme. (2025, February 21). NVA - *Autisme bij kinderen van ouders met een migratieachtergrond*. NVA | Nederlandse Vereniging Voor Autisme. <https://www.autisme.nl/over-autisme/levensfasen/jonge-kinderen/signalen-en-diagnose/autisme-bij-kinderen-van-ouders-met-een-migratieachtergrond/>

Omgevingsanalyse Genk - SAMEN LEVEN - Genk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/omgevingsanalyse/samen-leven>

OO4103 - Zwevegem - Kappaertsite. (z.d.). Vlaams Bouwmeester. <https://www.vlaamsbouwmeester.be/nl/projecten/oo4103-zwevegem-kappaertsite>

Opgroeien. (2025, September 10). Opgroeien. <https://www.opgroeien.be/kennis/cijfers-en-onderzoek/gezinsinkomen-en-kansarmoede/cijfers-op-maat>

O'Neill, M., & Jones, R. S. P. (1997). *Sensory-Perceptual abnormalities in Autism: a case for more research?* *Journal Of Autism And Developmental Disorders*, 27(3), 283–293. <https://doi.org/10.1023/a:1025850431170>

Prikbord van Zwartberg. (n.d.). *Prikbord van Zwartberg*. Prikbord Van Zwartberg. <https://prikbordvanzwartberg.jouwweb.be/>

Projectdefinitie kappaertsite. (z.d.). *Projectdefinitie Onderwijs- en Vrijetijdscampus Kappaert Zwevegem* (pp. 5–46). https://www.zwevegem.be/sites/zwevegem/files/2021-05/projectdefinitie_kappaertsite_briefing_20210426.pdf

PROJECT IN ONTWIKKELING - Multicultureel ontmoetingsplaats voor jong en oud. (n.d.). <https://burgerbudgetgenk.be/topics/2277/entries/26984>

Provincies.incijfers.be - databank. (n.d.). https://provincies.incijfers.be/databank/report/?id=rapport_armoede&input_geo=gemeente_71016,#:~:text=Dit%20rapport%20brengt%20inwoners%20van%20Genk%20in,rapport%20kijken%20we%20naar%20armoede%20in%20de

Provincies.incijfers.be - kernindicatoren - Armoede - aalst. (n.d.). <https://provincies.incijfers.be/dashboard/kernindicatoren/armoede>

Rimland, B. (1964). *Infantile Autism*, New York, NY: Appleton Century Crofts.

Samen sterker: Genkenaren maken het verschil met Burgerbudget-projecten - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/samen-sterker-genkenaren-maken-het-verschil-met-burgerbudget-projecten#:~:text=Inwoners%20brengen%20idee%C3%ABn%20tot%20leven,de%20uitvoering%20van%20het%20project>.

Spelen met taal - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/spelen-met-taal>

Stad Genk. (2024, May 7). *Leven met een handicap in Genk - 3. Welke activiteiten zijn er voor personen met een beperking?* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=rjrQ2U5mjLU>

Thema's. (n.d.). Burgerbudget Genk. <https://burgerbudgetgenk.be/3-thema-s>

Tucker, R., Kelly, D., Johnson, L., De Jong, U., & Watchorn, V. (2021). Housing at the fulcrum: a systems approach to uncovering built environment obstacles to city scale accessibility and inclusion. *Journal Of Housing And The Built Environment*, 37(3), 1179–1197. <https://doi.org/10.1007/s10901-021-09881-6>

Van Oenen, S., & Hajer, F. (red.). (2004). *De school en het echte leven. Leren binnen en buiten de school*. Uitgeverij SWP Amsterdam.

Vastberaden voor een sterke Genkse toekomst. (2025). In *Stad Genk*. <https://www.genk.be/meerjarenplan>

Wijkmanagers en wijkbureaus - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/wijkmanagers#:~:text=De%2030%20Genkse%20wijken%20zijn,je%20terecht%20in%20het%20wijkbureau>.

Bronnen paper 2024 - 2025

A progressive vision. (z.d.). Progressive Architects. Geraadpleegd op 10 mei 2025, van <https://progressive.archi/>

American Psychiatric Association, DSM-5 Task Force. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5™* (5th ed.). American Psychiatric Publishing, Inc.. <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>

ASPECTSS. (z.d.). Autism-archi. Geraadpleegd op 3 april 2025, van <https://www.autism.archi/aspectss>

Autisme. (z.d.). Autisme Vlaanderen. Geraadpleegd op 5 maart 2025, van <https://autismevlaanderen.be/autisme#:~:text=Voor%20Belgi%C3%AB%20betekend%20d%20it%20dat,4%20jongens%20tegen%20%C3%A9%C3%A9n%20meisje>

AutismeSpectrumStoornis (ASS). (z.d.). VAPH. Geraadpleegd op 5 maart 2025, van <https://www.vaph.be/professionelen/mdt/mdv/modules/autismespectrumstoornis-ass>

Baumers, S. & Heylighen, A. (2010, januari). *Beyond the Designers' View: How People with Autism Experience Space*. ResearchGate. Geraadpleegd op 4 april 2025, van https://www.researchgate.net/publication/228838219_Beyond_the_Designers'_View_How_People_with_Autism_Experience_Space

Centraal Beheer hoofdkantoor, Apeldoorn. (z.d.). AHH. Geraadpleegd op 24 maart 2025, van <https://www.ahh.nl/index.php/nl/projecten2/12-utiliteitsbouw/85-centraal-beheer-hoofdk%20antoor-apeldoorn>

Centraal Beheer in Apeldoorn. (z.d.). Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Geraadpleegd op 17 maart 2025, van <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/post-65-erfgoed/verhalen-en-tijdlijnen/beschrijvingen-post-65-objecten/centraal-beheer-in-apeldoorn>

Familiebericht. (1932, 7 juli). *Algemeen Handelsblad*. Geraadpleegd op 28 april 2025, van <https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?coll=ddd&identifier=ddd:010967745:mpeg21:a01%2014>

Gerland, G. (1996). *A Real Person: Life on the outside*. Souvenir Press.

Hawkins, G., & Jenkins, J. (2008). *Designing for disabled children and children with special educational needs*. The Stationery Office. Geraadpleegd op 9 maart 2025, van https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a759c6a40f0b67b3d5c7d79/Building_Bulletin_102_designing_for_disabled_children_and_children_with_SEN.pdf

Herman Hertzberger. (2024, 20 december). Wikipedia. Geraadpleegd op 17 maart 2025, van https://nl.wikipedia.org/wiki/Herman_Hertzberger

Heslinga, C. (2019, 8 februari). *Overprikkeling bij autisme*. Autismecentrum-Groningen. Geraadpleegd op 9 maart 2025, van <https://www.autismecentrum-groningen.nl/overprikkeling-bij-autisme/#:~:text=Een%20lastig%20punt%20voor%20mensen,een%20overdaad%20aan%20prikkels%20leiden>

Kuipers, M. & Hovers, G. (2023). *Plan B* (6e ed.). SWP.

Mostafa, M. (2021, 9 mei). *The Autism Friendly University Design Guide*. Issuu. Geraadpleegd op 4 april, van https://issuu.com/magdamostafa/docs/the_autism_friendly_design_guide

Mostafa, M. (z.d.). CV. Magda Mostafa. Geraadpleegd op 1 mei 2025, van https://www.magdamostafa.com/_files/ugd/6e69ed_e5eb1d1001e944c1b83de9789eee4e50.pd

Onze faculteit. (z.d.). UHasselt. Geraadpleegd op 28 april 2025, van <https://www.uhasselt.be/nl/faculteiten/facark/onze-faculteit>

TEDx Talks. (2016, 10 november). *The ASPECTSS™ of Architecture for Autism* [Video]. Youtube. Geraadpleegd op 15 maart 2025, van <https://www.youtube.com/watch?v=0H-6ilyQ9Bs>

Van Heezik, C. (2024, 25 januari). *Proof of the Pudding: de revolutionaire bouwstijl van architect Herman Hertzberger*. VPRO Gids. Geraadpleegd op 28 maart 2025, van <https://www.vprogids.nl/documentaires/lees/artikelen/2024/Proof-of-the-Pudding--de-revolutionaire-bouwstijl-van-architect-Herman-Hertzberger.html>

Willey, L. H. (1999). *Pretending to be normal: Living with Asperger's Syndrome*. Jessica Kingsley Publishers.

Deel 2 - Scenario

Een zorgnetwerk in Zwartberg

1. Zorgnetwerk	3
1.1. Het kolenspoor als sociale verbinder binnen een zorgcampus voor kwetsbare groepen.	3
1.2. Het stedelijk DNA van Genk: diversiteit, armoede en zorgnood	5
1.3. Genk als warme stad	5
1.4. Zorg en ondersteuning in Genk	6
2. Landschappelijke verbinding: Kolenspoor als drager van beweging en natuur	7
2.1 Huidige situatie en context van het Kolenspoor	7
2.2 Natuur en Beweging	12
2.2.1 Groene verbinder: natuur en welzijn	12
2.2.2 Natuur en sociaaleconomische status	14
2.3 Toepassing op het kolenspoor	16
3. Sociale verbinder: gedeelde programma's langs het Kolenspoor	18
3.1. Waarom een gedeeld programma essentieel is	18
3.2. Programma's open voor buurt en bewoners	19
4. Vier zorgprojecten als samenhangend geheel	21
4.1. Project 1 – Alleenstaande niet-begeleide minderjarigen	21
4.1.1. Samenwonen met studenten, doorgroeien naar zelfstandigheid	21
4.1.2. Houtatelier + elektro-herstelhub	22
4.2. Project 2 – Ouderen	24
4.2.1. Samenwonen voor ouderen	24
4.2.2. Creatief Atelier	26
4.3. Project 3 – Transitiehuis in een zorgnetwerk	29
4.3.1. Humane detentie	29
4.3.2. Sociaal restaurant en Sociale HUB voor de buurt	32
4.4. Project 4 – Brede school als ondersteunende ontmoetingsplaats	34
4.4.1. Inclusieve brede school	34
4.4.2. Buurt- en leercentrum	36
5. Bronnenlijst	40
6. Figurenlijst	45

1. Zorgnetwerk

1.1. Het kolenspoor als sociale verbinder binnen een zorgcampus voor kwetsbare groepen.

Wij zijn alle vier gestart vanuit een eigen fascinatie, met betrekking tot Zwartberg. Vanuit die fascinatie raakten we ieder geïnspireerd door een specifieke groep mensen, wat leidde tot de ontwikkeling van onze projecten rond deze doelgroepen. De focus ligt op vier kwetsbare groepen: **mensen met autisme, niet-begeleide buitenlandse jongeren, gedetineerden en ouderen**. Iedere groep wordt vertegenwoordigd in een apart project, dat onderdeel uitmaakt van het bredere concept van een **zorgcampus**. Welzijn en ondersteuning van de doelgroepen staan centraal. Zorg is een breed begrip en verwijst naar hulp, aandacht en ondersteuning, iets wat je doet voor iemand die hulp of aandacht nodig heeft. Het omvat verschillende vormen en kan zowel gericht zijn op het fysieke als het mentale welzijn van mensen. Binnen de gezondheidszorg bestaan er bovendien verschillende zorgtypes, zoals jeugdzorg, ziekenhuiszorg, publieke gezondheidszorg en veiligheid, eerstelijnszorg, woonzorg, ... (Gezondheidszorg, z.d.).

Bij het zoeken naar geschikte locaties voor elk project is er rekening gehouden met de noden van de doelgroepen en de omgeving die het best aansluit bij hun behoeften. We hebben een analyse gemaakt van de bestaande functies die belangrijk waren voor onze individuele projecten en deze verzameld op een functiekaart.

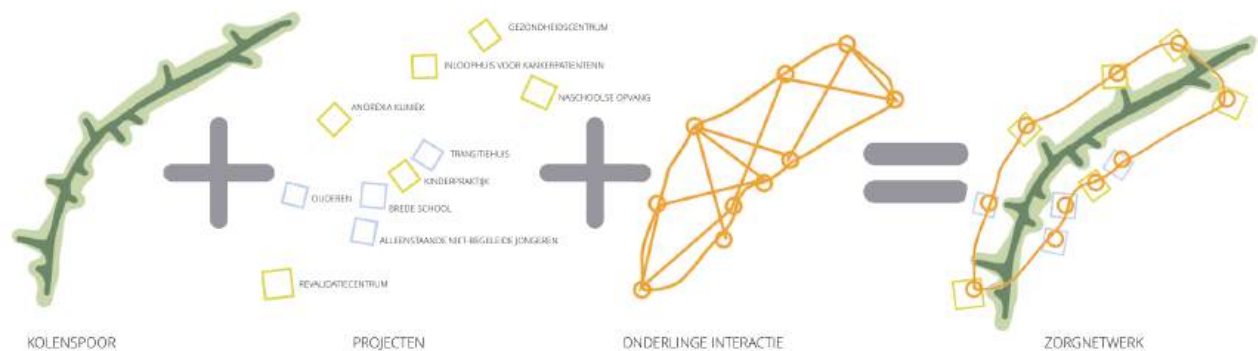
Figuur 1: Functiekaart (K. Zaenen, 2025)

Zo kwamen we allemaal uit bij een locatie in de buurt van het **Kolenspoor** en zagen meteen het potentieel om het te integreren in ons scenario. Het Kolenspoor fungeert in ons project als **verbinder** tussen de afzonderlijke projecten, maar ook tussen de projecten en de rest van Zwartberg. Oorspronkelijk was het Kolenspoor een treinspoor dat de steenkoolmijnen verbond. De treinen zijn ondertussen vervangen door fietsen en het spoor dient nu als fietssnelweg, een vlotte route die de verschillende mijngemeenten in Limburg met elkaar verbindt. Hoewel het Kolenspoor nog steeds de ruggengraat van de regio vormt, zien wij er echter meer in dan enkel een fietsroute.

In ons scenario wordt het Kolenspoor een actieve verbinder rond de verschillende projecten. De ligging biedt kansen om het spoor op een betekenisvolle manier in te zetten en toegankelijker te maken. Door in te zetten op **sporten en beweging** transformeert het Kolenspoor niet alleen tot een verbindingsweg tussen projecten, maar ook tot een aantrekkelijke ontmoetings- en verblijfsplek voor alle buurtbewoners. Naast het Kolenspoor als sociale verbinder voegen we elk een extra functie toe binnen onze programma's, gekoppeld aan onze individuele projecten. Dit biedt enerzijds meerwaarde voor onze specifieke doelgroepen, anderzijds wordt het ook interessant voor elkaars doelgroepen en voor de buurt.

Deze **extra functies** zorgen bovendien voor interactie tussen de projecten, waardoor ze samen een coherent en krachtig scenario vormen. Zo proberen we met onze projecten bij te dragen aan de ondersteuning van kwetsbare groepen en proberen we tegelijkertijd onderlinge interactie en verbinding met de buurt te bevorderen.

Onze vier individuele projecten maken deel uit van een breder ruimtelijk **netwerk**. In Genk bestaan nog aanzienlijke noden op het vlak van zorg en ondersteuning, waardoor er ruimte is voor bijkomende projecten die zich in de toekomst kunnen verbinden met het Kolenspoor. Op onderstaande figuur zien we hiervan een conceptuele schets. In deze scriptie werken we de blauwe projecten uit, de gele projecten zijn dus nog mooie kansen voor de toekomst. Binnen dit kader wordt het Kolenspoor opgevat als een trage verbinder die verschillende zorggerelateerde initiatieven met elkaar verbindt. Door deze projecten in interactie te laten treden, ontstaat er een samenhangend netwerk waarin zorg, wonen en ontmoeting elkaar versterken.

Figuur 2: Conceptschets kansen voor de toekomst (M. Moens, 2026)

1.2. Het stedelijk DNA van Genk: diversiteit, armoede en zorgnood

Genk heeft een zeer kenmerkend **DNA**, gevormd door onder andere het mijnverleden, de arbeidsmigratie en de superdiversiteit die zich binnen de stad voordoet. Dit DNA is momenteel nog steeds zichtbaar binnen Genk; zo is 59,2% van de inwoners van **niet-Belgische herkomst** en zijn er 129 verschillende **herkomstnationaliteiten** (*Dashboard - Bevolking - Genk*, n.d.).

Hoewel diversiteit en culturele rijkdom een groot onderdeel vormen van het DNA van Genk, maskeert dit ook diverse problematieken zoals de **sociaal-economische kwetsbaarheid** binnen de stad. Zo wordt 19,5% van de bevolking geboren in een kansarm gezin, ten opzichte van 12,9% in Limburg (*Provincies.incijfers.be - Kernindicatoren - Armoede - Aalst*, n.d.). Verder bedraagt de **kansarmoede-index** van 20,3% in 2024 in Genk ten opzichte van 12,8% in Limburg (*Opgroeien*, 2025), hierbij worden diverse elementen in rekening gebracht zoals beperkingen in deelname aan bijvoorbeeld onderwijs, arbeid of huisvesting, alsook de arbeidssituatie en het opleidingsniveau van de ouders (*Provincies.incijfers.be - Databank*, n.d.).

Er kan worden geconcludeerd dat Genk nood heeft aan **zorgverstrekkende en ondersteunende infrastructuur**. Hierdoor ontstaat er een groot potentieel om binnen het masterplan in te zetten op bijkomende **zorggerichte projecten** om deze diverse doelgroepen te ondersteunen. Stad Genk speelt hier ook verder op in via het Meerjarenplan (2025).

1.3. Genk als warme stad

Inclusie is een belangrijk uitgangspunt van de stad. In het Meerjarenplan van Genk voor 2026-2031 staat: “We streven naar een verbindende, respectvolle en warme samenleving, waar iedereen zich thuis voelt en waar gelijkheid, gezondheid en welzijn centraal staan” (Stad Genk, 2025, p. 20). De stad spreekt over de Genkse manier van samenleven en zet zich in voor een inclusieve samenwerking. Dit betekent dat iedereen zichzelf kan zijn, dat er met elkaar wordt gesproken, dat er solidariteit is, dat iedereen wordt meegenomen en actief kan participeren. Zo wordt er gewerkt aan een warm en menselijk Genk, ze willen een stad die zorgzaam is voor iedere inwoner, waarbij het brede welzijn van alle Genkenaren wordt versterkt en er wordt gewerkt aan vertrouwde en zorgzame buurten (Stad Genk, 2025).

Ons scenario sluit hier perfect bij aan: een zorgcampus, een netwerk van locaties die inzetten op inclusiviteit. Genk is ook een multiculturele stad met meer dan honderd verschillende nationaliteiten, diversiteit staat centraal in de Genkse samenleving. De stad wil een plek zijn waar iedereen, ongeacht etniciteit, nationaliteit, identiteit of geaardheid, zich thuis voelt en actief kan deelnemen aan het leven in Genk. Het beleid is erop gericht dat samenleven in diversiteit respectvol verloopt en dat iedereen dit als een kwaliteit ervaart. Om dit te bereiken stimuleert Genk maatschappelijk engagement, ontwikkelt het gedeelde principes voor samenleven over

gemeenschapsgrenzen heen, biedt het mogelijkheden om volwaardig lid van de Genkse gemeenschap te zijn en bevordert het interactie en participatie. Daarnaast ondersteunt de stad nieuwe ideeën, acties en projecten die culturele diversiteit omzetten in een troef en ondersteunt ze het rijke gemeenschapsleven (Samenleven in Diversiteit - Stad Genk, z.d.). Het 'gedeelde samenleving'-principe van de stad, over de grenzen van gemeenschappen heen, proberen wij ook toe te passen binnen de zorgcampus. Interactie tussen de verschillende doelgroepen en bewoners van Genk wordt gestimuleerd. Dankzij de extra functies worden de projecten niet enkel interessant voor de specifieke doelgroep maar worden het plekken die bijdragen aan het collectiviteitsgevoel van Genk.

1.4. Zorg en ondersteuning in Genk

Genk wil dat al zijn inwoners zich gezond voelen en biedt daarom diensten aan mensen die extra zorg of hulp nodig hebben. De aanpak is opgebouwd rond verschillende pijlers, waaronder het versterken van de gezondheid in de stad, het proactief verstrekken van informatie over hulp en diensten, het verbeteren van de toegankelijkheid van zorg en het bevorderen van efficiëntie door samenwerking en zorgnetwerken. Daarnaast beschikt Genk over verschillende actieplannen om adequaat in te spelen op de zorg- en ondersteuningsbehoeften, met als doel onder meer de algemene gezondheid van de inwoners van Genk te bevorderen (Zorg en Ondersteuning - Stad Genk, z.d.). De zorgcampus biedt ondersteuning aan de vier kwetsbare groepen, maar staat daarnaast ook in voor zorg en ondersteuning voor de hele stad.

Door de combinatie van een sociale verbindingsas zoals het Kolenspoor met projecten die inspelen op diverse kwetsbare groepen, sluit ons scenario naadloos aan bij het beleid van Genk: een inclusieve, zorgzame en verbonden stad waar welzijn, gezondheid, diversiteit en interactie centraal staan. Zo kan onze zorgcampus bijdragen aan een warme, mensgerichte leefomgeving voor alle bewoners van Zwartberg en Genk.

2. Landschappelijke verbinding: Kolenspoor als drager van beweging en natuur

Binnen dit onderzoek wordt het Kolenspoor benaderd als een essentieel structureel onderdeel van het voorgestelde zorgnetwerk. In tegenstelling tot de afzonderlijke projecten die gericht zijn op bepaalde doelgroepen, fungeert het als een overkoepelende schakel die deze interventies met elkaar verbindt. Om deze reden wordt hier uitgebreider op ingegaan.

Voor lezers die minder vertrouwd zijn met het Kolenspoor is het belangrijk te begrijpen dat deze lijn meer is dan alleen een snelle mobiliteitsverbinding. Het biedt naast een fietsverbinding ook een ruimtelijk kader voor sociale interactie, ontmoeting en ondersteuning.

Dit hoofdstuk vertrekt vanuit een analyse van de huidige situatie en onderzoekt hoe het Kolenspoor kan evolueren tot een actieve en verbindende ruggengraat binnen Zwartberg en Genk. Daarnaast wordt nagegaan hoe beweging en natuur hierin een versterkende rol kunnen spelen.

2.1 Huidige situatie en context van het Kolenspoor

Vanuit de provincie Limburg is er een groen-economisch mobiliteitsnetwerk ontwikkeld, startende van de historische treinverbinding. Dit netwerk verbindt de zeven kolenspoorgemeenten aan de hand van een 77 km lang “Kolenspoor”. Het Kolenspoor grenst aan diverse wijken en gebieden in Genk, waaronder: de industriezone Genk-Noord, Nieuwe-Kempen, New Texas, Driehoeven, Nieuw-Driehoeven, Zwartberg-Zuid en Zwartberg-Noord.

Deze nieuwe verbinding functioneert als een fietssnelweg, die inspeelt op onder andere het woon-werkverkeer, woon-schoolverkeer en toerisme. Hierbij worden verder ook veilige fietspaden, meer ontmoetingsplaatsen en een gemakkelijkere verplaatsing voorzien in de buurt. Verder houdt het Kolenspoor onder meer rekening met de natuurgebieden waardoor deze loopt en wordt er ook rekening gehouden met het gebruik van duurzame materialen. Hierbij worden onder andere betere leefomgevingen ontworpen voor planten, vlinders en reptielen. Verder wordt er ook ingezet op veilige oversteekplaatsen voor diverse diersoorten. Bijkomend wordt er duurzaam omgegaan met de gebruikte materialen door gerecyclede materialen te gebruiken en zo lokaal mogelijk te werk te gaan.

Het doel van het Kolenspoor is om een veilig fietsnetwerk te creëren en om mensen en buurten te verbinden met elkaar (*Kolenspoor - Stad Genk*, n.d.).

Figuur 3: Aanduiding van het Kolenspoor (Kolenspoor - Stad Genk, n.d.).

Interview met wijkmanager S. Willemans

Interview afgenomen op 12 november 2025 door Anouck Cautart - te raadplegen onder bijlage 1

Vanuit persoonlijk contact en interviews met de wijkmanager van Zwartberg blijkt dat er momenteel een problematiek is rond de drukke wegen, zoals de Torenlaan, die de diverse wijken en infrastructuur onderling verdelen. Deze wegen functioneren hierdoor niet enkel als belangrijke mobiliteitsassen, maar vormen - al dan niet onbewust - een uitgesproken fysieke scheidingslijn binnen het stedelijke weefsel. Dit zorgt voor zowel een mentale als fysieke barrière voor (kwetsbare) buurtbewoners die nood hebben aan ondersteuning. Vooral voor personen met een mentale of fysieke beperking, mensen met een beperkte mobiliteit, mensen die nood hebben aan laagdrempelige zorg of voor mensen die nood hebben aan de nabijheid van voorzieningen vormt deze scheiding een belangrijke belemmering. Door onder andere deze ervaringen van onveiligheid, verkeersdruk en afstand worden bepaalde doelgroepen in zekere mate sociaal geïsoleerd en veroorzaakt dit een verminderde participatie aan het buurtleven.

Vanuit deze analyse zou het interessant zijn om het Kolenspoor in te zetten als sociale verbinder, aangezien deze een meer laagdrempelige manier biedt aan buurtbewoners om zich te kunnen verplaatsen tussen de diverse wijken heen. In tegenstelling tot de drukke verkeersinfrastructuur, zoals de Torenlaan, biedt het Kolenspoor een rustigere routing, die zich verder ook leent tot toevallige ontmoetingen en sociale contacten. Het Kolenspoor heeft een gunstige ligging voor deze laagdrempelige verbinding, aangezien het Kolenspoor grenst aan diverse kwetsbaardere wijken, zoals New Texas, Nieuw-Driehoeven, Zwartberg-Zuid en Zwartberg-Noord. Binnen deze wijken zijn diverse kwetsbare doelgroepen aanwezig, zoals huurders van sociale woningen.

Door gebruik te maken van de bestaande structuur worden deze wijken niet verder gefragmenteerd, maar ontstaat er juist een mogelijkheid om deze onderling, zowel ruimtelijk als sociaal, te verbinden.

Figuur 4: Aanduiding wijken kwetsbare doelgroepen (A. Cautart, 2025)

Verder is het Kolenspoor een interessante verbinding tussen diverse gebieden en wijken, maar zijn kwetsbare doelgroepen niet altijd op de hoogte van deze verbinding of van de mogelijkheden die het Kolenspoor biedt. Door het gebrek aan duidelijkheid, zichtbaarheid en leesbaarheid wordt het Kolenspoor momenteel niet tot zijn volledige potentie benut en is het Kolenspoor niet in de publieke ruimte die het zou kunnen zijn. Hiernaast wordt er ook aangehaald door de wijkmanager dat het een gemiste kans is om meer samenwerkingen met omliggende instanties en organisaties aan te gaan. Deze samenwerkingen zouden kunnen bijdragen aan het ondersteunende netwerk van bijvoorbeeld zorg, ontmoeting en ondersteuning dat zich naast het Kolenspoor zou kunnen ontplooiën.

Ook is er momenteel onduidelijkheid vanuit de buurtbewoners hoe het Kolenspoor gebruikt kan worden; zo zijn er vragen of brommers ook toegestaan worden op het spoor. Door deze onduidelijkheden zijn buurtbewoners terughoudend in het gebruik van het Kolenspoor.

Ook wordt door de wijkmanager in het algemeen het belang van duidelijke toegangswegen en de nood aan laagdrempelige toegang naar ondersteunende functies aangehaald. Hierbij zou het interessant zijn om meer in te zetten op heldere signalisatie en duidelijke toegangswegen om de leesbaarheid van het Kolenspoor te verhogen. Op deze manier wordt het Kolenspoor aantrekkelijker voor een zo breed en divers mogelijk publiek. Zo wordt aangehaald dat het belangrijk is om kwetsbare maar ook “onzichtbare” kwetsbare doelgroepen te ondersteunen en op te vangen. Deze “onzichtbare” kwetsbare doelgroepen omvatten mensen die niet direct ondersteuning of hulp durven te vragen, maar hier wel nood aan hebben. Door meer in te spelen op deze nabijheid en laagdrempeligheid wordt deze doelgroep ook meer betrokken en aangesproken.

Vanuit de wijkmanagers wordt aangehaald dat, door de beperkte bereikbaarheid en de huidige beperkte middelen, er idealiter meer wordt ingezet op ondersteunende organisaties, dicht bij deze kwetsbaardere wijken. De nabijheid van zorg- en ondersteunende functies zorgt voor een laagdrempeliger gebruik van deze instanties en versterkt de zelfredzaamheid van de buurtbewoners. Door financiële redenen is het niet haalbaar om meer gebouwen volledig te benutten en om deze locaties te bemannen. Hierdoor is het van belang dat er wordt ingezet op een efficiënter gebruik van bestaande structuren, om deze clusters van functies binnen een (bestaand) netwerk te verbinden.

Het idee om het Kolenspoor verder te activeren als veilige infrastructuur waar mensen kunnen samenkomen, versterkt ook het meerjarenplan van Genk 2026 - 2031. Hierbij wordt er onder andere ingezet op de veilige stad en publieke ruimte. Ook wordt er aangehaald dat men wil inzetten op een stad die “uitnodigt tot ontmoeting, zorg en ondersteuning”. Het Kolenspoor is voor deze elementen een belangrijke katalysator (“Vastberaden Voor Een Sterke Genkse Toekomst,” 2025).

Er kan worden geconcludeerd dat het Kolenspoor een opportuniteit biedt om meer in samenwerking te treden met omliggende infrastructuren en organisaties, en zo ook deze organisaties toegankelijker te maken. Het Kolenspoor zou hierdoor kunnen dienen als drager van samenwerking tussen diverse organisaties en ontmoeting tussen diverse buurtbewoners. Het is hierbij ook belangrijk dat kwetsbare doelgroepen worden ondersteund door meer duidelijkheid te scheppen rond het gebruik van het Kolenspoor en het Kolenspoor te activeren als laagdrempelige verbinder tussen deze diverse organisaties. Het Kolenspoor zorgt ervoor dat diverse instanties geclusterd worden; hierdoor wordt er ingezet op een verbonden zorgcampus. De zorgcampus zal inzetten op nabijheid, samenwerking en sociale cohesie op wijkniveau.

2.2 Natuur en Beweging

Waar het Kolenspoor eerder werd benaderd als ruimtelijke en sociale verbinder, verschuift hier de focus naar de rol van beweging en natuur in het versterken van welzijn. In een context van fysieke en sociale drempels biedt het Kolenspoor kansen om via zachte mobiliteit en groene ruimtes ontmoeting, toegankelijkheid en gebruik te stimuleren.

Beweging en natuur werken hierbij versterkend: beweging activeert het gebruik van de ruimte, terwijl natuur een rustgevend en laagdrempelig kader biedt. Het onderzoeken van deze wisselwerking is essentieel, aangezien ze niet alleen bijdraagt aan fysieke gezondheid, maar ook aan mentale veerkracht en sociale cohesie.

2.2.1 Groene verbinder: natuur en welzijn

Het idee dat lichaam en geest onlosmakelijk verbonden zijn, is niet nieuw. Al in de klassieke oudheid promoveerden de Romeinen het principe van “een gezonde geest in een gezond lichaam” (Juvenalis, ca. 100 n.Chr.). Die gedachte wordt ook vandaag nog steeds bevestigd door wetenschappelijk onderzoek.

In Japan introduceerde de overheid in 1982 het concept *shinrin-yoku* (bosbaden): het therapeutisch inzetten van bossen om stress, depressie en angst te verminderen. Bosbaden werden hier een standaardpraktijk binnen preventieve gezondheidszorg (Natuur op Recept, z.d.). Ook in Canada kreeg natuur een officiële plaats binnen de geneeskunde via PARx (A Prescription for Nature, z.d.), Canada's National Nature Prescription Program. Artsen kunnen er letterlijk “natuur voorschrijven”, bijvoorbeeld twee keer per week 30 minuten wandelen in een park, als aanvulling of alternatief voor medicatie bij onder meer hoge bloeddruk, stress en eenzaamheid. Het programma verlaagt drempels tot beweging, versterkt sociale cohesie en werkt samen met parken, die patiënten zelfs gratis toegang verlenen.

Onderzoek bevestigt steeds opnieuw dat nabij en toegankelijk groen een directe invloed heeft op de mentale en fysieke gezondheid. Noordzij et al. (2020) toonden in een studie bij 3.175 ouderen in de regio Eindhoven aan dat elke extra 100 meter afstand tot groen leidt tot een meetbare daling in mentale gezondheid. Opvallend is dat dit effect vooral sterk was in buitenwijken, waar groen een dagelijks onderdeel kan zijn van het leven. Niet de hoeveelheid groen op zich, maar vooral toegankelijkheid en nabijheid zijn cruciaal. Recent onderzoek van Li et al. (2025) toont aan dat men zelfs geen uren in de natuur hoeft door te brengen om effect te voelen: 15 minuten contact met stedelijke natuur kan al leiden tot een daling van stresshormonen en een sterke toename van vitaliteit. Actief zijn is daarbij niet noodzakelijk: zitten op een bankje, luisteren naar vogels of simpelweg kijken naar bomen verlaagt angst en stress. Zelfs zicht op groen vanuit een raam reduceert acute stressreacties.

Neurologisch onderzoek laat zien waarom natuur zo'n sterk effect heeft op ons welzijn. Uit het onderzoek van Li et al. (2025) zien we dat wanneer mensen in contact komen met groen de amygdala, het deel van de hersenen dat betrokken is bij angst en stress, minder actief wordt. In drukke, stedelijke omgevingen staat dit deel van het brein vaak voortdurend "aan", wat kan leiden tot spanning en overprikkeling.

Naast stressreductie speelt natuur ook een belangrijke rol in het dempen van negatieve emoties zoals woede, frustratie en agressieve neigingen. Het onderzoek van Groenewegen et al. (2006) toont aan dat blootstelling aan groen leidt tot een afname van agressie en prikkelbaarheid, wat bijdraagt aan een groter gevoel van sociale veiligheid. Dit effect werkt zowel op individueel als collectief niveau: wanneer mensen zich emotioneel rustiger voelen, verandert hun gedrag ten opzichte van elkaar, waardoor spanningen en conflicten in de publieke ruimte afnemen.

Groenewegen et al. (2006) laat ook zien dat groen verder reikt dan individuele gezondheid en ook gedrag en sociale relaties beïnvloedt. Groen werkt volgens drie samenhangende mechanismen: beleving, waarbij stress wordt verminderd; gedrag, doordat groene omgevingen uitnodigen tot wandelen, fietsen en sporten en ontmoeting, waarbij groen fungeert als plek voor sociale interactie en het versterken van sociale cohesie. Bewoners van groene buurten hebben hierdoor niet alleen een betere mentale en fysieke gezondheid maar ook 10 tot 20% minder kans op hart- en vaatziekten en ervaren hogere niveaus van sociale veiligheid.

Samen tonen deze onderzoeken aan dat natuur niet alleen functioneel of esthetisch is, maar fungeert als een emotionele buffer in het dagelijks leven. Groene ruimtes helpen spanning af te voeren, agressie te verminderen en positieve gevoelens zoals kalmte, vitaliteit en verbondenheid te versterken. In een uitdagende context zoals Zwartberg is dit van grote waarde.

2.2.2 Natuur en sociaaleconomische status

Uit onderzoek blijkt bovendien dat groene ruimte vooral een groot verschil maakt voor de gezondheid van mensen met een lagere sociaaleconomische status. Zij hebben vaak minder financiële en praktische mogelijkheden om naar natuurgebieden buiten de stad te reizen en zijn daardoor sterker afhankelijk van groen in hun directe leefomgeving. Klostermann et al. (2020) tonen aan dat vergroening in sociale woonwijken fungeert als een sociale katalysator: het stimuleert ontmoeting, verhoogt het veiligheidsgevoel en versterkt de trots op de buurt.

Een belangrijk element hierin is participatie. Groen werkt het meest duurzaam wanneer bewoners actief betrokken zijn bij het ontwerp, beheer en gebruik ervan. Dit creëert eigenaarschap en zorgt ervoor dat mensen zorg dragen voor zowel de plek als voor elkaar. De bestaande volkstuintjes langs het kolenspoor in Zwartberg zijn hier een concreet voorbeeld van. Ze bieden bewoners niet alleen de mogelijkheid om in contact te komen met natuur maar functioneren ook als ontmoetingsplek waar sociale netwerken ontstaan en versterkt worden. In het onderzoek van Klostermann en zijn collega's (2020) zien we dat volkstuinten stress verminderen, sociale isolatie tegengaan en vooral voor ouderen en kwetsbare groepen een belangrijke rol spelen in het dagelijks welzijn.

Figuur 5: Volkstuintjes Zwartberg (Houtenplaten.be, 2025)

2.2.3 Actieve verbinder: sport en beweging

Beweging is essentieel voor een goede gezondheid, maar niet iedereen vindt zijn weg naar georganiseerde sport. Uit het masterproject van Dessent Merel (2025) blijkt dat het sportlandschap in Genk sterk verenigingsgericht is. Veel sportvoorzieningen werken met lidmaatschappen, vaste trainingsmomenten en vaak ook financiële bijdragen. Deze structuur creëert zowel praktische als sociale drempels waardoor bepaalde groepen zoals mensen met een lager inkomen, vrouwen of nieuwkomers, minder snel deelnemen aan sportactiviteiten.

Dessent (2025) wijst in haar onderzoek op een duidelijke behoefte aan spontaan en informeel sportgebruik: plekken waar bewoners zonder inschrijving, verplichting of vaste tijdstippen kunnen bewegen. Sport wordt hier niet benaderd als prestatie of competitie maar als een laagdrempelige vorm van ontmoeting, ontspanning en dagelijkse beweging. Deze nood aan informele sportplekken kwam ook sterk naar voren in interviews met de wijkmanager van Zwartberg, waar werd aangegeven dat bestaande sportinfrastructuur onvoldoende aansluiting biedt bij het leefritme en de noden van de buurtbewoners. Vooral jongeren en gezinnen geven aan nood te hebben aan vrije, toegankelijke ruimte waar beweging vanzelfsprekend kan ontstaan.

Onderzoek van Rütten et al. (2001) toont dat infrastructuur alleen, zoals een fietspad, onvoldoende is om mensen actiever te maken. Sociale steun, herkenning en laagdrempelige plekken van ontmoeting zijn doorslaggevend.

Het Kolenspoor biedt hier een unieke kans. Door sport en beweging informeel te faciliteren, zonder lidmaatschap, zonder verplichting, kan het een inclusief sportlandschap worden, toegankelijk voor verschillende leeftijden, genders en culturen. Voorbeelden zoals de Open Atlas Gym in Zwartberg tonen hoe laagdrempelige initiatieven jongeren en buurtbewoners samenbrengen.

Figuur 6: Open Atlas Gym (Dessent, 2025)

Volgens Ward Thompson (2013) is esthetiek een belangrijke motor voor beweging: mensen bewegen niet enkel omdat er een pad is maar omdat de omgeving aantrekkelijk aanvoelt. Barrières zoals onveiligheid of afgesloten plekken remmen gebruik af, terwijl verleiders zoals groen en openheid beweging stimuleren. Door het kolenspoor landschappelijk te versterken en beter te openen naar de wijk kan het spontaan gebruik uitlokken.

2.3 Toepassing op het kolenspoor

Wetenschappelijk onderzoek laat weinig twijfel: natuur, beweging en sociale ontmoeting zijn fundamentele menselijke behoeften. Ze verbeteren mentale en fysieke gezondheid, versterken sociale netwerken en verkleinen gezondheidsongelijkheid. Door het Kolenspoor toegankelijker te maken, sport en ontmoeting te faciliteren en de natuurkwaliteit te versterken, kan het uitgroeien tot een groene, sociale en sportieve ruggengraat voor de wijk. Een plek die zowel punt A en B verbindt maar ook een verbinding maakt van mens tot mens.

Specifiek voor het kolenspoor werd onderzocht waar vandaag nog onbenutte ruimte aanwezig is en waar kansen liggen voor sport en ontmoeting. Langs het tracé bevinden zich verschillende open zones die momenteel weinig gebruikt worden, maar wel potentieel hebben om te functioneren als publieke ruimte. Deze zones zijn in kaart gebracht en geanalyseerd op basis van hun ligging, oppervlakte, hellingsgraad en aanwezige groenstructuren. Op basis van die analyse werd per locatie bekeken welke functies en sporten er ruimtelijk en programmatisch mogelijk zijn.

Elke plek langs het kolenspoor heeft een eigen karakter en vraagt om een specifieke invulling. Sommige zones lenen zich beter tot rustige vormen van beweging, terwijl andere geschikt zijn voor meer actieve of sociale functies. Deze afwegingen vormen de basis van de sport- en ontmoetingskaart, waarop verschillende mogelijke ingrepen zijn aangeduid. De locaties die zich in de nabijheid van de individuele projecten bevinden, worden in de verdere uitwerking ook effectief meegenomen in het ontwerp, zodat ze ruimtelijk en programmatisch aansluiten op de omliggende functies.

Het masterplan houdt rekening met zowel de bestaande infrastructuur als de sporten die momenteel al aanwezig zijn in Zwartberg. Dit wordt op het masterplan afgebeeld in het geel. We zien hierbij dat vandaag de dag dat voetbal sterk aanwezig is in Zwartberg. In het blauw zien we sporten die nieuw kunnen worden geïntegreerd en die nu nog ontbreken. Dit op plaatsen waar wij potentieel zien. Ook bij onze eigen project voorzien we enkele sporten die ook mee kunnen werken in het masterplan van sport en ontmoeting. In het rood zien we duidelijk de plaatsen waar onze projecten plaatsvinden en welke sporten worden geïntegreerd op de site.

Figuur 7: Masterplan sport (K. Daelemans, 2026)

Om het potentieel van deze plekken zichtbaar te maken, werden verkennende beelden opgesteld die tonen hoe het Kolenspoor kan worden gebruikt voor laagdrempelige activiteiten zoals wandelen, petanque, lopen of buitensport. Deze ingrepen vragen geen zware infrastructuur, maar maken het gebied wel actiever en toegankelijker voor een breed publiek. Door het Kolenspoor op deze manier te activeren, wordt het opnieuw een plek van gebruik in plaats van een restzone in de stad.

Sport en beweging vormen hierbij een middel om mens en omgeving met elkaar te verbinden. Ze stimuleren ontmoeting, versterken het dagelijks gebruik en dragen bij aan een gezondere leefomgeving. Binnen dit scenario wordt het kolenspoor daarom niet enkel gezien als een lineair landschapselement, maar als een verbindende ruimte waar natuur, beweging en sociale interactie samenkomen.

Het Kolenspoor biedt dus een bijzondere mogelijkheid om diverse doelen te verenigen: veilige mobiliteit, een ervaring in de natuur, sport en sociale interactie. Door toegankelijke toegangswegen, heldere signalisatie en samenwerking met nabijgelegen organisaties kan het Kolenspoor een echte basis worden voor de wijk. Groene en natuurlijke omgevingen dragen namelijk niet alleen bij aan het welzijn van de bewoners, maar bevorderen ook ontmoetingen en sociale samenhang, vooral bij kwetsbare groepen. Informele mogelijkheden voor sport en beweging maken het Kolenspoor bereikbaar voor iedereen, ongeacht leeftijd, inkomen of sociale status. De bestaande open zones en volkstuinten vormen duidelijke richtlijnen voor verdere groei. Duidelijke communicatie en een effectief gebruik van bestaande structuren kunnen problemen zoals onduidelijke gebruiksregels en beperkte middelen aanpakken. Het Kolenspoor kan dienen als een illustratie van een samenhangende stedelijke verbinding waarin mensen, natuur en beweging samenkomen.

Figuur 8: Beelden sporten (A. Cauttaert; K. Daelemans; M. Moens; K. Zaenen; 2025)

3. Sociale verbinder: gedeelde programma's langs het Kolenspoor

Vanuit deze stedelijke en sociale context ontstaat de vraag hoe zorg ruimtelijk georganiseerd kan worden. Dit leidt tot de keuze voor gedeelde programma's als verbindend principe.

3.1. Waarom een gedeeld programma essentieel is

In dit scenario wordt het gedeelde programma beschouwd als een essentieel element van het ruimtelijke en sociale concept. De keuze om te focussen op gedeelde functies komt voort uit de conclusie dat wonen op zichzelf niet voldoende is om sociale integratie, welzijn en participatie te bevorderen. Voor kwetsbare groepen is een ondersteunende omgeving heel belangrijk om zich op een duurzame manier in de maatschappij te kunnen integreren.

Studies wijzen erop dat woonsituaties waarin functies zoals leren, werken en ontmoeten op een gescheiden locatie plaatsvinden, de kans op sociaal isolement verhogen. Als mensen zich alleen tussen hun woning en hun bestemming verplaatsen en dit zonder tussenliggende zones voor ontmoetingen, verminderen informele contacten en neemt de sociale samenhang af. Dit resulteert vooral bij kwetsbare groepen in een gevoel van uitsluiting en afhankelijkheid van officiële hulpsystemen (Talen, 2011; Eurofound, 2024).

Gedeelde programma's verminderen dit gedrag door ruimte te bieden voor sociale interactie. Ze verminderen sociale barrières en zorgen ervoor dat ontmoetingen vanzelfsprekend worden. Jan Gehl is een deense architect en stedenbouwkundige die via observatie van het dagelijks leven onderzoekt hoe de inrichting van publieke ruimte invloed heeft op sociaal gedrag, verblijfskwaliteit en welzijn in de stad. Gehl stelt dat sociaal contact niet voortkomt uit intentie, maar uit nabijheid, herhaling en het gezamenlijk gebruik van ruimte (Gehl, 2010). Als functies elkaar kruisen, neemt de kans op onverwachte ontmoetingen toe en ontstaat er op natuurlijke wijze sociale cohesie.

Binnen zorggerichte woonprojecten is dit effect nog duidelijker zichtbaar. Onderzoek toont aan dat bewoners zich meer verbonden voelen wanneer ze gebruikmaken van gedeelde faciliteiten die passen bij hun dagelijkse behoeften, zoals eetruimtes, werkplekken of ontmoetingsruimtes. Deze locaties bevorderen het gevoel van zelfvertrouwen, zelfstandigheid en betrokkenheid. Daarnaast kunnen ze ook gevoelens van afhankelijkheid of afzondering verminderen (Kearns & Parkinson, 2001).

Ook is het cruciaal om gedeelde programma's te implementeren vanuit het oogpunt van inclusieve stadsontwikkeling. Lien Janssens legt in haar masterscriptie de nadruk op het risico dat zorgprojecten die geïsoleerd worden geïntegreerd, nieuwe segregatie kunnen veroorzaken. Door functies toegankelijker te maken voor de buurt ontstaat er een wisselwerking. Bewoners worden geen gebruikers van de zorg, maar actieve betrokkenen bij het stadsleven (Janssens, 2018).

Vanuit deze visie zal het Kolenspoor een belangrijke rol vervullen binnen ons scenario. Het fungeert als een lineaire structuur die diverse zorgprojecten met elkaar verbindt en de uitwisseling tussen doelgroepen vergemakkelijkt. Door programma's langs deze as te faciliteren, wordt het kolenspoor een sociaal verbindend middel in plaats van een infrastructureel onderdeel. Het bevordert beweging,

ontmoetingen en verblijf. Het draagt ook bij aan een zorgmodel dat gebaseerd is op de nabijheid en samenwerking.

Het gedeelde programma vormt daardoor geen bijkomstigheid, maar is een cruciaal ruimtelijk instrument. Zorg wordt zichtbaar, bereikbaar en opgenomen in het dagelijks leven. Het biedt tegelijkertijd mogelijkheden voor interactie tussen bewoners, buurtbewoners en bezoekers. Dit zal helpen bij het wederzijds begrip en de sociale veerkracht. Het gedeelde programma dient als een drager van zowel ruimtelijke als maatschappelijke waarde binnen het project.

3.2. Programma's open voor buurt en bewoners

Binnen het scenario wordt bewust gekozen om de gedeelde programma's niet exclusief te richten op bewoners van de zorgprojecten, maar open te stellen voor de bredere buurt. Deze beslissing is gebaseerd op het besef dat sociale integratie niet plaatsvindt binnen specifieke woonstructuren, maar in gedeelde ruimtes waar diverse gebruikers elkaar op een informele wijze ontmoeten. Volgens onderzoek in de sociale geografie zijn open en toegankelijke faciliteiten essentieel voor het ontwikkelen van sociale netwerken en het creëren van wederzijds vertrouwen (Forrest & Kearns, 2001).

Het openstellen van programma's vergroot de kans op dagelijkse interactie en verlaagt sociale drempels. Buurtbewoners komen niet in contact met zorg vanuit een hulpverleningskader, maar via alledaagse activiteiten zoals eten, leren of ontspannen. Deze vorm van ontmoeting blijkt effectiever dan formele integratieprogramma's omdat ze gebaseerd is op de gelijkwaardigheid en een gezamenlijk gebruik van ruimte (Amin, 2002). Het gevoel van veiligheid en betrokkenheid wordt dan ook versterkt in een woonproject door de aanwezigheid van openbare functies. Dit komt omdat de ruimte voortdurend door verschillende groepen wordt benut.

Binnen het project in Zwartberg (Genk) wordt deze visie ruimtelijk vertaald door het Kolenspoor te activeren als drager van gedeelde functies. Het spoor fungeert niet louter als verbindingssas, maar als een sociaal landschap waarin verschillende activiteiten samenkomen. Door functies zoals ateliers, leerplekken en ontmoetingsruimtes langs deze as te organiseren, ontstaat een netwerk van plekken die zowel bewoners als buurtgebruikers aanspreken. Jane Jacobs, een Amerikaanse stadsdenker en activiste, benadrukte al in haar werk het belang van levendige, gemene publieke ruimtes voor sociale interactie en stedelijke samenhang. Haar onderzoek toont aan dat lineaire openbare ruimtes een cruciale functie kunnen vervullen in sociale verbinding en stedelijke cohesie indien ze programmatisch worden versterkt (Jacobs, 1961; Carmona 2019).

Toegankelijkheid is hierin bovendien van groot belang. Publieke programma's dienen gemakkelijk bereikbaar te zijn, zowel op fysiek als sociaal vlak. De dichtheid van openbaar vervoer, scholen, werkplekken en recreatieve voorzieningen vergroot de kans dat verschillende doelgroepen daadwerkelijk profiteren van de faciliteiten. De OESO stelt dat dergelijke nabijheidsprincipes niet alleen de levenskwaliteit in wijken verbeteren, maar ook de veerkracht van stedelijke gemeenschappen bevorderen (OECD, 2020).

Door programma's open te stellen voor de buurt ontstaat bovendien een wederkerige relatie. De buurt krijgt toegang tot nieuwe functies, terwijl bewoners van de zorgprojecten deel uitmaken van het gewone stadsleven. Dit voorkomt dat zorgvoorzieningen geïsoleerde eilanden worden en

versterkt het gevoel van gedeeld eigenaarschap. Zoals ook Janssens aangeeft, ligt net in die wederzijdse betrokkenheid de sleutel tot duurzame integratie en sociale samenhang (Janssens, 2018).

4. Vier zorgprojecten als samenhangend geheel

Deze principes worden concreet vertaald in vier zorgprojecten, die samen een ruimtelijk en sociaal netwerk vormen langs het Kolenspoor.

4.1. Project 1 – Alleenstaande niet-begeleide minderjarigen

4.1.1. Samenwonen met studenten, doorgroeien naar zelfstandigheid

Dit project is gericht op alleenstaande niet-begeleide minderjarigen, die tegenwoordig vooral in grote opvangcentra terechtkomen. In deze centra worden de mensen vaak samengevoegd in containers met weinig privacy, rust en controle over hun dagelijkse omgeving. Het is lastig om tot zichzelf te komen door de voortdurende prikkels, het samenleven met onbekenden en het gebrek aan een eigen kamer. Voor jongeren met een traumatische achtergrond is dit een zeer kwetsbare situatie.

In samenwerking met SOS kinderdorpen kunnen enkele jongeren geselecteerd worden voor een kleinschaligere begeleiding. Zo bieden ze jonge vluchtelingen rust, begeleiding en een kans om hun plek in de maatschappij te vinden, aldus Sara Bekaert (SOS kinderdorpen België, z.d.). Vandaag de dag loopt dit traject doorgaans tot de leeftijd van achttien jaar. Op het moment dat van hen verwacht wordt om zelfstandig te opereren, verdwijnt deze ondersteuning grotendeels. De overgang van opvang naar zelfstandigheid gebeurt te abrupt en laat weinig ruimte voor groei op eigen tempo.

Met het voorgestelde woonproject willen we een nieuwe vorm van wonen introduceren: het tussen(t)huis. Dit is een woonvorm tussen begeleide opvang en volledige zelfstandigheid. In een eerste fase wonen de jongeren samen met studenten in een jongerenvleugel, waar structuur, overzicht en veiligheid de belangrijkste prioriteiten zijn. Deze keuze vertrekt vanuit het idee dat samenleven op een informele manier sterke leer- en integratiekansen creëert. Studenten fungeren niet als begeleiders, maar als medebewoners die via alledaagse interacties bijdragen aan taalverwerving, sociale vaardigheden en wederzijds begrip. Er zullen dus studentenkamers aanwezig zijn, maar ook gemeenschappelijke functies zoals een keuken, leefruimte en ontmoetingsplekken.

Uiteindelijk kunnen bewoners doorgroeien naar zelfstandig wonen op studioniveau binnen hetzelfde project. In deze fase hebben ze meer zelfstandigheid, maar de ondersteuning blijft dichtbij. Ook hier is plaats voor jonge starters en wordt ingezet op betaalbaar wonen. Het is niet zo evident om ineens de stap te zetten om volledig op eigen benen te staan. Met dit model bieden we een tussenstap en zo ontstaat er een breed en inclusief woonmodel. Dit met verschillende leeftijden, statuten en levensfases.

Dit project combineert wonen, zorg en ontmoeting en erkent dat integratie geen individueel traject is, maar een collectief proces. Door verschillende doelgroepen samen te brengen ontstaat een woonomgeving waarin kwetsbaarheid gedeeld wordt en waarin leren van elkaar centraal staat. Het project fungeert als een ruimtelijke vertaling van zorg, niet als afzonderlijke instelling, maar als onderdeel van het dagelijkse leven en het stedelijk weefsel van Genk.

4.1.2. Houtatelier + elektro-herstelhub

De keuze voor een houtatelier en elektro-herstelhub in Genk vertrekt vanuit een duidelijke sociaal-ruimtelijke nood. Genk heeft een industriële geschiedenis met een sterke traditie in mijnbouw, productie en ambachtelijk werk. Hoewel die economische basis grotendeels verdwenen is, blijft de kennis en werkcultuur aanwezig bij een deel van de bevolking. Een hedendaags houtatelier en herstelhub kan deze traditie opnieuw activeren binnen een sociale en duurzame context.

Voor de doelgroep van dit project biedt de werkplaats een laagdrempelige leeromgeving. Praktijkgericht leren en leren door doen blijkt effectiever voor jongeren die minder aansluiting vinden bij klassieke onderwijs- of trajectmodellen, zeker wanneer taalbarrières, schooldruk of psychosociale kwetsbaarheid spelen (Eurofound, 2024). Een referentieproject voor deze functie is de maakleerplek in Leuven. De maakleerplek is een open makerspace in Leuven waar bedrijven, scholen, kunstenaars en inwoners samen leren, maken en werken aan maatschappelijke, sociale, ecologische en economische uitdagingen. De plek stimuleert experimenteel leren en co-creatie, met ateliers, coworkruimtes, een High Tech Lab, een repair hub en gereedschappenbibliotheek. De werking koppelt praktische vaardigheden aan kennisuitwisseling en is bedoeld om innovatie, circulaire praktijken en inclusie te bevorderen buiten traditionele onderwijs- en werkcontexten. De organisatie werkt met principes van gelijkwaardigheid, openheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid (Maakleerplek, z.d.). Tijdens een interview met een verantwoordelijke van de Maakleerplek werd benadrukt dat het herstelatelier bewust wordt ingezet als ontmoetingsruimte tussen buurtbewoners, jongeren en gebruikers met uiteenlopende achtergronden. Het gaat niet enkel om het herstellen van apparaten, maar om het samenbrengen van mensen rond gedeelde activiteiten. Samenwerking stimuleert informele kennisuitwisseling, verlaagt sociale drempels en versterkt betrokkenheid (anonieme vrijwilliger maakleerplek ,persoonlijke communicatie, 17 oktober 2025).

Sociaal-economisch sluit de elektro-herstelhub aan bij de realiteit van Genk. Het gemiddeld netto belastbaar inkomen ligt rond 20.000 euro per inwoner, de kansarmoede-index bedraagt meer dan twintig procent (Statbel, 2023; Provincies in Cijfers, 2025a). Dit betekent dat een aanzienlijk deel van de bevolking beperkte financiële middelen heeft om apparaten te vervangen. Door toestellen te herstellen en gereedschappen te delen via een bibliotheek, verlagen kosten en wordt materiaal langer gebruikt. Onderzoek toont dat lokale herstelinitiatieven ecologische winst opleveren en sociale cohesie versterken (European Environment Agency, 2022; Foster & Iaione, 2016). Gereedschappen worden intensiever benut, en onderhoud ter plaatse creëert mogelijkheden voor opleiding, herstellennis en praktische vaardigheden.

Het atelier biedt bovendien werkgelegenheid. Gebruikers kunnen het atelier beheren, materiaal onderhouden of herstelwerk uitvoeren. Dit sluit aan bij regionale arbeidsmarktgegevens die wijzen op een substantiële groep werkzoekenden in Genk en een behoefte aan laagdrempelige werkervaring en competentieontwikkeling (Provincies in Cijfers, 2025b). Door leren, werken en ontmoeten te combineren, ontstaat een omgeving waarin participatie en sociale integratie vanzelfsprekend worden.

Ruimtelijk functioneert het houtatelier en de elektro-herstelhub als actieve plint tussen wonen en stad. Het versterkt de relatie tussen gebouw en omgeving, bevordert ontmoetingen en maakt de stedelijke ruimte inclusiever. Architecturaal en sociaal vormt het atelier een motor voor lokale

verankering, empowerment en veerkracht, terwijl het individuele trajecten van jongeren en bewoners ondersteunt.

Figuur 9: Collage houtatelier & elektro-herstelhub (M. Moens, 2025)

4.2. Project 2 – Ouderen

4.2.1. Samenwonen voor ouderen

Het idee om een plek te creëren waar ouderen kunnen samenwonen, vindt zijn oorsprong in de geschiedenis van Zwartberg, een mijnclité met een rijk en bijzonder verleden. Tijdens de periode van de steenkoolmijnen richtten de mijnbedrijven volledige wijken op voor hun arbeiders en hun gezinnen. Deze wijken boden niet alleen woningen, maar ook gemeenschapsvoorzieningen zoals scholen, bibliotheken en ontspanningslokalen. Op die manier wilden de mijnbedrijven de beste arbeiders aantrekken én behielden ze controle over de wijken: winkels, scholen en verenigingen waren eigendom van de mijn (Keunen, 2010). Hierdoor ontstond een sterk gemeenschapsgevoel, waarbij wonen, werken, school, ontspanning en religie nauw met elkaar verweven waren.

Bijna zestig jaar na de sluiting van de mijn is de situatie sterk veranderd. Voorzieningen en werkgelegenheid liggen verder weg, en veel sociale activiteiten vinden buiten de wijk plaats. De vanzelfsprekende sociale verbondenheid van vroeger is daardoor minder aanwezig.

Nood aan aangepaste huisvesting

De mensen die in deze context zijn opgegroeid, zijn vandaag ouderen. Voor hen is extra aandacht voor huisvesting noodzakelijk. Veel woningen zijn niet geschikt om levenslang in te blijven wonen. De afname van het functioneel vermogen is onvermijdelijk, terwijl veel ouderen de wens hebben om in hun eigen huis oud te worden, ageing in place. Door fysieke beperkingen is dit echter vaak niet haalbaar (D'herde & Heynen, 2025).

Een nieuwe woonvorm kan hier een oplossing bieden: een plek waar ouderen al kunnen intrekken vóór intensieve zorg nodig is. Zo hebben zij toegang tot lichte ondersteuning, en wanneer zwaardere zorg noodzakelijk wordt, kan de overstap sneller en minder ingrijpend verlopen. De oudere blijft dan bovendien in een vertrouwde omgeving wonen.

Woonuitdagingen in Zwartberg

Veel woningen in Zwartberg zijn de voormalige arbeiderswoningen. Deze woningen bestaan doorgaans uit minstens twee bouwlagen, waardoor trappen een risico vormen bij verminderde mobiliteit. Daarnaast zijn de woningen relatief ruim, met tuinen die onderhoud vergen. Voor ouderen die alleen of met twee wonen, wordt deze ruimte vaak een last in plaats van een troef.

Uit de WoonSurvey 2023 blijkt dat, hoewel vrijstaande woningen in Vlaanderen populair blijven, ouderen minder positief zijn over dit woningtype. Het onderhoud dat ermee gepaard gaat, speelt hierbij een belangrijke rol (Steunpunt Wonen, z.d.).

Een nieuwe woonvorm voor Zwartberg

Hoewel ouderen vaak nood hebben aan ondersteuning, zien velen het niet zitten om naar een woonzorgcentrum te verhuizen. De stap is groot en woonzorgcentra dragen voor sommigen een negatieve connotatie. Tegelijk is de zorgbehoefte niet altijd intensief genoeg om een opname te verantwoorden. Alternatieven zijn echter weinig bekend of onvoldoende aanwezig (D'herde & Heynen, 2025).

Ondersteuning hoeft bovendien niet uitsluitend formeel te zijn. Ouderen kunnen elkaar helpen, of beroep doen op familie. Een geschikte woonomgeving kan hun zelfstandigheid aanzienlijk vergroten. Toch worden ouderen in de samenleving vaak 'weggestopt', waardoor ze minder zichtbaar worden. Het concept van onzichtbare zorg biedt hier een antwoord: "zorg die niet meer afgezonderd maar geïntegreerd is in het maatschappelijke en stedelijke leven" (Swinnen, 2012, p. 6). Door zorg in het dagelijks leven te verweven, wordt ze vanzelfsprekender en minder stigmatiserend.

Het project stelt een nieuwe woonvorm voor ouderen voor, met verschillende niveaus van zorg en samenwonen. Het doel is een plek te creëren waar ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en zeggenschap behouden. Een omgeving die ontmoeting stimuleert en sociaal isolement tegengaat, met een evenwicht tussen privacy en verbondenheid. Op die manier wordt het mogelijk om relatief autonoom in groep samen te wonen.

Herbestemming van het plot-gebouw

Het voormalige plot-gebouw staat momenteel leeg sinds de politieopleiding naar een nieuwe locatie verhuisde. Dit institutionele gebouw werd oorspronkelijk door de mijn opgericht als bureelgebouw. Door het te herbestemmen tot woon- en ontmoetingsplek voor ouderen, ontstaat een betekenisvolle verbinding tussen het materiële erfgoed en het sociale geheugen van de wijk. Het project bouwt zo voort op de historische identiteit van Zwartberg, terwijl het inspeelt op de hedendaagse noden van haar bewoners.

4.2.2. Creatief Atelier

In Genk, en specifiek in en rond Zwartberg, is het aanbod aan plekken waar bewoners hun creativiteit kunnen uiten beperkt. Een creatief atelier waar muziek, kunst en ambacht centraal staan, kan hier een waardevolle aanvulling vormen. Het beleven van immaterieel erfgoed staat hierbij centraal: zowel het collectieve mijnverleden als de culturele identiteit van de diverse nationaliteiten in Zwartberg kunnen er een plaats krijgen. Muziek, ambachten, poëzie en andere kunstvormen kunnen zo bijdragen aan het versterken van de lokale identiteit.

Kunstacademie in Genk

Genk beschikt over deeltijds kunstonderwijs (DKO), waar verschillende kunstdisciplines worden onderwezen. De Genkse Academie voor Beeldende Kunst & Media (GA), ingericht door de stad Genk en gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, biedt opleidingen binnen twee domeinen: Beeldende Kunst & Media en Muziek, Woord & Dans (Mijnacademie, z.d.). Het DKO richt zich tot kinderen, jongeren en volwassenen en biedt kunstonderwijs in de vrije tijd (Vlaanderen.be, z.d.a).

Het Creatief Atelier sluit inhoudelijk goed aan bij deze academie. Momenteel bevindt het zich in het centrum van Genk, het creatief atelier kan een satellietfunctie vervullen: een plek waar de academie activiteiten kan organiseren zonder er permanent gevestigd te zijn.

Uit cijfers van Onderwijs Vlaanderen blijkt dat het aantal inschrijvingen in de Genkse Academie voor Kunst & Media relatief stabiel blijft. Er is wel een lichte daling merkbaar bij kinderen en jongeren (6–17 jaar), terwijl het aantal inschrijvingen van 65-plussers stijgt: van 2,6% naar 4,2% in zes jaar tijd (Genk in Cijfers, z.d.). De academie trekt dus verschillende generaties aan en kan hen samenbrengen.

In het inschrijvingsjaar 2024–2025 waren er 1.160 leerlingen tussen 0 en 17 jaar, 330 leerlingen tussen 18 en 64 jaar en 73 leerlingen ouder dan 65. In totaal volgden 1.563 mensen kunstonderwijs. De populairste domeinen zijn Muziek en Beeldende & Audiovisuele Kunsten (Stad Genk, 2025).

Het Creatief Atelier kan hierop voortbouwen door een toegankelijke plek te bieden waar mensen van alle leeftijden, achtergronden en ervaringen samenkomen. Het atelier fungeert als sociale ontmoetingsplek die de verbondenheid en samenhang in de buurt versterkt. Naast artistieke expressie stimuleert het ook sociale interactie en het ontstaan van nieuwe relaties.

Positieve effecten van kunst

Onderzoek toont aan dat actieve deelname aan creatieve processen verschillende positieve effecten heeft op de gezondheid en het welzijn. Deelnemers ervaren onder meer:

- een hogere kwaliteit van leven
- verbeterd algemeen en psychisch welzijn
- meer maatschappelijke betrokkenheid
- minder depressieve en angstige gevoelens
- vertraging van cognitieve achteruitgang bij ouderen

(LKCA, 2023).

“Er is steeds meer bewijs dat kunst een bijdrage kan leveren aan gezond en gelukkig oud worden”
(van Ditzhuijzen et al., 2018, p. 4).

Kunst bevordert mentale gezondheid, cognitieve functies, stressreductie en zelfs fysieke gezondheid. Daarnaast verhoogt het plezier, sociale contacten en levenslust.

Kunst als brug tussen verleden en heden

Veel ouderen zoeken verbinding met hun wortels, en kunst kan daarbij een krachtig hulpmiddel zijn. Muziek, dans, ambachten en andere kunstvormen kunnen herinneringen oproepen en delen van de eigen identiteit opnieuw tot leven brengen. Het delen van cultuur en persoonlijke geschiedenis kan leiden tot trots, erkenning en een versterkt gevoel van eigenwaarde.

Kunst kan zo een brug vormen tussen verleden en heden, tussen generaties en tussen verschillende gemeenschappen.

Creativiteit voor ouderen met een migratieverleden

Voor ouderen met een migratieachtergrond blijkt kunst een bijzonder krachtig middel om verbinding te maken met hun roots. Creatieve activiteiten kunnen helpen om herinneringen, identiteit en cultuur te verbinden met het huidige leven. In Zwartberg, waar migratie en multiculturaliteit sterk aanwezig zijn, is dit bijzonder relevant.

In zorg- en welzijnsinstellingen wordt creativiteit vaak al ingezet, maar meestal in de vorm van schilderen, toneel of dans. Onderzoek toont echter aan dat kunst voor ouderen met een migratieachtergrond een bredere betekenis heeft. Kunst is voor hen vaak direct gekoppeld aan culturele identiteit en omvat sociaal-culturele activiteiten zoals:

- verhalen vertellen
- koken
- handwerken
- religieuze rituelen

Deze vormen van expressie zijn verbonden met persoonlijke en collectieve geschiedenis. In een context zoals Zwartberg is een inclusieve definitie van kunst daarom essentieel. Een breed palet aan kunst- en creatieve activiteiten sluit beter aan bij de leefwereld van diverse groepen (Groot-Sluijsmans et al., 2025).

Wanneer kunstprojecten worden georganiseerd door mensen zonder migratieachtergrond, sluit het aanbod niet altijd aan bij de behoeften van mensen met migratieachtergrond. Het is daarom belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan culturele diversiteit, zodat het atelier voor iedereen betekenisvol en aantrekkelijk is.

Het Creatief Atelier vormt een flexibele ruimte die zowel door de kunstacademie kan worden gebruikt voor lessen, workshops of projecten, als vrij toegankelijk is voor bewoners. Daarnaast kan de ruimte dienen als locatie voor buurtgerichte activiteiten, zoals tentoonstellingen, intergenerationele ontmoetingen of culturele evenementen. Op die manier wordt het atelier een laagdrempelige plek waar formeel kunstonderwijs, informele creativiteit en buurtwerking elkaar versterken.

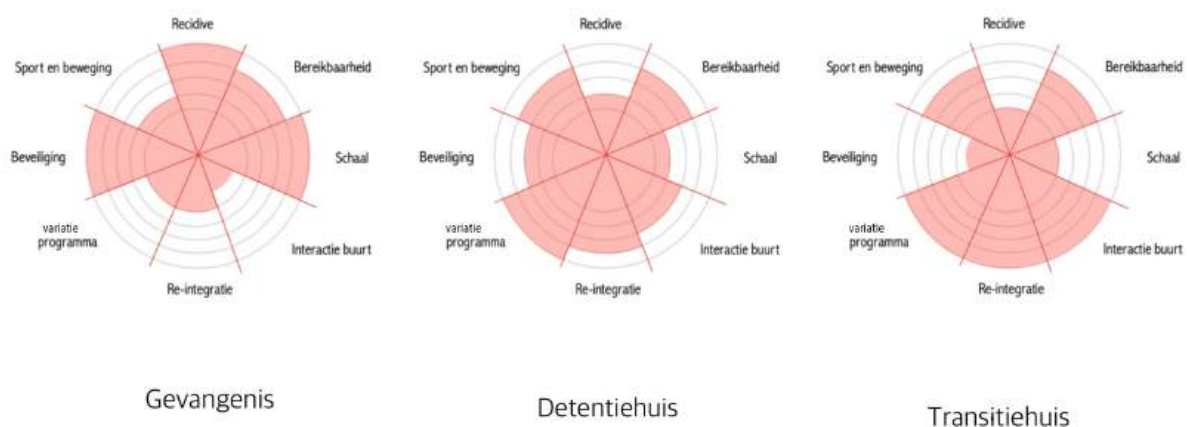
Figuur 10: Collage creatief atelier (K. Zaenen, 2025)

4.3. Project 3 – Transitiehuis in een zorgnetwerk

4.3.1. Humane detentie

De Penitentiare Beleidsraad (2024) toont aan dat de gevangenen overvol zitten. Er wordt te weinig gefocust op de re-integratie in de maatschappij van de gedetineerden en de recidivecijfers in België liggen boven het gemiddelde van Europa (Vlaamse Regering, 2025). Waarbij in andere landen meer op re-integratie en humane detentie wordt ingezet, zien we dat de recidive cijfers veel lager liggen dan in België. Deze huidige problemen in de Belgische gevangenis maken een nieuwe aanpak noodzakelijk. In plaats van grote, gesloten gebouwen die re-integratie bemoeilijken, is er behoefte aan architectuur die herstel juist ondersteunt. Geïnspireerd door de visie van Hans Claus (2009, 2018) en vzw De Huizen (2012), wordt er gekozen voor een nieuwe vorm van detentie, kleinschalige detentie vormen.

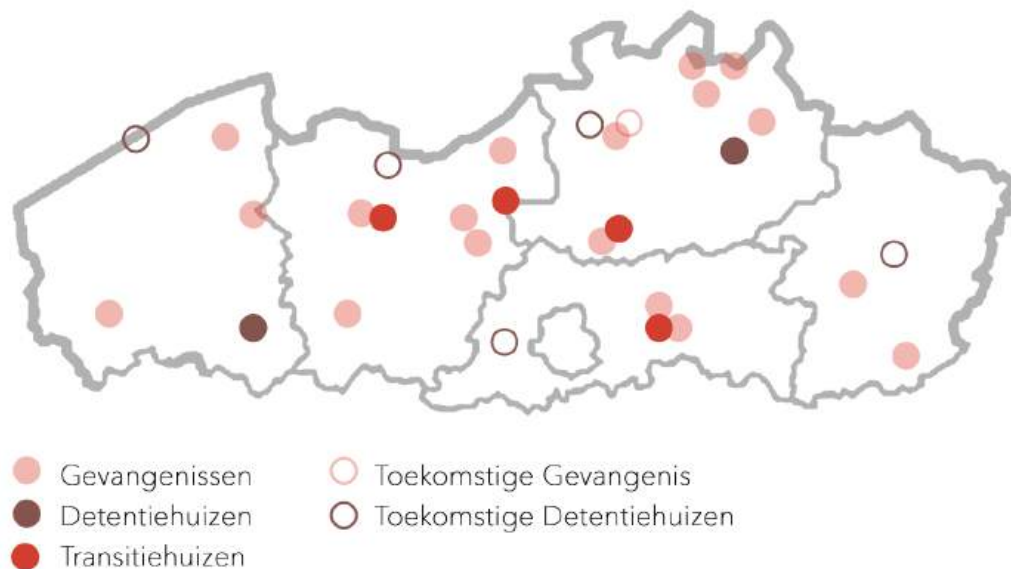
Transitiehuisen vervullen hierbij de rol van een cruciale "tussen plek". Hans Claus (2018) was jarenlang gevangenisdirecteur en geeft aan dat voor gedetineerden die langdurig vastzitten, de stap van een streng en gesloten regime naar volledige vrijheid vaak te groot is. Jarenlange isolatie zorgt ervoor dat de eigen verantwoordelijkheid verkleint. Bovendien missen zij vaak aansluiting bij de moderne, digitale maatschappij. (VRT, 2023) Een huiselijke, kleinschalige omgeving biedt de nodige ruimte om deze vaardigheden en verantwoordelijkheden stapsgewijs weer op te bouwen en terug een plek in de maatschappij te krijgen.

Figuur 11: Variatie aan detentie (K. Daelemans, 2025)

4.3.1.1. Noodzaak in Limburg

Hoewel er al reeds transitiehuizen actief zijn in steden als Mechelen, Edingen, Leuven, Gent-Brugge en Hamme, blijft Limburg een blinde vlek op de kaart. Dit is problematisch voor de reclassering van sommige gedetineerden: een succesvol traject vereist dat een gedetineerde nabij zijn toekomstige woonplek, werk en familie verblijft (Transitiehuizen, z.d.). Gedetineerden uit Limburg hebben momenteel minder kansen om een transitietraject aan te vragen omdat de bestaande huizen te ver van hun sociale vangnet liggen. Getuigenissen van Limburgse ex-gedetineerden, zoals de 29-jarige Okan uit Genk, benadrukken dat een sterk vangnet na detentie de enige manier is om niet in oude patronen te vervallen (VRT, 2023).

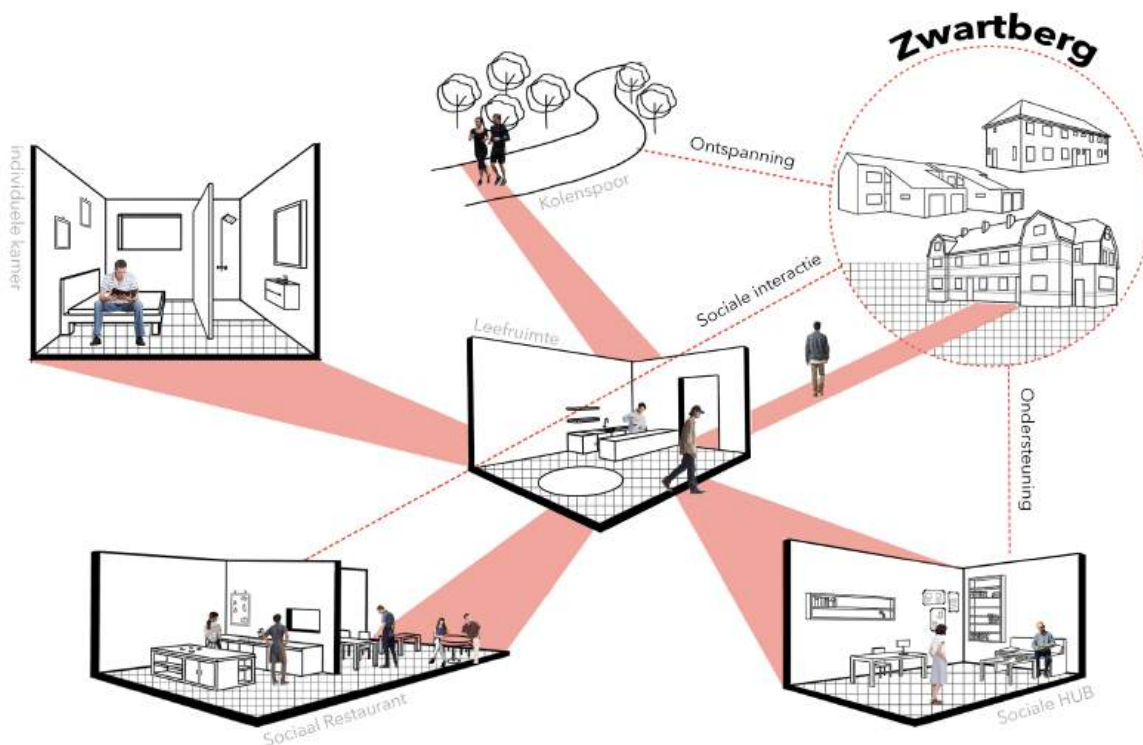

Figuur 12: Detentie in Vlaanderen (K. Daelemans, 2025)

4.3.1.2. Sociale en ruimtelijke verankering in Zwartberg-Zuid

De inplanting van een transitiehuis in Zwartberg-Zuid (Genk) biedt de kans om een sterke verankering te creëren tussen detentie en de omgeving. In tegenstelling tot traditionele gevangenissen, die fysiek en sociaal geïsoleerd zijn van hun omgeving, functioneren deze huizen als een dynamisch onderdeel van de lokale gemeenschap (Claus, 2018). Dit toont dat het programma niet een loutere woonfunctie heeft maar een actieve sociale, culturele en economische rol kan opnemen in de wijk.

Een Sociaal Restaurant vormt het hart van de interactie tussen de buurt en het transitiehuis. Het biedt werkervaring aan de deelnemers en verlaagt de drempel voor de buurtbewoners. Door de integratie van een publiek toegankelijke 'Sociale Hub' ontstaat er ook hier een laagdrempelig raakvlak met de buurt. Door een institutionele samenwerking tussen instanties zoals de VDAB, het CGG en het OCMW creëert het project een gecentraliseerd dienstenpunt. Dit is essentieel voor de re-integratie van de deelnemers maar biedt tegelijkertijd belangrijke hulp voor bewoners van Zwartberg-Zuid.

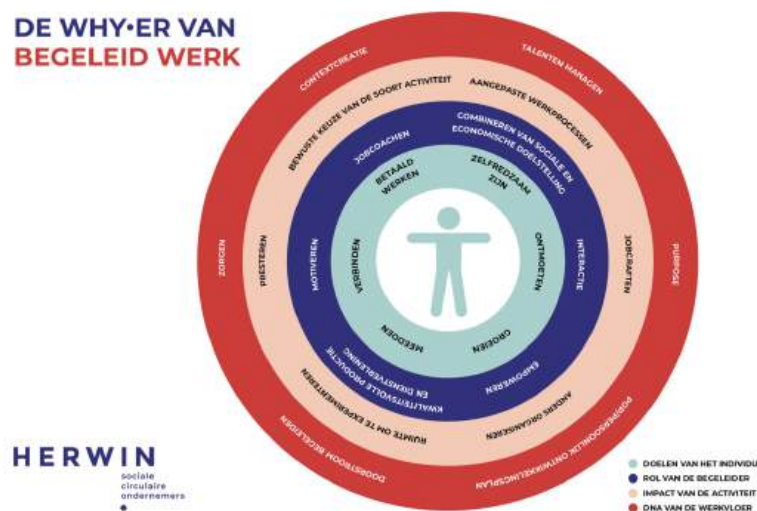

Figuur 13: Sociale verankering Transitiehuis in Zwartberg (K. Daelemans, 2025)

4.3.2. Sociaal restaurant en Sociale HUB voor de buurt

De oprichting van een sociaal restaurant in een specifieke context zoals Zwartberg-Noord in Genk vormt een krachtig antwoord op de complexe sociaal-economische uitdagingen waar deze voormalige mijnwijk mee kampt. Wanneer men de data van de Stadsmonitor Genk (z.d.) en de cijfers van Statistiek Vlaanderen (Agentschap Binnenlands Bestuur, z.d.) analyseert, wordt duidelijk dat Zwartberg-Noord een wijk is waar de economische achterstand tastbaar blijft. Het aandeel inwoners met een inkomen onder de armoedegrens en het aantal personen dat recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming ligt hier aanzienlijk hoger dan het stedelijk gemiddelde, wat duidt op een kwetsbare financiële situatie voor een groot deel van de bevolking. In een dergelijke context fungeert een sociaal restaurant niet enkel als een eetgelegenheid, maar als een cruciale hefboom voor zowel individuele emancipatie als collectieve wijkontwikkeling.

Een van de voornaamste voordelen van een dergelijk initiatief is de creatie van sociale tewerkstelling binnen de principes van de sociale economie. Volgens onderzoek van het Steunpunt Werk (2022) zijn werkervaringsplaatsen essentieel voor kortgeschoolden of langdurig werklozen die de aansluiting met de reguliere arbeidsmarkt hebben verloren. Door in de keuken of de zaal aan de slag te gaan onder professionele begeleiding, bouwen medewerkers niet alleen technische horecavaardigheden op, maar winnen zij ook aan zelfvertrouwen en sociale structuur. Dit model, dat ook succesvol wordt toegepast in projecten zoals Vork in Kortrijk, bewijst volgens Herwin (2024) dat de overstap naar het normale economische circuit aanzienlijk makkelijker wordt wanneer men lokaal en laagdrempelig kan instromen. Voor Zwartberg betekent dit een directe investering in het menselijk kapitaal van de wijk, waarbij de afstand tot de arbeidsmarkt op een methodische wijze wordt verkleind.

Figuur 14: Identiteit, voorwaarden en betekenis van begeleid werk (Herwin, 2024)

Naast het economische aspect speelt het restaurant een onmisbare rol in het bevorderen van de sociale cohesie. Zwartberg-Noord is een multiculturele wijk waar de nood aan ontmoetingsplekken groot is om sociaal isolement, vooral bij ouderen en kwetsbare gezinnen, tegen te gaan. Onderzoek van de Koning Boudewijnstichting (De Donder et al., 2021) over eenzaamheid in stedelijke gebieden benadrukt dat laagdrempelige publieke ruimtes waar men samen kan eten, de krachtigste middelen zijn om het sociale weefsel te herstellen. Een sociaal restaurant hanteert hierbij vaak een gedifferentieerd prijzensysteem, waardoor een kwaliteitsvolle, gezonde maaltijd toegankelijk wordt voor elk budget. Dit sluit aan bij de visie van het Vlaams Instituut Gezond Leven (2019), dat stelt dat een gezonde voedselomgeving cruciaal is in de strijd tegen gezondheidsongelijkheid. Door mensen uit verschillende sociale klassen en culturele achtergronden rond dezelfde tafel te brengen, fungeert het restaurant als de "huiskamer van de wijk" waar sociale barrières worden doorbroken en de lokale identiteit wordt versterkt.

Naast het sociale restaurant is er in een wijk als Zwartberg-Noord grote nood aan een centrale plek waar mensen terecht kunnen voor hulp en advies. Zo'n sociale hub brengt verschillende organisaties, zoals het OCMW, de VDAB, het CAW (Centrum Algemeen Welzijnswerk) en het CGG (Centrum Geestelijke Gezondheidszorg), samen onder één dak. Het grote voordeel hiervan is dat bewoners niet meer helemaal naar het centrum van Genk hoeven te reizen voor hun administratie of begeleiding. De Donder et al. (2021) leggen in hun onderzoek naar zorgzame buurten uit dat hulp veel effectiever is als deze letterlijk "om de hoek" beschikbaar is. Wanneer de drempel laag is, durven mensen sneller om hulp te vragen voordat hun problemen te groot worden.

Figuur 15: Collage sociaal restaurant en sociale HUB (K. Daelemans, 2025)

Deze manier van werken wordt ook wel "geïntegreerd breed onthaal" genoemd. Het betekent dat verschillende diensten niet meer op hun eigen "eilandje" werken, maar echt samenwerken aan een oplossing voor de bewoner (Departement Zorg, z.d.). Voor de mensen in Zwartberg-Noord en de wijken eromheen valt hiermee een belangrijke barrière weg, zoals het gebrek aan vervoer of de angst voor grote, verre kantoorgebouwen. Volgens het Vlaams Instituut Gezond Leven (2019) zorgt een vertrouwde omgeving in de eigen wijk ervoor dat mensen zich beter begrepen voelen en makkelijker de weg vinden naar de juiste ondersteuning. Een sociale hub in de wijk is dus niet alleen handig, maar ook een noodzakelijke stap om iedereen dezelfde kansen op hulp en een gezond leven te geven.

4.4. Project 4 – Brede school als ondersteunende ontmoetingsplaats

4.4.1. Inclusieve brede school

Vanuit het doel om onderbenutting van gebouwen tegen te gaan en het vooronderzoek van de sociale en maatschappelijke noden vanuit de buurthuizen (Tabellen Genk, n.d.) ontstaat er een opportuniteit om een brede schoolstructuur te creëren. De brede school (BS) ontstaat door de combinatie van de schoolstructuur en het buurt- en leercentrum, waarbij de school en het buurt- en leercentrum gebruikmaken van eenzelfde structuur en elkaar versterken in zijn doel (Agion, n.d.). Door het principe van de brede school ontstaat er ruimtewinst; deze leegstaande gebouwen kunnen in de buurt ingezet worden naargelang de noden.

Er wordt ingezet op diverse onderwerpen, zoals: "kansenbevordering voor achtergestelde groepen", "levensbreed leren" en "zinnvolle vrijetijdsbesteding" (Agion, n.d.).

De kernaspecten van de brede school die inspelen op onder andere de maximale ontwikkelingskansen, mogelijkheid tot ontmoeting, inclusie van buurtbewoners en het verbeteren van de leer- en leefomgeving van kinderen en jongeren (Joos & Enalsteen, 2010), kunnen ook teruggevonden worden in het Meerjarenplan van stad Genk ("Vastberaden voor een sterke Genkse toekomst," 2025).

Figuur 16: Schematische weergave brede school (Joos & Enalsteen, 2010).

Er is nood aan ondersteunende infrastructuur en middelen, zoals wijkmanagers, waarbij het aangewezen is deze meer te integreren in kwetsbare wijken, zoals Zwartberg-Zuid. Hiervoor kan verwezen worden naar het interview met wijkmanager mevrouw Willemans op 12 november 2025 - bijlage 1.

Hierbij is het belang van ondersteuning en de nood aan uitbreiding van autisme ondersteunende (school)infrastructuur noodzakelijk. Immers, mensen met een migratieachtergrond hebben meer moeite met het accepteren van een autismediagnose, wat resulteert in slechte of zelfs geen

behandeling. Hiervoor kan verwezen worden naar het interview met de directeur van De Wissel de heer Dillen op 5 december 2025 en de directeur van De Appelboom de heer Bartholomé op 19 december 2025 - bijlage 2 en 3.

Figuur 17: Locatie buurthuizen en aanduiding kwetsbare woonwijken (A. Cautaert, 2025)

In het huidige masterplan wordt enkel de scholencluster van de Wissel en de Appelboom aangepakt. In toekomstperspectief kan in latere stadia van het masterplan dit principe van de brede school ook toegepast worden op de scholencluster in Hoevenzavel en de Sint-Albertusschool in Zwartberg.

Figuur 18: Uitbreiding masterplan (A. Cautaert, 2025)

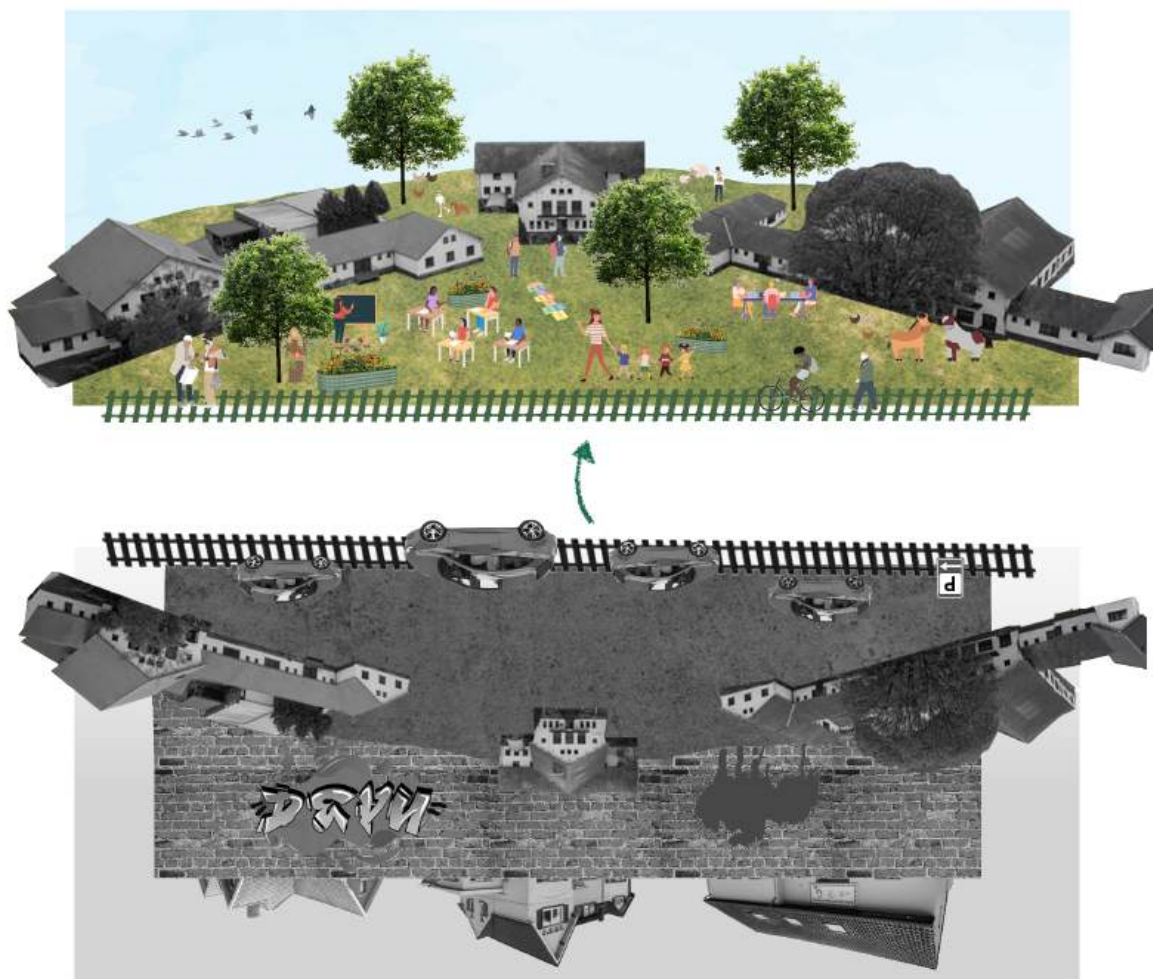
Aan de hand van deze problematieken streef ik er met mijn project naar om een inclusieve brede school te ontwerpen, die laagdrempelig is voor alle doelgroepen en geconnecteerd is met het Kolenspoor. Door de connectie met het Kolenspoor en de strategische ligging tussen 2 kwetsbare wijken is er op deze manier de mogelijkheid om op een laagdrempelige manier zorg en ondersteuning te bieden. Door de dichte bevolking van deze wijken en de diverse sociale huurders is er een grote vraag naar ondersteunende infrastructuur in deze buurt.

De diverse principes aangehaald in het masterplan liggen in de lijn van het Meerjarenplan van Genk (2025).

4.4.2. Buurt- en leercentrum

Het buurt- en leercentrum in Zwartberg-Zuid kan, in combinatie met de brede school, functioneren als een integrale hefboom om diverse problematieken en noden binnen de wijk aan te pakken. De nood aan een buurt- en leercentrum is gegroeid vanuit een vraag naar een laagdrempelige mogelijkheid tot ondersteuning van kwetsbare doelgroepen, zoals aangehaald in het interview met wijkmanager mevrouw Willemans.

Het buurt- en leercentrum omvat diverse organisaties, instanties en doelen, zoals: wijkmanagers, taalcursussen, huiswerkbegeleiding, infosessies, buurtfeesten, praatgroepen en workshops. Hierbij wordt het huidige programma - grotendeels - behouden en wordt het buurt- en leercentrum hieraan als een extra laag toegevoegd.

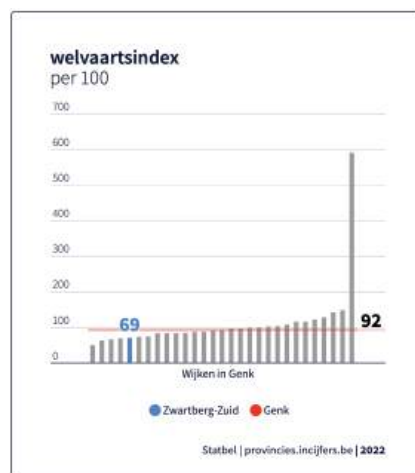
Figuur 19: Concept brede school (A. Cautaert, 2025)

4.4.2.1. Wijkmanager

Wijkmanagers in Genk zijn verantwoordelijk voor diverse stadsdelen, onderverdeeld in wijken. Hierbij heeft de wijkmanager een coördinerende functie en is de wijkmanager een aanspreekpunt binnen de wijk (*Wijkmanagers en wijkbureaus - Stad Genk*, n.d.).

Hierbij ondersteunen de wijkmanagers kwetsbaardere doelgroepen en fungeren zij ook als tussenpersoon tussen de organisatie, zoals organisaties binnen het buurthuis en externen, zoals aangehaald in het interview met wijkmanager mevrouw Willemans.

Uit de welvaartsindex blijkt dat Zwartberg-Zuid (waarde van 69%) lager scoort dan Genk (waarde van 92%) (*Armoedemonitor - Inkomen - Bokrijk*, n.d.), hetgeen betekent dat er sprake is van een kwetsbare doelgroep.

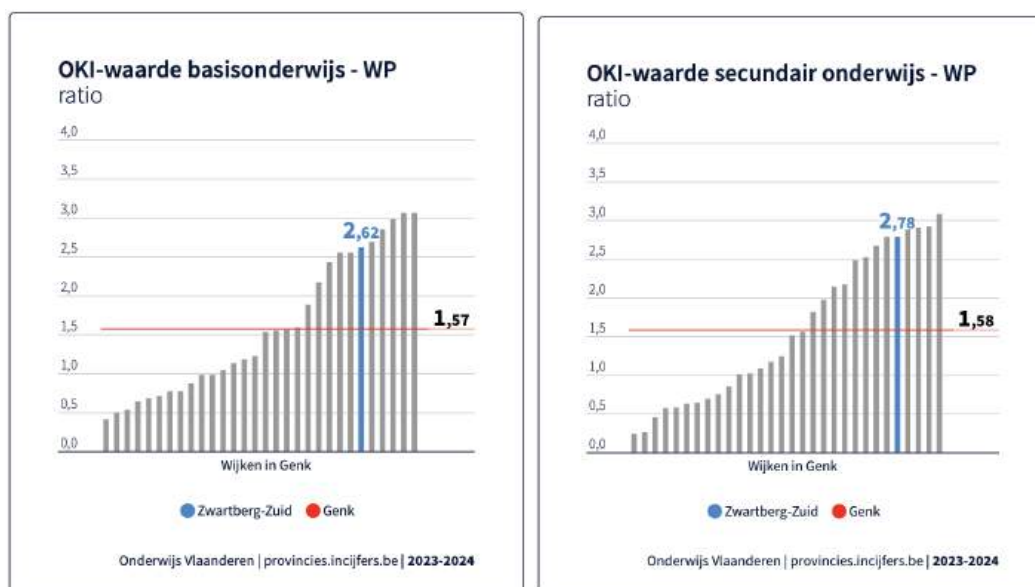
Figuur 20: Grafiek welvaartsindex per 100 inwoners (*Armoedemonitor - Inkomen - Bokrijk*, n.d.-b).

Er is nood aan ondersteuning van deze kwetsbare doelgroepen, ontstaan o.a. door de verschillen binnen diverse culturen. De wijkmanager kan inspelen op het taboe dat gelinkt is aan het op de cultuur rustende taboe omtrent autisme; hiervoor kan verwezen worden naar het interview met wijkmanager mevrouw Willemans.

Er is dus een duidelijke vraag naar een centraal aanspreekpunt, de wijkmanager, tussen de wijken waarbinnen de meest kwetsbare doelgroepen woonachtig zijn om deze laagdrempelig te kunnen ondersteunen.

4.4.2.2. Taalcursussen en huiswerkbegeleiding

De Onderwijskansarmoede-Indicator (OKI-waarde) houdt rekening met 4 risicokenmerken waaraan leerlingen zouden kunnen voldoen, zijnde niet-Nederlandse thuistaal, lage opleiding moeder, schooltoelage en buurtindicator. Hierbij geeft een hoger getal weer dat er meer kansarmoede is (*Armoedemonitor - Onderwijs - Bokrijk, n.d.*).

Figuur 21: Grafiek OKI-waarde basis- en secundair onderwijs (*Armoedemonitor - Onderwijs - Bokrijk, n.d.*).

Zo is in Hasselt bijvoorbeeld de OKI-waarde voor basisonderwijs 0,71, terwijl dit in Genk 1,57 is (*Leerlingenkenmerken | Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, n.d.*).

17,6% van de leerlingen lager onderwijs en 29,4% van de leerlingen secundair onderwijs in Genk hebben minstens 1 jaar schoolse vertraging. Verder heeft 18,6% van de Genkse leerlingen secundair onderwijs vroegtijdig het secundair onderwijs verlaten (*Dashboard - Onderwijs - Genk, n.d.*).

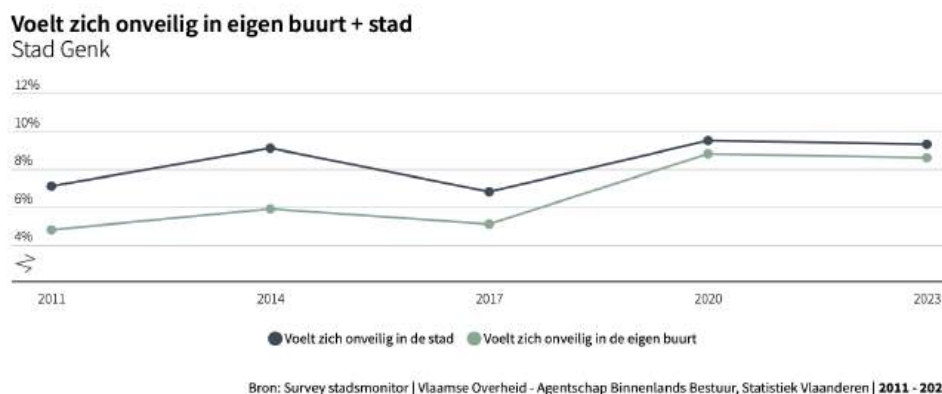
Uit deze cijfers blijkt dat er, ondanks diverse initiatieven zoals “Spelen met taal”, zijnde taalprogramma’s voor peuters, kinderen en ouders georganiseerd vanuit de stad Genk (*Spelen Met Taal - Stad Genk, n.d.*) en de huiswerkondersteuning van LeOnhuis (“LeOnhuis in Genk Mag Nog Zeker Tot December Kinderen Helpen Met Hun Huiswerk: ‘Resultaten Zijn Heel Goed’”, 2025), een nood is aan het aanpakken en verder ondersteunen van onderwijsinstellingen en zwakkere doelgroepen.

Het is dan ook belangrijk om meer in te zetten op diverse onderwijsondersteuning, zoals taalcursussen en huiswerkbegeleiding, die bijdragen aan het verder ontwikkelen van de (taal)kansen van kinderen, jongeren en volwassenen.

4.4.2.3. Buurtfeesten, praatgroepen en workshops

Uit cijfers blijkt dat 15,9% van de inwoners van Genk zich in hun buurt niet thuis voelt en ongeveer 1 op de 3 Genkenaren voelt zich niet thuis bij buurtbewoners.

Amper 1 op de 3 Genkenaren participeert mee aan buurtactiviteiten. 41,4% van de Genkenaren heeft problemen met een niet-Belgische buur (*Omgevingsanalyse Genk - SAMEN LEVEN - Genk, n.d.*). Verder ervaart ongeveer 1 op de 10 inwoners een onveilig gevoel in Genk (*Omgevingsanalyse Genk - SAMEN LEVEN - Genk, n.d.*).

Figuur 22: Grafiek ervaring van onveiligheid in de buurt en stad door Genkenaren (*Omgevingsanalyse Genk - SAMEN LEVEN - Genk, n.d.*).

Ondanks dat er reeds wordt ingezet op het samenbrengen van de buurt via diverse activiteiten (Prikbord van Zwartberg, n.d.), zoals buurtbabbels met de wijkmanager, weggeefmarkten, infomomenten met betrekking tot verbouwingen, optredes en praatgroepen, blijkt uit het interview met de wijkmanager dat er nog een groeiende vraag is naar buurtactiviteiten, die buurtbewoners samenbrengen en ondersteunen. Door het organiseren van onder andere praatgroepen kunnen de negatieve stigma's rond mensen met een beperking worden tegengegaan, waardoor ook zij de nodige ondersteuning kunnen krijgen, zoals aangehaald tijdens het interview met de directeur van De Appelboom de heer Bartholomé.

Door in te zetten op inclusieve ontmoetingsplekken, zoals buurtfeesten, praatgroepen en workshops, wordt er ingezet op de cohesie en de levendigheid van de buurt.

5. Bronnenlijst

- Agentschap Binnenlands Bestuur. (z.d.). *Gemeente-Stadsmonitor: Genk in vogelvlucht*. Statistiek Vlaanderen. Geraadpleegd op 28 december 2024, van <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/gemeente-vogelvlucht>
- Agion. (n.d.). In ruimte naar de brede school. In *Agion*.
- Amin, A. (2002). Ethnicity and the multicultural city: Living with diversity. *Environment and Planning A*, 34(6), 959–980. <https://doi.org/10.1068/a3537>
- Armoedemonitor - Inkomen - Bokrijk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/armoedemonitor/inkomen>
- Armoedemonitor - Onderwijs - Bokrijk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/armoedemonitor/onderwijs>
- Carmona, M. (2019). Principles for public space design: Planning to do better. *Urban Design International*, 24, 47–59. <https://doi.org/10.1057/s41289-018-0070-3>
- Claus, H. (2009). De huizen, een concept voor de Belgische gevangenis van de eenentwintigste eeuw. *Orde van de dag*, 48 (5), 39-43.
- Claus, H. (2018). *Achter tralies: Hoelang houdt de gevangenis nog stand?* Borgerhoff & Lamberigts.
- Dashboard - Bevolking - Genk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/dashboard/bevolking>
- Dashboard - Onderwijs - Genk. (n.d.). <https://genk.incijfers.be/mosaic/dashboard/onderwijs>
- De Donder, L., Hoens, S., Stegen, H., Kint, O., & Smetcoren, A.-S. (2021). *Lokaal samenwerken in zorgzame buurten*. Koning Boudewijnstichting / Fonds Dr. Daniël De Coninck.
- Departement Zorg. (z.d.). *Geïntegreerd breed onthaal*. Vlaamse Overheid. Geraadpleegd op 28 december 2025, van <https://www.departementzorg.be/nl/geintegreerd-breed-onthaal>
- Departement Zorg. (z.d.). *Zorgaanbod*. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://www.departementzorg.be/nl/zorgaanbod>
- Dessent, M., Gijsenberg, L., Scavone, E., Ubachs, R., Jansen, J., & Ayvaz, D. (2025). *Meer-dan-menselijk ontwerp: Zes exploraties van groen-blauw ontwerpend onderzoek in Zwartberg, Genk* [Master's thesis, Universiteit Hasselt]. UHasselt Document Server. <http://hdl.handle.net/1942/47251>
- D'herde, J., & Heynen, H. (2025, 8 januari). "I should have done it so much earlier." Older adults moving and recreating a sense of home - Case studies from Belgium. *Journal of Aging and Environment*. <https://doi.org/10.1080/26892618.2024.2446890>
- Eurofound. (2024). *Paths towards independent living and social inclusion in Europe*. Publications Office of the European Union. <https://www.eurofound.europa.eu>

European Environment Agency. (2022). *Circular economy and the benefits of repair and reuse*. <https://www.eea.europa.eu>

Forrest, R., & Kearns, A. (2001). Social cohesion, social capital and the neighbourhood. *Urban Studies*, 38(12), 2103–2110. <https://doi.org/10.1080/00420980120087081>

Foster, S., & Iaione, C. (2016). The city as a commons. *Yale Law & Policy Review*, 34(2), 281–349.

Gehl, J. (2010). *Cities for people*. Island Press.

Gemeenteraad en OCMW-raad. (2025, 16 december). Meerjarenplan 2026-2031. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://www.genk.be/meerjarenplan>

Genk in Cijfers. (z.d.). *Onderwijs* [Interactief dashboard]. Geraadpleegd op 10 januari 2026, van https://genk.incijfers.be/viewer?cat_open=ONDERWIJS

Groenewegen, P. P., van den Berg, A. E., de Vries, S., & Verheij, R. A. (2006). *Vitamin G: Effects of green space on health, well-being and social safety*. *BMC Public Health*, 6, 149. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-6-149>

Groot-Sluijsmans, B., Bourik, Z., de Kock, L., Schrijver, J., & Abma, T. (2025, 28 oktober). *Kunst als levenslijn: creativiteit voor en door ouderen met een migratieverleden*. Landelijk Kenniscentrum Cultuureducatie en Amateurkunst. Geraadpleegd op 11 januari 2026, van <https://www.lkca.nl/opinie/kunstparticipatie-ouderen-met-een-migratieverleden/>

Herwin. (2024). *De kracht van sociale economie in de horeca: Tewerkstelling en inclusie*. <https://www.herwin.be>

Jacobs, J. (1961). *The death and life of great American cities*. Random House.

Janssens, L. (2018). *Zorg en wonen in de stad: Naar meer geïntegreerde woonmodellen*. KU Leuven.

Joos, A., & Enalsteen, V. (2010). *Wat is een brede school*.

Kearns, A., & Parkinson, M. (2001). The significance of neighbourhood. *Urban Studies*, 38(12), 2103–2110. <https://doi.org/10.1080/00420980120087063>

Keunen, P. (2010). *Mijn cité: Met de mijncités naar de 21ste eeuw* [E-book]. Stebo. https://www.mijncite.be/wp-content/uploads/2016/02/Mijncite_small.pdf

Klostermann, J., Krijgsman, A., & Snep, R. (2020). *Groenvoorziening in sociale woningbouw: Stand van zaken in literatuur en praktijk voor het project 'Prettig Groen Wonen'*. (Wageningen Environmental Research rapport; No. 3021). Wageningen Environmental Research. <https://doi.org/10.18174/536439>

Kolenspoor - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/kolenspoor>

Leerlingenkenmerken | Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. (n.d.). <https://www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijsstatistieken/themas-onderwijsstatistieken/leerlingenkenmerken#:~:text=Om%20kinderen%20zoveel%20mogelijk%20Gelijke,schooltoeslag>

LeOnhuis in Genk mag nog zeker tot december kinderen helpen met hun huiswerk: “Resultaten zijn heel goed.” (2025, August 29). HBVL.

<https://www.hbvl.be/regio/limburg/genk/leonhuis-in-genk-mag-nog-zeker-tot-december-kinderen-helpen-met-hun-huiswerk-resultaten-zijn-heel-goed/86720285.html>

Li, Y., Mao, Y., Mandle, L., Rydström, A., Remme, R. P., Wu, T., Lu, Y., Daily, G. C., & Guerry, A. D. (2025). *Acute mental health benefits of urban nature*. *Nature Cities*, 2, 720–731.

<https://doi.org/10.1038/s44284-025-00286-y>

LKCA. (2023). *Europese studie: ‘meer bewijs voor positieve effecten van kunst en cultuur op gezondheid’*. LKCA. <https://www.lkca.nl/artikel/europese-studie/>

Maakleerplek. (z.d.). *Wat is Maakleerplek?* Geraadpleegd op 28 december 2025, van

<https://maakleerplek.be/>

Mijnacademie. (z.d.). *Ga voor Kunst*. Geraadpleegd op 10 januari 2026, van

<https://www.mijnacademie.be/gavoorkunst>

Natuur op Recept. (z.d.). Buitenland. <https://www.natuuroprecept.nl/buitenland>

Noordzij, J. M., van den Berg, M., & Maas, J. (2020). Effect of changes in green space on mental health in older adults: A fixed effects analysis. *Health & Place*, 63, 102359.

<https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2020.102359>

OECD. (2020). *Cities in the world: A new perspective on urbanisation*. OECD Publishing.

<https://doi.org/10.1787/d0efcbda-en>

Omgevingsanalyse Genk - SAMEN LEVEN - Genk. (n.d.).

<https://genk.incijfers.be/mosaic/omgevingsanalyse/samen-leven>

Opgroeien. (2025, September 10). Opgroeien.

<https://www.opgroeien.be/kennis/cijfers-en-onderzoek/gezinsinkomen-en-kansarmoede/cijfers-op-maat>

PaRx: A Prescription for Nature. (z.d.). PaRx – Canada’s national nature prescription program. BC

Parks Foundation. <https://www.parkprescriptions.ca/en-ca>

Penitentiare Beleidsraad. (2024). *Advies nr. 1: Overbevolking in de Belgische gevangenissen en de gevolgen voor detentieomstandigheden*. Federale Overheidsdienst Justitie.

Prikbord van Zwartberg. (n.d.). *Prikbord van Zwartberg*. Prikbord Van Zwartberg.

<https://prikbordvanzwartberg.jouwweb.be/>

Provincies in Cijfers. (2025a). *Armoede in Limburg*.

<https://provincies.incijfers.be/dashboard/kernindicatoren/armoede>

Provincies in Cijfers. (2025b). *Arbeidsmarkt in Limburg*.

<https://provincies.incijfers.be/dashboard/kernindicatoren/arbeidsmarkt>

Provincies.incijfers.be - databank. (n.d.).

https://provincies.incijfers.be/databank/report/?id=rapport_armoede&input_geo=gemeente_71016,#:~:text=Dit%20rapport%20brengt%20inwoners%20van%20Genk%20in,rapport%20kijken%20we%20naar%20armoede%20in%20de

Rütten, A., Ståhl, T., Nutbeam, D., Bauman, A., Kannas, L., Abel, T., Lüschen, G., Rodriguez, D. J., Vinck, J., & van der Zee, J. (2001). The importance of the social environment for a physically active lifestyle—Results from an international study. *Social Science & Medicine*, 52(1), 1–10.
[https://doi.org/10.1016/S0277-9536\(00\)00116-7](https://doi.org/10.1016/S0277-9536(00)00116-7)

SOS Kinderdorpen België. (2025). *Co-housing Hejmo Plus*. Geraadpleegd op 28/12/2025, van <https://www.sos-kinderdorpen.be/nl/stories/detail/co-housing-hejmo-plus>

Spelen met taal - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/spelen-met-taal>

Stad Genk. (2023). *Genk in cijfers*. <https://www.genkincijfers.be>

Stad Genk. (z.d.-a). *Samenleven in diversiteit*. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://www.genk.be/samenleven-in-diversiteit>

Stad Genk. (z.d.-b). *Zorg en ondersteuning*. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://www.genk.be/zorg-en-ondersteuning>

Stad Genk. (2025). *Externe omgevingsanalyse Genk*. Geraadpleegd op 11 januari 2026, van <https://www.zoggenk.be/uploads/general/Omgevingsanalyse-Genk-Genk.pdf>

Statbel. (2023). *Inkomens en armoede in België*. <https://statbel.fgov.be>

Steunpunt Werk. (2022). *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt Werk: Jaargang 32, nr. 1*. KU Leuven. <https://www.steunpuntwerk.be/over-werk/over-werk-2022-nr-1>

Steunpunt Wonen. (z.d.). *Onderzoek*. Geraadpleegd op 11 januari 2026, van <https://steunpuntwonen.be/onderzoek/>

Swinnen, P. (2012). *Pilootprojecten onzichtbare zorg: Innoverende zorgarchitectuur*. De Vlaams Bouwmeester & Vlaamse Minister van Welzijn.

Talen, E. (2011). *Sprawl retrofit: Sustainable urban form in the twenty-first century*. Routledge.

Transitiehuizen. (z.d.). *Transitiehuizen*. Geraadpleegd op 28 december 2025, van <https://transitiehuizen.be>

van Ditzhuijzen, J., van Grinsven, S., & de Groot, N. (2018). *Wat werkt bij culturele interventies voor ouderen* [PDF]. Movisie.
<https://www.movisie.nl/sites/default/files/publication-attachment/Wat-werkt-bij-culturele-interventies%20%5BMOV-13684125-1.2%5D.pdf>

Vastberaden voor een sterke Genkse toekomst. (2025). In *Stad Genk*.
<https://www.genk.be/meerjarenplan>

Vlaams Instituut Gezond Leven. (2019). *Ruimtelijk beleid en voeding: Literatuurstudie naar de impact van de fysieke omgeving op het voedingsgedrag*.
<https://www.gezondleven.be/files/gemeente/literatuurstudie-ruimtelijk-beleid-en-voeding.pdf>

Vlaamse Regering. (2025). *Vlaams strategisch plan ter versterking van de re-integratie van personen in detentie (2025-2030)*. Vlaamse Overheid.

Volksgesondheid en Zorg. (z.d.). *Gezondheidszorg*. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://www.vzinfo.nl/bronnen-methoden-en-achtergronden/gezondheidszorg>

Volkstuintjes Zwartberg. Bron: Houtenplaten. (z.d.). Geraadpleegd van <https://www.houtenplaten.be/blog/stad-genk-en-houtenplaten-vernieuwen-volkstuintjes-met-duurzame-steenschotten/>

VRT. (2023, 25 oktober). *Durf te vragen: Ex-gedetineerden* [Televisie-uitzending]

Vzw De Huizen. (2012). *Verankering in de buurt en nieuwe terminologie voor kleinschalige detentie*. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://www.dehuizen.be>

Ward Thompson, C. (2013). Activity, exercise and the planning and design of outdoor spaces. *Journal of Environmental Psychology*, 34, 79–96. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2013.01.003>

Wijkmanagers en wijkbureaus - Stad Genk. (n.d.). Stad Genk. <https://www.genk.be/wijkmanagers#:~:text=De%2030%20Genkse%20wijken%20zijn,je%20terecht%20in%20het%20wijkbureau.>

6. Figurenlijst

Figuur 1: K. Zaenen. (2025). *Functiekaart*.

Figuur 2: M. Moens. (2026). *Conceptschets kansen voor de toekomst*.

Figuur 3: Kolenspoor - Stad Genk. (n.d.). *Aanduiding van het Kolenspoor*.

Figuur 4: A. Cautaert. (2025). *Aanduiding wijken kwetsbare doelgroepen*.

Figuur 5: Houtenplaten.be. (2025) *Volkstuintjes Zwartberg*.

Figuur 6: Dessent. (2025). *Open Atlas Gym*.

Figuur 7: Masterplan sport (K. Daelemans, 2026)

Figuur 8: A. Cautaert, K. Daelemans, M. Moens, K. Zaenen. (2025). *Beelden sporten*.

Figuur 9: M. Moens. (2025). *Collage houtatelier & elektro herstelhub*.

Figuur 10: K. Zaenen. (2025). *Collage creatief atelier*.

Figuur 11: K. Daelemans. (2025). *Variatie aan detentie*.

Figuur 12: K. Daelemans. (2025). *Detentie in Vlaanderen*

Figuur 13: K. Daelemans. (2025). *Sociale verankering Transitiehuis in Zwartberg*.

Figuur 14: Herwin. (2024). *Identiteit, voorwaarden en betekenis van begeleid werk*.

Figuur 15: K. Daelemans. (2025). *Collage sociaal restaurant en sociale HUB*.

Figuur 16: Joos & Enalsteen. (2010). *Schematische weergave brede school*.

Figuur 17: A. Cautaert. (2025). *Locatie buurthuizen en aanduiding kwetsbare woonwijken*.

Figuur 18: A. Cautaert. (2025). *Uitbreiding masterplan*.

Figuur 19: A. Cautaert. (2025). *Concept brede school*.

Figuur 20: Armoedemonitor - Inkomen - Bokrijk. (n.d.-b). *Grafiek welvaartsindex per 100 inwoners*.

Figuur 21: Armoedemonitor - Onderwijs - Bokrijk. (n.d.). *Grafiek OKI-waarde basis- en secundair onderwijs*.

Figuur 22: Omgevingsanalyse Genk - SAMEN LEVEN - Genk. (n.d.). *Grafiek ervaring van onveiligheid in de buurt en stad door Genkenaren*.

INCLUSIEVE BREDE SCHOOL ALS ONDERSTEUNENDE ONTMOETINGSPLAATS

DEEL 3: MASTERPROJECT

Anouck Cautaert
2de Master Architectuur
2025 - 2026

Seminarie: Designing for More
Promotor: Prof. dr. Jan Vanrie
Co-promotor: Mevr. Lien Reekmans
Begeleider: Mevrouw Eef Boeckx

Abstract (Nederlands)

Scholen zijn meestal gesloten op het moment dat buurthuizen zeer actief zijn. Door het verouderd patrimonium van scholen en buurthuizen, alsook het gebrek en de groeiende nood aan autismevriendelijke en toegankelijke infrastructuur, ontstaat er een opportuniteit om het Brede School- principe toe te passen.

Op deze manier kan er ingezet worden op het integreren van kwalitatieve autisme-ondersteunende infrastructuur en wordt de onderbenutting van buurthuizen en het scholenpatrimonium tegengegaan. Alzo wordt er een ruimtewinst gecreëerd. Dit leegstaande patrimonium kan vervolgens ingezet worden conform de noden van de buurt.

Voor mijn masterproject pas ik dit principe toe op een schoolsite waar het buitengewoon middelbaar onderwijs De Wissel en het expertisecentrum voor kleuters en peuters met autisme De Appelboom gevestigd zijn. Ik heb deze locatie gekozen gezien gelegen aan het Kolenspoor en tussen 2 kwetsbare wijken. Door het Brede School- principe toe te passen kan er worden ingezet op de connectie met de buurt om op deze manier een autismevriendelijke ontmoetingsplaats te creëren.

De analyse en het onderzoek van de buurthuizen zullen voornamelijk vanuit plananalyse, empirisch onderzoek en interviews worden gevoerd.

Abstract (Engels)

Schools are usually closed at times when community centers are very active. Due to the aging infrastructure of schools and community centers, as well as the lack of and growing need for autism-friendly and accessible infrastructure, an opportunity arises to apply the Broad School principle. In this way, efforts can be focused on integrating high-quality autism-supporting infrastructure, and the underutilization of community centers and school infrastructure is countered. Consequently, space is gained. This vacant infrastructure can then be utilized in accordance with the needs of the neighborhood.

For my master's project, I am applying this principle to a school site where the special secondary education institution De Wissel and the expertise center for preschoolers and toddlers with autism, De Appelboom, are located. I chose this location because it is situated along the Kolenspoor and between two vulnerable neighborhoods. By applying the Broad School principle, efforts can be made to connect with the neighborhood in order to create an autism-friendly meeting place.

The analysis and research of the community centers will be conducted primarily through plan analysis, empirical research, and interviews.

Inhoudstabel

	Abstract (Nederlands) - Abstract (Engels)
	Inhoudstabel
	Inleiding
	<u>Onderzoekskader - Analyse Buurthuizen</u>
	<u>Contextanalyse - Analyse schoolsite</u>
	<u>Masterproject - Ruimtelijke uitwerking</u>
	Masterproject
	Terugkoppeling ASPECTSS- methodiek
	<u>Reflectie - Kritische reflectie</u>

Inleiding (Nederlands)

De scriptie bestaat uit 3 delen, dewelke autonoom kunnen worden gelezen maar samen aan de basis liggen van het masterproject.

DEEL 1 van de scriptie gaat dieper in op de onderzoeksvraag: "Hoe kan architectuur bijdragen om scholen, als ondersteunende ontmoetingsplek, inclusiever te maken voor kinderen en jongeren met autisme?". Hierbij wordt er onderzoek gedaan naar onder andere autismevriendelijke en -ondersteunende principes, alsook worden 2 cases besproken.

In DEEL 2 wordt het masterplan verder toegelicht. Hierbij wordt er een zorgcampus ontworpen die bijdraagt aan de toegankelijkheid van Zwartberg.

Binnen het masterplan wordt er in DEEL 3 dieper ingegaan op het masterproject.

Het masterproject wordt in 3 onderzoekspistes opgedeeld, namelijk: het onderzoekskader, de contextanalyse en het masterproject. Hierbij wordt er dieper ingegaan op de daarbijbehorende pijler die een grote rol heeft gespeeld in de totstandkoming van het masterproject. Het onderzoekskader omvat de analyse van de buurthuizen, de problematieken ervan en het interview met de wijkmanager. De contextanalyse focust op de schoolsite en de interviews met de directeuren. Het laatste hoofdstuk gaat dieper in op het masterproject zelf, alsook de ASPECTSS-toepassing.

Onderzoekskader

Analyse Buurthuizen

Vanuit het startpunt van een studiproject in Zwartberg (Genk), heb ik mij verder verdiept in mijn "fascinatie" voor buurthuizen en autisme. Hierna ben ik mij verder gaan focussen op de diverse ondersteunende infrastructuren die er in Genk aanwezig zijn. Hierbij werd eerst onderzoek gedaan naar de diverse stadsdelen en wijken waaruit Genk is opgebouwd, alsook de diverse buurthuizen en dienstencentra die aanwezig zijn. Op afbeeldingen 1 en 2 worden de verschillende stadsdelen en wijken in Genk in kaart gebracht.

Naar aanleiding van het onderzoek naar de buurthuizen en de dienstencentra werd vastgesteld dat er per stadsdeel minstens 1 buurthuis en/of dienstencentrum aanwezig is. Deze ondersteunende infrastructuur is in de meeste gevallen dichtbij een grote verkeersas gelegen. Op afbeeldingen 3 en 4 is te zien hoe de buurthuizen gelegen zijn ten opzichte van de stadsdelen en de verkeersaders.

Vanuit de stad zijn er diverse ondersteunende infrastructuren en organisaties opgericht, zoals het initiatief "Samen op de fiets", waarbij mindermobiele mensen worden vervoerd met een driewielers, en de Welzijns-campus Portavida die onder meer inzet op geestelijke gezondheidszorg en jeugdzorg. Stad Genk zet ook in op de inclusie en de toegankelijkheid van de stad op korte termijn, door onder andere prikkelarme ruimtes te voorzien tijdens de Warmste Week. Verder zijn er ook diverse ondersteunende organisaties in Genk gevestigd, zoals de RegenboOg en G-Sport clubs.

In Zwartberg zijn er 1 dienstencentrum, alsook 4 buurthuizen aanwezig. Binnen dit masterproject wordt er specifiek ingegaan op de situatie in Zwartberg.

Afbeelding 1 (links): stadsdelen in Genk (eigen afbeelding)

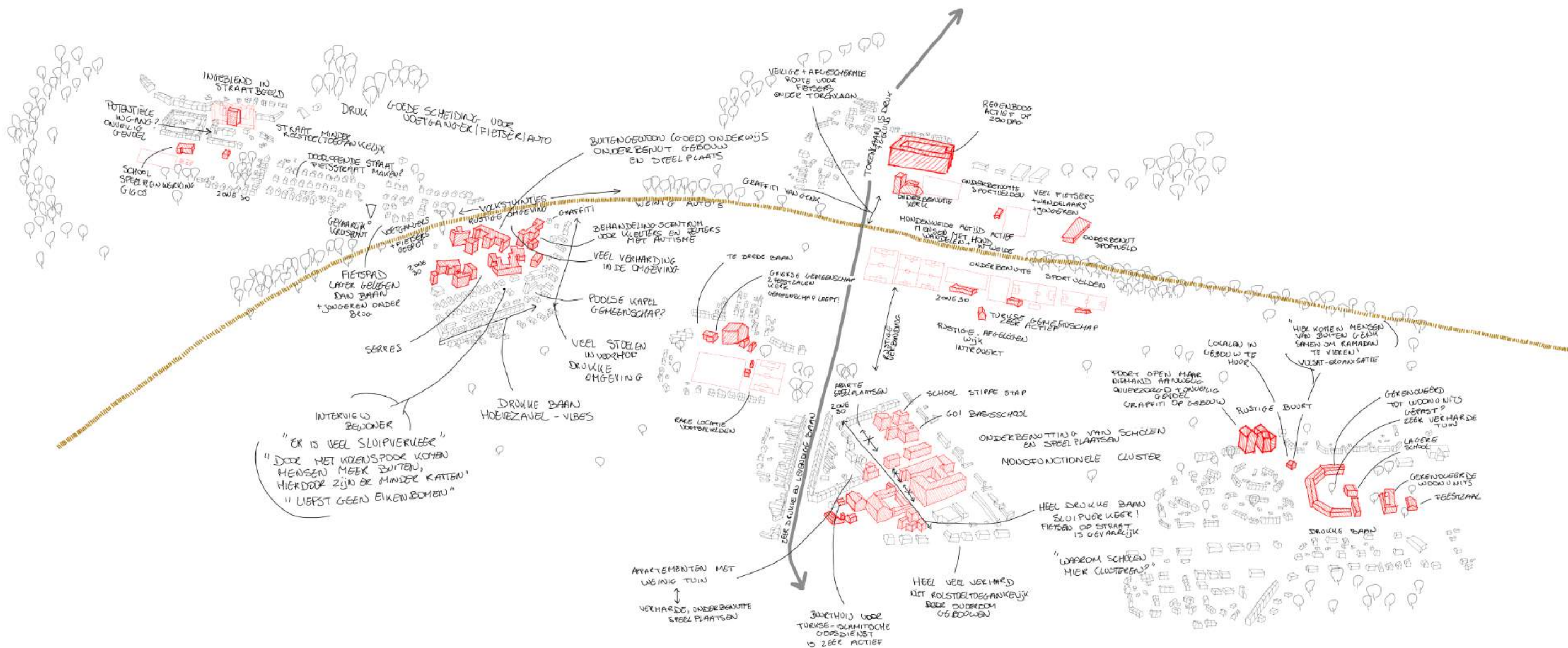
Afbeelding 2 (rechts): wijken in Genk (eigen afbeelding)

Afbeelding 3 (links): stadsdelen in relatie tot de infrastructuur in Genk (eigen afbeelding)

Afbeelding 4 (rechts): stadsdelen in relatie tot de infrastructuur en buurthuizen in Genk (eigen afbeelding)

Afbeelding 5: soft atlas sitebezoek van de buurthuizen (eigen afbeelding)

Om een beter beeld te krijgen van de buurthuizen in Zwartberg, werd er een interview afgenomen van de wijkmanager van Zwartberg, alsook enkele korte interviews met buurtbewoners en een sitebezoek. Op afbeelding 5 zijn de diverse ervaringen van de omgeving rond de buurthuizen weergegeven.

Het interview met de wijkmanager bracht diverse inzichten over de interne organisatie van de buurthuizen, alsook de connectie tussen buurthuizen en andere initiatieven. In de buurthuizen Lucien Londot en de Singel zijn organisaties zoals de wijkmanagers, buurtopbouwwerkers en SAAMO gevestigd.

De Mixed Menu Kiosk en de Pionier worden omschreven als “buurthubs”; deze zijn minder groot dan de buurthuizen en worden onder andere door vrijwilligers uitgebaat.

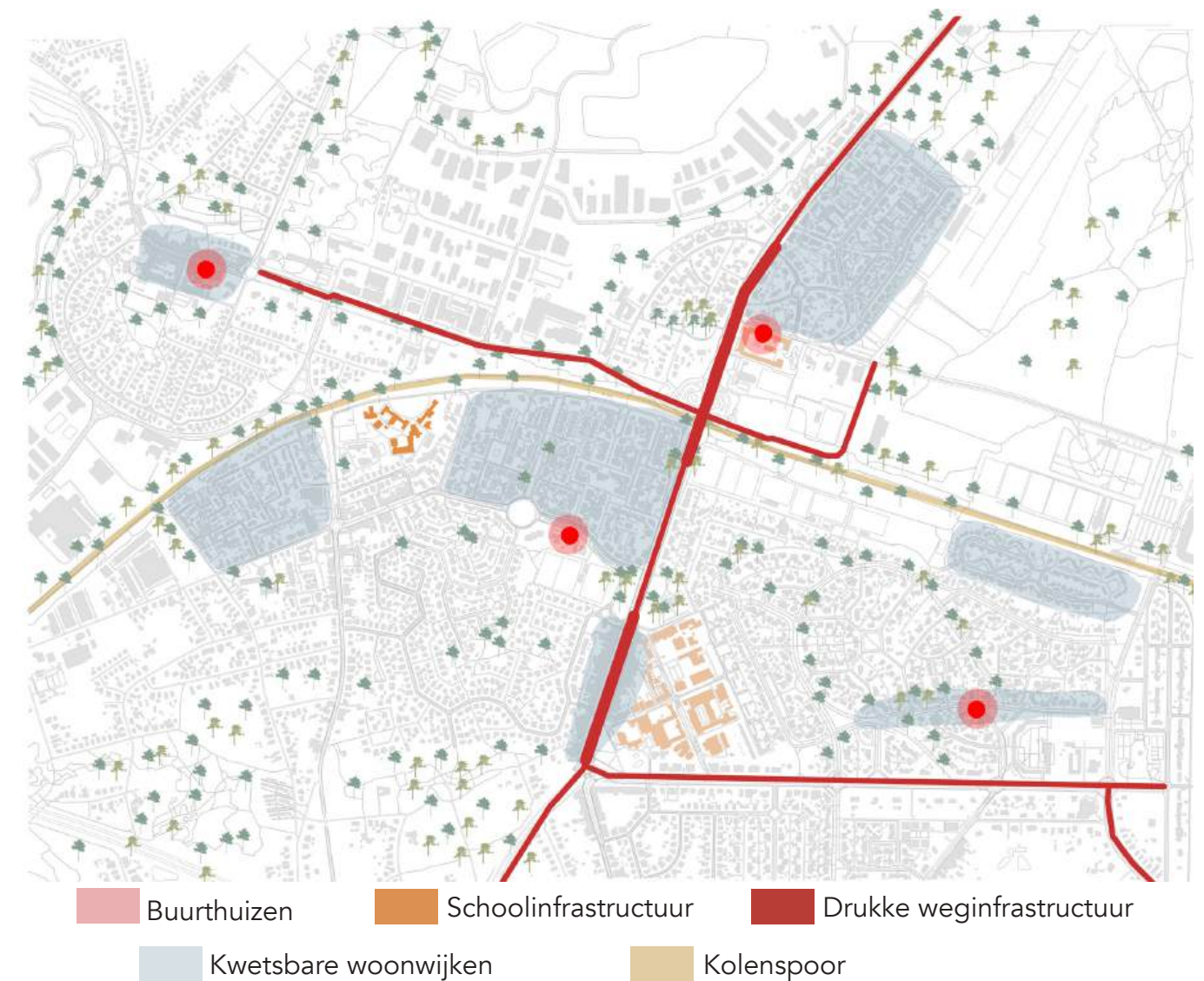
Enkele buurthuizen, zoals Lucien Londot, dateren van de tijd van de mijnen; hierdoor is dit een verouderd patrimonium. Door het niet optimale (ruimte)gebruik van de buurthuizen is er onderbenutting aanwezig. Bij het buurthuis Lucien Londot zijn er samenwerkingen met vzw De Bol voor het verhuren van onder andere de zaal, en met de RegenbOog die inzet op vrijetijdsbegeleiding, huiswerkbegeleiding en de inclusie van diverse kwetsbare doelgroepen in externe organisaties. Deze onderbenutting is te wijten aan de vaste ruimtes die iedere organisatie in het gebouw heeft en de uren waarop deze organisaties actief zijn. Hierbij is het buurthuis voornamelijk 's middags en 's avonds actief. Daarbij haalde de wijkmanager ook aan dat er idealiter wordt gestreefd naar een “clean desk- principe” om op deze manier de onderbenutting te kunnen tegengaan.

De buurthuizen hebben een ondersteunende en sociale functie; hierbij wordt er expliciet ingezet om de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen. Er werd aangehaald door de wijkmanager dat er idealiter meer buurthuizen worden geplaatst, alsook meer geïntegreerd in kwetsbare wijken. Deze kwetsbare wijken ontstaan onder andere door huisjesmelkerij en het dens wonen in de wijken. Ook werd er aangehaald dat er meer zou moeten worden ingezet op de inclusie van de buurthuizen, meer in het bijzonder op de autismevriendelijkheid ervan.

Verder werd er dieper ingegaan op het Kolenspoor. Hierbij werd er aangehaald dat het een gemiste kans is om de buurt meer te betrekken. Veel buurtbewoners weten niet welke voertuigen bijvoorbeeld toegelaten zijn op het Kolenspoor of hoe het Kolenspoor kan ingezet worden om sneller van punt A naar punt B te gaan.

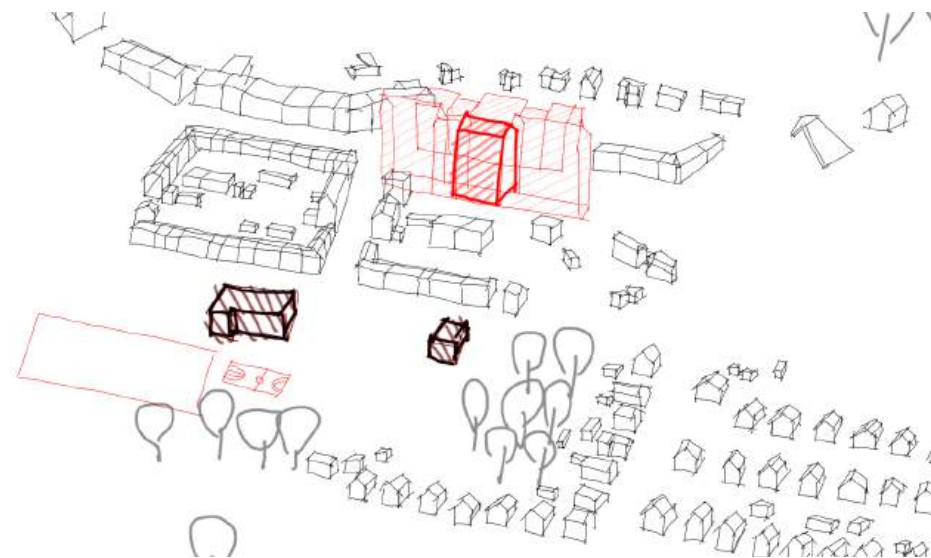
De buurthuizen, alsook de dichte omgeving, zijn gelegen in de buurt van of aan drukke verkeersassen. Deze drukke infrastructuur, zoals aan de Torenlaan, zorgen voor een mentale en fysieke barrière voor kwetsbare doelgroepen. Hierdoor is er een hogere drempel om ondersteunende infrastructuur te raadplegen. Op afbeelding 6 is te zien hoe de buurthuizen geïntegreerd zijn in of aan kwetsbare wijken, alsook dichtbij drukke weginfrastructuur.

Gedurende het interview werd het belang van de buurthuizen, alsook de wijkmanagers en de nood aan het integreren van de buurthuizen in kwetsbare wijken duidelijk benadrukt. De onderbenutting van de bestaande buurthuizen en de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen worden verder in het masterproject verwerkt.

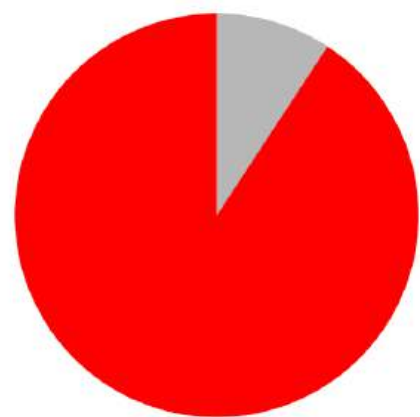

Afbeelding 6: aanduiding kwetsbare woonwijken en ligging buurthuizen (eigen afbeelding)

Ieder buurthuis werd op basis van enkele criteria, zoals patrimonium en autismevriendelijkheid, geanalyseerd. Op deze manier kunnen de belangrijke aspecten die onder andere in het interview naar voor kwamen op een objectieve manier worden geanalyseerd.

Mixed Menu Kiosk

Onderbenutting
90,8% onderbenut

● Gebruikte uren
● Totaal aantal uren niet gebruikt

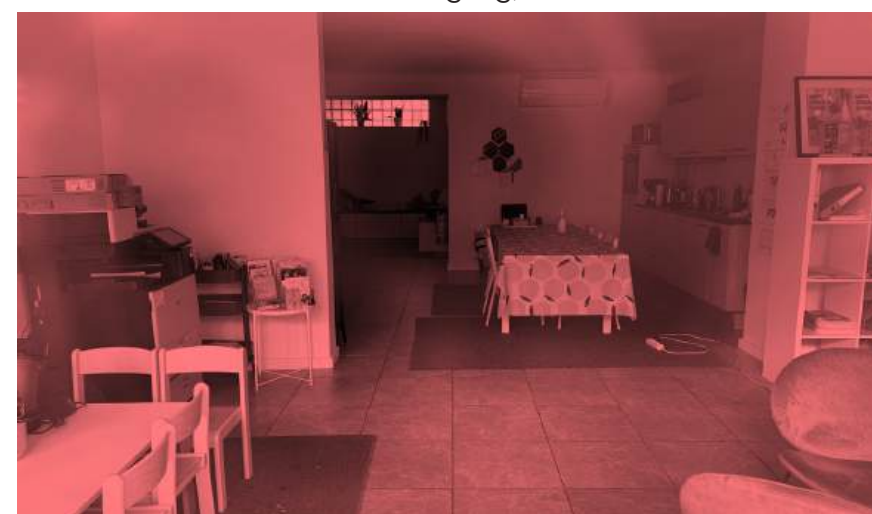
Patrimonium

- Rijwoning, oorspronkelijk een woonhuis, gebouwd voor 1971
- Geen extra zonering of overgang naar buiten (mist graduele en sensorisch gecontroleerde overgang)

Omgeving (route): onrustige straten

- Veel en druk autoverkeer
- Geen duidelijk onderscheid voetpad/fietspad

Way finding en autismevriendelijkheid

- Geen aanwezigheid van visuele, tactiele of auditieve signalen of autismevriendelijke aanpassingen
- Geen aanwezigheid van low-sensory routes

Integraal toegankelijk

- Geen speciale aandacht voor rolstoeltoegankelijkheid of voor mensen met een auditieve of visuele beperking

Connectie omliggende functies

In het gebouw

Weggeefmarkt, speel'Wij, open house, blokbar, buurtbabbel, speelbib, community health worker, workshops en opleidingen

Extern

Campus 02, zwamvrienden, compostschool, tuiniers, Kempengalm, Nomadland, GIGOS

Conclusie

Voorname connectie met La Biomista

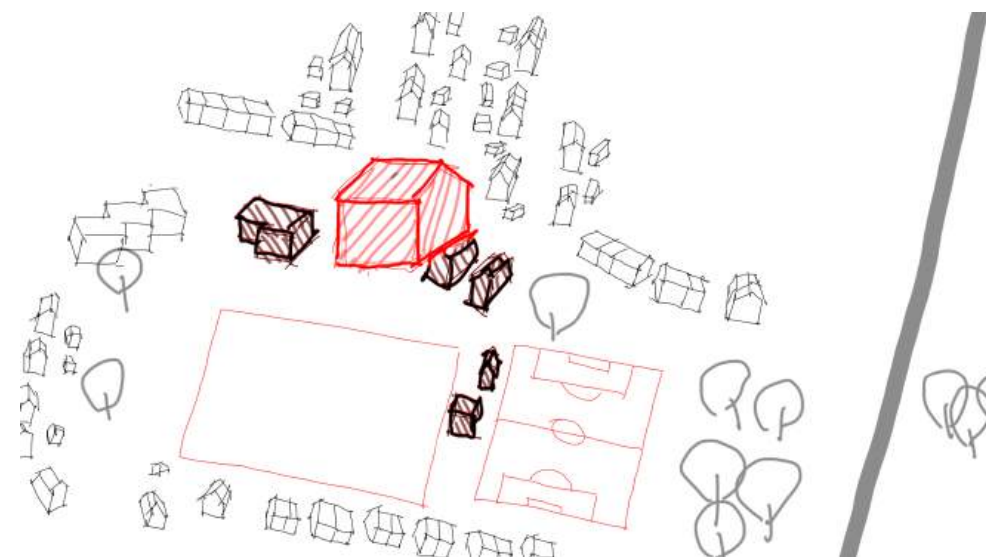
Omgeving: verharding

- Verharde straten en veel achterbouw

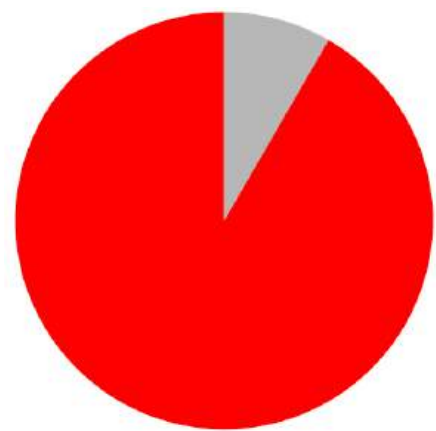

Geen connectie Kolenspoor

- Geen duidelijke connectie Kolenspoor
- Oversteken van druk oversteekpunt

DE PIONIER

Onderbenutting
91,7% onderbenut

● Gebruikte uren
● Totaal aantal uren niet gebruikt

Patrimonium

- Vrijstaand gebouw, gedateerd van de jaren '70
- Geen kwaliteiten betrekking tot energetische normen

Omgeving (route): relatief drukke straat

- Druk autoverkeer, overgedimensioneerde straat
- Drukke op straat bij voetbalwedstrijden of feesten in de feestzaal

Way finding en autismevriendelijkheid

- Geen aanwezigheid van visuele, tactiele of auditieve signalen of autismevriendelijke aanpassingen
- Geen aanwezigheid van low-sensory routes

Integraal toegankelijk

- Geen speciale aandacht voor rolstoeltoegankelijkheid of voor mensen met een visuele beperking
- Geen lift aanwezig

Connectie omliggende functies

In het gebouw

Naaiatelier, cultureel koken, doorgeefwinkel, naailessen, openbare bibliotheek, ontbijt, Arabische lessen, zumba en Nederlandse les

Extern

Wandelen

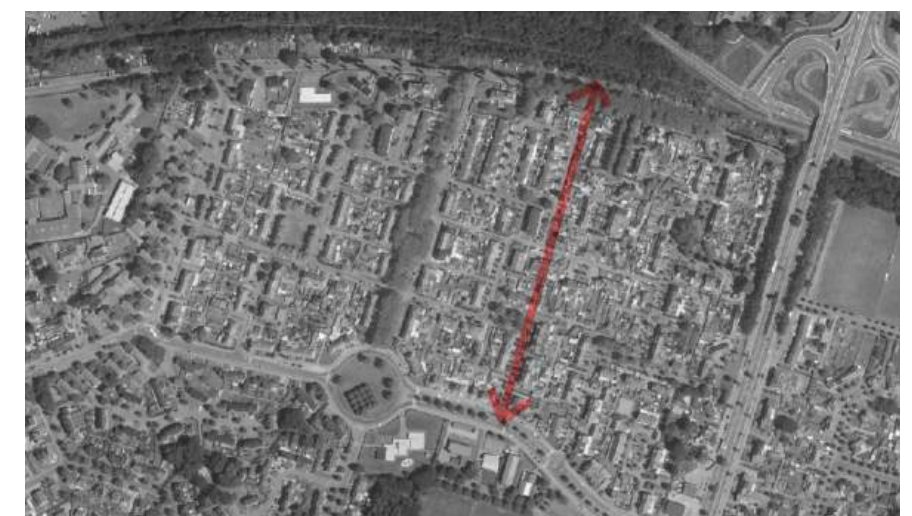
Conclusie

Voornamelijk interne activiteiten

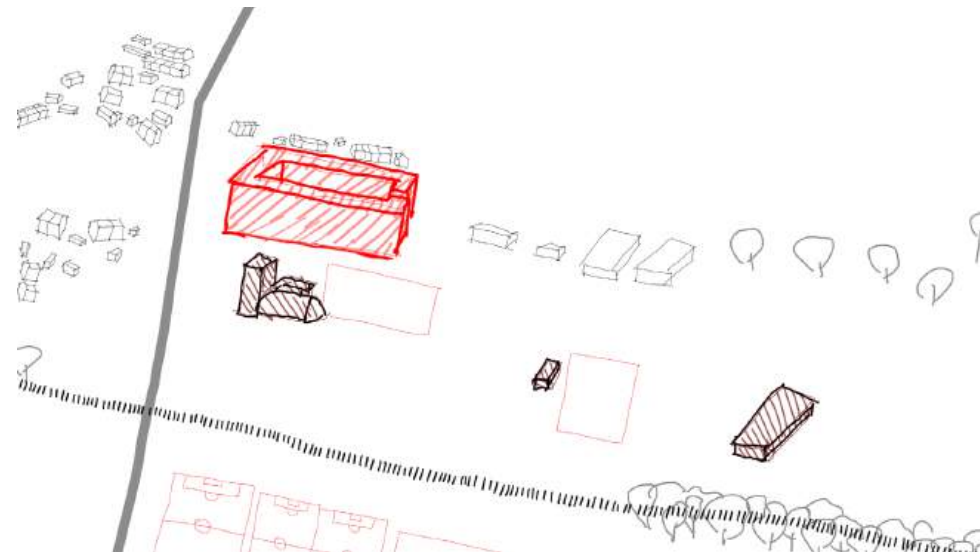

Omgeving: hoogdrempelig

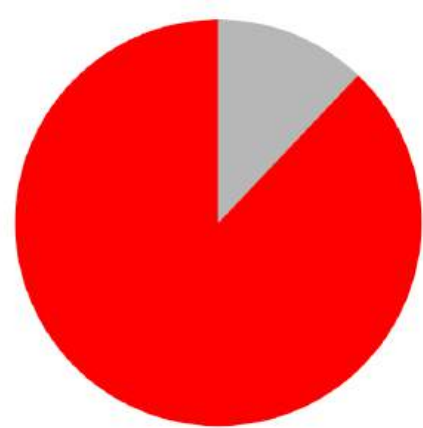
- Relatief afgesloten van de omgeving: omheining, prikkeldraad, haag
- Gekende drugproblematiek en onveiligheid in het verleden

Geen connectie Kolenspoor

LUCIEN LONDOT

Onderbenutting
87,9% onderbenut

● Gebruikte uren
● Totaal aantal uren niet gebruikt

Patrimonium

- Oorspronkelijk deel van de Sint-Albertusschool, gesticht in 1879
- Geen extra zonering of overgang naar buiten (mist graduele en sensorisch gecontroleerde overgang)

Omgeving (route): drukke straten

- De Torenlaan zorgt voor een mentale barrière om het buurthuis te bezoeken

Way finding en autismevriendelijkheid

- Geen aanwezigheid van visuele, tactiele of auditieve signalen of autismevriendelijke aanpassingen
- Geen aanwezigheid van low-sensory routes

Connectie organisaties

- Door de aanwezigheid van diverse partners, worden afspraken niet altijd nageleefd

Connectie omliggende functies

In het gebouw

Ligos, GIGOS, De Bol, Regenboog, SAAMO, Pardotje, Sint-Albertusschool

Extern

Hockey, Arlas open gym

Conclusie

Voornamelijk interne organisaties

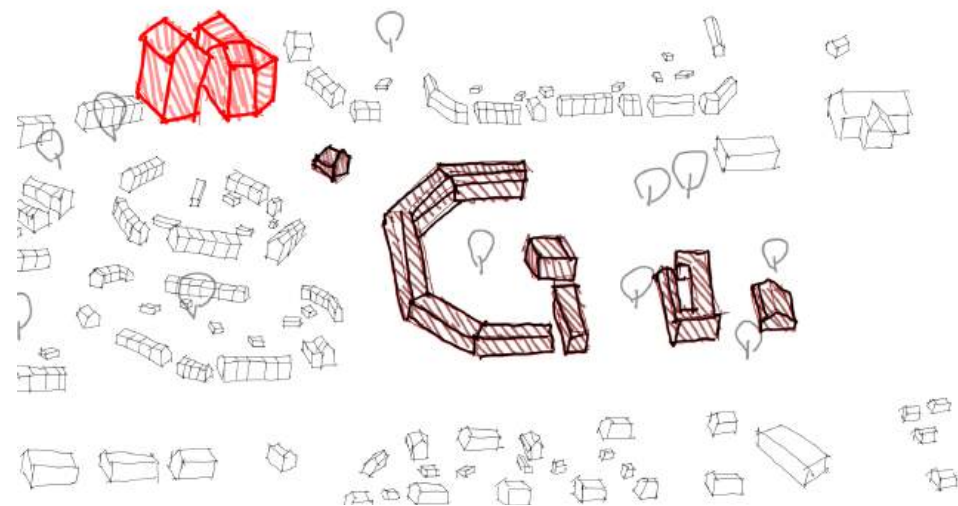
Omgeving: gebrek aan sociale controle

- Mensen komen ongepast het domein op

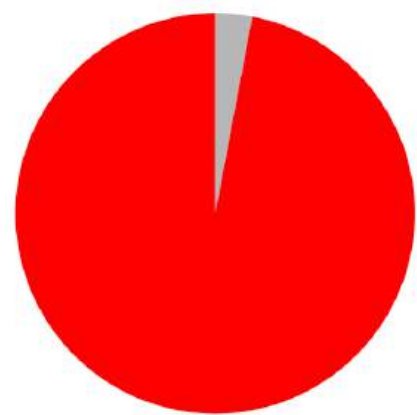

Connectie Kolenspoor verbeteren

- De drukke infrastructuur tussen het Kolenspoor en het buurthuis zorgt voor een barrière

De Singel

Onderbenutting
97% onderbenut

● Gebruikte uren
● Totaal aantal uren niet gebruikt

Connectie omliggende
functies

In het gebouw

Buurtmaaltijden, GIGOS, Health
Workers, Doorgeefwinkel, SAAMO
fotoatelier en Waterrijk Waterschei

Extern
/

Conclusie

Voornamelijk interne activiteiten

Patrimonium

- Woonhuis typologie, ontwikkeld in 1920
- Geen extra zonering of overgang naar buiten
(mist graduele en sensorisch gecontroleerde
overgang)

Way finding en autismevriendelijkheid

- Geen aanwezigheid van visuele, tactiele of
auditive signalen of autismevriendelijke
aanpassingen
- Geen aanwezigheid van low-sensory routes

Omgeving: gebrek aan sociale controle

- Veel graffiti op het gebouw, vandalisme, geen
respect voor erfgoed
- Onveilige buurt

Omgeving (route): onrustige straten

- Onveilig verkeer, brede straat
- Geen fietsstrook

Integraal toegankelijk

- Niet volledig rolstoeltoegankelijk
- Geen speciale aandacht voor mensen met een
auditive of visuele beperking

Geen connectie Kolenspoor

- Geen duidelijke connectie Kolenspoor

Vanuit de analyse en het interview kan worden geconcludeerd dat de buurthuizen een verouderd patrimonium hebben, alsook gelegen zijn aan drukke weginfrastructuur. Over het algemeen is er nog geen duidelijke connectie tussen de buurthuizen en het Kolenspoor maar hiertoe is wel een mogelijkheid.

Verder zetten de buurthuizen niet in op integrale toegankelijkheid van de site, aangezien de buurthuizen in verouderd patrimonium zijn gehuisvest.

Op vlak van autismevriendelijkheid worden er ook geen ondersteunende ruimtes, zoals een escape space, voorzien.

Aan de hand van deze vaststellingen zou het interessant zijn om de buurthuizen te integreren in een structuur die meer gelegen is in of tussen de kwetsbare wijken en waar de onderbenutting wordt tegengegaan.

Contextanalyse

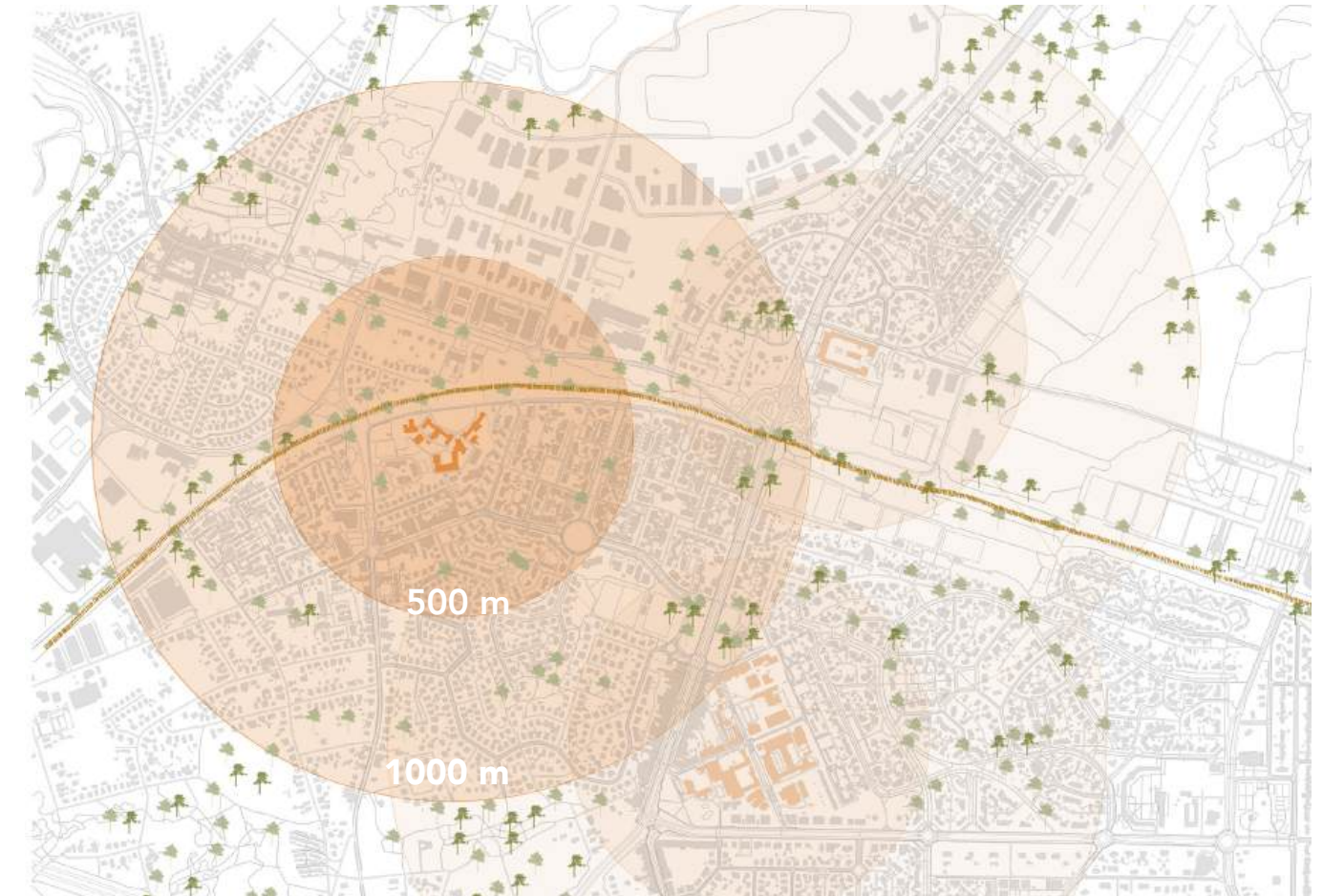
Analyse schoolsite

Door het Brede School- principe kan de onderbenutting van de buurthuizen worden tegengegaan. Door functies die overdag actief zijn en in de avond inactief te koppelen met functies waarbij dit omgekeerd is, kan de onderbenutting van het patrimonium worden tegengegaan. Hierdoor kan het Brede School- principe worden toegepast. Op deze manier wordt er ingezet op de ruimtewinst. Hierdoor kunnen de voormalige locaties van de buurthuizen worden ingezet voor andere functies waar de buurt nood aan heeft.

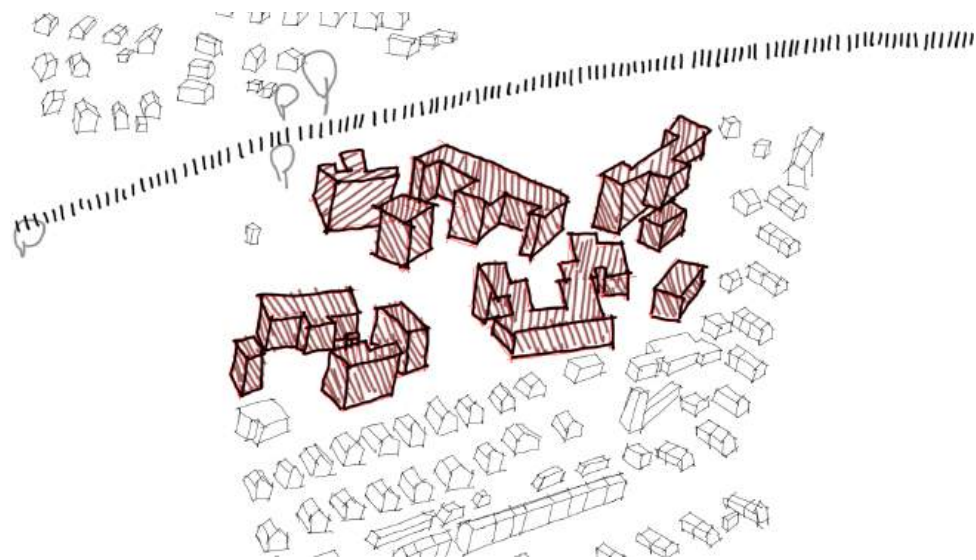
Zoals aangeduid op afbeelding 7 kan het Brede School- principe worden toegepast op de 3 scholenclusters. Hierbij zal er binnen het masterproject dieper worden ingegaan op de scholencluster van de Wissel en de Appelboom. In de toekomst kan dit masterplan verder worden uitgebreid door de andere scholenclusters aan te pakken.

"Een Brede School is een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren waaronder één of meerdere scholen, die samen werken aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd en op school met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren. Een kwalitatieve bredeschoolwerking heeft oog voor diversiteit, verbinding en participatie. De concrete werking hangt af van de lokale context."

(Joos, A., & Enalsteen, V., 2010, p. 5)

Afbeelding 7: analyse perimeter buurthuizen (eigen afbeelding)

DE WISSEL EN DE APPELBOOM

Huidig programma

De Wissel

School voor buitengewoon secundair onderwijs in Genk
Studieaanbod: OV1, OV2, OV3 en OV4

OV4 = doorstroom, dubbele finaliteit en arbeidsmarktfinaliteit - vb fietsinstallaties

OV3 = beroepsgerichte opleidingen - vb metaal, haarverzorging, groen-en-tuinbeheer

OV2 = sociale vorming + arbeidstraining - vb wonen, werken en vrije tijd

OV1 = algemene en sociale vorming - vb ervaringsgroep, zorggroep en structuurgroep

De Appelboom

Behandelingscentrum voor peuters en kleuters met een autismespectrumstoornis
4 leefgroepen, elk 4 à 5 kinderen

3 PIJLERS: communicatie, spel en sociale interactie + cognitie, motoriek en zelfredzaamheid

Conclusie

Voornamelijk interne activiteiten, opportuniteit voor uitbreiding

Opportuniteit connectie omliggende functies

In het gebouw

De Wissel
De Appelboom

Extern: opportuniteit connectie

Zorgcentrum Covida, volkstuinjes, externe organisaties, Kolenspoor, Pools Katholiek Centrum vzw, Evangelistische Christengemeenschap Zwartberg, zorginstellingen ...

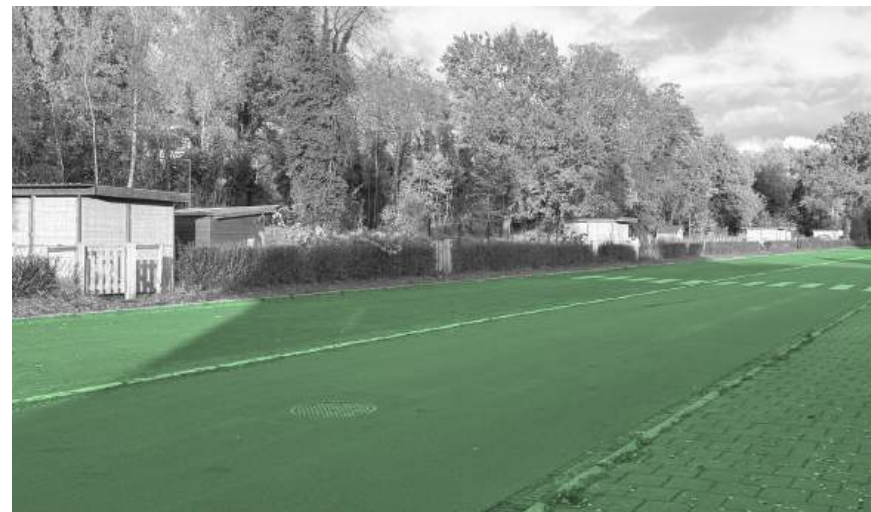
Conclusie

Voornamelijk interne activiteiten, opportuniteit voor uitbreiding

Sterkte: diverse doelgroepen op 1 site

- Door de aanwezigheid van de school en het expertisecentrum zijn er diverse doelgroepen aanwezig
- Kleuters, peuters en leerlingen middelbaar onderwijs

Opportuniteit: ontharden

- Er is een opportuniteit om de straat en de parkeerplaatsen te ontharden

Zwakte: geen connectie Kolenspoor

- Er is geen directe connectie tussen het Kolenspoor en de omliggende functies

Bedreiging: patrimonium

- De gebouwen zijn voor 1971 gebouwd; hierdoor voldoen de gebouwen niet aan huidige noden van de diverse doelgroepen

Opportuniteit: buurt betrekken

- De school heeft geen/niet veel connectie met omliggende organisaties; hierdoor is er sprake van onderbenutting van het gebouw

Zwakte: geen connectie omliggende organisaties

- Er is geen directe connectie of samenwerking met de omliggende organisaties, zoals bijvoorbeeld de volkstuinjes

Uit analyse van de schoolsite van de Wissel en de Appelboom kan worden geconcludeerd dat er diverse doelgroepen op de site samenkomen, alsook dat er diverse opportuniteiten zijn.

Op de site is er momenteel in de Wissel een bijzonder middelbaar onderwijs gelegen en in de Appelboom is er een expertisecentrum voor kleuters en peuters aanwezig. Door het verouderd patrimonium wordt er momenteel beperkt ingezet op autismevriendelijke infrastructuur. Ook is de site gelegen in het groen en direct langs het Kolenspoor. Momenteel is er nog geen connectie met omliggende organisaties, zoals de volkstuintjes, noch zijn er buurtfuncties.

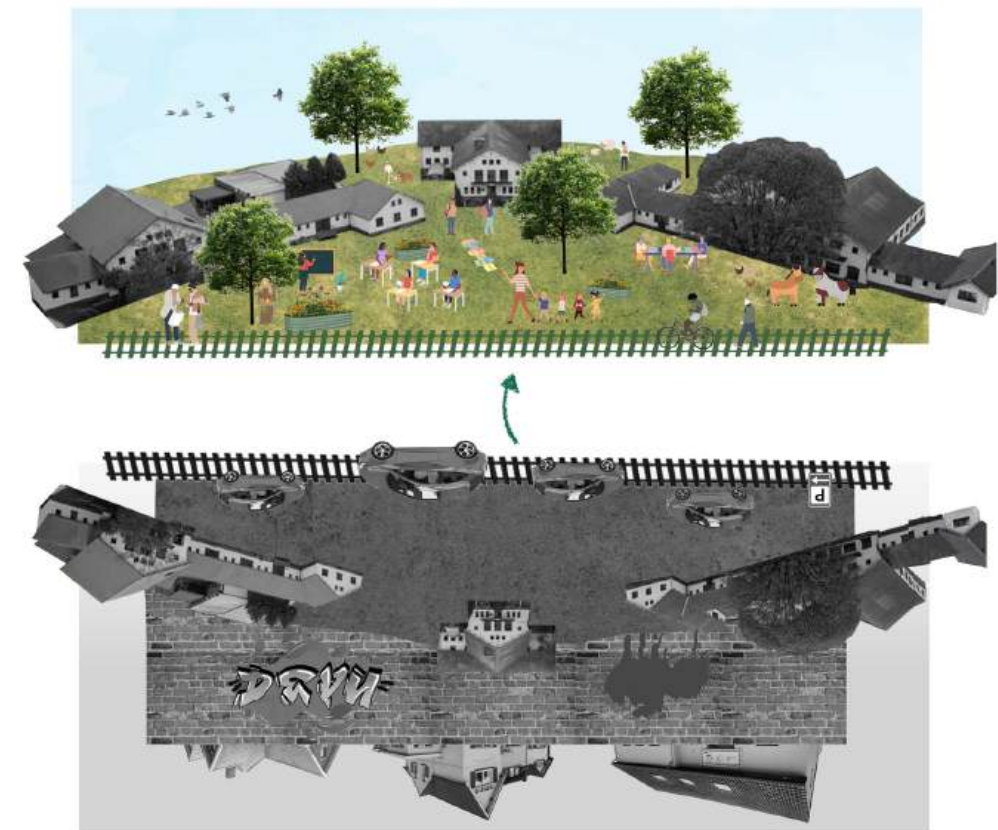
Op afbeelding 8 wordt er op een conceptuele manier getoond hoe het scholencomplex momenteel geen connectie heeft met de buurt en hoe de site er in de toekomst wel kan uitzien.

Uit interviews met de directeur van het expertisecentrum van de kleuters en peuters met autisme blijkt dat er een groeiende vraag is naar de uitbreiding van de infrastructuur, alsook het belang van het ondersteunen van mensen met een migratieachtergrond van het accepteren van de autismediagnose.

Ook werd er aangehaald dat de kinderen van het bijzonder onderwijs vaak doorstromen naar de daginstelling Covida; deze is naast de site gelegen.

Verder zijn er uitbreidingsplannen voor de site. Hierbij zullen er eventueel gebouwen op de site worden afgebroken en zal er een nieuwbouw voor het bijzonder middelbaar onderwijs op de site worden geplaatst.

Hierdoor ontstaat er een potentie op de site om de gemiste link van kleuters en peuters - bijzonder middelbaar onderwijs - Covida aan te pakken. Op afbeeldingen 9 en 10 wordt deze gemiste link aangeduid, alsook de manier waarop er in het project mee omgegaan wordt.

Afbeelding 8: Brede School- principe toegepast op de site (eigen afbeelding)

Masterproject

Ruimtelijke uitwerking

Binnen het masterproject zal er worden ingezet op de autismevriendelijkheid van de site, alsook om de onderbenutting van het patrimonium tegen te gaan.

Zoals eerder aangehaald is er een potentie om het Brede School- principe toe te passen op de site, alsook de kans om de missende link aan te passen. Hierbij zal het bijzonder middelbaar onderwijs worden geïntegreerd op de voorziene locatie en wordt er een bijzonder lager onderwijs op de site van de Wissel voorzien.

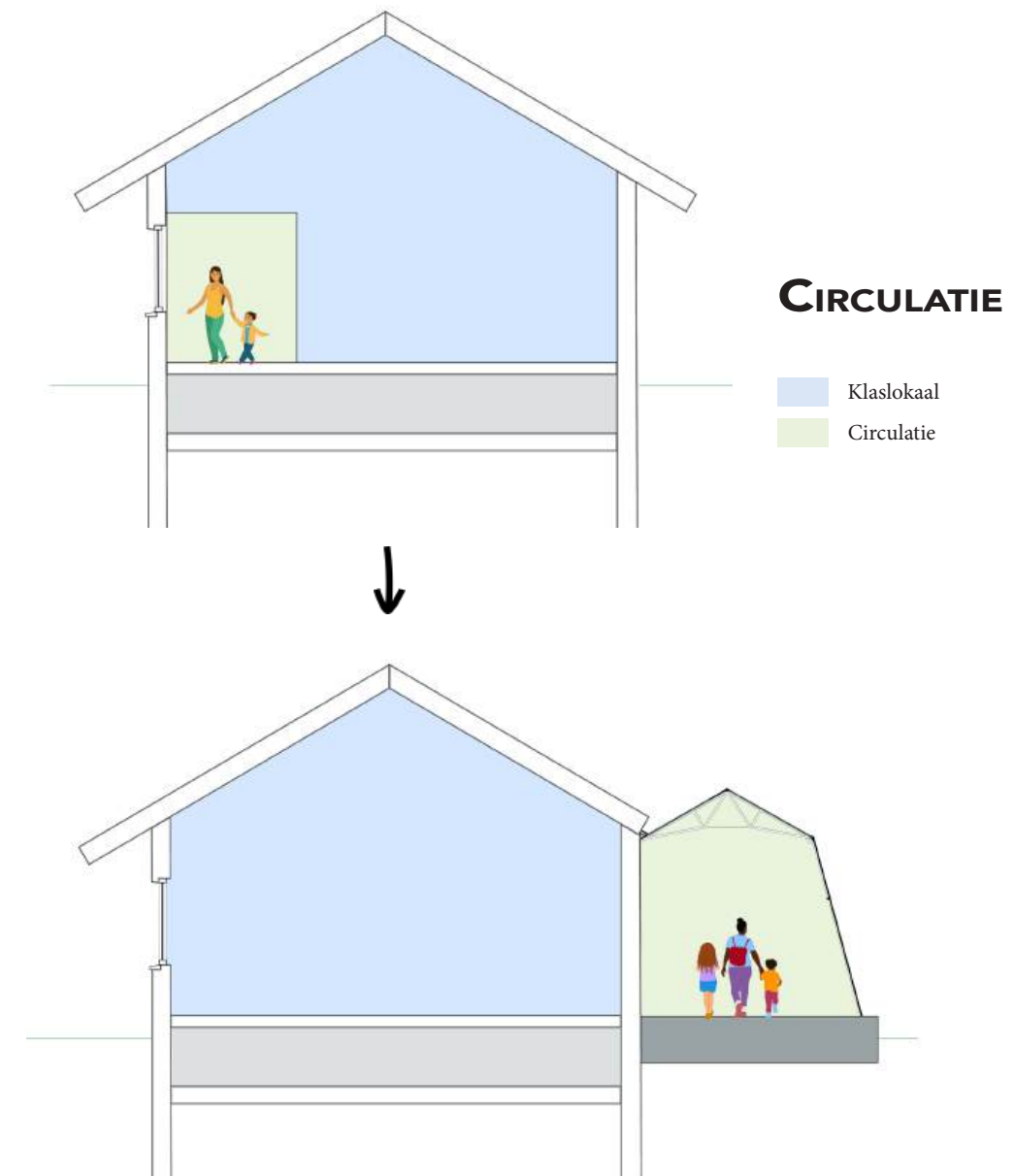
Binnen het masterplan worden diverse autismevriendelijke aspecten, namelijk een sensorische tuin en paardentherapie, toegepast.

Ook wordt er ingezet op de connectie met de buurt door het atelier en de paardentherapie aan de kant van de wijk, alsmede de volkstuintjes en de moestuintjes aan het Kolenspoor te integreren. Deze connectie is te zien in de terreindoorsnede van afbeelding 12.

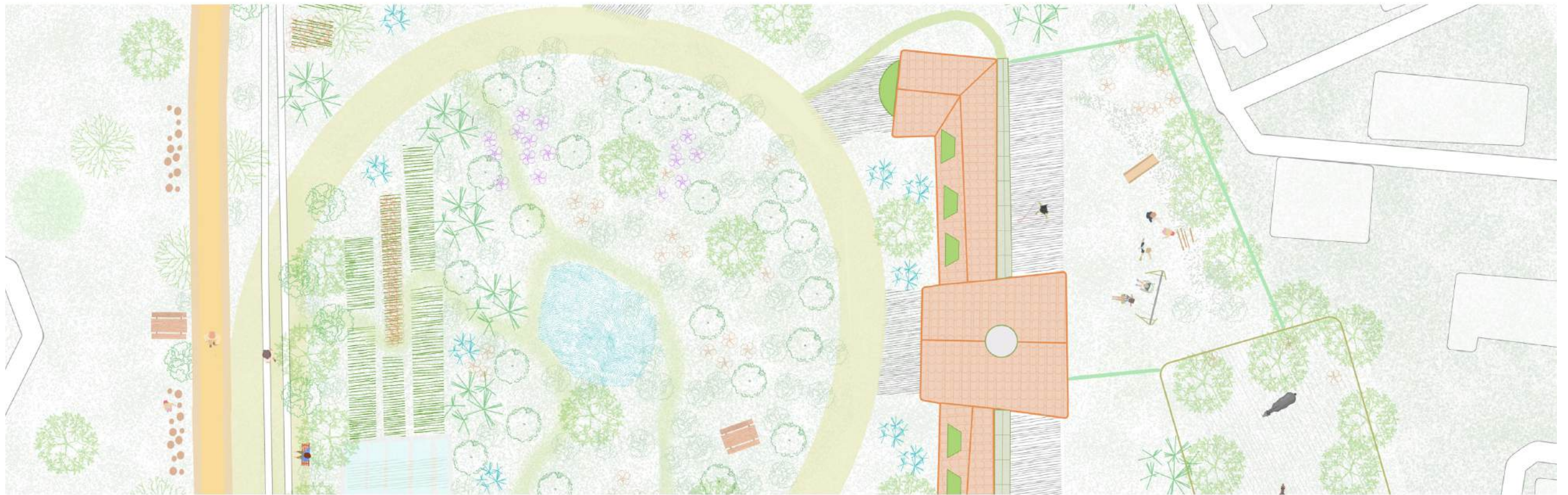
In het interview met de directeurs van het expertisecentrum en het bijzonder middelbaar onderwijs werd aangehaald dat er een vraag naar uitbreiding is. Door kritisch te kijken naar de bestaande structuur, rekening houdende met de culturele waarde ervan, kunnen de grondplannen worden geoptimaliseerd. Dit wordt gedaan door een structuur te plaatsen achter het gebouw die fungeert als brede speelplaats. Op afbeelding 11 is te zien hoe deze brede speelplaats zich zal verhouden ten opzichte van de klaslokalen.

Verder werd er ook ingezet op de leesbaarheid van de grondplannen. Hierbij werd er teruggegrepen naar de originele grondplannen van de gezellenhuizen.

Binnen het masterplan, te zien op afbeelding 13, wordt het expertisecentrum voor kleuters en peuters met autisme, namelijk De Appelboom, verder uitgewerkt. Deze strategie kan ook worden toegepast op het bijzonder lager onderwijs, zijnde op de voormalige site van de Wissel.

Afbeelding 11: evolutie van de circulatie (eigen afbeelding)

Afbeelding 12: terreinddoorsnede (eigen afbeelding)

① Fietserstalling	⑥ Volkstuinjes en moestuinen	⑪ Atelier	⑫ Speelplaats (druk)
② Berging	⑦ Grote piste	⑬ Bijzonder middelbaar onderwijs	⑬ Internaat BuSO
③ Sanitair	⑧ Kleine piste	⑭ Bijzonder lager onderwijs	⑭ Internaat kleuters, peuters en BuLO
④ Hoogteparcours	⑨ Paardentherapie	⑮ Expertisecentrum voor kleuters en peuters met autisme	
⑤ Sensorische tuin	⑩ Paardenweide	⑯ Speelplaats (rustig)	

Afbeelding 13: masterplan (eigen afbeelding)

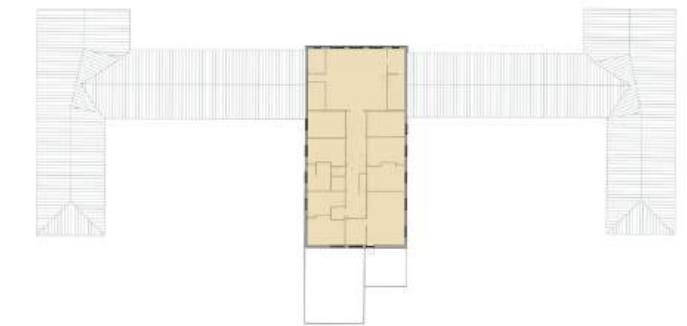
Zoals eerder aangehaald kan het grondplan-principe van het expertisecentrum ook worden toegepast op het bijzonder lager onderwijs. Hierbij zal het centrale deel van het gebouw fungeren als ondersteunende functie. Verder zullen de klaslokalen in de naastgelegen segmenten worden georganiseerd, alsook de Brede School- functie in het vooraan gelegen deel. Dit concept is te zien op afbeelding 14.

- Ondersteunende functies
- Brede School- functie
- Klaslokalen
- Circulatie
- Circulatie

Het Brede School- programma omvat een buurt- en leercentrum. Hierin zullen er diverse organisaties, zoals de wijkmanagers, infosessies, een naaiatelier en een chiro, worden gehuisvest.

DE APPELBOOM

DE WISSEL

Afbeelding 14: schema organisatie programma bijzonder onderwijs (eigen afbeelding)

Binnen het masterproject wordt ingezet op de leesbaarheid van de site en de grondplannen.

De leesbaarheid van de grondplannen wordt bekomen door kritisch naar de bestaande structuur te kijken, alsook de sociale waarde van het gebouw in rekening te brengen.

Het gebouw is opgebouwd uit een betonnen draagstructuur met invulwanden. Hierdoor kan de binnenindeling flexibel worden aangepast. De gevel wordt zo veel mogelijk in zijn originele toestand bewaard.

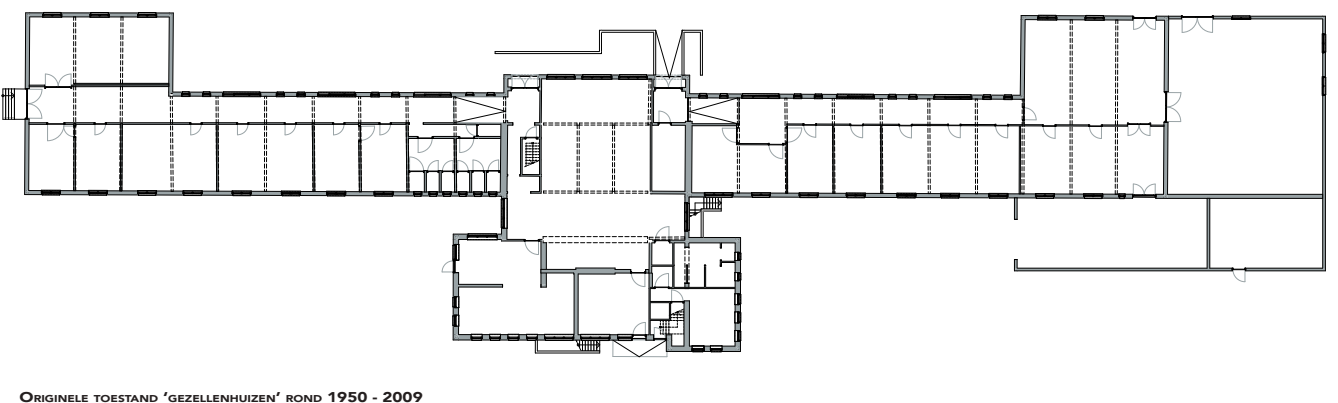
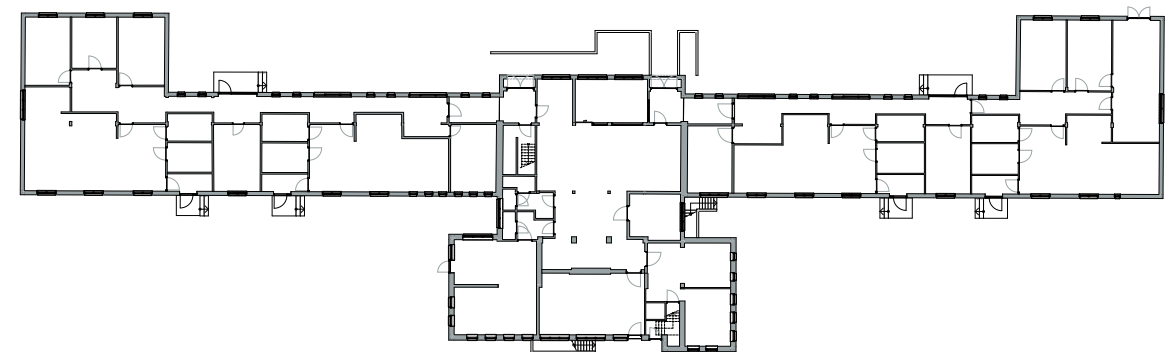
De klaslokalen in de huidige situatie bestaan meestal uit 4 segmenten, waar een gang voor gelegen is. Door de gang aan de buitenkant te positioneren, kunnen de klassen eenzelfde oppervlakte behouden door minder segmenten in beslag te nemen. Door deze optimalisering van het grondplan kunnen er dubbel zoveel klassen worden voorzien.

Iedere klas wordt opgebouwd op eenzelfde manier, namelijk: de brede speelplaats - inkomsas - druk klaslokaal - stil klaslokaal. Hierbij heeft elk segment een duidelijke functie: ondersteunende functie, druk klaslokaal, stil klaslokaal.

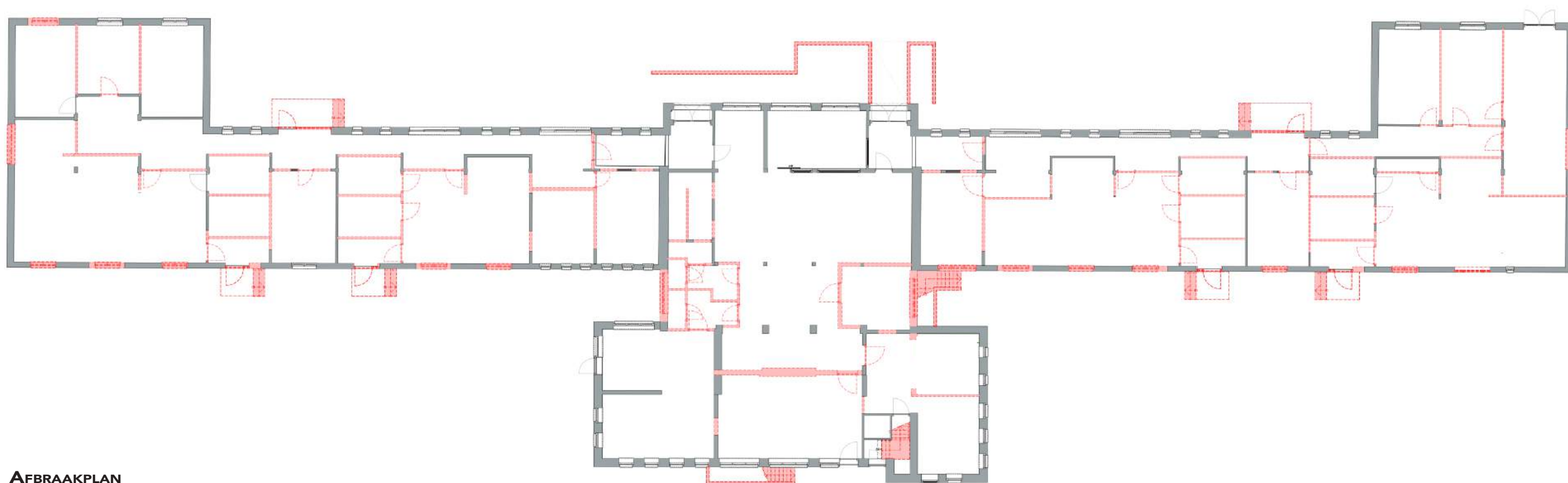
Er werd ook rekening gehouden met de autismevriendelijkheid van de site door de ASPECTSS- methodiek toe te passen. Deze methodiek zet eveneens in op de leesbaarheid van een structuur door bijvoorbeeld een verschil in kleur- en materiaalgebruik. Hierdoor zal het stille klaslokaal worden omvat in een houten studiolo en wordt de overgang tussen de diverse segmenten door middel van een verschil in kleur van de tegels gecommuniceerd.

De originele grondplannen, alsook het nieuwe voorstel zijn op afbeelding 15 te zien. Op afbeelding 16 worden het nieuwe voorstel, het afbraakplan en de originele plannen weergegeven.

Op afbeelding 17 is te zien hoe er op een intelligente manier wordt omgegaan met de gevels. Door het gebruik van onder andere dakkapellen en luifels worden de leesbaarheid van de klaslokalen en de publiekere functies gecommuniceerd in de architectuur.

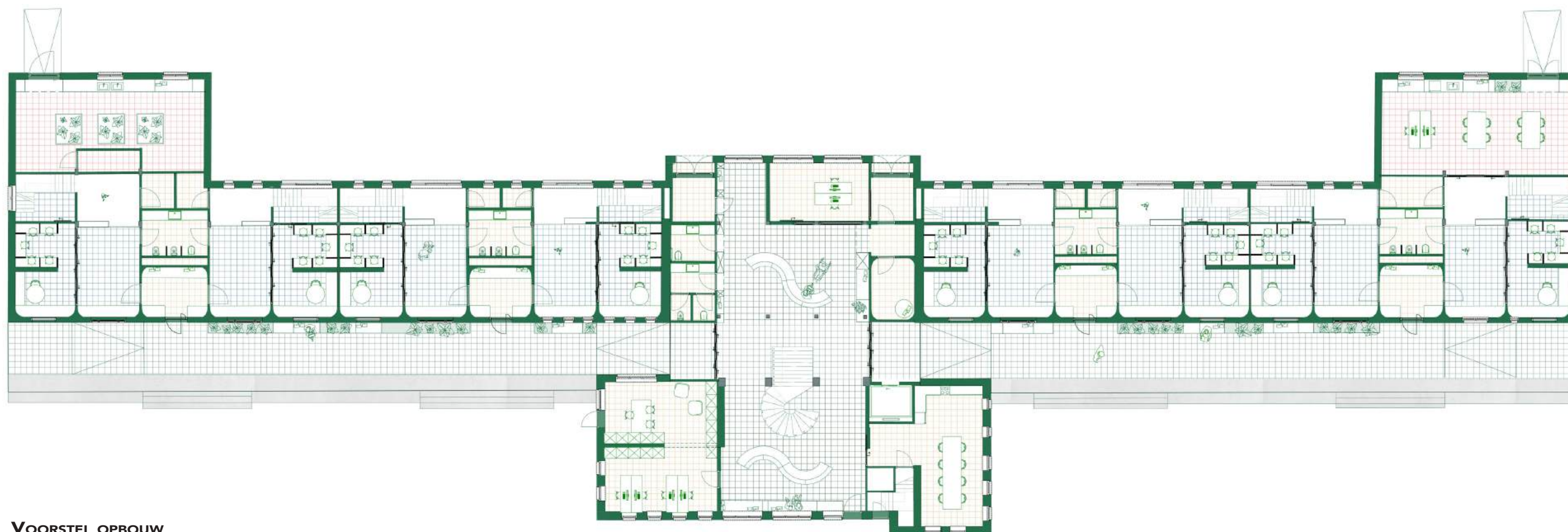

Afbeelding 15: originele en huidige plannen De Appelboom, alsook voorstel nieuwe opbouw (eigen afbeelding)

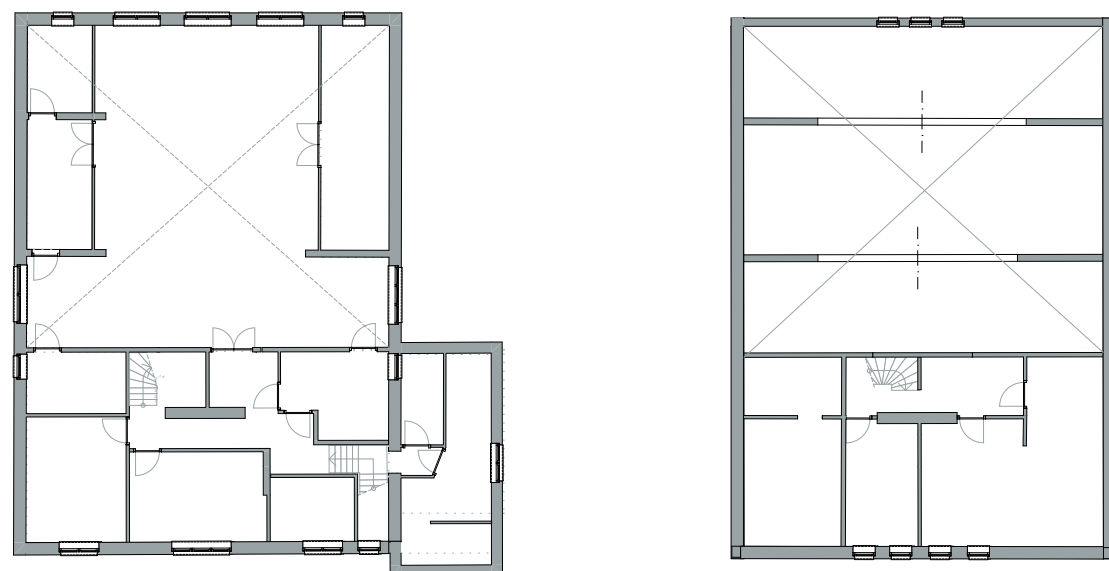
AFBRAAKPLAN

0

VOORSTEL OPBOUW

Afbeelding 16: voorstel nieuwe plannen en afbraakplan (eigen afbeelding)

ORIGINELE OPBOUW

AFBRAAKPLAN

+1

TOEKOMSTIGE OPBOUW

+2

Afbeelding 16: voorstel nieuwe plannen, afbraakplan en originele plannen (eigen afbeelding)

Bestaande toestand

Voorstel nieuwe toestand

Afbeelding 17: visualisatie gevelinterventies - bestaande en nieuwe toestand (eigen afbeelding)

De onderbenutting van het project werd aan de hand van het Brede School-principe tegengegaan. Hierbij werd ervoor gekozen om diverse type programma's, zoals een internaat en een buurthuis, op de site te voorzien.

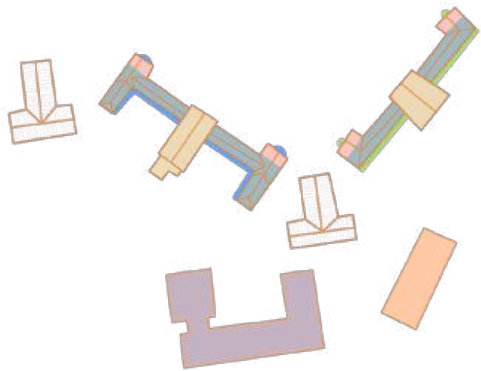
Op deze manier wordt er tijdens de diverse regimes, zoals het dagregime of het nachtregime, ingezet op het tegengaan van de onderbenutting.

Op afbeelding 18 is te zien hoe de verschillende gebouwen flexibel kunnen worden ingezet en een andere functie op een ander tijdstip kunnen herbergen.

Op afbeeldingen 20 en 21 wordt er op een ruimtelijke manier getoond hoe dit eruit kan zien.

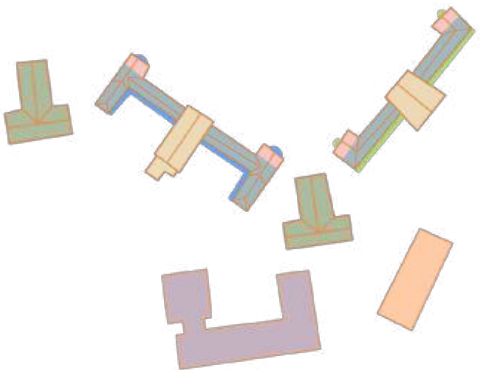
Op afbeelding 19 wordt er een ruimte getoond die overdag wordt gebruikt als klas. Deze ruimte zou in de avond kunnen worden ingezet om huiswerkbegeleiding te laten plaatsvinden.

Afbeelding 20 geeft weer hoe de brede speelplaats na de schooluren kan worden ingezet als ontmoetingsplaats.

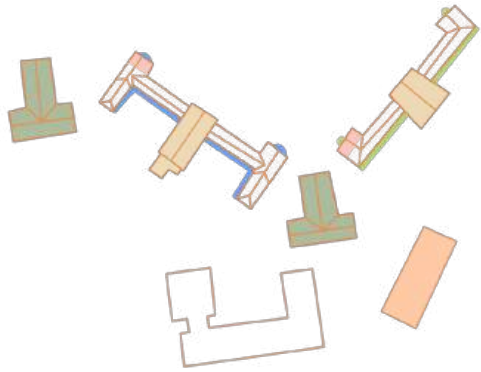
DAGREGIME

- Expertisecentrum kleuters en peuters met autisme
- Bijzonder lager onderwijs
- Workshop naaien, praatgroep, wijkmanagers, workshop tuinieren
- Paardentherapie
- Atelier

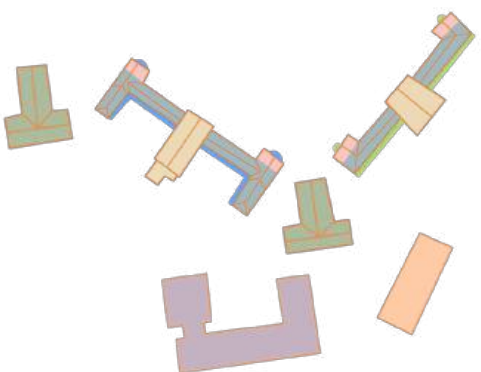
AVONDREGIME

- Internaat kleuters, peuters, bijzonder lager en secundair onderwijs
- Huiswerkbegeleiding, naschoolse opvang
- Buurtfest
- Infosessies, taalcursussen, naaiatelier, tuinieratelier, bureau ruimte
- Paardentherapie (extern)
- Atelier

NACHTREGIME

- Internaat kleuters, peuters, bijzonder lager en secundair onderwijs
- Buurtfest
- Naaiatelier en tuinieratelier

WEEKEND- EN VAKANTIEREGIME

- Internaat kleuters, peuters, bijzonder lager en secundair onderwijs / kampen
- Huiswerkbegeleiding, naschoolse opvang en taalcursussen
- Buurtfest
- Workshop naaien, praatgroep, wijkmanagers, workshop tuinieren
- Paardentherapie (extern)
- Atelier

Afbeelding 18: regimes (eigen afbeelding)

Afbeelding 19: visualisatie benutting klaslokaal (eigen afbeelding)

Afbeelding 20: visualisatie benutting brede speelplaats (eigen afbeelding)

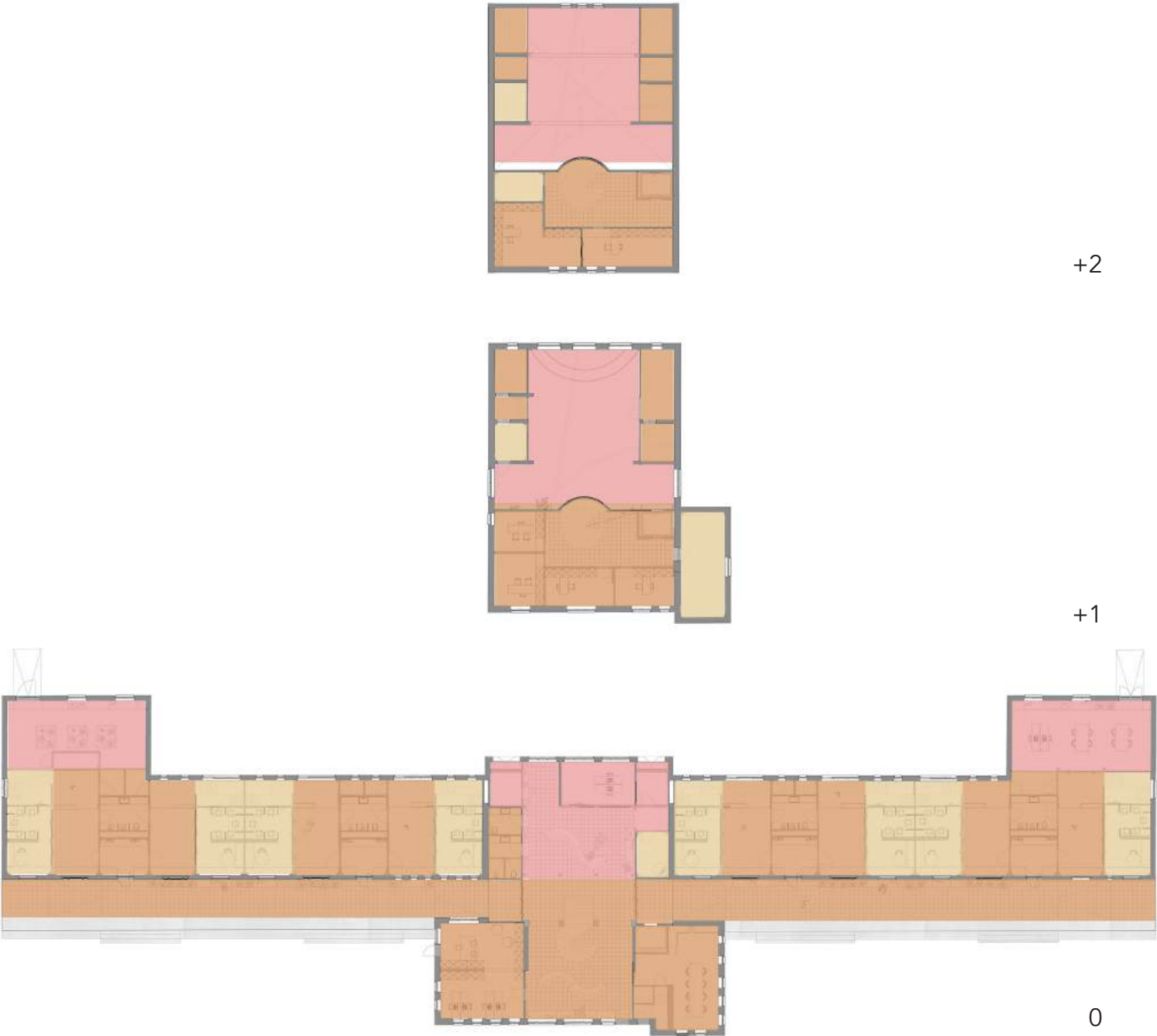
De autismevriendelijkheid van de site wordt onder andere bekomen door het toepassen van de ASPECTSS- methodiek. Deze methodiek wordt toegepast op de schaal van het masterplan, alsook op details.

Op de schema's is te zien hoe de grondplannen, op organisatorisch vlak, voldoen aan de ASPECTSS- methodiek. De toepassing hiervan is gebaseerd op de analyse en het onderzoek uit DEEL 1 van de masterscriptie.

Akoestiek

“Opeenvolgende en geleidelijke opbouw of afbouw van de geluidsbeheersing tussen diverse geluidszones”

- Hoge stimuli
- Middelhoge stimuli
- Lage stimuli

Vanuit het principe van akoestiek wordt er enerzijds rekening gehouden met de focus van de gebruiker en anderzijds met de geluidsbeheersing tussen geluidszones.

Bij de opbouw en organisatie van de diverse stimuli zones werd er rekening gehouden met de originele opbouw van het gebouw, zoals de aanwezige ruimtes en plafondhoogte.

Het gebouw werd zo opgebouwd dat de hoge stimuli zones vooraan aan het publiekere deel zijn gelegen en de middelhoge tot lage stimuli zones in de vleugels. Hierbij werden de diverse stimuli zones van elkaar weg gepositioneerd, alsook - indien nodig - werd akoestische isolatie voorzien. In de centrale inkom werd er bijvoorbeeld plafondisolatie voorzien. Het gebruik van harde materialen werd beperkt om zo in te zetten op de akoestiek van deze middelhoge stimuli zone.

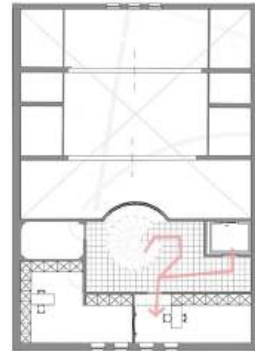
Er werd tenslotte ingezet op de geleidelijke overgang tussen hoge en lage stimuli zones, door onder meer de toevoeging van de brede speelplaats. Op afbeelding 21 is de overgang tussen de diverse stimuli zones weergegeven.

Afbeelding 21: toelichting ASPECTSS- methodiek (eigen afbeelding)

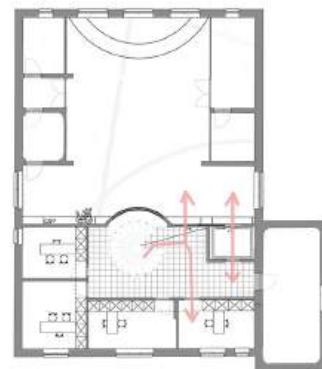
Spatial sequencing

“Inzetten op de routine en voorspelbaarheid door een logische ordening van de ruimtes te bekomen op basis van hun gebruik. Hierbij wordt er gestreeft naar een vlotte overgang tussen diverse activiteiten.”

Potentiële looproute

+2

+1

0

Binnen het principe van spatial sequencing wordt er ingezet op de vlotte overgang tussen diverse activiteiten, het verschil in hiërarchie tussen zones en een rustige route doorheen het gebouw.

In het ontwerp werd er rekening gehouden met de logische opeenvolging van ruimtes, door rekening te houden met onder andere de verschillende gradaties van stimuli en privacy. Zo werd de overgang naar de klas als volgt opgebouwd: inkom - gemeenschappelijke ruimte - brede speelplaats - sas - druk deel van de klas - rustig deel van de klas. Door middel van de architectuur (plafondhoogte, bestaande gebouw en nieuwe toevoeging), het kleurgebruik en het materiaalgebruik worden de diverse zones en de hiërarchie duidelijk gecommuniceerd naar de gebruiker. Verder werd er ook ingezet op éénrichtingsverkeer en rustige routes door te werken met een vertakte opbouw, alsook door 2 inkomdeuren en diverse zijingangen te voorzien.

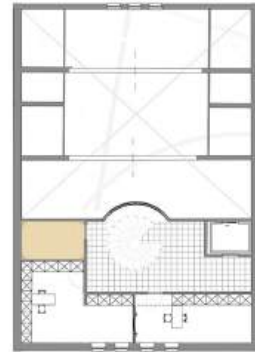
Op afbeelding 22 wordt een potentiële looproute getoond die inzet op spatial sequencing.

Afbeelding 22: toelichting ASPECTSS- methodiek (eigen afbeelding)

Escape space

“Het voorzien van een prikkelarme en neutrale ruimte of zone die vlot toegankelijk is. Hierin kan de gebruiker zich tijdens overprikkeling terugtrekken.”

 Escape space

+2

+1

0

Doorheen het gebouw werden er diverse escape spaces voorzien. Hierbij stond de toegankelijkheid en de nabijheid van deze ruimte centraal. De diverse escape spaces worden getoond op afbeelding 23.

Voor de toegankelijkheid en de nabijheid van de escape space werd ervoor gekozen om deze op ieder niveau nabij de diverse stimuli zones te voorzien, zoals in ieder klaslokaal, in de sporthal en aan de ondersteunende lokalen.

De escape spaces worden ingericht als rustige ruimtes met rustige kleuren en materialen die een minimale hoeveelheid aan prikkels bevatten.

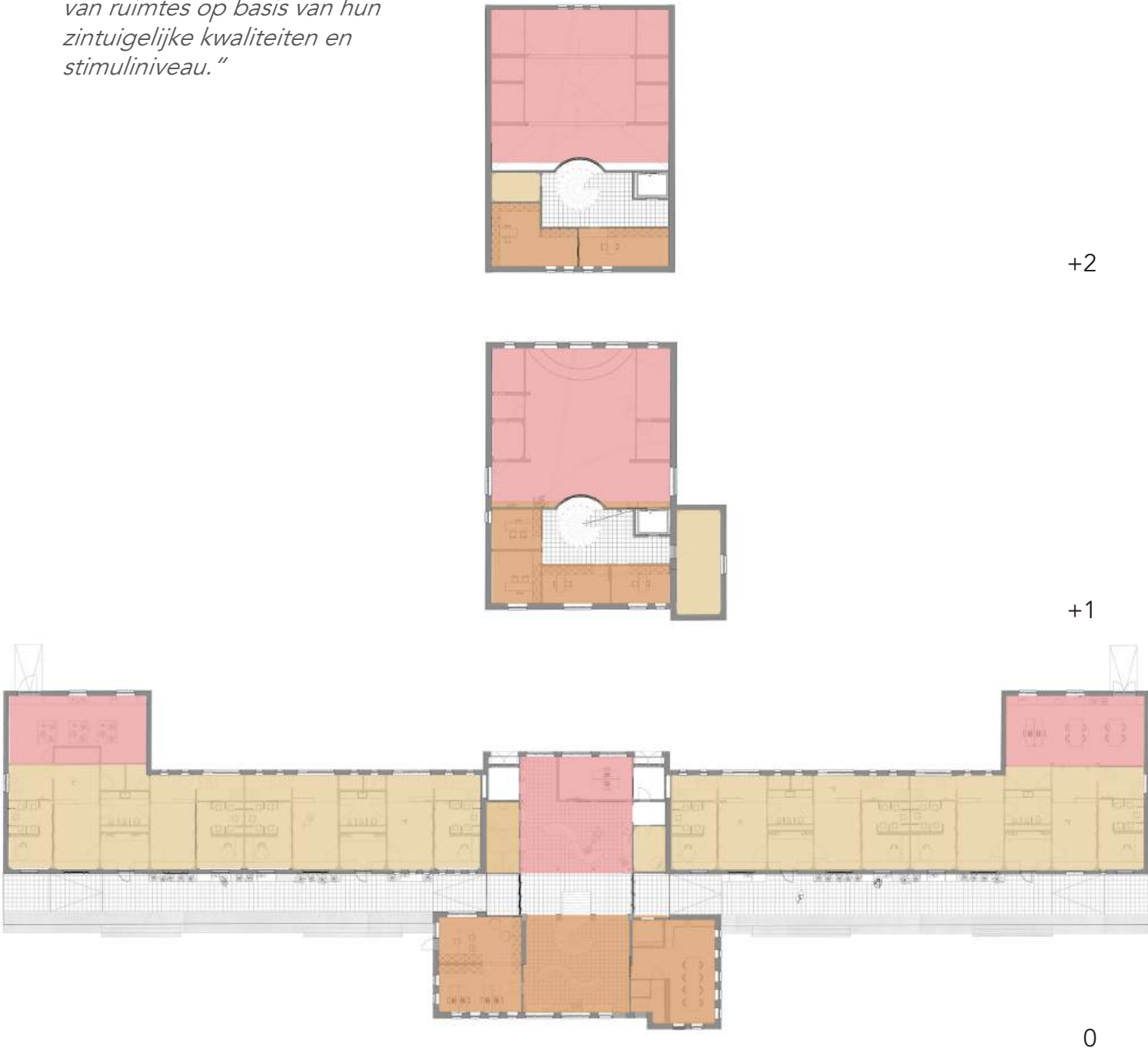
Afbeelding 23: toelichting ASPECTSS- methodiek (eigen afbeelding)

Compartmentalisation en sensory zoning

“Het creëren van gelaagdheid door de scheiding van functies en daarbijhorende zintuiglijke kwaliteiten in compartimenten.”

“Het groeperen en organiseren van ruimtes op basis van hun zintuiglijke kwaliteiten en stimuliniveau.”

- Hoge stimuli
- Middelhoge stimuli
- Lage stimuli

De principes van compartimentering en sensory zoning focussen voornamelijk op het scheiden van functies en de daarbijhorende zintuiglijke kwaliteiten en stimuli.

Binnen het project werd er gekeken naar de bestaande structuur, waarbij de publieke en hoge stimuli zones gelegen zijn in het voorste en centrale deel van het gebouw. Deze functies omvatten onder andere een sporthal en workshops. Ondersteunende functies zullen een middelhoge stimuli omvatten en worden aanvullend in het centrale deel van het gebouw gevestigd. Hierbij wordt er ook ingezet op de nabijheid van deze functies. De lagere stimuli zones, zoals de klaslokalen, zijn in de vleugels van het gebouw gelegen en worden verbonden door middel van de brede speelplaats met het centrale deel. De verschillende zones worden op afbeelding 24 weergegeven.

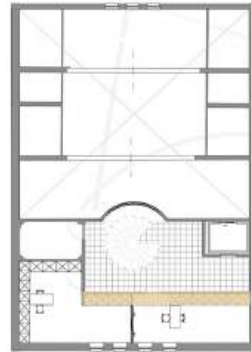
Het onderscheid tussen de diverse functies wordt onder andere door een verschil in kleur van de tegels, de aanwezigheid van beplanting en een verschil in belichting getoond.

Afbeelding 24: toelichting ASPECTSS- methodiek (eigen afbeelding)

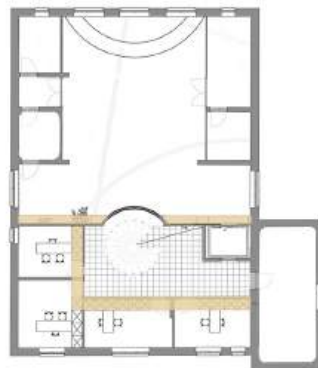
Transition

“Mogelijkheid om te herkalibreren van de gebruiker in een sensorische overgangszone tussen diverse prikkelniveaus.”

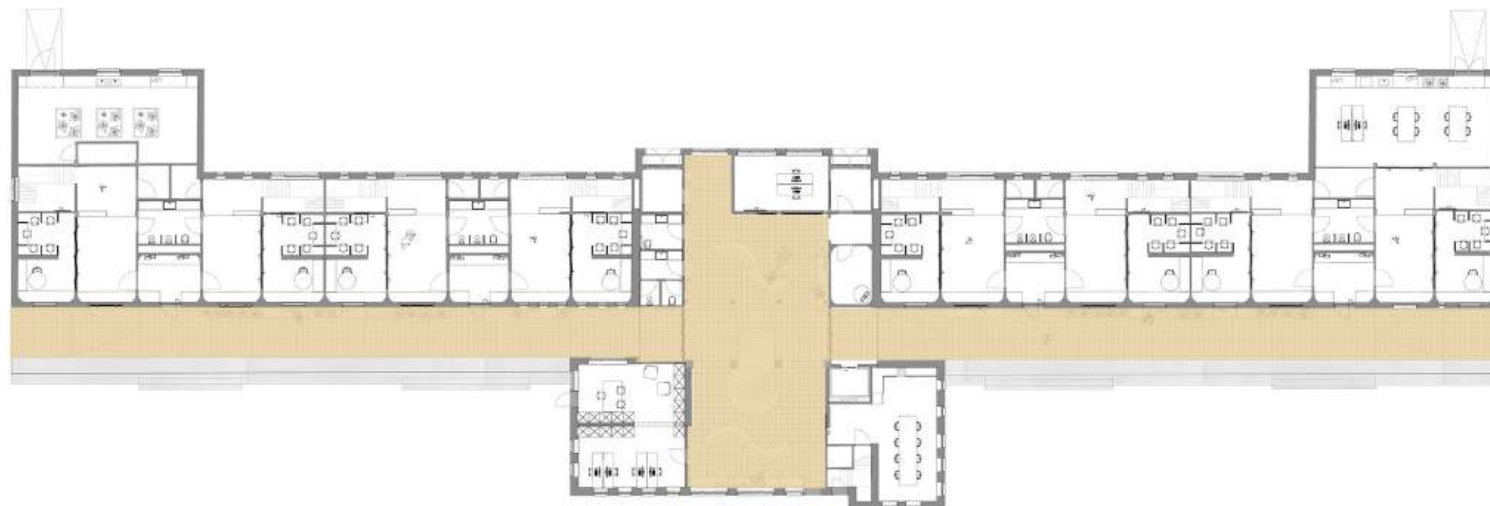
 Transitiezone

+2

+1

0

In het principe van transition is het van belang dat de gebruiker de mogelijkheid heeft om te herkalibreren tussen prikkelniveaus.

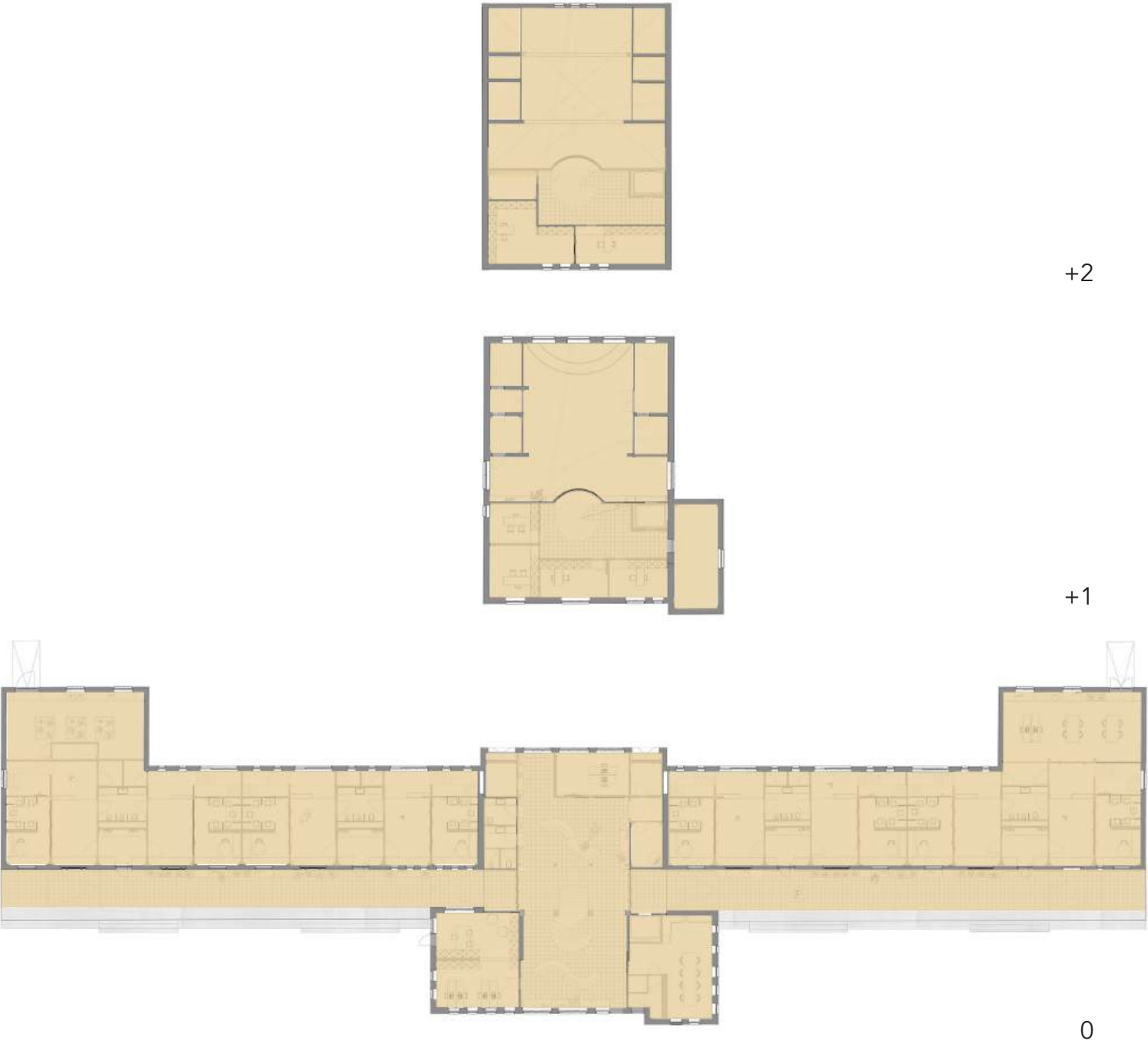
In het project worden deze overgangzones voorzien op de verschillende niveaus, zoals tussen de ondersteunende lokalen en de sporthal. Ook zal de brede speelplaats instaan als overgangszone tussen het collectieve centrale deel en de klassen. Op afbeelding 25 zijn de verschillende transitiezones aangeduid.

Afbeelding 25: toelichting ASPECTSS- methodiek (eigen afbeelding)

Safety

“De veiligheid van de gebruikers staat centraal binnen het project.”

 Safety

Het project houdt op diverse vlakken rekening met de veiligheid van de gebruiker.

Zo werden er onder andere duurzame en robuuste materialen, zoals tegels en hout, gebruikt. Ook werd er ingezet op de controle van de leerkrachten door te spelen met zichtlijnen. Afbeelding 26 geeft weer dat er doorheen het gehele gebouw rekening wordt gehouden met de veiligheid van de gebruiker.

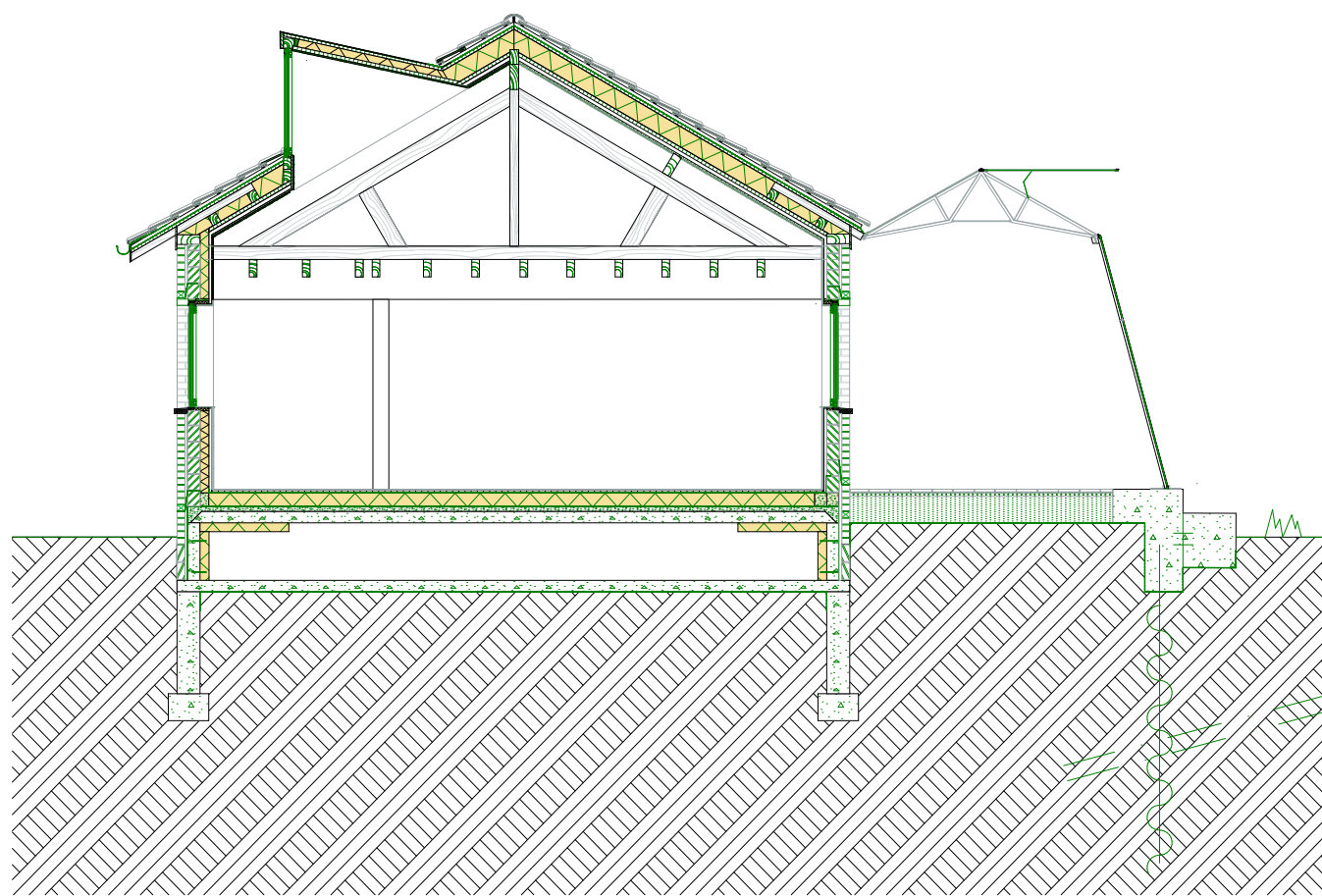
Afbeelding 26: toelichting ASPECTSS- methodiek (eigen afbeelding)

Afbeelding 27: visualisatie doorsnede centraal deel gebouw (eigen afbeelding)

Reflectie

Kritische reflectie

Afbeelding 27: doorsnede project (eigen afbeelding)

Persoonlijk vond ik het masterproject een zeer interessant ontwerpproces, waarbij ik als ontwerper veel heb bijgeleerd.

Binnen het project vond ik het zeer boeiend om een school te ontwerpen en te werken met een renovatieproject, aangezien ik hier binnen de studie minder mee in aanraking ben gekomen.

Door bij aanvang van het ontwerpproces interviews af te nemen van diverse actoren had ik een goed inzicht omtrent de problematieken die er binnen de buurthuizen en de schoolsite plaatsvonden. Ook gaf mij dit een zeer goede basis voor diverse argumenten bij de uitwerking van het masterproject.

Alleszins vond ik het een zeer grote meerwaarde dat ik reeds vorig schooljaar bezig ben geweest met het onderzoek naar autismeondersteunende infrastructuur. Op deze manier kon ik mijn kennis hierover gedurende dit project en de scriptie verder uitbreiden.

Verder zette ik binnen het masterproject ook in op de renovatie van een bestaande schoolsite. Om dit gebouw volgens de huidige normering zo energie neutraal mogelijk te maken moest er veel isolatie en materialen worden toegepast. Door de reversibele detaillering kunnen deze materialen later worden hergebruikt.

Kortom, ik vond het een zeer boeiend project en een mooie afsluiting van mijn studie.

Bijlagen

Bijlage 1: interview met de wijkmanager van Zwartberg Sien Willemans op 12 november 2025

A: Anouck Cautaert

S: Sien Willemans

A: Dus voor de vragen. Het is een kaartje dat ik een tijdje geleden heb gemaakt. Als ik zo over de buurthuizen ga spreken, omdat te vragen die ik u ga stellen, gaat voornamelijk over de buurthuizen zijn. Aangezien wij op schaal van Zwartberg-Waterschei-Winterslag meer zouden werken, dan spreek ik voornamelijk over de Mixed Menu Kiosk, hier in Londot. Dan hebben we Saamo en de Singel hier en de Pionier. Ik denk ook dat dat de enigste zijn? Dat zijn toch de enigste die ik echt gevonden heb. En ik ga telkens dan over die vier de algemene vragen stellen.

S: oké, dat is goed. Er is wel een verschil tussen die vier. In deze twee zitten organisaties, bijvoorbeeld wij als stadsambtenaar of wijkmanagers, die gemeenschapswacht, buurtopbouwwerk Saamo. Deze twee zijn dat niet. Dat is gewoon dat je weet dat daardoor, ja, werkt die ook verschillend. Hier zitten alleen maar, of toch grotendeels zitten daar enkel vrijwillige organisaties in. Dat is wel een stadsgebouw, maar daar zit geen structureel buurtopbouwwerk in. We doen daar wel samenwerkingen mee en hier heb je een sterke link natuurlijk naar Labiomista, waar de communitywerker van Labiomista en een paar projecten van groep Intro inzitten. Dus daar zitten ook wel wat professionele partners in, maar niet de traditionele. Dan weet je gewoon dat dat voor ons niet alle 4 hetzelfde is om vanuit te werken. Dus ja.

A: Dat had ik ook op mijn onderzoekswerk ook al gevonden. Ja, die twee is dan meer van de stad uit maar van die twee ja dat vindt hij op zich niet zoveel over.

S: Nee, en voor ons, wij noemen dat een beetje buurthubs, omdat dat minder groot is dan echt, Ja, Londot of zo. Allee ik doe niet alleen fysiek hè, maar ook de partners die er inzitten en. En ja, de weg naar Londot, dus wordt als wel een beetje gezien als een lightversie. Omdat we hier als stad naar streven om in één stadsdeel, en eigenlijk is dit noordelijk één stadsdeel, om een goed uitgebouwd buurthuis te hebben of buurtcentrum. Soms noemt dit ook anders en dit is dan voor heel gebied Waterschei deze. En ja en dit is dan voor noord. Dit is voor oost de centrale, en daarnaast zijn er dus nog wel kleinere. Maar gelijk ik zeg, buurthubs of kleiner versie zelf van. Maar gewoon dat je dit weet, ik kaart het maar eventjes aan.

A: Ja want dat die verwevenheid van Mixed Menu Kiosk met Labiomista dat is heel duidelijk over de site en dergelijke. Van de pionier, buiten het feit dat je veel eigenlijk feestzalen kunt huren, heb ik ook niet veel verder gevonden.

S: Ja ik kan je daar wel... Die verenigingen, daar zit geen professioneel netwerk rond. Dus die hebben wel een flyertje en dat hebben wij dan op de stad wel laten afdrukken, dus daar heb ik bijvoorbeeld wel wat. Zij doen ook aan naai-ateliers: zij hebben zo om de week denk ik, hebben zij cultureel koken samen; ze hebben om de week een doorgeefwinkel waar je zo'n... Een tweedehandssysteem dus. Dat gebeurt heel veel. Alleen ja, dat is niet stedelijk, dus die communicatie zal het ook niet. Ja, dat gaat niet zo gemakkelijk inderdaad, want die hebben ook geen website of geen Facebookpagina...

A: Dat was wel moeilijk.

S ...Mond aan mond, maar als je wilt kan ik bijvoorbeeld wel een flyer of zo doorsturen waar wel hun programma opstaat maar dat ga ik echt goed opschrijven dat ik dat u niet alleen zeg, maar dat ik dat straks ook zal doen.

A: Dat zou wel heel fijn zijn. Want Ik heb bijvoorbeeld ja, nu ben ik wel een beetje aan het springen, maar ik heb de onderbenutting van verschillende gebouwen in kaart proberen te brengen. En ja, dan van Londot en dan de Singel. Dat was dan ja, relatief makkelijk om te zien, maar van ja, Labiomiste en de Pionier, daar heb ik eigenlijk niks van terug kunnen vinden. Ik weet niet of u daar iets van documentatie van hebt?

S: En hoe bedoel je dan precies met documentatie? Met De gebruiker of zo of...? Ah zo.

A: Dit is bijvoorbeeld, wat ik online heb gevonden, dat er bijvoorbeeld op twee momenten dat de Singel in gebruik is, dat dat er dan eigenlijk open is voor publiek.

S: Ja, dat is... Ja dat kan, maar daar gaat voor de Singel... Dat is mijn collega Luc, daar kan ik dat wel aan vragen. Maar zoals hier bijvoorbeeld ook ja, hier ga je bijvoorbeeld ook dingen niet weten. Als je geen gebruik gemaakt van het gebouw, vindt er op maandag en donderdag ook huiswerkbegeleiding in twee van de lokalen. Maar dat is beperkt dus. En ook omdat daar eerder wachtlijsten zijn, wordt dat ook niet zo breed gecommuniceerd. Hetzelfde ook hé, hebben een samenwerking met Academie. Die maken dan weer op 3 andere dagen gebruik van het gebouw. Allee, dat is telkens maar 1,5 uur of zo hè? Maar dat zijn wel dingen. Ja, dat is denk ik wel info die je van iemand van het stad, of van mij of iemand anders zal moeten krijgen, want dat ga je zo niet. Ja, daar gaat anders moeilijks zijn omdat niet soms zo bewust zijn dat niet alles gecommuniceerd worden. Wij doen soms ook samenwerkingen met, ik zeg maar iets, een Ligo: die zette zich in op ja, taalondersteuning of totaalprojecten, maar dan bijvoorbeeld... Zij doen bijvoorbeeld, ik zeg maar iets, een lessenreeks en daar gaat dan specifiek over het behalen van uw theoretisch rijbewijs. Maar er zijn ook wel 10 lessen. En als wij dat dan weten, dat gaat nu vanaf januari tot maart door in dat lokaal, die twee uur. Maar dat zijn geen dingen die we... Dus dat varieert zo ook wel naar gebruik toe, dus dat wel moeilijk denk ik om dat online te vinden. Maar ik wil wel en ik kan ons vragen aan Luc en Emilie voor de Singel, en voor hier kan ik dat ook nog wel wat meer gedetailleerd doorgeven.

A: Maar die van de Mixed Menu Kiosk en de Pionier, daar gaan...

S: Ja de Pionier kan je wel weten op basis van die flyer: daar staat al wel in. Euh, en anders, ik zal die flyer nog zo snel mogelijk bekijken en denken van dit of dit staat daar niet in, maar gebeurt daar wel. En Kiosk eigenlijk ook. Ik zal ook eens bij Natasha vragen als er iets ontbreekt.

Maar in kiosk is het ook nog meer projectgebonden. Die doen bijvoorbeeld ook tijdens blokperiode dat hij zich openstellen en bijvoorbeeld nu hebben die ergens, dat gaat eind november, begin december zijn voor twee dagen dat er daar een eum... Een rommelmarkt, ja, het noemt anders, maar het soort van rommelmarkt. Maar dat zijn zo'n initiatieven dan van buurtbewoners dus soms ook maar eenmalig. Soms is dat wel eens... Ja die blokperiodes komt dat wel terug. Dat is soms ook ja, of allee, dat moet je een beetje zien hoe je dat kan inroosteren zodat dat misschien niet de reguliere dingen zijn, maar die daar wel door gaan, Maar ik, euhm allee. Natasha was communitywerker, en ze werkt ook voor

de stad. Maar eigenlijk ja, is zij gedetacheerd naar Labiomista. Maar ik zal zelf wel proberen, anders vraag ik aan haar om mij een lijstje te maken van wat er wanneer doorgaat in Kiosk.

Want je hebt bijvoorbeeld de Zwamvrienden die daar op bepaalde momenten zitten. Je hebt Campus 03 die daar een aanbod hebben. Maar dat ken ik allemaal niet van buiten, maar ik zal vragen of ze eens een lijstje kan maken.

A: Dank u. Nee maar, ik ben momenteel zo aan het kijken, ja welke ruimtes er worden er gebruikt, het doel van de ruimtes. Bijvoorbeeld 8 lokalen worden er maar gebruikt van de 10 lokalen, en ook niet allemaal op dezelfde moment. Dus dat ben ik momenteel in kaart aan het brengen in aanzet naar mijn project.

S: Ja dat is goed, dat is voor ons ook nuttig om te weten hè. Want ik denk op dit moment dat de chiro weg is, maar ik moet zelf ook de oefening maken. Er zijn nu twee lokalen vrij waarvoor we nu, allee, de puzzel leggen want er zijn veel vragen om die nu in te vullen. Dus het is wel interessant om dit eens te weten voor ons hoe we ze, ja... Om een overzicht te hebben. Wat wanneer bezet, en dat zou ik eens voor de verschillende locaties bekijken en navragen.

A: En voor de diverse ruimtes?

S: Ze kunnen zeggen van: doe dit met de grote ruimte, zodat jij ook weet dat dat niet het hele gebouw is. Nee, dat is goed. dan zal ik u hierbij helpen.

A: Dank u. Het is de officiële eerste vraag: dus eigenlijk de tot standkoming van de buurthuizen: de locaties van de buurthuizen. Hoe is de bestemming van het patrimonium? Of wat is de reden dat ze daar gelegen zijn?

S: Ik denk dat de locaties een beetje verschillend zijn. bij de Singel heeft dat sowieso gewoon te maken met de tijd van de mijnen. Toen had je wel in elke wijk waar een mijn was, was alles meer gecentreerd. En dit zie je hier ook, dat er een school was bijgelegen, en een buurthuis. Dat werd opgebouwd en voorzien vanuit de mijn, dus dat is nog een restant hiervan. Hier, in Zwartberg, weet ik eigenlijk niet... Want toen ik wijkmanager werd, want ik ben dat nog niet zo heel lang, lag dat op de Zaveldries. En toen was dit een particuliere woning en werd de huur opgezegd. Toen was de stad al bezig met efficiëntie- en besparingsplannen en keken we naar welke gebouwen huren we al, of allee. Is dat nodig? En dat toen hier ook net de verbouwing bezig was en toen werd al gezegd van ja, wat zit hier nog buiten de chiro en de Bol? Is er nog iets over en kunnen we dat niet, in plaats van apart te voorzien, dat hier te integreren. Daarom weet ik dat deze oefening er hierdoor is gekomen. De Pionier is altijd al een gebouw van de stad geweest, maar is vroeger... Maar ik denk dat dit ook echt nog een restant van de mijn was, maar vroeger zat de chiro hier. Ik weet niet of deze echt al van in het echte begin zaten, maar van wat ik hoor... Er zitten nu allemaal volwassenen, maar mensen die zeggen van ja, als kind kwam ik er al. Zo kan ik ervan uitgaan dat dat in de tijd van in de mijnen al was, maar eerder met een andere functie. Er was sowieso al een aanbod voor kinderen. En Kiosk is veel later, ik denk dat dat er nu pas 3 jaar is, en dit is eigenlijk vanuit Labiomista een internationaal project waar wij een doel voor waren. Daar hebben ze eigenlijk gekeken naar een leegstaand pand in de Koning Bouwdewijnlaan, en dat was een leegstaande krantenwinkel. En deze krantenwinkel had al, ja... het was al gekend en het lag centraal. Ze hebben diverse panden aangesproken, maar met deze eigenaar was de beste en regels en afspraken te maken. Dus met iedereen was het wel anders.

A: Dus het heeft op zich geen reden van deze specifieke locaties in de wijken? Het gebeurt gewoon?

S: Er wordt gekeken naar wat mogelijk is, want soms... Zoals je hier op de kaart ziet, de Driehoeven is een heel kwetsbare wijk ook, en zouden we daar, net zoals hier, de buurtopzet... Als je hier zo kijkt op dit gebied, dan zie je dat mensen die hier wonen al ver moeten gaan. Maar er is geen dichtere locatie. Wat we wel doen, hier ligt de school al met sporthal, dus als wij in de avond vergaderingen moeten doen, doen we dat vaak daar. Dit is makkelijk voor mensen, ze moeten geen drukke wegen over. Maar het is eerder ook een opportuniteit, want als er hier een was, had je er misschien daar geen buurthuis liggen. Ik denk dat dat hier hetzelfde is: dat had even goed daar kunnen liggen en dan had je er hier geen. We plaatsen ze wel centraal in de wijk, maar we kijken ook naar wat mogelijk is. Want bij de Pionier is er heel lang getwijfeld om dat gebouw niet gewoon af te breken omdat er best veel kosten aan waren en het later gewoon terug in orde te zetten. Maar daar is later toch gewoon voor gekozen om ze daarin te huisvesten, omdat dat, ja... Als er minder animo was, zou dat ook gesloopt kunnen worden. Ik denk dat dit qua energienormen geen goed gebouw is en dat er in de toekomst kosten aan zullen blijven. Terwijl hier is dat in principe niet, omdat dat nieuwbouw is, allee ja, verbouwd is.

A: En de pionier: dat is niet omdat er geen vraag is van het buurthuis?

S: Goh ja nee. Ja toch wel, dat is ook de reden van waarom het gebleven is. Je voelt dat veranderen, er is minder, ja... Het is misschien minder nodig.

A: En zoals u zegt, die buurt, die zouden dan bijvoorbeeld ook een buurthuis kunnen gebruiken?

S: Ja het zou wel nodig zijn inderdaad.

A: Zijn er zo nog locaties waarvan u zegt dat het wel zou interessant zou zijn? U mag ze gerust tekenen op het papier.

S: Ja ik denk dat... Maar ik spreek nu echt van hoe ik werk hè, dus dat... Eigenlijk is dit ook gebied: de buurtwerker zit hier langs en ik werk hier in dit gebied. Wij zetten ons voornamelijk in voor de maatschappelijk kwetsbare mensen, of mensen die meer ondersteuning nodig hebben en je ziet al zo'n beetje aan de typologie van de woningen hoe mensen wonen. Ik ben ook heel blij dat wij hier zitten, want als je ziet, dat zijn dense wijken. Jij kent al die termen beter dan mij, maar daar zijn veel goedkope co-woningen, dus woningen die niet kapitaal krachtig zijn. dus ook een heleboel woningen van sociale huisvestingsmaatschappijen. Hier heb ook co-woningen en dat zijn allemaal woningen van sociale huisvestingsmaatschappij. En eigenlijk heb je dit in heel dit deel van de wijk ook. En in Zwartberg-Noord, Zwartberg-zuid en Driehoeven, maar hier is dat allemaal veel meer gecentreerd rond de Koning Boudewijnlaan, dat is de wijk Nieuwe Kempen zoals wij kennen. En eigenlijk is die hier voor ons zo echt onze hotspot om het zo maar te zeggen, waar we veel tijd doorbrengen.

Hier zie je ook alleen maar alleenstaande woningen. Dat is de wijk Heidehoeve, Hoevezavel. Dus hier wonen kapitaalkrachtigere mensen die allemaal een eigen tuin en oprit hebben, allee dus... Daar zijn we dus ook minder nodig, doordat mensen hier en daar dichter op elkaar wonen, heb je ten eerste al veel rapper problemen, conflicten die gewoon komen doordat ze zo dicht op elkaar wonen. Als jij in een rijwoning woont, kunt ge je al rapper ergeren aan uw buurman of dan heb je al eens een vuilzak die... Allee dus er zijn gewoon

veel meer conflicten en ergernissen, en vaak zijn dat mensen die minder... het zijn geen domme mensen, maar ze hebben minder capaciteiten om met conflicten om te gaan. Dus wij werken veel meer en daarom dat dat wel handig is om in die wijken een buurthub te hebben en dat wij bijvoorbeeld... Maar dat is niet altijd makkelijk om dat aan de buurtbewoners uit te leggen als er een conflict is, dat die naar daar of naar daar gaat. Dit omdat we dan wel denken dat dat vaak de mensen zijn die wel de capaciteit hebben om conflicten zelf op te lossen of die er wel geraken als het nodig is.

A: Dus het is effectief wel een drempel om mensen die daar wonen naar hier te brengen?

S: Ja.

A: En die overgang is minder zwaar, of?

S: Ja, maar minder. Hier zijn wij als stad ook veel minder aanwezig. Het is niet... We komen ook uit ons kot en wij doen ook bewust van... Wij starten daar nu mee en dat doen we een woensdag in de maand, en dan gaan we met koekjes naar daar en dan letten we er ook op dat we voor alles... Allee we proberen wel heel veel dingen te doen, maar vaak moeten mensen nog naar hier komen voor hun echte problemen of dingen die er zijn. We zijn nu ook aan het kijken naar de OCMS's en dienstcentra: hiervan worden verwacht dat die terug centraler in de wijk zullen zitten. Dat heeft ook te maken met capaciteit, maar ook met veiligheid. De eisen van die lokalen en die gebouwen voldoen er gewoon niet aan. Maar dat is vooral op veiligheidsvlak. Maar dat is soms moeilijk: je hebt hier een heel mooi gebouw, maar als dit centraal in de wijk zou staan, zou het nog niet voor iedereen centraal liggen. Dus ja...

A: Idealiter zou Londot dan nog gewoon in locatie en de Kiosk, de Pionier zouden moeten uitgebreid of verplaatst worden? Het is niet dat dat verbonden is aan de locatie? Of komen die dan ergens anders terug?

S: Goh ja, maar ik weet niet hoe realistisch dat is. Je mag dat hier ergens plaatsen zodat dat voor iedereen meer centraal is.

A: Zolang de architect kan argumenteren dat dat gebouw energetisch niet correct is en de mensen die daar liggen er meer nood aan hebben, kunnen we dat dan niet gewoon verplaatsen?

S: Ik vind dit wel een goede, want hier ligt het Kolenspoor. Hier weet ik, maar ik zou het eens moeten navragen... Hier ligt school De Wissel, en daar zijn ook plannen... Maar ik hoor er altijd pas later van, maar waarbij ze ook de speelplaats anders zullen aanpakken, zodat die ook openbaar zijn en zodat de scholen... ze zijn zelf vragende partij om openbaar gebruik. Stel dat er dan een gebouw leeg komt te staan, kunnen we zeggen dat deze gekoppeld worden, zodat het hier en daar toch centraal staat. Maar dat zijn dingen die ik in mijn achterhoofd hou: als het ooit de mogelijkheid zou bieden, zou ik wel zeggen... Je ziet dat het niet eenvoudig is om er te geraken: het is een harde en moeilijke verbinding. Het is niet alleen een fysieke barrière, maar het is ook niet makkelijk om mensen naar de andere kant te krijgen.

A: Ja tijdens mijn onderzoeksprospecties heb ik een vrouw aangesproken die hier met haar hondje aan het wandelen was, en die gaf ook aan van, oké, het is een barrière, want als ik naar hier kom, gelukkig is die tunnelinrichting vanuit het Kolenspoor.

S: Ja dat wou ik inderdaad ook net zeggen, want het infrastructuur rond het Kolenspoor dat is er nog maar net in gebruik, maar dit maakt het met traag verkeer al beter is, maar je moet het weten. Wat wij erg merken is, dat, en daar zetten we echt op in, is dat het niet echt makkelijk is. Ik wil niet stigmatiseren, maar er zijn veel mensen in een kwetsbare positie wonen waarvoor het kolenspoor geen prioriteit is en niet de mentale ruimte hebben om, als er iets nieuws is, te gaan kijken. Maar ik zou dan denken van ja, hier is iets nieuws en ik zou kijken met de fiets waar ik uitkom. Ik merk heel erg dat mensen, want ja... De moestuintjes hebben we nog maar net overgenomen van de provincie want dat was heel veel werk, maar als ik hier tuiniers aanspreek die er wonen, en zeg van ja, als je er nu doorfietst, kan je aftakken en dan kom je daar uit. Maar dan denk ik van allee, ga toch eens kijken. Maar ik merk dat we ze af en toe eens bij het handje moeten nemen en zeggen van allee, ga nu eens wandelen. Het loopt hierachter door, en daar is het hetzelfde: ze hebben niet door dat dat daar aantakt, en je fietst maar de andere kant uit.

En dit vind ik, en nu ga ik toch een beetje kritiek geven op de provincie. Vanuit de provincie was er heel weinig samenwerking en dat is oké, maar het is een gemiste kans om dat niet groter uit te pakken met mensen die er rondom wonen en bedrijven. Om te zeggen van, het ligt hier, je kan veel efficiënter en makkelijker verplaatsen met de fiets. Ik denk dat dit voor de school... de directrice van de school zit mee in het overleg, en ik weet dat ze met kindjes van de school ook eens gingen testen. Ze wonen dan hier en ja... Maar je moet het weten en natuurlijk kiezen mensen ook de kortste weg: ik moet daar zijn dus ik steek hier gewoon over. Maar dat is hun eigen keuze. De Torenlaan is nu veiliger met die trajectcontrole, maar het blijft heel druk. Je zag daarnet de gemeenschapswachter binnenwandelen, en die staan hier 's ochtends en 's avonds en er is soms discussie over de lichten. Er wordt eigenlijk gezegd dat, en zij zijn toezichter om de mensen makkelijker te laten oversteken. En daar was een interne discussie want die staan bij een licht. Daar zijn kinderen en aan de andere kant staat een leerkracht. Het is groen, dus je moet het maar leren dat je mag oversteken. Daar zijn ze op teruggefloten, omdat het steeds nog een gevaarlijk kruispunt blijft. Ookal blijven er gemeenschapswachters op de kruispunten staan. Maar het is wel zeer druk en veel auto's houden zich er ook nog niet. Ik hoor de juffen ook veel zeggen van ja, het is groen maar wacht nog maar even. Het blijft wel een gevaarlijk punt, maar bon. Er zijn wel al lang geen dodelijke accidenten meer gebeurd, dus het is wel verbeterd.

A: Om die connectie met het Kolenspoor... Maken de buurthuizen daar gebruik van? Want dit is wel een gemiste kans vind ik.

S: Ja, dat is ook wel zo. De mensen van de Pionier wonen hier voor 80%, maar die zullen dat niet weten. Maar, en dat is waarom mijn wrevel er is met de provincie. De verantwoordelijke had aan mij gevraagd of ik wou komen met de start van de werken, want dat zagen ze natuurlijk ook wel want die wonen hier. Ze zien dat geel papier maar wat wil dit zeggen? Wat is die fietssnelweg? Ze waren dus wel vragen aan het stellen. Ook voor mensen die niet veel fietsen, kwam de vraag van ja, wat is een fietssnelweg? Dat klinkt alsof je daar met een hele chique fiets op mag, maar mogen de jongeren met de step daar ook op? Mag ik er met mijn brommer op rijden? Dat was niet duidelijk voor de bewoners, want het wordt een "Fietssnelweg" genoemd. Dus de bewoners zijn bang om het te gebruiken. En ik ben er ook nog niet aan uit hoe je daarop kan inzetten dat dat efficiënt is maar ook omdat er in Genk nog een hele wagencultuur speelt, er gebeurt heel veel met de auto.

A: Maar het is niet dat de buurthuizen daar echt connectie mee zoeken? Of het is niet dat de fietsers even willen binnenspringen?

S: Nee.

A: Die link is er dus nog niet?

S: Die link is er vaak nog niet. Deze link is vaak "wij" als persoon, ik of de buurtopbouwwerker. Wij zijn de linken. Maar ik wil niet zeggen dat dat niet wenselijk is, maar er gebeuren ook andere dingen en omdat dit meer vanuit Labiomista is met vrijwillige partners, is dit nog een andere opzet. Wat er ook gebeurt, is... Ja hier komt een repaircafé, dus hier... Als ze bij Kiosk binnwandelen met een kapot toestel, zeggen ze wel dat je naar het repaircafé kunnen gaan. En andersom. Dat gebeurt wel, maar niet zo echt samen.

A: U bent wel voorstander van de connectie tussen het Kolenspoor en de buurthuizen?

S: Goh, ja. Het is breder dan de buurthuizen. Ik zie dan ook de buurtbewoners zelf. Er zijn veel jonge buurtbewoners die eens zullen langskomen voor de speelweide, maar die gaan niet per se naar het buurthuis. Als je met uw kinderen ergens naar toe moet, weet je dat je heel snel met de fiets daar kan geraken. Dat zie ik als een groot probleem. Ik weet niet hoe het hier met de Singel is, maar ik denk dat dat niet heel anders zal zijn.

A: Ik ben nu al enkele keren naar de buurthuizen gegaan en hun omgeving om dat te ervaren, en iedere keer op verschillende momenten waren de buurthuizen gesloten. Bij Londot was er wel begankenis op zondag, omdat ze bezigwaren met een feest of zo. Hoe ik het dan ook ervaar, is dat als je op het Kolenspoor fietst, en je maakt dan al de link naar de buurthuizen, dat ze merendeel gesloten zijn.

S: Ja, maar dat is ook omdat de buurthuizen er voor de lokale mensen is. Allee, zoals ik zeg gebeurt hier ook veel meer. Dat zijn puur en gewoon verenigingen die hier zitten en gewoon doen. Er zijn buurtbewegingen waar buurtbewoners een paar keer binnen kunnen om een babbeltje te kunnen slaan. Maar verder is er ook gewoon de opzet niet voor. En dit is ook een beetje gedateerd in de zin dat, we allemaal werken voor steden en organisaties die heel veel moeten besparen. Iemand die de buurthuizen gewoon openhoudt voor iemand die mogelijks eens langs komt, ja... als ze zeker zijn dat er bewoners of deelnemers komen, gaat het wel open.

Want wij hebben hier ook gewoon... Ik ben hier elke woensdagnamiddag, en burgers weten dat ook gewoon. Dan kunnen ze kommen babbelen en informatie vragen, en dat gebeurt ook. Maar als je hier inderdaad op een vrijdagmiddag staat, de academie heeft er soms wel iets, maar het is niet dat... Allee, als ik er ben, is iedereen er welkom voor een koffietje, maar het is niet dat, als ik er niet ben, dan is het ook zo. Zowel mijn collega als ik vragen wel aan de gemeenschapswachter als we er niet zijn dat zij de mensen kunnen opvangen en dat ze niet aan een gesloten deur staan. Maar dat is een momentum. Ik heb ook 2 bureaus. Maar als er een koffiemoment is, weten ze ook dat ik in de wijk zijt. Als ik in Labiomista verwacht wordt voor een bespreking, weten ze ook dat ze me daar kunnen vinden. Ik zit ook niet vaak aan mijn bureau, dus allee... Als ze dit weten, is het ook moeilijk om dit echt zo open te houden zoals een café met vaste openingsuren. In het verre verleden werkte dat misschien wel.

A: Zou het interessant zijn om dit wel gewoon 24/7 open plaatsen van te maken?

S: Ik denk dat dat niet realistisch, haarkbaar en betaalbaar is.

A: Los van het betaalbare, is er een vraag naar van in de wijk?

S: Goh dat weet ik niet zo zeer, ik denk naar meer misschien wel, maar ik denk dan eerder aan, als je dan toch echt mag dromen, dat er nog veel meer de vraag is naar... Bijvoorbeeld met mij te praten en daar te zitten. Dus veel meer naar partners en open spreekplekken, dan dat dat 24/7 open zou moeten zijn. want nu zit Campus 03 hier niet, want... Ik denk eerder dat ze vragende partij zijn dat wij meer op die verschillende plekken zouden zitten en dat het meer dan enkel de woensdagmiddag zou zijn. Ik denk dus niet dat die vraag... Maar ja, niet per se dat het pertinent open is, maar dat ze wel met al hun vragen naar toe kunnen. Ze hebben vaak vragen over problemen met hun kind of met de belastingen, dat willen ze wel vaker aan ons kunnen stellen. Want nu is dat vaak afhankelijk van wie er zit, of we de mensen wel of niet kunnen helpen. We zullen ze wel altijd proberen helpen en afspraken maken met de juiste mensen, maar het is vaak makkelijker als er op 1 plek verschillende diensten zijn.

A: En eerder de organisaties, bijvoorbeeld de Regenboog en de Bol, is daar dan meer vraag naar? Want die hebben nu ook een, zoals u zei, activiteiten die op die moment doorgaan. Is er ook interesse om die tak door te trekken?

S: Ik denk bij de Bol nu wel, maar ergens is dat je afhankelijk bent van vrijwilligers. Ze hebben ook een buurtmaaltijd en -ontbijt, maar dat zijn vaak oude mensen die geen verjonging vinden dus vaak krijgen ze het niet getrokken. Dit is ook zo bij de Regenboog, maar zij hebben wel een grotere aantrek, omdat zij specifiek voor kinderen en mensen met een beperking zijn, zelfs buiten Genk. Dus als hun capaciteit met 50 kinderen verhoogd zou worden, dan zit het gebouw ook al vol. Dat is hetzelfde naar personeel en locatie, en als zij een capaciteitsprobleem hebben, dan bellen ze. Dan regelen we dat wel, maar ik denk dat dat dan wel heel breed is, over heel Genk in plaats van enkel Zwartberg. Ze zijn er voor kinderen met fysieke problemen, met een rolstoel, maar ook met kinderen met autisme. Die begeleiden ze en dat maakt het moeilijk, doordat het vaak 1 op 1 is en daardoor beperkt is hoeveel kinderen ze aankunnen in de ideale wereld. Dat is hetzelfde met de Bol: zij bereiden ook een buurtmaaltijd en daar komen toch 40-50 mensen op af. Maar als ze dit twee keer in de week zouden doen, dan zouden ze dat wel tof vinden, maar die vrijwilligers krijgen dat niet getrokken. In een ideale wereld zou dit allemaal veel meer mogen. Maar ja...

A: Zoals u eerder aanhaalde, zit u voornamelijk bij Londot bij vrijwilligers. De organisatie bij de Pionier ook, terwijl de Kiosk voornamelijk van Labiomista is.

S: Klopt, maar daar zitten ook een aantal vrijwilligers, maar vaak heeft het te maken met geld hé. Kiosk is er ooit gekomen door een project met tewerkstelling, wat een samenwerking was met de Regenboog en Labiomista. Daar hebben ze dan 2jaar middelen voor gekregen, en daarmee konden ze de huur betalen. Nu is dat ingeschreven in een nieuw project vanuit een leer-ecosysteem waarbij Labiomista een leer-ecosysteem is en het T2-campus, en de buurt wordt ook als leer-ecosysteem gezien. Zo zijn ook middelen vanuit de stad en groep Intro om een aantal dingen te doen, maar zij werken ook al met een deel vrijwilligers. Deze hebben een heel project rond de Zwamvrienden noemen dat. De vrouw van Koen Van Mechelen heeft ooit geleerd haar familie financieel te ondersteunen door champignons te kweken, en dit probeert ze over de hele wereld verder te zetten. Zo was er een oproep geweest waarin Labiomista zegt van, kijk, wij willen een kiosk en daaruit iets doen met de champignons. Ze wil daarrond een workshop geven, dus keken we naar wie er interesse in zou hebben. Ja, daar ken ik dan een aantal tuiniers goed van, daar een aantal mensen die interesse hebben na in de buurt te polsen, en uiteindelijk zijn er 10 mensen die deze opleiding hebben gevolgd. Dit was een paar dagen en daaruit zijn zijn enkele mensen

voortgekomen die samen met de kinderen van de Gigos een dag zwammen gaan kweken die later zo'n startpakketjes maken voor de buurtbewoners. Nu heb je echt een paar vaste vrijwilligers, maar dat is hetzelfde met bijvoorbeeld een aantal betrokken mama's. zij willen wel een kom soep maken, en dit groeit eerder door vrijwilligers. Maar het grote verschil is dat je daar professionele krachten hebt die het programma professioneel zullen sturen en misschien samen met de bewoners samen zullen uitwerken. In de Pionier zijn ze ooit gestart met een budget van een stadswedstrijd, maar dat zijn echt organisaties die de Pionier verhuren om inkomsten te hebben. Ze betalen geen huur aan de stad, maar wel hun verbruik van nutsvoorzieningen. Ze betalen dit dan om toch nog iets over te houden en dan natuurlijk zitten er verschillende verenigingen, die aangesloten zijn bij de culturen waardoor ze subsidies van de stad krijgen. Ze schrijven zich vaak in voor het Hart van Limburg of een Rotarierclub. Dus zij krijgen wel regelmatig subsidies om hun programma te bekostigen en ze verder te laten doen. Maar daar zit er vaak niets meer achter. Dus wat ze ook doen... Als er ruzies zijn tussen verenigingen zijn, zullen mijn collega van cultuur en ik deze ondersteunen? Een van deze verenigingen is dan toch verhuisd, en dat is dan ook maar zo. Bijvoorbeeld hier kan Gigos niet zo maar zeggen tegen mij dat ze vertrekken, omdat ze een vastgelegde overeenkomst hebben. Dit ligt vast met de vereniging en het buurtopbouwwerk. Daar heb je veel meer controle over. Terwijl hier, als iedereen er mee stopt, hebben wij ook een leeg gebouw. Zo snel gaat dat natuurlijk niet, maar ik heb daar dus veel minder in... Bijvoorbeeld hun programma... Als zij iemand uitnodigen die een avond de Pionier afhuurt en een infomoment doet over racisme, dat zijn wel dingen waarop we kunnen zeggen dat het niet doorgaat. Maar als de naailessen van 2 lessen naar 1 gaat, daar heb ik niets op te zeggen, dat is los van de stad. Hun programma kiezen ze dus volledig zelf.

A: En is dit bij de Singel ook?

S: Nee, dat is hetzelfde als hier. Dus dat is echt vanuit Saamo. Luc en Emilie zitten daarvoor samen en wat ze daar doen, ligt allemaal vast. Daar gaat ook een doorgeefwinkel door in de zaal, maar ook buurtmaaltijden. Dat is... Daar hebben we wel iets over te zeggen.

A: En nog diepgaander over de werking van buurthuizen: hebben jullie een conciërge die naar jullie komen als aanspreekpunt? Hoe wordt dit logistiek opgelost?

S: Ja, goede vraag. Voor deze twee gebouwen is de situatie eigenlijk grotendeels hetzelfde. Alle nutsvoorzieningen worden geregeld via de stad. Het poetsen van de gemeenschappelijke delen kan wel wat verschillen per locatie. Hier bijvoorbeeld heeft de jeugddienst een aantal specifieke lokalen. Die worden niet door ons gepoetst, maar de gemeenschappelijke delen wel. Kleine zaken, zoals papier of andere basisvoorzieningen, worden allemaal door de stad voorzien. Als er iets kapot is in het gebouw, dan wordt dat gemeld en in orde gebracht. Dit zijn namelijk stadsgebouwen. Dat betekent dat de verenigingen of gebruikers die erin zitten zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en het netjes houden, zoals poetsen en het dagelijks gebruik. In principe moeten zij alles behandelen als een goede huisvader. Gaat er iets stuk door normaal gebruik, dan wordt verwacht dat ze dat zelf vervangen. Maar bij grotere problemen of schade wordt dit via mij of via de dienst cultuur doorgegeven, en dan zorgt de stad voor de herstelling. Of dat op kosten van de stad is, hangt af van de situatie. Als blijkt dat er sprake is van slecht gebruik of nalatigheid, kan een deel van de kosten worden doorgerekend aan de gebruiker. Dat wordt meestal geval per geval bekeken. In ongeveer 70 à 80% van de gevallen wanneer mensen ons contacteren, komt de stad tussen en wordt het probleem opgelost en in orde gebracht.

En hier is de situatie eigenlijk helemaal anders geregeld. In dit geval valt alles onder de verantwoordelijkheid van de gebruiker zelf, inclusief het poetsen en het algemene onderhoud. Volgens mij is dat zo afgesproken, al ben ik daar niet helemaal zeker van. Het gaat hier eerder om een particuliere overeenkomst, en niet zozeer om een regeling via de stad. De stad is hier dus eigenlijk niet rechtstreeks bij betrokken.

A: Dus bij Londot en bij de Singel zijn wel gewoon wijkmanagers aanwezig?

S: Ah ja sorry! Dat zat ook nog in je vraag. Ja, het gaat om een gebouw dat gebruikt wordt door twee verenigingen. Zij hebben elk een verantwoordelijke, en die personen regelen eigenlijk alles zelf. Dat is een beetje vergelijkbaar met de situatie hier. Daar is Natasha ook het aanspreekpunt voor ons. Zij treedt op namens de stad en zorgt voor de coördinatie.

A: Want het logistieke element, bijvoorbeeld de indeling: stel dat Londot lokalen wil hebben, regelt u dat allemaal?

S: Ja, ik regel dit allemaal. Ik heb bijvoorbeeld recent een vraag gekregen vanuit de sportdienst van een vechtklub die nog op zoek is naar een locatie. Tegelijk weet ik dat De Pionier, om extra inkomsten te genereren, op zoek is naar een vaste gebruiker voor een ruimte op de bovenverdieping. In zo'n geval ben ik vaak degene die de contacten legt.

Ik ken de verenigingen en de mogelijkheden, en merk dat collega's van andere diensten soms verwachten dat alles heel snel geregeld is — alsof je gewoon een afspraak maakt en alles meteen in orde komt. In de praktijk vraagt dat natuurlijk meer tijd. Ze vragen mij dan bijvoorbeeld wat een gangbare prijs is. Intern kan ik dat wel aftoetsen bij collega's, of nagaan of een ruimte geschikt is, bijvoorbeeld qua grootte of voorzieningen. Daarin bied ik ondersteuning en fungeer ik vaak als tussenpersoon.

Dat is niet altijd eenvoudig, want als er achteraf iets misloopt, komt dat soms ook weer bij mij terecht. Daarom probeer ik mij vooral te beperken tot het leggen van de eerste contacten en het doorverwijzen.

Bijvoorbeeld: Campus O³ is uiteindelijk op een bepaalde locatie terechtgekomen omdat zij een paar jaar geleden contact hadden opgenomen. Ze zochten toen een plek in de wijk Nieuwe Kempen. Ik wist dat er daar mogelijkheden waren, dus heb ik hen doorverwezen. De verdere praktische afspraken — zoals het gebruik van de ruimte en het materiaal dat ze daar ondertussen hebben staan — zijn dan onderling geregeld.

Ik ben dus vaak de schakel, omdat vragen vaak bij onze dienst terechtkomen, zoals: 'We zoeken een locatie, weet jij iets?' Dan probeer ik mee te denken en opties aan te reiken.

Tegelijk probeer ik duidelijke grenzen te stellen. Ik wil niet betrokken zijn bij alle praktische opvolging, omdat dat anders achteraf extra werk kan opleveren. Dat merken we hier ook: we organiseren veel, wat heel positief is, maar het brengt ook uitdagingen met zich mee.

Bijvoorbeeld bij alarmmeldingen: ik woon zelf te ver om daar altijd op in te gaan, en probeer werk en privé ook gescheiden te houden. Daarom zijn er lokale aanspreekpunten, zoals verantwoordelijken die in de buurt wonen. Dat zijn mensen die sneller kunnen reageren, bijvoorbeeld in het weekend als een alarm afgaat.

Vaak blijken zulke meldingen achteraf mee te vallen, bijvoorbeeld een fout alarm of iets kleins, maar het moet natuurlijk wel opgevolgd worden.

A: Wat ervaart u vaak als bijkomende problemen, of dingen die anders geregeld zouden moeten worden?

S: Er zijn een aantal terugkerende problemen in de wijken die misschien anders aangepakt zouden kunnen worden. Vaak gaat het over afspraken die wel gemaakt worden, maar niet altijd worden nageleefd.

Zo is er bijvoorbeeld de afspraak dat er niet geparkeerd mag worden op het plein, omdat dat bedoeld is als veilige speelruimte, zeker tijdens activiteiten of feesten waar kinderen aanwezig zijn. In de praktijk gebeurt het toch dat mensen met hun auto het plein oprijden, wat dan tot discussies leidt tussen gebruikers en organisatoren.

Ook afval is een blijvend probleem. In principe moeten mensen hun afval meenemen na een activiteit, zeker omdat ze betalen voor het gebruik van de ruimte. Toch blijft er regelmatig afval achter. De gemeenschapswachten die 's ochtends langskomen, signaleren dat dan weer, wat voor extra opvolging zorgt.

Daarnaast is er de uitdaging van het gedeeld gebruik van de ruimte. Het terrein is openbaar domein, wat betekent dat iedereen er gebruik van mag maken: kinderen die spelen, jongeren die rondhangen, mensen die hun hond uitlaten, fietsers die passeren... Die mix van verschillende gebruikers en doelgroepen zorgt soms voor spanningen.

Bijvoorbeeld jongeren die rondhangen of met fietsen of brommers rondrijden, wat als storend wordt ervaren door mensen die een zaal huren of activiteiten organiseren. Anderzijds zijn die jongeren ook gewoon op zoek naar een plek in de buurt.

Ook bij andere locaties, zoals De Pionier, zie je dat het meestal goed loopt, maar dat er af en toe periodes zijn waarin er meer overlast is. Zo zijn er bijvoorbeeld klachten van ouders die hun kinderen komen ophalen van de voetbaltrainingen en zich onveilig voelen door de aanwezigheid van groepen jongeren.

Er wordt wel geprobeerd om hierop in te spelen, bijvoorbeeld via jeugdwerk of de wijkagent, maar dat werkt vaak tijdelijk. Het blijft een terugkerende uitdaging, net omdat het gaat om gedeelde, open ruimtes waar veel verschillende mensen gebruik van maken.

A: ik veronderstel dat bijvoorbeeld de Bol en de Regenboog hier ook hun eigen lokalen hebben?

S: Ja ja de Bol die grote feestzaal, hè, dus die is zij water niet uit, want Dat is ook de Enigste allee dat die 's zaal die ze hebben ook hè? Dus daar doen ze hun eigen activiteiten en die water uit regenboogje inderdaad eigen faciliteiten. Ja ja.

A: Want en in dat opzicht is dat toch ook vervelend als zij die uren inplannen, de rest van de tijd zijn ze er niet, staat het leeg, hoe wordt dit dan gebruikt?

S: bedoel je dan de Bol zelf, of in het algemeen?

A: In het algemeen.

S: Dit buurthuis wordt eigenlijk nog vrij veel gebruikt. Net zoals bij De Bol is het in het weekend bijna altijd verhuurd — op een paar uitzonderingen na, misschien vier of vijf weekends per jaar. Daarnaast zijn er ook vaste momenten in de week: op dinsdag is er 's avonds werking, op maandag zijn er onder andere administratieve momenten zoals

afrekeningen of overleg met nieuwe gebruikers. Zelf gebruik ik de zaal ook regelmatig voor vergaderingen. Op donderdagvoormiddag is er bijvoorbeeld turnen, waarna de deelnemers nog samen koffie drinken. Op zich staat deze locatie dus niet vaak leeg. Bij De Regenboog ligt dat anders: daar hangt het gebruik sterk af van het moment. Zij richten zich vooral op vrije tijd voor kinderen en jongeren. Dat betekent dat de activiteiten vooral na de schooluren plaatsvinden. Overdag, wanneer volwassenen aan het werk zijn, staan de ruimtes vaker leeg. Dat zie je hier ook: activiteiten zoals huiswerkbegeleiding, Gigos en de academie starten pas vanaf 15 uur, waardoor er overdag nog ruimte vrij is. Tegelijk is er vanuit organisaties zoals Gigos en SAAMO wel vraag naar extra ruimte, bijvoorbeeld voor vergaderingen. Die komen dan hier terecht, zeker als het overdag is. Dat helpt om de beschikbare ruimte beter te benutten. Toch blijft het een uitdaging: vaak is alles op hetzelfde moment bezet, terwijl er op andere momenten net veel leegstand is. Idealiter zouden de verschillende locaties elkaar meer aanvullen, maar in de praktijk vallen piekmomenten vaak samen. Een concreet voorbeeld is de Chiro die hier vroeger zat. Zij hadden drie lokalen en een berging, maar die ruimtes stonden grotendeels leeg buiten hun activiteiten. Dat is natuurlijk zonde. Nu is het de opdracht vanuit de stad om na te denken over hoe we die ruimtes in de toekomst zo optimaal mogelijk kunnen benutten. We bekijken bijvoorbeeld of we de ruimtes flexibeler kunnen inzetten. Er zijn al concrete ideeën: Gigos heeft interesse in extra bureauruimte, en het dienstencentrum (gericht op 60-plussers) zou een halve dag per week aanwezig zijn. Het idee is om een gedeelde ruimte te creëren die door verschillende organisaties gebruikt kan worden op verschillende momenten. Dat vraagt wel duidelijke afspraken. We denken bijvoorbeeld aan een 'clean desk'-principe, waarbij niemand permanent materiaal laat liggen en iedereen de ruimte netjes achterlaat. Zo zou je een schema kunnen maken: op maandag zit de ene organisatie er, op andere dagen weer een andere. Daarnaast kijken we ook of de ruimtes in het weekend nog extra benut kunnen worden. Toch is dit niet eenvoudig. Het vraagt goede coördinatie en duidelijke afspraken, en er zijn ook praktische en technische uitdagingen, bijvoorbeeld rond veiligheid en toegangssystemen. Ik had zelf verwacht dat dit makkelijker zou zijn, maar in de praktijk blijkt het complexer. We zijn hier nu ongeveer drie jaar mee bezig, en de hoop is dat we binnen enkele jaren — bijvoorbeeld binnen vijf jaar — naar een veel betere bezetting kunnen evolueren.

Het is wel een dubbele situatie. Zo is er bijvoorbeeld een dansgroep die de zaal gebruikt en ook buiten activiteiten organiseert, een beetje volgens een 'gymzaalprincipe'. Zij hebben al gevraagd of ze een berging of zelfs een lokaal permanent mogen gebruiken voor hun materiaal. In principe probeer ik dat niet toe te laten, omdat je dan een ruimte eigenlijk vast toewijst en die dus minder flexibel wordt voor andere gebruikers. Aan de andere kant hangt het er natuurlijk ook vanaf hoe je het bekijkt: als ze het als berging gebruiken, nemen ze die ruimte wel permanent in, maar het kan het gebruik voor hen wel praktischer maken. Wat ik voorlopig wel heb overwogen, is om de bestaande berging — bijvoorbeeld die van de Chiro vroeger — te herinrichten. Je merkt namelijk dat meerdere gebruikers, zoals ook de academie, nood hebben aan een plek om materiaal op te slaan. Zij zouden ook graag eigen kasten of opslagruimte hebben. Daarom denk ik dat het een goede oplossing zou kunnen zijn om één gedeelde berging te organiseren, waarbij elke gebruiker zijn eigen hoekje of kast heeft. Op die manier blijft de zaal zelf flexibel inzetbaar, terwijl het materiaal toch een vaste plaats heeft. Het is dus een kwestie van de juiste balans te vinden tussen flexibiliteit en gebruiksgemak. Ik ben daar nog volop over aan het nadenken en moet dat verder concreet uitwerken en voorleggen aan mijn diensthoofd.

A: U had dan net ook aangehaald, hè, de buurthuizen in combinatie met de andere functies dan, zoals de Regenboog en de Sint-Albertusschool met een onderling contact of de Pionier met de verschillende organisaties. Hoe verloopt dan de werking? Is dit volgens u een bepaalde wijkmanager die er zit die onderling contacten neemt?

S: Wij hebben onderling een overleg dat we Cité-Z noemen. Dat komt drie keer per jaar samen. Daar zitten verschillende partners in: de naschoolse kinderopvang (die zich tussen De Regenboog en de school bevindt), de school zelf, De Regenboog, en de organisaties die hier in het gebouw actief zijn zoals Gigos, De Bol, SAAMO en ikzelf. Af en toe nodigen we ook andere betrokken partners uit, zoals de hockeyclub en Atlas College. Die maken niet strikt deel uit van de site, maar zijn wel betrokken bij wat er in de buurt gebeurt. Tijdens dat overleg proberen we praktische afspraken te maken, maar ook het netwerk te versterken. Bijvoorbeeld: als de school iets organiseert voor De Warmste Week, proberen we andere partners te betrekken. Het doel is dat we elkaar kennen en makkelijker kunnen samenwerken of helpen wanneer dat nodig is. Die samenwerking gaat soms over het delen van ruimte, maar ook over meer structurele afspraken. Zo is er bijvoorbeeld een vaste samenwerking tussen de kinderopvang en Gigos op dinsdagmiddag, omdat zij kampen met capaciteitsproblemen. Dan komt een groep kinderen hier hun boterhammen eten. Daarnaast bespreken we ook heel praktische zaken, zoals wie wanneer de poort afsluit of wie als laatste aanwezig is in het gebouw. Op sommige locaties, zoals De Pionier, is er minder sprake van professionele organisaties. Daar hebben we samen met de dienst cultuur extra inspanningen gedaan om mensen samen te brengen. We hebben bijvoorbeeld een ontmoetingsmoment georganiseerd met verschillende gebruikers, waaronder ook de Grieks-orthodoxe gemeenschap. Dat was belangrijk, omdat er soms misverstanden of spanningen ontstaan — bijvoorbeeld rond parkeren. Door mensen samen te brengen en elkaar te leren kennen, merk je dat er meer begrip ontstaat. Soms zijn het heel eenvoudige dingen die helpen, zoals contactgegevens uitwisselen zodat mensen elkaar rechtstreeks kunnen bereiken. Daarnaast zijn er ook samenwerkingen met initiatieven zoals Nomadland en Kempengalm, die actief zijn rond bijvoorbeeld een feestzaal, een compostproject en een moestuin. Met al die partners hebben we overlegd om activiteiten beter op elkaar af te stemmen. We organiseren bijvoorbeeld ook een wijkfeest aan de Koning Boudewijnlaan, samen met collega's en partners. Daarbij proberen we zowel professionele organisaties als buurtbewoners te betrekken. Buurtbewoners helpen vaak als vrijwilligers mee met de organisatie. Het is niet altijd eenvoudig om al die samenwerkingen goed op elkaar af te stemmen, maar je merkt wel dat het helpt om mensen op de hoogte te brengen en hen te stimuleren om eens bij elkaar binnen te kijken. Dat versterkt de verbondenheid in de wijk.

A: Er is dan geen connectie met Gigos, want die zitten een straat verder?

S: Euh ja ook, Oh, sorry deed ik niet. Maar dat iemand hier zo wat zijn bijna dezelfde Mensen. Ja, jawel, die zijn evenzeer betrokken. Dit is ook niet met zo'n buurtfeest. Die doen zelf ook bijvoorbeeld. Zal wel erg warm op dat in januari een soort van ja gezellige avond die we dan ook met verschillende gaat hierdoor en de waardoor Alleen op op twee verschillende avonden. Dat zijn aan het trekken van waar dan al die partners die daar rondom ze doen er ook wel aan. Ja, mijn excuses, ik was die vraag vergeten.

A: De single, is dat dan hetzelfde?

S: ja, ja, ik vermoed dat zij ook wel gewoon goeie contacten hebben met iedereen die daar rondom ligt.

A: dus telkens weer een centraal persoon die de connectie maakt met alle anderen.

S: Ja, het is ook gewoon omdat wij voor de stad werken, dat dat allemaal van ons verwacht wordt.

A: Bij De Pionier en bij De Kiosk zijn jullie als wijkmanagers dan ook actief?

S: Ja, ik ben vooral actief in De Pionier. We hebben daar gewoon ons werk gedaan, maar we hadden wel zoiets van: die mensen kennen elkaar precies niet meer. Het vertrekpunt was dus eerder dat dan echt de ambitie om structureel vaak samen te zitten.

A: En die samenwerking tussen verschillende functies en organisaties: werkt dat dan echt, of zijn er nog onopgeloste problemen?

S: Dat hangt er een beetje van af. Ik heb wel het gevoel dat het in De Pionier echt goed werkt. Maar daar zit je ook met heel verschillende spelers. Je hebt bijvoorbeeld De Pionier en de Turkse Rangers, en daarnaast ook KRC Genk Dames. Die KRC Genk Dames hebben een totaal ander doel en een ander profiel, dus die groepen kennen elkaar wel, maar het is niet dat daar heel intensief wordt samengewerkt. Het is eigenlijk gewoon iets heel anders. Andere organisaties zijn dan weer aangesloten bij bijvoorbeeld de cultuurdienst. Die organiseert jaarlijks een nieuwjaarsreceptie voor verenigingen, waardoor je elkaar daar wel eens ziet. Maar dat is een andere insteek. Dat gevoel heb je hier ook wel sterk. Bij Scholen De Nieuwe Kempen bijvoorbeeld, daar ligt een feestzaal die een beetje vergelijkbaar is met De Bol: een zaal die je kunt huren en waar ook activiteiten doorgaan. Die organisatie heeft heel sterk het gevoel van “dit is van ons”, en anderen mogen daar wel komen, maar liever niet te veel. Wij hebben daar – zowel ik als Natasha – lang ons best gedaan, en het is niet dat we niet welkom zijn. De samenwerking is er wel, maar eerder in de zin van: “doe gerust wat jullie willen, dat stoort ons niet, maar verwacht niet dat wij echt meedoen.”

Dat zie je soms ook bij vrijwilligers: ze geven dat heel duidelijk aan. Dan denk ik ook: oké, ik ga hen niet bij de arm nemen om te forceren dat we samenwerken. Bij Nomadland is dat trouwens een beetje hetzelfde, en dat zijn ook vaak gelijkaardige profielen. Ja, en dat is wel gewoon oké.

A: Binnen die cluster van Nomadland: loopt de samenwerking daar op zich wel goed tussen alle partijen?

S: Ja, Nomadland op zich wel, maar dat is eigenlijk niet zo eenvoudig. Je hebt daar bijvoorbeeld De Kempengalm en Nomadland. Dat zijn vooral Vlaamse, blanke mannen, en dat maakt samenwerken soms moeilijk. Dat zijn allemaal een beetje “haantjes”, en die zitten daar dan samen. De Kempengalm is op een bepaald moment ook opgesplitst, waardoor je nu een deel Kempengalm en een deel Nomadland hebt. Die twee zijn eigenlijk vrij gelijkaardig. Dat werkt op zich wel goed, niemand heeft daar echt commentaar op. Maar samenwerken blijft niet vanzelfsprekend. Ik generaliseer nu wat, maar het is gewoon niet gemakkelijk om daar echt samen iets op te bouwen.

A: Oké. En binnen de buurthuizen hebben we al de onderbenutting aangehaald, vooral door logistieke problemen. Zijn er nog andere zaken?

S: Dat is inderdaad ook een factor. Voor een aantal gebouwen is het zo dat ze zich vooral richten op werkende en niet-werkende mensen, maar je hebt ook veel werkende mensen die pas na drie of vier uur beschikbaar zijn, of kinderen en jongeren die je pas na schooltijd bereikt. Daardoor zijn er veel momenten waarop die gebouwen vooral gebruikt worden voor

vergaderingen of meer professionele activiteiten, ook door niet-werkenden. In Chatten is er bijvoorbeeld op dinsdag een buurtcafé met koffie en taart, dus er zijn wel degelijk ook dagactiviteiten. Maar ik kan me goed voorstellen dat je op een maandagvoormiddag nauwelijks bezetting hebt, omdat er weinig buurtbewoners beschikbaar zijn en omdat veel mensen werken. Zelf heb ik dan ook teamvergaderingen, dus er blijven sowieso veel momenten waarop er weinig volk is.

A: En de bezoekers van de buurthuizen: hoe ervaren zij die plekken eigenlijk?

S: Dat hangt er ook van af. Wat we proberen – en dat is hier ook zo – is dat ze wel openstaan voor alles. In het begin was het soms moeilijk om de ingang of de “voordeur” te vinden, of om te weten dat je zomaar binnen mocht. Ondertussen is dat wel verbeterd. Er staat bijvoorbeeld een koffiemachine, waardoor mensen makkelijker binnenstappen en iets komen drinken. Dat helpt echt om de drempel te verlagen. Dat is ook zo op andere locaties. In De Kiosk bijvoorbeeld zijn er vaste momenten waarop ze open zijn, zodat mensen gewoon kunnen binnenspringen. Voor de rest denk ik dat mensen vooral komen voor een specifieke activiteit of een gerichte vraag. Hoe ze het echt ervaren is moeilijk te zeggen, maar ik ga ervan uit dat het goed is, want anders zouden ze niet terugkomen. Ja.

Maar er zijn misschien wel nog, ja, verbeterpuntjes mogelijk. Wat Als ik zo eerlijk mag zijn, ik zit hier dan bewust op elke woensdagnamiddag, Omdat hij dan Omdat ik dan lijkt als bijvoorbeeld ouders of zo vragen hebben. Ouders en kinderen van Gigos springen hier makkelijk binnen, maar Als ik hier dan ouder en Mensen heb. Ja, Er is veel lawaai, dus zo ja, Dat is zo soms op doel hè? Moet de kinderen rond ja die vinden dan Misschien net te luid zijn, maar ja. Ja.

A: Maar het is niet dat de buurtbewoners gewoon iets te kort zouden komen qua activiteiten of...?

S: Ja ik denk dat als je het hun vraagt, wel. Ik hoor dat ze nog veel meer dingen zouden willen en dat we meer openzijn, dat denk ik ook dat mensen vaak antwoorden maar ja. Dat is dubbel. Ik denk dat, als we meer open waren, dat de mensen dat nog zouden zeggen. En ik kan me goed voorstellen dat zondag he, omdat er geen chiro meer is en de feestzaal is er wel, als je in de buurt leeft en je bent op leeftijd, en het is smiddags voor 2 uur, dat ze wel zouden willen langskomen voor een koffie. Dat denk ik wel Alleen ja, dat zandkleuren, maar ja. Maar hebben de echte bijvoorbeeld ook wel? Maar dat dat kan niet, Dat is ook het vind ik leek op. Eerste zaterdag van de maanden is er een soort repaircafé waar heel aantal vrijwilligers die eigenlijk gratis toestellen, fietsen van alles maken. Maar tja, Het is de buurtwerker zegt en hoe liefde ook altijd een paar vaste bezoekers zijn die niks meebrengen. Wat kan vos manier gewoon een beetje komen kijken, een beetje komen zitten. Dat mag ook allemaal hè? Want die zowel bij elke activiteit of bij alles wat hij doet hier zijn ook al hebben die niet direct iets, Maar dat die daar gewoon bij is gegroeit. Dan denk je toch dat er veel mensen zijn langs geweest.

A: En zijn er bepaalde groepen die al dan niet bewust worden uitgesloten?

S: Goede vraag.

A: U zei dan bijvoorbeeld in het begin van het gesprek, die kwetsbare doelgroepen, die zich misschien uitgesloten voelen?

S: Ja, maar daar richten we ons niet echt op. Ik ben zelf ook van Genk, en als het niet voor mijn werk was, zou ik ook niet echt naar buurthuizen gaan. Allee, ik zou er wel eens naartoe

kunnen gaan, maar de info of vragen die ik nodig heb, vind ik ook online of in het stadhuis. Ik heb dat eigenlijk niet nodig. We zijn er dan ook specifiek voor bepaalde doelgroepen. En ik denk inderdaad dat we al veel proberen. Zo doen we bijvoorbeeld om de zes maanden een soort “reikwijdte-actie” naar nieuwe bewoners. We brengen dan een lijst in kaart van mensen die in Genk zijn komen wonen, vaak ook gezinnen met jonge kinderen of mensen die vanuit andere landen hier zijn komen wonen. Daarna gaan we die mensen benaderen met een welkomstkaart. Daarop staat informatie over wat er allemaal in de buurt is: het sportcentrum, buurthuizen en andere voorzieningen. Er staat ook bij dat ze altijd welkom zijn om eens binnen te springen. Soms laten we die kaart gewoon achter als mensen niet thuis zijn. Toch merk je dat er nog altijd mensen zijn die de plekken niet kennen of nog niet binnenkomen. We proberen daarom ook om mensen actief aan elkaar te koppelen. Bijvoorbeeld: collega’s uit het dienstencentrum doen ook huisbezoeken bij 65-plussers. Als zij ergens langskomen, zeggen ze vaak: “Ik weet dat buurthuis X bestaat, daar kan je eens naartoe gaan.” Of ze stellen voor om samen eens te gaan, of iemand mee te nemen. We proberen ook aanwezig te zijn bij activiteiten zoals ontbijten, zodat mensen ons leren kennen. Zo ontstaat er sneller contact. En omgekeerd werkt dat ook: als iemand in het dienstencentrum hulp krijgt, kunnen ze hen doorverwijzen naar het buurthuis. We proberen dus heel veel dingen, maar ik ben er zeker van dat er nog altijd mensen zijn voor wie het nuttig zou zijn om eens binnen te springen, maar die het niet kennen of niet durven. En dat is net het moeilijke: de meest onzichtbare mensen zijn het moeilijkst te bereiken. We doen dus echt veel inspanningen, maar het blijft een uitdaging.

Ja, die huisbezoeken bij nieuwe bewoners proberen we wel echt consequent te doen.

A: De doelgroep die u bedoelt, de moeilijk bereikbare groep, zit dat nog altijd binnen de kwetsbare groepen? Of gaat dat over bepaalde types, zoals mensen met een handicap, of meer algemeen?

S: Ja, ik denk in het algemeen eigenlijk. En ook wel een heel deel mensen die bijvoorbeeld huurder zijn bij WIL, de sociale huisvestingsmaatschappij. We zitten daar ook samen in een wijkteam. Deze voormiddag hadden we daar nog overleg. De maatschappelijk werkers van WIL zitten mee in dat wijkteam. Als zij bij mensen thuis komen, zeggen ze ook vaak: “Je kunt daar naartoe gaan,” en ze kennen het aanbod meestal wel goed genoeg om mensen door te verwijzen. Maar ik denk dat er ook een vorm van verborgen armoede is, of mensen die net onder de radar blijven. Mensen die net door de mazen van het net glippen. Het is een beetje zoals bij de speelpleinwerking van Campus 03: niet iedereen gaat daar in eerste instantie naartoe, maar als mensen het leren kennen, maken ze vaak wel gebruik van het hele aanbod. Ik denk dus dat mensen die al ergens in een netwerk zitten, het aanbod meestal wel meekrijgen. Maar mensen die echt nergens in beeld zijn, of die tussen de mazen vallen, dat zijn net de mensen die wij soms moeilijk bereiken. En dat zijn ook net de groepen die we eigenlijk nog niet altijd voldoende bereiken.

A: In de omgeving van die buurthuizen: zijn er bepaalde tekorten of zaken die nog moeten worden ingezet? We hadden het bijvoorbeeld over de Torenlaan als barrière. Zijn er nog gelijkaardige zaken in de buurt van buurthuizen, of dingen die belangrijk zijn om in de buurt te hebben?

S: Ja, algemeen moet het zeker toegankelijk zijn. Qua bereikbaarheid mogen we eigenlijk niet klagen: er is een buslijn die hier passeert, en we zijn ook goed bereikbaar met de fiets en te voet, en ook met de auto. Er zijn wel drukke wegen in de omgeving, dat speelt soms een rol. En we liggen hier ook naast een school, dus dat moeten we soms ook uitleggen aan

mensen: het buurthuis zit in de vleugel van de school, maar we zijn niet de school zelf. Dat zorgt af en toe voor verwarring. Ik denk dat dat ook meespeelt, omdat het vorige wijkhuis twintig jaar op de Zavel lag. Dat was op een andere locatie en daar viel dat probleem misschien minder op. Mensen mogen hier zeker binnenkomen, maar ze moeten wel weten waar ze moeten zijn. We willen ook niet super centraal liggen voor alles en iedereen, dat is niet de bedoeling. Maar het is soms wel zoeken naar het juiste evenwicht.

A: We hadden ook eerder de Regenboog aangehaald, en andere plekken in Zwartberg-Waterschei waar mensen met een beperking terecht kunnen. Zijn die later ontstaan, of zijn die gelijkaardig aan de buurthuizen?

S: Dat weet ik eigenlijk niet precies. Er is wel iets ontstaan voor senioren, maar ik weet niet goed wanneer dat allemaal precies is opgericht. Je hebt hier ook KRC Genk iets verderop, en de hockeyclub. Die zijn er al langer en richten zich vooral op kinderen en jongeren. Wat je wel merkt, is dat sommige organisaties heel specifieke projecten opzetten, bijvoorbeeld rond kinderen met autisme. Die vinden dan ook effectief hun weg naar die plekken, omdat het heel gericht is. Maar algemeen gezien is dat aanbod soms wel nog te beperkt of te versnipperd.

A: Voor zover ik het tot nu toe heb onderzocht, lijkt De Regenboog toch nog een aparte werking te zijn. Het is specifiek voor mensen met een beperking, terwijl de andere buurthuizen daar niet echt specifieke focus op hebben. Is die scheiding er om financiële redenen?

S: Niet echt. Wat De Regenboog wel heeft, is een inclusiecoach. Dat is iemand die stadsbreed wordt ingezet en door de stad betaald wordt. Die werken dus over verschillende jeugdwerkingen en speelpleinwerkingen heen om advies te geven. Deze zomer bijvoorbeeld heeft die inclusiecoach bij verschillende speelpleinwerkingen meegedraaid om te kijken hoe ze hun werking inclusiever kunnen maken voor kinderen en jongeren met een beperking. Dat gaat over heel praktische dingen: een stille ruimte voorzien, de manier van eten aanpassen, of kleine aanpassingen in de werking zodat het toegankelijker wordt. Vanuit De Regenboog wordt er dus heel sterk ingezet op inclusie, maar dat staat misschien niet altijd zo expliciet naar buiten toe. Ik zie dat ook in andere contexten. Bijvoorbeeld bij huiswerkbegeleiding kregen we via de vrijwilligers signalen dat sommige kinderen het moeilijk hadden. Dan is er iemand van De Regenboog een paar keer mee ingeschakeld om mee te kijken naar de gezinssituatie. Bij sommige kinderen ging het om specifieke zaken zoals dyslexie of autisme. In bepaalde gevallen bleek dat de ondersteuning niet goed afgestemd was op hun noden, en werd er geadviseerd om de groep anders te organiseren of beter op te splitsen. Die samenwerking zie je ook met kinderopvang en met organisaties zoals Gigos. Daar worden soms echt casussen samen opgevolgd, zeker wanneer het om kinderen gaat die op meerdere plekken ondersteuning krijgen: school, opvang, vrije tijd. Dan is het belangrijk dat iedereen op dezelfde manier met die kinderen omgaat. Dat gebeurt ook effectief in de praktijk. Vanuit De Regenboog wordt er dus vaak expertise gedeeld, bijvoorbeeld op vraag van scholen, sportclubs of andere organisaties. In het sportcentrum is er bijvoorbeeld ook samenwerking rond inclusie. Ik zie De Regenboog eigenlijk niet als iets volledig apart. Ze werken wel specifiek rond inclusie, maar ze leggen net heel veel verbindingen met andere organisaties in Genk. We hebben hier toevallig de werking van De Regenboog in de buurt, maar eigenlijk is dat een stedelijke werking die heel Genk ondersteunt. Er is iemand die vroeger halftijds bij De Regenboog werkte en halftijds in de kinderopvang en gezinswerking. Die ging dan ook mee kijken in crèches en andere

voorzieningen om te zien welke kinderen extra ondersteuning nodig hadden en hoe je daar best mee omgaat. Dus ze zetten daar echt sterk op in, maar het is niet zo dat ze volledig losstaan van de rest. Integendeel: ze vormen net een schakel tussen heel veel organisaties.

A: Dus er is wel vraag om alles zo inclusief mogelijk te maken?

S: Ja, ja. Maar ook vanuit de stad, dat gaat over verschillende dingen. Ik weet dat ze dat ook bij Genk on Stage gedaan hebben, ze hebben een kinderprogramma. De medewerker van de Regenboog heeft een shop en gaat meekijken naar hoe het terrein is opgedeeld en wat er is. Hun expertise wordt wel vaak gebruikt door zowel andere verenigingen als ook uit de stad zelf om bepaalde evenementen... Zo er is er nog een organisatie in Genk die samen met de Regenboog op de kar springt. Zo hebben zij ook een prikkelarme ruimte bij carnaval, en bij 1 mei zal dat ook wel zo zijn. Nu ben ik even de naam kwijt. Die proberen wel echt niet op een eilandje te zitten. Vroeger hadden zij, maar dat zou blijkbaar niet werken, een gemengd speelplein: in de zomer kwamen kindjes met en zonder beperking, maar dat is blijkbaar niet haalbaar naar financiering toe. Als zij alleen maar kinderen met een beperking inrekenen... Het fijne weet ik er niet van, maar ja.

A: De Regenboog is wel hetgeen die het meest inzet op inclusie van Zwartberg?

S: Euh, ja. Ik ben even aan het nadenken, want het is een beetje dubbel. Op die inclusie van kinderen met een beperking wel. Maar zoals bij Gigos doen ze ook veel om inclusief te werken, maar dat zijn vooral kinderen met diverse achtergronden. Maar echt kinderen of jongeren met een mentale handicap, is de Regenboog wel echt de enige partner.

A: Voelen bepaalde buurtbewoners zich gediscrimineerd omdat niet alles zo toegankelijk of inclusief is?

S: Nee, maar ik denk dat heel veel buurtbewoners die geen beperkingen hebben, niet horen. Degenen die dit wel hebben, horen we wel maar kennen het niet. Ik weet niet of dit per se tot bij mij komt. We zien soms wel iets op de lokale Facebookpagina gepost worden, maar ja. Ik heb niet de indruk dat heel veel buurtbewoners die een beperking hebben en die daardoor ergens niet geraken.

A: Wat mij ook opgevallen is, en dan spreek ik ook over de regio van de Pionier, dat er een heel duidelijke scheiding is tussen de buurthuizen en de gemeenschappen. Is dat een reden waarom die echt apart zijn gekomen?

S: Ja, historisch gegroeid en dat is ook het gekke. Omdat die toch nog hun dingen willen bewaren. Vroeger was er ook veel vandalisme bij de Pionier, nu nog. Maar dat heeft soms met de personen te maken. Nason om de hoek, daar zat de Portugese gemeenschap, maar dat werd te klein. Dan hebben ze gewoon gekeken vanuit de cultuur naar andere, en dan hadden waren er de Hongaarse gemeenschap die nog een locatie zochten, dus zijn deze gewoon samengegaan. Die baden dat nu samen uit en er zijn amper problemen. Maar de Griekse gemeenschap zijn ook wel een beetje zeer speciale mensen, die hebben ook al veel vandalisme en overlast gehad van de Pionier. Ook met die ballenvangers en zo, dat is niet gemakkelijk. En dan heb je wel aan de andere kant een orthodoxe kerk, maar die gemeenschap is ook zeer gesloten, maar wel vriendelijk. Soms zetten dan wel hun poort open zodat daar geparkeerd kan worden, maar voor de rest is het gesloten. En dan heb je nog iets verder heb je ook de wijschool van de Luchtballon en de Sint-Albertusschool, maar dat is enkel voor de kleutertjes. Dus dat is ook afgeschermd, maar meer naar veiligheid toe, omdat dat een kinderspeelplaats is. Dat is zo gegroeid uit het verleden. Wij hebben die al

samen gebracht, maar er is onderling niet zo heel veel contact. Ze hebben geen ruzie onderling.

A: Maar het is niet zoals bij Londot of bij de voetbalvelden... Daar was er ook een tuin in de Islamitische buurt. Maar het is niet dat ze zich niet willen mengen dan?

S: Ik denk gewoon dat die wel willen om hun eigen ding te behouden, maar ook gewoon omdat... Niemand zit daar van de stad binnen en ik denk ook dat, als het zich ooit voordoet, dat we zeggen, 3 van de 4 gebouwen zijn zo rot als iets en moeten afgebroken worden. Als we dan 1 groot gebouw in de plaats zetten, dat zij wel samen zouden voegen. Maar dat is zo altijd al geweest en historisch gegroeid, dus er zal niet snel iets aan veranderen. Er is ook geen vraag naar, er is geen vragende partij om meer samen te doen. Dat leeft zo niet blinkbaar.

A: Iets dat me opgevallen is, is de hoeveelheid feestzalen. Heeft dit een reden?

S: Ja, en die zijn ook altijd bezet! Ik denk dat die graag feestjes geven.

A: Dat is niet dat ze zeggen van ja, het is een leegstaand gebouw, we maken er een feestzaal van?

S: Dat denk ik niet. En veel zalen worden ook heel flexibel ingezet. De Bol hier heeft een eigen zaal en activiteiten. Dus dat is op zich ook niet slecht dat die dubbel gebruikt is, maar ik weet dat er gewoon veel vraag naar is. Misschien voor mensen met grote families die thuis geen feestje kunnen doen. ER zijn er inderdaad wel heel veel, maar er zijn er ook heel veel bezet. Hier aan de luchthaven komt er ook een feestzaal bij de kantine waar je feestjes kan doen. Maar bij de Bol is het niet dat ze denken dat ze daarna niemand meer zullen hebben.

A: Wat ook opmerkelijk was, behalve het feit dat het hier in Zwartberg en Waterschei heel veel gefractioneerd zijn: heel veel schoolgebouwen zijn verspreid. Maar hier is een heel geclusterde zone waar veel lagen zijn. Heeft dit een reden waarom dit hier tot stand is gekomen?

S: Dat denk ik wel, maar dat zou ik eens aan Luc moeten vragen. Dat heeft volgens mij wel te maken met de mijnen, want er ontstonden scholen en handel enzo. En doordat de mijnen constant in versnelling gebouwd werden, vermoed ik dat dat daarmee te maken had. En vroeger had je een meisjes- en jongensschool apart. We zitten nu ook in een vleugel van de school apart. Vroeger was dit deel er nog bij, dus dat was wel echt gigantisch voor in die tijd. Maar ik zal het eens navragen. Ik weet het eigenlijk niet goed waarom er zo veel zo kort op elkaar ligt.

A: Ja ik vond het gewoon opmerkelijk, de ene lage school tegen de ander, en volwassen onderwijzen. We zijn er diezelfde zondag ook doorgegaan, en buiten het sluipverkeer dat rondgaat, gebeurt er op dat moment ook niets in de wijk.

S: Op zich mag... Ja, nee. Soms heb je soms ook een campusgevoel, misschien dat het daar wat meer mee te maken heeft? Ik weet het echt niet. Want daar zitten ook heel wat cultuurverenigingen in. Dat stukje van het oud klooster dat langs de kerk ligt. Maar waarom er zoveel scholen zijn, geen idee...

A: Als ik nog heel even terug mag komen op een vraag van daarstraks die me nu te binnen schiet. We hadden het straks over de Singel. Weet u specifiek met welke organisaties uit de buurt die samenwerkt?

S: Euh, ja. Ik weet dat ze heel veel buurtbewoners en vrijwillers hebben, maar dat is Luc zijn wijk. Waterrijk Waterschei heeft daar ook een heel project gedaan, ik weet niet meer wie er betrokken was, maar dat heeft toch een paar jaar geduurd. En vanuit Gigos weet ik dat foto-atelier Swiep daar zit. De doorgeefwinkel en zo zit daar ook, maar ik weet niet welke organisaties daar vlakbij of in zitten die daar ook gebruik van maken.

A: Als laatste wou ik u nog mijn idee van project voorstellen en uw expertise vragen. Het leek me heel interessant om een brede school te creëren. Kent u dit principe?

S: Nee, ik denk het niet.

A: Dat houdt in dat meerdere organisaties zou huisvesten in een school. Dus dat je bijvoorbeeld connectie en samenwerkingen met de scholen en organisaties hebt die een onderlinge samenwerking aangaan. Het leek me interessant om de onderbenutting tegen te gaan en om op bijvoorbeeld tijdens niet schooluren, organisaties de leslokalen ook kunnen gebruiken en dingen kunnen organiseren. Het leek me interessant om te starten vanuit een van de 4 locaties van de buurthuizen die er zijn. Londot is al heel mooi uitgewerkt, dus daar zou ik eerder van afblijven. De Kiost, de Pionier en de Singel is dan nog over. En aangezien ik het Kolenspoor ook wil inzetten. Dus voor mij is hier de Singel interessant en dan hier die scholencluster activeren omdat er ook veel leegstand is. Ik wou vragen of er bepaalde vereisten zijn die ik dan moet meenemen om al dan niet te laten slagen.

S: Ik denk dat het gewoon een moeilijke is. Ik snap dat je daar zo naar kijkt. Maar we hebben een goede samenwerking met de directeur. We hebben daar een prikkeldag de laatste dag van augustus. Het zou leuk zijn als we gebruik kunnen maken van de speelplaats, dat ze deze kunnen openstellen. Maar dat is nu te veel geregeld, we moeten bijna smeken tegen dat ze dat doen. Ook de sporthal van de bokkers. De directeur heeft daar niets mee te maken, maar de scholengroep haat dit en gaat dit tegenwerken. Het lijkt me dan ook moeilijk om dit gerealiseerd te krijgen. Want ik snap dit en het lijkt me heel goed, ook voor die scholen. Stel dat die lokalen ook in de avond gebruikt worden en ze krijgen er een vergoeding voor. Maar het is heel moeilijk om met de scholen samen te werken, net zoals met de stad.

A: Want de connectie nu met school, dat is dan puur de speelplaats dat wordt opgesteld.

S: Die is maar eenmalig opengesteld. Dat project dat we nu willen doen, gaat vooral over het traject van de schoolbegeleiding. We hebben met de bib een project gedaan waar ze een bib op school hebben. Het zijn vaak ook kleine dingen die zich voordoen, waardoor we wel meer samen doen. De kinderen zullen ook wel vaak, sinds dat de speelplaats er is en het groen meer onderhouden is, biolessen krijgen. Dat gebeurt heel veel, maar gebruik maken van de school zelf, is next level. Dat zal ook niet bij elke school zo zijn. Misschien bij de directeur van de Wissel heb ik een goed contact en doen we een netwerkmoment waar hij naar toe komt. Maar ik heb er nog nooit gevraagd om een lokaal te gebruiken. Mogelijks mag dat wel, maar ik voel wel dat dat een drempel is. De huiswerkgroep en de academie gebruiken wel vaak het lokaal van de Gigos en dat was voorheen geen probleem. Maar dan kreeg ik toch vorige week een mailtje dat elke keer dat lokaal gebruikt wordt, er altijd rommel is en het lokaal niet proper achtergelaten is. En dat is het probleem van de school ook: ze

zien ook dat er jongeren hangen rond de speelplaats. Na 17u is de les gedaan, dus we doen de poort op slot om 17u20, dus dat is niet zo evident. Maar ja.

A: Maar los van het organisatorische, dat is wel iets dat u zegt dat past binnen Zwartberg met de problematiek van onderbenutting?

S: Ja, alleen zie ik die benutting nog niet zo zeer als een problematiek. Maar ik zal u een lijstje bezorgen met dingen waarvan ik denk... Allee, dat is er wel, maar voornamelijk in de voormiddag. Wij richten ons ook op buurtbewoners activeren om de voormiddag iets te komen doen. Ik snap het vanuit dit perspectief wel.

A: Die brede school is ook een combinatie tussen een school en een buurthuis.

S: Ja, dat snap ik zeker. En als je bewoners hebt met kinderen die daar naartoe gaan, is het makkelijker om ze naar daar door te verwijzen. Dat is ook de reden waarom we bijvoorbeeld hier ook vaak van deze lokalen gebruik maken, zodat we tegen de bewoners kunnen zeggen van, kom naar de school. Iedereen kent dit ook wel vaak. Ik spreek over de arbeidsraad bij de school de Wissel, en dan kennen ze dat.

A: Het zou wel een manier kunnen zijn, zoals u zei, om een soort van kwetsbare groep op te vangen en dat ze hun kinderen afzetten, dan in contact komen. Dat zou dan toch een goede oplossing kunnen bieden tot deze problematiek?

S: Ja zeker.

A: We hebben het dan ook over de Regenboog gehad. Ik wil verder inzetten op inclusie en autismevriendelijkheid. Want als je op straat wil komen, met de regels om autismevriendelijk te werken, is er nog meer opdeling tussen de weg, voet- en fietspad. De lokalen worden ook voorzien van een prikkelrijke en -arme zone. Er is een overgang dat ervoor zorgt dat ze elkaar niet hoeven te horen. Door de ouderdom van de gebouwen en het gebrek aan kennis van toen, wou ik daar ook verder op inzetten in die brede school, om daar aanpassingen te kunnen doen. Ik denk dat dit een goed aanknopingspunt is om erop verder te gaan. In die scholencluster wordt momenteel al ingezet op het kenniscentrum voor peuters en kleuters met autisme. En met dit daar al aanwezig is, lijkt me dit interessant.

S: Ik vind die link met het Kolenspoor ook tof, omdat daar inderdaad ook nog veel meer mee kan en mee mag gebeuren.

A: Ik heb ook proberen de routes af te wandelen die een link zou kunnen vormen, en je staat er eigenlijk wel op 10minuten. Maar het is wel een drukke baan en een wijk waardoor je moet, dus op zich, is het wel een mentale barrière. Maar als je die knooppunten toegankelijker maakt... Want wat me ook is opgevallen, is dat het in de zones van de buurthuizen ook zone 30 is. Door die knooppunten aan te pakken en eenrichtingsstraten of zone 30 verder te trekken tot de Torenlaan, kunnen deze problemen ook weer aangepakt worden. Maar dat is wel in de ideale wereld uiteraard.

S: Ja nee, ja ja inderdaad. Wij hebben voorstellen gehad waarbij dit volledig zone 30 was, maar het schepencollege heeft dit niet weerhouden, doordat ze zeer gevoelig zijn aan kritische mensen. Daarom proberen ze vaak conflictvermijdend te zijn. Er is een stukje zone 30, maar dienst mobiliteit heeft heel veel participatiemomenten toegepast met plannen. Zij gaan naar het college en zij hebben een hele boel tegengehouden. En een van die dingen, was om de hele wijk zone 30 te maken. Maar dat was niet controleerbaar, dat was niet... Ik zeg gewoon wat er toen uitkwam he, maar je mag het altijd voorstellen. Als je door de wijk

bent gegaan, heb je ook gezien dat er een hele hoop nieuwe mobiliteitsinvullingen zijn gebeurt. Wat zeker ook commentaar van mensen is, maar ook de snelheid uit de wijk haalt. Het heeft toch zeker al effect en knips, maar de knips zijn toch wat beperkt gebleven. Het zijn vooral die snelheidsingrepen die wel wat effect hebben. Dat zie je bij de Pionier ook. Het zijn wel al wat manieren om de snelheid uit de wijk te krijgen. Maar dat is soms wel moeilijk, want hier heeft dan ook een verkeersdrempel gelegen. Dit was een heel gedoe omdat dit niet goed lag voor inrijdende vrachtwagens. Hier was een wegversmalling, maar dan trokken mensen toch terug op tussen dit en dit stuk. Het is heel vaak gedrag van mensen, want het heeft geen meerwaarde. Je bent geen 10 seconden sneller. Maar het blijven problemen. We hebben ook telramen ophangen in probleemzones, en in de Kiosk heeft er heel lang een gehangen om ook wat objectieve gegevens te verzamelen. Mensen scheuren er nog altijd voorbij.

A: Wat u aanhaalde daarstraks vond ik ook opmerkelijk, bij de Pionier... Ik ken de wijk niet heel goed, maar die leek me toch redelijk normaal. Maar zo'n brede baan? Dat leek me heel overgedimensioneerd.

S: En dan moet je eens gaan als er een feest is, dan staat dat daar volledig vol geparkeerd. Dan vraag ik me altijd af waarom. Dat zijn dingen waar ik me niet probeer druk te maken, want ik kan het toch niet oplossen. Maar het is wel al beter, want rond Pionier was dat echt de plaats om drugs te dealen. Maar toen was dat ene leeg, want Gigos was eruit vertrokken. Er was gekraak: alle ramen waren ingegooid, en dat zag er niet uit. Er was een hele discussie over met andere diensten ook: er stond een garage door Gigos, maar die garage werd niet meer gebruikt. Maar die was nog net te goed om af te breken. En de garage maakte dat de politie zei van, die staat daar zo dat wij daar niets kunnen doen, we kunnen die jongeren niet pakken want ze staan te dealen achter de garage. Dan heeft dat makkelijk een halfjaar geduurd tegen dat die garage was afgebroken, zodat je inkijk had. Zelf de draad was vernield. Toen is heel dat gebouw opnieuw in orde gezet, en nu merk je gewoon doordat dat verenigingen zitten, dat er sociale controle is. Voor jongeren is het veel minder interessant als ze mogen kiezen tussen een donker gebouw met een garage, of een gebouw waar een groep zumbalessen doet. Je merkt dus wel dat het een pak veiliger is. Een pak betrokken buurtbewoners, de Schoonmakers, zijn nu ook betrokken. Want afval trekt afval aan, maar doordat zij regelmatig opruimen, valt dit allemaal veel beter mee. Maar het blijven wel plekken...

Ben jij ook van Genk afkomstig?

A: Nee.

S: Ah oké, ik wou zeggen, als je van een andere wijk komt, maar nu is het helemaal anders.

A: Zou u nog willen aanduiden waar die kwetsbare groepen vooral waren, dat is wel interessant?

S: Dit, dit zie je ook in de cijfergegevens en je ziet eigenlijk aan de woningen. Er zijn ook veel woningen van WIL, dan dit gedeelte. En dan nog zo ook. Dan nog dit, en eigenlijk dit... Het hartje van de Nieuwe Kempen, daar ook nog. Het zijn geen chique mensen die in villa's wonen, maar gewone mensen met een apart verbonden tuintje. Hier wonen vooral veel, hier ook nog... Hier is heel veel huisjesmelkerij, arbeidsmigratie, en hier ook nog. EN hier in de wijk zie je dit ook nog. Je ziet er soms een deel camionettes staan op een zondag. Dat is niet allemaal louche of slecht, maar vaak zijn dat mensen die huren van WIL of die een goedkope woning hebben kopen, maar hun budget dan ook verder op is. Ze wonen in een

zeer slechte woonkwaliteit. Dan heb je nog mensen die huren, en dat is heel vaak hier ook, pure huisjesmelkerij. Het is niet dat wij als stad en de politie er niets tegen doen, maar het is wel niet zo makkelijk allemaal. Vaak zijn dat ook heel kwetsbare mensen, die woningen voldoen niet, je ziet dat het huisjesmelkerij is. Het kan zijn de huurbaas zegt dat die er uit moeten en die hebben geen alternatieven. Dan komen ze opnieuw in zo iets terecht. Ze staan dan ergens op een wachtlijst, maar dat kan heel lang duren. Wat je ook vaak ziet, is dat dat mensen zijn die twee auto's hebben en je een vraag kan stellen, maar die in shifts werken. Als ze werken, werken ze ver weg. Daar hebben ze dan ook extra kosten. Dat zijn heel vaak conflicten met dienst mobiliteit, want dat is zo gebouwd op 1 wagen per gezin. We kunnen wel inzetten op duurzame mobiliteit, maar als jij nachts shift moet doen en je woont hier, geraak je er niet. Ookal komt de bus hier, die rijdt niet meer na 20u. Dat zie je ook. Want ik was in het begin ook zo: hoe kan dat nu, dat kost allemaal veel geld. Maar het is vaak ook nodig, want als de ene weg is en ze hebben kinderen... Ook als je naar cijfers kijkt, het zijn vaak vaak opgeleide mensen of mensen met een werkkuitkering. Als je gaat kijken naar kinderen die op school gaan in Driehoek, die blijven zitten 1 of 2 jaar, dat zijn heel vaak kinderen die hier in de wijk wonen. Dat merk je ook in de zones. Kinderen die hier wonen, gaan heel vaak naar daar naar school. We krijgen dan signaal van school dat er veel minder leerlingen zijn en echt goede leerlingen die niet naar daar gaan naar school. Je ziet dat ook. Hier zijn de ingenieurswoningen van de mijn: als je zo'n woning kan kopen, sturen ze hun kinderen niet naar daar naar school. Het zijn daar niet alleen domme kinderen he, maar die scholen merken ook dat ze vooral kinderen krijgen met heel wat kwetsbaarheden, wat het ook moeilijk maakt voor de scholen. Het leerniveau blijft ook maar zakken. Binnen deze, dat is moeilijker... New Texas is ook een kwetsbare wijk, maar dat is niet mijn gebied. Rondom de Binnenlaan zie je ook heel vaak aan de huizen dat die een tuin hebben en een vrijstaande woning hebben, terwijl hier zie je... Allee, als je kan kiezen, ga je daar wonen en niet daar. Zonder dat ik afbreuk wil doen aan mensen in de wijk. Ik weet hier rondom de Binnenlaan en rond New Texas, dat dat allemaal woningen van WIL zijn. Ze hebben wel allemaal een tuin. Hier op de hoek is dat ook: die appartementsblokken zijn ook allemaal WIL. Mensen die daar komen huren, vallen onder een bepaald statuut en hebben een laag inkomen.

A: Dat zijn heel veel interessante inzichten, ook de dingen die u aanduidt.

S: Ja, je ziet ook gewoon het verschil. Dit zijn koopwoningen, terwijl dat allemaal studiootjes zijn. Dat is de Witte Wijk. Als je daar doorwandelt, dat zijn echt twee oude kleinere appartementjes op elkaar. Daar had ik het onlangs nog over met mijn collega: in Driehoek zijn redelijk veel conflicten. Daar zijn door WIL een 20-tal nieuwe woningen naar verkaveling gebouwd, maar natuurlijk zijn dat kwetsbare gezinnen. Die hebben onderling heel vaak ruzies en onderlinge gevechten. En dat is omdat dat een bepaald publiek is dat onder elkaar woont. Die hebben bepaalde capaciteiten minder om te kunnen communiceren en relativeren, omdat ze heel veel aan hun hoofd hebben. Ze hebben kopzorgen en dan kan je al moeilijker dingen verdragen. Dat merk je gewoon. Ik denk dat dit een vicieuze cirkel is, en ze verliezen dan sneller hun job omdat ze minder stabiel zijn. Dat is het pad van de armoede dat echt bij velen zichtbaar is... Ik wil niet veralgemenen natuurlijk. Je ziet ook dat mensen hier maar even wonen, tot ze beter kunnen. Toen ik begon, kende ik de wijk de Nieuwe Kempen niet goed, en toen heb ik gesprekken gehad met mensen daar. Hoeveel er zeiden van ja, we zijn aan het sparen en nog een jaar zijn we weg. We zijn ondertussen 3 jaar later, en ze zitten er nog. Dat is bij deze wijk ook zo. Ik heb onlangs ook een nieuwe woning gekocht, daar kan je ook zien dat heel veel mensen... als je ernaar toe rijdt, dat je snel denk

om daar eens te kijken met een makelaar. En dat zorgt er ook voor dat minder kapitaalcrachtige mensen daar niet komen, je trekt altijd hetzelfde type mensen aan. Hier een beetje verder was er ook een kraakpand. Ik heb dat dan aangekaart met de collega's dat er mensen zonder kinderen waren bij een erfenis, en ondertussen stond dat huis nog te verkommeren. En nu is het te duur en verwaarloosd, maar wie kan dit kopen? Mensen met een klein bedrag, maar zij zullen er niet veel in kunnen doen waardoor die woning... Het houdt elkaar zo in stant. Niemand zal dat huis kopen en opknappen om te verhuren, dat is niet zo. Projectontwikkelaars trek je hier ook niet aan, maar dat hoeft ook niet. Dat blijft zo wel een beetje, want mensen die heel graag een huis willen kopen voor €150000, dat is niet veel, maar voor hun is dat heel veel en dan moeten ze nog renoveren. Maar ik wil echt niet negatief zijn, want veel mensen wonen er graag.

A: Maar het zijn op zich ook hele toffe wijken als je daar doorloopt. Er is veel begankenis en de straat is ook heel mooi met de bomen en pleinen. Het is er gezellig wonen.

S: Veel mensen wonen er ook inderdaad gdraag, ook omdat ze daar zijn opgeroeid. Het zijn rampen als ze ergens anders moeten wonen, als ze dat gewoon zijn. we krijgen ook veel klachten, maar ja. Ik blijf erbij dat dit ook normaal is: hoe dichter je bij elkaar woont, hoe moeilijker het is om op te lossen en hoe meer klachten er zullen zijn.

A: ik vond het nochtans interessant dat, toen ik in de wijk wandelde, hoeveel stoelen er aan de voortuin stonden. Dat zie je niet veel bij mij.

S: Ja dat is tof hé! En dat zie je ook bij de Koning Boudewijnlaan, daar hebben dat ook geprobeerd te creëren. Daar is het met die gekleurde gevels. Dat ging ook over vergroening, maar ook van die klapbankjes. Zo waren er 4 of 5 in de wijk, en ze installeerden dat zelf. Maar ook dit is niet altijd gemakkelijk is, omdat dat echt hun voorgevel is. Als ze hier een stoetje zet, gaat niemand daar snel zelf zitten, maar die banken zijn meer benut. Ze zetten daar ook gewoon een paddenstoeltje om te tonen van kijk, dat zijn mijn stoeltjes, en dan moet je ze niet weggagen. Maar die bankjes zijn klapbankjes dus je kiest zelf als je er mag zitten of niet. Maar ik woon er zelf niet, dus het is wel moeilijk om te kijken hoe de mensen zelf leven daar.

S: Kunnen we nog heel kort over de school zelf praten: u vertelde dat u hier onderling de communicatie doet. Communiceert u ook vaak met de school?

A: Euh ja, wij kennen elkaar wel goed en we houden elkaar op de hoogte. We krijgen zelfs elkaar post. Soms zijn dat ook de mannen van de groendienst die hier hun middagpauze eten, en als ze iets niet weten van de school, komen ze naar mij. Ze vinden me wel. We hebben ook 3 keer per jaar een bijeenkomst en een overleg. Dat zit wel goed.

A: Maar het is dan eerder u die in naam van de buurt met de school communiceert?

S: Ja, of andersom. Als ze soms praktische vragen hebben. Als er niemand staat bij de lichten, moet ik dat doorgeven omdat zij niet weten aan wie of wat. Of als er iemand ziek is, lichten ze mij in. We vinden elkaar wel. Zij hebben een subsidie voor een groene speelplaats, en dan moeten ze ook aantonen dat ze samenwerkingen hebben, en dan kijken wij daar ook wel voor.

A: Dan wil ik u heel graag bedanken voor uw moeite. Voor in de toekomst, als ik nog vragen heb, zou ik u mogen zien als contactpersoon?

S: Ja hoor, natuurlijk! Geen probleem. Vorig jaar waren er ook een aantal studenten die rond volkstuintjes werkten. Het is wel leuk om zo eens een frisse wind te horen. Je bekijkt het dan van een veel objectievere plek. Mensen kijken ook vaak enkel naar hun eigen problemen.

A: Ja, klopt. Ik heb ook al gepraat met enkele buurtbewoners, en zij hebben ook een andere, interessante inkijk.

S: En dan heb je nog de mensen met de paarse hesjes. Dat is effectief stadspersoneel. Die luisteren heel veel naar bewoners en houden sensibiliseringsacties. En van die 100% problemen die ze horen van buurtbewoners, filteren zij 20% echte problematiek en dat komt dan bij mij. Ze krijgen dan ook om de zo veel tijd lessen in conflictbemiddeling en veilig oversteken en zo. We zijn met een volledig wijkteam, maar soms is het ook persoonsafhankelijk. Dat is eigen aan mensen.

A: bedankt voor al uw inzichten, uw info en de tijd. Het was een zeer boeiend gesprek.

Bijlage 2: interview met de directeur van De Appelboom Frank Bartholomé op 19 december 2025

A: Anouck Cautaert

F: Frank Bartholomé

A: Oké, dus, hartelijk bedankt voor uw tijd. Misschien is het een goed idee als u zich even kan voorstellen?

F: Ja, ik ben Frank Bartholomé, directeur van De Appelboom. VZW Appelboom is een revalidatiecentrum voor peuters en kleuters met autisme dat hier in dit gebouw huist sinds 2012 denk ik. Voordien. Wij zijn een organisatie dat al lang bestaat: van 1979, maar voordien waren wij in Hasselt gestationeerd. Ik weet niet wat ik het nog meer kan zeggen.

A: U kan misschien nog kort verduidelijken wat de revalidatie inhoud, want ik had online gezien dat het uit kleine groepjes bestaat met verschillende...

F: Ja dat klopt. Wij zijn hier gesubsidieert door de Vlaamse overheid. Wij hebben herkenning voor 16 kinderen, 16 kinderen zijn daar wekelijks in de appelboom van 8u30 tot 16u. We hebben een verplichting om 234 dagen per jaar open te zijn, dus ook in de grote vakantie. Hier is een revalidatieprogramma voor deze kinderen. De kinderen hebben dus autisme, maar de meeste hebben ook een mentale beperking en de bedoeling van de opname in de appelboom is om de kinderen klaar te maken voor een of andere vorm van onderwijs. Meestal is dat buitengewoon onderwijs TYPE twee of TYPE 9. Een aantal kinderen kan zelfs niet naar onderwijs en zal naar dagopvanginitiatieven zoals je hier in de buurt de Heide en dergelijke, moeten gaan. Naast de opvang hier, de dagopvang zelf, doen wij ook voortrajecten. Dit houdt in dat, kinderen voordat ze naar de Appelboom komen, dat mensen van onze organisatie naar de ouders gaan voor de opname voor te bereiden en wij gaan ook aan huis als de kinderen al weg zijn om de overgang naar school en dergelijke te maken.

A: oké.

F: Wij werken mijn multidisciplinair team van artsen, opvoeders, logopedisten, therapeuten, orthopedagogen en huishoudsters ook. Want hier wordt dagelijks warm gekookt voor de kinderen omdat veel van hen ook problemen hebben met eten en om daarin ook te kunnen oefenen.

A: Alle kinderen maken van al deze diensten dan gebruik?

F: Ja. Dat is wel niet allemaal even veel, maar dat hangt af van hun proces en sommige zijn hier een maand, anderen zijn hier al anderhalf jaar. Een gemiddelde opname duurt een 18-tal maanden.

A: Ik had ook online gezien dat van 0 tot 3 jaar 11 maanden hier terecht komen?

F: Nee, eigenlijk is het zo dat ze, bij aanmelding gaan we rekenen dat ze bij opname hier maar 5 jaar mogen zijn. ze mogen niet ouder zijn. maar de meeste opgenomen kinderen zijn bij aanvang 3 a 4 jaar. En ze blijven dan 18 maanden, dus ze zijn 6 a 7 jaar max.

A: u had aangehaald dat er 16 kinderen in totaal in het gebouw zitten?

F: ja, deze zijn verdeeld in 4 kleine groepen waar echt zeer intensief mee gewerkt kan worden. Maar het zijn kleine groepen omdat ze allemaal zeer gevoelig zijn aan prikkels. De meeste kinderen die eigenlijk starten hier, hebben geen gesproken taal, of weinig. Er wordt heel veel gewerkt met picotrammen en foto's om te communiceren met de kinderen.

A: Dus er zijn dan 4 klasjes aanwezig en ze blijven ook vast of schuiven ze doorheen de dag nog door?

F: Soms zijn er kinderen die overkoepelend over de groepen samen dingen doen, zoals bijvoorbeeld beweging boven in de turnzaal. Of anderen die toch wat verbaler zijn waar samen iets mee gedaan wordt. Maar meestal bestaan de groepen... Ze gaan soms wel eens per dag op uitstap naar de tuin. Bij goed weer gaan ze ook eens in de tuin spelen, maar meestal worden die groepen wel samen gehouden.

A: Op basis van wat worden die groepen samengesteld?

F: Dat zijn heterogene groepen. Dat wordt wel wat bekeken van welke plaats er vlij komt als er iemand nieuw komt, maar ook naar de zwaarte. Maar ook wel dat ze elkaar wat kunnen uitdagen, dus dat we niet alle sterke bij elkaar zetten, maar ook een zwakker bij een sterker, zodat ze elkaar ook kunnen proberen aanvoelen.

A: Dus er zijn niet echt onderverdelingen in de groep? Het wordt niet verdeeld vanuit een specialisatie?

F: Vanuit de vier groepen niet.

A: Merken jullie dat er meer vraag is naar jullie instantie, dat er misschien uitbreidmogelijkheden zijn?

F: Er is meer vraag. We hebben dit jaar de wachtlijst moeten sluiten, omdat de wachtlijst meer dan 2 jaar was. En dat heeft dan weinig zin. Maar op dit moment staan er nog 17 kinderen op de wachtlijst en is het nog anderhalf tot twee jaar wachten. Dus daar is zeker nog heel veel vraag naar. Maar uitbreiding, neen, omdat het geld op is bij de overheid om het zo te zeggen. En dat wij in 2019 een beperkte uitbreiding gekregen. Dat is zeker op dit moment niet aan de orde.

A: Maar buiten op het financiële gesprek zouden jullie het wel graag willen uitbreiden dan?

F: Graag willen... We hebben daar in die mate nog over nagedacht, maar laten we wel zeggen dat tegenwoordig de nood hoog is.

A: Het gebouw zelf: dus zoals u zelf aanhaalde: in de vakantie wel, maar in de weekends ook?

F: Nee, dan staat het leeg.

A: En maken andere instanties gebruik van dit gebouw?

F: Nee. Dit gebouw is aangekocht vanuit de VZW, dus het is hun eigendom. Naast ons maakt er niemand gebruik van het gebouw.

A: VZW De Appelboom?

F: Ja, klopt.

A: Hebben jullie ook connecties met andere instanties van de buurt?

F: Niet zo zeer van uit de buurt, het is wel zo dat ons bestuur bestaat uit mensen van UZ Leuven, UPC Kortenberg, KPC Genk. Ikzelf ben ook gedetacheerd vanuit UZ Leuven. Dat is een samenwerking die op papier staat, om het zo te zeggen. Wij werken wel natuurlijk samen met de scholen hier in de buurt waar kinderen naar doorverwezen worden. We werken ook samen met de naschoolse opvang de Regenboog in Genk. Wij stoppen om 15u, en een aantal kinderen hebben ouders die niet thuis zijn, dus dan voeren wij die kinderen met ons busje naar de Regenboog. Dus dat is wel een kleine samenwerking, maar we hebben bijvoorbeeld ook iemand lopen op het termijn. De Wissel is er ook, maar dit is een middelbare school. Wij lenen soms wel materialen uit van elkaar, maar daar is geen inhoudelijke samenwerking.

A: Richting het Kolenspoor toe, daar wordt dan ook geen gebruik van gemaakt veronderstel ik?

F: we zijn wel op de hoogte van eventuele veranderingen die daar gebeuren, en nu ook omdat ze dat volledig gaan herwaarderen, weet ik dat er in januari een samenkomstmoment is met de straat, en daar worden we wel in betrokken. Maar het is eerder betrekking in de zin van mededeling.

A: Om nog even terug te gaan naar de school. Bij oorsprong, heeft u daar meer info over? Want het waren eerst gezellenhuizen vroeger?

F: Om duidelijk te zijn, wij zijn geen school. Wij zijn een revalidatiecentrum. Wij werken wel met de schooluren, maar we vallen ook niet onder Departement Onderwijs, maar wel Departement Zorg. Wat ik wel weet van het gebouw, want ik werk hier zelf nog maar van 2015. Ik weet dat hier vroeger veel mijnwerkers opgevangen werden die uit het buitenland kwamen, dat dit hun eerste woonplaats was hier. Dat was ergens de jaren 1940-1950. Misschien zelfs de jaren '30.

A: Weet u waarom het is overgegaan naar een andere functie?

F: Ja, doordat de mijnen gesloten zijn. het gebouw had geen functie meer en dan is het te koop gekomen.

A: En jullie zijn daar dan als organisatie opgesprongen?

F: Ja. De huisvesting in Hasselt was te klein en de VZW is op zoek gegaan in Limburg naar een andere locatie en zo zij we hier terecht gekomen.

A: Heeft u nog info over het gebouw, zoals de architect en dergelijke?

F: Degene die het nu verbouwd heeft, weet ik wel, maar van vroeger weet ik niets.

A: Ah oke. En hoe is het momenteel met de interne organisatie? Is het bijvoorbeeld 1 directeur aanwezig, u, of zijn er verschillende?

F: Nee wij zijn een kleine VZW, dus het organigram is eigenlijk als volgt: de algemene vergadering, het bestuursorgaan, ik als directeur halftijds, een medisch directeur (de arts in huis). En dat is het.

A: En als er beslissingen genomen moeten worden, is dat in overleg met verschillende instanties of maakt u deze?

F: Dat hangt af van welke. De gewone operationele beslissingen doe ik, maar anders moet het in het bestuursorgaan overlegd worden en zij moeten daarover hun toestemming te geven.

A: Oké. Om nog even terug te komen op de werking van de verschillende groepen. U haalde de ergo aan, komen die in de klas, of hebben die een apart lokaal?

F: Die hebben een apart lokaal. Meestal gaan ze de kinderen uit de groepen te halen om bij hun, 1 op 1 te kunnen werken. Soms gebeurt het dat ze 2 kinderen samenzetten, maar het is ook zo dat de ergo en de logo 's middags wel eens, als de opvoeders in de groep zullen staan. Maar de therapie is meestal wel apart.

A: U haalde aan dat het gebouw enkele jaren geleden vernieuwd is geweest. Zijn er nog bepaalde problematieken en organisatorische problemen waar jullie tegen stoten? Bijvoorbeeld bepaalde lokalen die te klein zijn, of gebrek aan lokale ruimtes?

F: Niet echt, voor ons was het al een vooruitgang omdat we zeer klein gehuisvest waren in Hasselt. Qua ruimte was het al een hele vooruitgang. Nu, natuurlijk, de verbouwing is 15 jaar geleden gebeurd. Er zijn nu al een hele hoop nieuwe noden qua veiligheid en al die dingen. Wij hebben onlangs ook een screening gekregen van de overheid, en dan moeten we tegen 2050 alle gesubsidieerde gebouwen van de overheid energieneutraal moeten zijn. En om dit te doen moeten we het volledige gebouw volgens mij beginnen strippen. In 2010 hebben we dakisolatie van 10cm geplaatst, maar dat voldoet nu al lang niet meer. Ook de ramen zijn achterhaald. In dat opzicht, als we energieneutraal willen worden tegen 2050, zal er een volledige verbouwing moeten gebeuren.

A: Maar het is niet dat u inhoudelijk zegt dat u nog een vleugel erbij wilt?

F: Dat is momenteel totaal niet nodig. Moest er een uitbreiding komen, dan hebben wij hier nog een ruimte dat niet verbouwd is. Dus daar is wel nog wat mogelijkheid, maar momenteel hebben we meer dan ruimte genoeg.

A: En de ervaring van de ruimtes: de grootte, het daglicht in de lokalen, dat is ook allemaal goed?

F: Heel veel daglicht in de ruimtes is er al.

A: Hebben jullie ook bepaalde problematieken vanuit de omgeving, bijvoorbeeld snel verkeer dat voorbij komt, of?

F: We zijn wel al wat van de weg gegelgen, dus het maakt wel dat we daar initieel niet veel last van hebben. Maar ik denk wel... 's Avonds is het hier een duistere buurt en vroeger is hier wel wat problemen over geweest. Er was lawaaihinder en er lag ook veel afval. Een bus lachgas en dergelijke, maar op dit moment is het al beter. Tuintjes die wat onderkomen waren zijn ook reeds vernieuwd vorig jaar, dus we hebben daar weinig last van. Er is eenmalig, in die 10 jaar dat ik hier ben, wat vandalisme geweest. Maar dat is wel eerder... Dat waren eerder leerlingen van de middelbare school die zich vergist hadden van gebouw. Dus in die zin is het eigenlijk, hout vasthouden, nog nooit gebeurd. En dat vandalisme was ook eerder beperkt. Ze hadden enkel eieren tegen de gevel gegooit, maar er was niets kapot.

A: Dus er is niet echt een bepaald probleem dat u opgelost zou willen?

F: Nee niet echt, op dit moment loopt alles wel vlot.

A: Oké. Er zijn ook enkele kleinere bijgebouwen bijgeplaatst?

F: Bijgeplaatst? Enkel de carport en de tuinen. Al de rest was er al. Er zijn wel al zaken verdwenen waren. Ik denk dat er daar een moskee was dat al afgebroken is. Maar ik ben het niet zeker, dat is me ooit verteld. Wij zitten hier, en ik denk hier, was een moskee. Of op zijn minst een gebouw dat dienst deed als moskee. Maar dat was zo onderkomen dat het gewoon afgebroken is bij de verbouwing?

A: Werd dat nog gebruikt?

F: Toen niet: het gebouw stond ook al jaren leeg toen wij hier gekomen zijn. Wij zijn hier in de jaren '80 gesloten... Ik weet dat nadien de school hier nog een tijd geweest is, maar verder was dit leegstaand. Dus dat werd niet meer gebruikt.

A: En het is niet dat er een zekere vraag is vanuit de omgeving of vanuit de school?

F: Nee.

A: Zouden er plannen bestaan van die moskee?

F: Dat durf ik niet zeggen. Ik heb wel plannen van de huidige situatie, alsook afbraakplannen. Ik zie dat er hier toch iets opstaat. Ik denk dat dit de voorkant is. Daar zal wel nog iets tegen gestaan hebben.

A: Zoals de carport die u aanhaalde: dat is er gewoon door praktische redenen geplaatst?

F: Ja, omdat we nu een busje hebben. En ook een tuinhuis. Hier zie ik precies dat er ook nog iets stond in de tuin, maar daar zie ik het niet. Was dit dan de moskee, ik weet het niet. Want hier zie ik het ook niet direct staan. Hier kan het niet staan... En hier, wacht... Eens kijken.

A: En dit hier? Dit is iets van de hoogspanning waarschijnlijk.

F: ah ja dat zou kunnen.

A: Want dit huisje... Staat dat hier niet nog?

F: Ah ja dan zal het dat zijn dat is afgebroken. Ik weet niet of je hier iets op ziet: de bestaande situatie, inplantingsplan... Ah ik zie het! Het gebouw werd opgericht in 1954. Hier staan wel de dingen van hoe het gebouw is beschreven.

A: Zou het misschien een mogelijkheid zijn als ik de plannen voor beperkte tijd misschien zou mogen meenemen om ze in te kijken?

F: Hmm dat zal dat gebouw zijn, dat is verdwenen. Hier staat dan denk ik, wel nog een tuinhuis dat verdwenen is waarschijnlijk. Ja, ik weet niet wat je mee wilt hebben. Ik weet niet of de plannen... Dit zijn allemaal plannen van de nieuwbouw, is dit voor u ook interessant?

A: Jazeker, want mijn masterproject gaat eigenlijk over de volledige site: het middelbaar ook. En het ontwerp dat ik voorlopig wou realiseren, is om de volledige site te integreren en een brede school ervan te maken, om zo de onderbenutting in diverse gebouwen tegen te gaan met buurtfuncties te betrekken. Het leek me ook zeer interessant om de link met het Kolenspoor te verbreden en in te zetten op, door middel van paardentherapie. Dus vandaar mijn idee.

F: Oké, wacht even.

A: Ik weet ook niet wat uw visie daarover is?

F: Euh ja. Paardentherapie en zo is altijd beperkt voor een aantal kinderen. Dus dat kan zeker voor een aantal kinderen nuttig zijn, maar het is niet dat we zeggen dat dat een expliciete meerwaarde zou zijn voor onze kinderen op dit moment. Maar als dat in de buurt is en we kunnen daar beroep op doen, dan wel. Maar het is niet iets waarin wij nu zouden investeren.

A: Is er iets anders wat bijvoorbeeld wel zou kunnen zijn?

F: Goh... Inclusievere en ruimere speeltuin waar kinderen ook rust hebben en toestellen die op hun maat gemaakt zijn, zo'n dingen. De bestaande speelplaatsen en toestellen zijn te groot. Moest dit een aangepaste speeltuin zijn die aangepast zijn aan de noden van de kinderen, is het zeer interessant.

A: En dan zeker omdat kleutertjes te klein zijn voor de toestellen, of hoe bedoelt u?

F: Ja, en zeker ook qua veiligheidsvoorstellen, maar ook bijvoorbeeld binnen de grotere speeltuin, of toch wat meer of verschillende dingen, zodat er minder prikkels zijn. Op die manier. Nu... Wat wij ook doen, is gewoon wandelen en met de bakfiets. Daar leent het Kolenspoor zich ideaal voor: die fietssnelweg biedt daarvoor rust. Maar voor de rest, nee...

A: Zijn er zaken waar ik rekening mee moet houden dat voor de kinderen die komen echt een must is, of zijn er bepaalde drempels?

F: Die in de buurt echt aanwezig is? Of wat bedoelt u?

A: Dat ik hier zou kunnen voorzien dat de revalidatie gemakkelijker maakt, of meer kan ondersteunen daarin?

F: Ja, er zijn er al veel in het gebouw, en daar proberen we rekening mee te houden. Met alles wat anti-vriendelijk is, hoe wij het noemen. Maar anderzijds, in de buitenwereld is het natuurlijk ook zo dat... Ze moeten hun ook kunnen aanpassen natuurlijk. De hele buitenwereld zal hen niet aanpassen aan de kinderen. Het is wel belangrijk dat er initiatieven zijn waar zij eens naar toe kunnen. Het is ook niet de bedoeling dat de hele omgeving zich aanpast, dus in dat opzicht... Weet ik niet direct nog iets...

Ik zal u anders heel deze map meegeven met plannen.

A: Dan bezorg ik u deze terug. Want ik veronderstel dat u in de kerstvakantie...

F: Eén week zijn we open. Maar zeg maar tot wanneer jij denkt dat je alles kan gebruiken.

A: Ik denk dat het makkelijk is als u...

F: Als je mij uw telefoonnummer achterlaat voor moest ik ze echt nodig hebben, is dat oke. Maar ik denk voor mij zelf is januari ook goed, als dat haalbaar is voor u.

A: Klein moment, ik ken mijn nummer niet vanbuiten.

F: Is vrijdag een goed moment voor u om langs te komen, of?

A: Dat wisselt redelijk...

F: ... Ik zie anders 16 januari. Ik zal kijken of dat anders voor mij past. Past rond 9u voor u? Je mag ze anders ook altijd gewoon terugbrengen.

A: Ik zie dat ik de dag ervoor jury heb van mijn masterproject, maar ik denk dat 16 januari geen probleem is.

F: Laat anders maar iets weten als je nog iets nodig hebt. Normaal gezien ben ik wel vrij die periode.

A: Zit er ook iets draagstructuurgewijs bij de plannen, alsin funderingen?

F: Dat denk ik wel, dat is alles wat ik heb. Ik zal u alles direct meegeven.

A: Oké, geen probleem. Dan wou ik enkel nog vragen of u de enigste directeur bent? Is het dan misschien de mogelijkheid om hier nog even rond te kunnen kijken? Het is gewoon dat ik een idee heb van de verschillende ruimtes.

F: We zullen eens gaan kijken.

A: Is het trouwens oké als ik foto's zou maken van deze ruimtes?

F: Ja hoor, doe maar. Alles wat je hier zit, is nog van ons. Tot daar aan die bossen. Die zijn ook van ons, maar daar doen we niets mee. Dat is heel onderhoudsvriendelijk, dus tot nu toe niet. Het zou wel leuk zijn mocht u daar een hoogteparcours integreren, op maat van de kleutertjes. Dat zou nog iets leuks zijn. De twee gebouwen zijn gespiegeld, dus het ander gebouw heeft ook nog een liftkoker. Aan de binnenkant is er wel al veranderd, maar de structuur is wel hetzelfde.

A: Is de uitbreiding van de keuken nodig?

F: Nee, dat is groot genoeg. Vroeger was daar trouwens ook nog de conciërgewoning, maar nu staat die leeg.

A: Ah oké! Dat zijn wel nog leuke tegels precies.

F: Ja, maar gevaarlijk. Er zit asbest in. We hebben een asbestinventaris gemaakt, maar daarin stond vermeld dat, als je het niet afbreekt, het geen kwaad kon voor de kinderen. Dus los van de tegels en het dak, is er geen verdere asbest op de site. Enkel nog de oude dingen. En in de kelder zit er wel nog een oude asbestleiding.

Hier zie je ook nog de oude vensters: daar is niets aan veranderd. Maar het is nu meer opslag. Er is ook geen verwarming.

A: De conciërgewoning was dan op de gelijkvloers en dit verdiep?

F: Ja, klopt. Er is ook ooit een man geweest van in de 80 jaar, die hier ooit gewoond zou hebben. Hij vroeg of hij nog eens mocht kijken. Zo vertelde hij dat er in de kelder een keuken was, dat waren allemaal kabinen om in te slapen. Dit was zo voor alle gebouwen.

Hier is de administratieve ruimte. die is voldoende groot.

A: Hoeveel mensen werken er dan hier?

F: Een twintigtal, waarvan een deel parttime.

A: Heeft u last van deze hoogteniveaus?

F: Nee niet echt. Elke ruimte is ongeveer hetzelfde. Wil je wel geen foto's nemen waar kinderen opstaan, voor hun privacy?

A: Geen probleem, die zal ik weglaten.

F: Kinderen spelen vaak afzonderlijk omdat dat te veel prikkels zijn. Daar eten ze ook hun tienuurtje.

A: Ik merk heel veel geel in de gang, heeft deze kleur een betekening voor de kinderen?

F: Bij ons niet per se, dit kleur was er al toen wij er in kwamen. Kinderen moeten ook een diagnose hebben om hier naartoe te kunnen komen. De andere vleugel is eigenlijk identiek. De ergotherapeut heeft een eigen lokaal dat zijn eigen oefeningen doen. Maar elk kind moet individueel bepaald worden. Soms kijken ouders mee om te kijken hoe hun kind functioneert, en dan zien ze hoe ze het thuis kunnen aanpakken. Hier werken ze bijvoorbeeld veel met pictogrammen. Er is dus heel veel contact met de ouders. Hier heb je nog een zithoek en nog wat bureaus waar de dokter normaal zit. Deze trap is nog de originele trap. De kinderen sporten op het eerste verdiep.

A: wat scheidt jullie eigenlijk van een school?

F: Wij zijn veel intensiever bezig met individueel werk met kinderen. We hebben ook meer personeel per kind. We zitten met verschillende types, dus er is een zeer samenhangende, individuele samenwerking met de ouders en de specialisten. Er zijn ook kinderen met een heel specifiek eetpatroon. Zo zijn er kinderen die elke maaltijd alleen maar frikandellen willen eten, en dat vraagt veel aanpassing. Veel kinderen hebben geen of weinig gesproken taal, maar als ze hier vertrekken, kennen ze toch al enkele woorden. En dat onderscheidt ons van scholen, doordat we veel intensiever omgaan met de kinderen. Ook zijn er kinderen met een andere cultuur, die ook een beperkte achterstand met hun meeneemt. Dit is toch nog altijd een beetje een straf van de duivel voor sommige mensen. We horen ook dikwijls dat andere culturen autisme kunnen oplossen aan de hand van kruiden. Dan investeren ze duizenden euro's in kruiden, maar achteraf blijken de kinderen niet genezen te zijn. Dat zijn verhalen dat we spijtig genoeg ook nog vaak horen.

We proberen ook wel halal te koken voor mensen met een migratieachtergrond. De allochtone en autochtone kinderen en ouders kunnen wel goed met elkaar opschieten. Als kind is iedereen gelijk, en maakt de afkomst niet uit. Enkel de taal kan een probleem zijn. Wij zien ook dat vele mama's eigenlijk nog een huisvrouw zijn die niet extern werken, waardoor ze nog geen Nederlands spreken. Dit vermindert nu wel, maar 10 jaar geleden was dit een vaak voorkomend probleem. Voor de rest is dit geen extra moeilijkheid.

A: begeleiden jullie dan de ouders ook mee?

F: Ja, en dat vraagt veel tijd en energie. Ze denken in het begin heel veel zou kunnen en kunnen leren, maar dan is het onze taak om toch de realiteit bij te brengen. We willen zo veel mogelijk leren, maar dat is niet in de praktijk. Ze zullen het wel leren, maar ouders mogen niet verwachten dat hun kind "normaal" zou worden. Deze acceptatie is niet altijd even makkelijk. En dit maakt de ouderbegeleiding vaak ook moeilijk.

A: Oké, dankjewel. Ik denk niet dat ik verder nog vragen heb. Dan wou ik u nog heel graag bedanken voor uw moeite. Heel erg bedankt voor de moeite en uw tijd.

F: Graag gedaan. Mocht u nog vragen hebben, hoor ik het graag. Veel succes met uw project.

Bijlage 3: interview met de directeur van De Wissel op 5 december 2025

A: Anouck Cautaert

B: Bjorn Dillen

A: Ik had enkele vragen met betrekking tot de school. Ik ben tegengekomen dat het vroeger kamerwoningen waren.

B: Ja, het waren allemaal gezellenhuizen. Dat zijn gebouwen die gemaakt zijn voor migranten die nog geen verblijfplaats hadden en die hier tijdelijk opgevangen werden. Eigenlijk een soort asielcentrum avant la lettre. Deze kwamen dan tot ze iets anders hadden.

A: Vanwaar eigenlijk de transitie naar de school?

B: Op een moment hadden deze gebouwen geen functie meer, en dan is er een soort van zorginstelling gekomen. Buren van Tevona, dat heet nu Drie Linden Covida, hadden hier in der tijd... Ze gebruiken deze kamers voor cliënten op te vangen, die slapen daar. Dat is op een gegeven moment verkocht aan IGL, en IGL had dan 3 steunpilaren: zijnde zorg, onderwijs en tewerkstelling. En dan hebben ze hier eigenlijk hun school ingericht. Alle gebouwen zijn overgekocht en dan heeft Covida, toen nog Tevona, dat gebouw hiernaast gebouwd en dan is hier de school geweest. Dan hebben wij ondertussen een gebouw ondertussen opnieuw verkocht aan de Appelboom. Zo is het eigenlijk gekomen.

A: Hoe is jullie interne organisatie momenteel? Is er een directrice die alles regelt, of is er een ondersteunend team?

B: er zit een heel team onder en achter. We hebben een directieteam bestaande uit directeuren. Ik ben technisch directeur en mijn collega is adjunct-directeur. Er zijn eigenlijk 3 adviseurs die zowat alle praktische zaken opvolgen. De directeur is altijd de eindverantwoordelijke.

A: Hebben jullie connecties met de scholen zoals de Appelboom of andere organisaties?

B: We werken daar wel mee samen, we leggen de connectie mee. Zij vangen kleuters op, wij hebben leerlingen middelbaar onderwijs, dus er is geen rechtstreekse band. Materialen kunnen ze bij ons komen vragen en we zorgen dat het klaar staat. Covida is volwassenwerking, daar komen wel een aantal van onze leerlingen in terecht. We gaan hun ook wel helpen met de kerstmarkt bijvoorbeeld. Dan gebruiken zij onze terreinen als parking enzoverder. Als goede burens gaan we verder.

A: En de speelplaatsen blijven allemaal apart?

B: Klopt. Leerlingen buitengewoon onderwijs hebben daar heel veel moeite mee. Zij hebben echt wel hun begrensde buitenruimte nodig.

A: En zijn er naast deze nog andere organisaties waarmee jullie in het weekend samenwerken?

B: Nee, ook geen jeugdbeweging.

A: Dus enkel tijdens de schooluren?

B: Ja, enkel dan.

A: Hoeveel klaslokalen hebben jullie eigenlijk? Want het is wel een hele grote school.

B: Oei, daar heb ik geen idee van. Even tellen... 50? 50-60 klaslokalen, dan spreek ik niet over vergader- of ondersteunende lokalen, of secretariaat of kantoren. Ik denk zeker 50 klaslokalen.

A: En verhoudingsgewijs, hoe zit het met de kinderen?

B: Hier zitten 267 leerlingen. Onze klassen zijn altijd buitengewoon onderwijs, maximum 8 kinderen. Ik kan het niet echt vergelijken met hoe wij vroeger in de klas zaten van 25 man, maar de maximale grootte van klassen is 8 man. Sommige klassen bestaan zelf uit 3 man, en dit is soms wel nog pittig.

A: Als ik me niet vergis, vangen jullie ook studenten met bepaalde beperkingen op. Hoeveel kinderen hebben autisme in de school? In welke grootte spreken we dan?

B: Iedereen die hier zit, heeft wel een of ander etiketje. Voor buitengewoon onderwijs moet je een bepaald label gekregen hebben en de type 9, dat zijn ASS-leerlingen, ik denk dat dat ongeveer 40% is van de leerlingen. Nee, niet 40%, wacht! Het zal iets minder zijn... Laten we toch zeggen dat er minstens 100 leerlingen rondlopen hier met ASS.

A: Is er dan meer vraag naar jullie school? Zit de school vol met andere woorden?

B: Ja, deze school zit vol. En in bepaalde opleidingstypes zitten we met een wachtlijst. Maar we zitten niet in de mogelijkheid om nog uit te breiden.

A: Want jullie school heeft OV 1 tot en met OV4. Hoe zit het daar met de grootte? Zijn dat vooral mensen die OV 1 volgen?

B: Wacht he. OV 1... We hebben 4 campussen: we hebben een campus in Zonhoven en in Genk, dan hebben we nog een campus in Bilzen, de Ep-school. Daar zitten leerlingen met OV 4. En dan deze campus. We hebben een 60-tal leerlingen OV1 en evenveel OV2, en 100-tal OV3 en een 25-tal OV4. Dus dat zijn vooral de vier delen.

A: Wat is de populairste richting die jullie bieden?

B: Wat is populair... We kunnen het niet vergelijken met het normaal onderwijs. Het probleem is... Allee, het is geen probleem. We hebben binnen OV1 maar 1 richting, idem voor OV 2—2. Binnen OV3 hebben we taal, hout, horeca en haarverzorging. Momenteel is haarverzorging wel heel erg volzet, ook omdat dit de enige richting is voor meisjes. Binnen buitengewoon onderwijs is er relatief weinig meisjesrichtingen. En dat kan nergens anders in de nabijheid gevolgd worden bij OV. Iedereen die dit wil doen, moet bij wijze van spreken naar hier komen. En dan binnen OV4 hebben we maar 1 richting, dat is alles wat met sport en welzijn zit.

A: Met dat u daarnet aanhaalde dat de school helemaal volzet is, veronderstel ik dat er uitbreidingsnood is binnen de school?

B: het gebouw dat we gaan zetten, is ook bedoeld voor deze 267 leerlingen. Wat er wel kan gebeuren, is dat één stuk van het bestaande gebouw behouden blijft als onderwijsfunctie en dat we daar die uitbreiding kunnen maken. Maar heel veel verder uitbreiden gaan we niet doen, ook omdat dat niet te doen is organisatorisch. Die 267 leerlingen, betekenen dat er een 150-tal personeelsleden zijn. dat is niet meer regelbaar.

A: En in de ideale wereld, zijn er bepaalde studierichtingen, indien jullie wel nog zouden kunnen uitbreiden, die jullie wel nog zouden willen plaatsen hier? Of is er een zekere vraag naar?

B: De mensen van de wachtlijst, de mensenwerking met ASS bij OV1 en OV4, daar is... eventueel wel wat groter maken, maar we zullen zien hoe dat evolueert met de leerlingen.

A: Zijn er bepaalde problematieken binnenin het gebouw, of zijn er nog andere zaken waar jullie tegenop stoten?

B: Op dit moment is de realisatie van de nieuwbouw ingeplant in 2030. Dat is nog 5 jaar en nog maar 5 jaar. Wat willen we nog doen tegen dan? Willen we het dak herstellen? Dat is nu nog afwegen waarin we geld steken en welk oplapwerk nodig is.

A: Want de gebouwen zijn niet beschermd?

B: Nee. Ze hebben wel een bepaalde erfgoedwaarde, maar ze zijn niet geklasseerd. In het kader van de nieuwbouw is het ook de bedoeling om een paar bestaande gebouwen af te breken. Stad Genk zei daarop dat, het enige gebouw waar zij een meerwaarde in zien, dat zij dan graag willen behouden, is het hoofdgebouw aan de andere kant. Wat heel hard lijkt op de Appelboom. Dit gaat sowieso blijven staan. Dit ander gebouw gaat sowieso verdwijnen, want het is helemaal op. Stad Genk zei wel van ja, als je het afbreekt, hebben we liever dat er niets komt en dat het een grote open ruimte blijft. Dit is waar we nu zitten en dit is helemaal op zijn einde. Er zijn ook veel asbest-toestanden hier.

A: Want de Appelboom, het is duidelijk wat daar gaande is. Kan u anders kort toelichten wat het probleem is met de andere gebouwen?

B: Euh ja, hier zijn werkhuizen. En de Wilg, met de hout- en metaalafdeling, hebben ook een sporthal. Dan heb je hier binnen dit, daar zit OV1. Daar heb je een eetzaal en de horeca-afdeling. En dan in dit gebouw zit OV2, en daar zitten ook de algemene vakken van OV3, dus horeca, haarverzorging enzoverder. En hier, wacht he. Hier zitten vooral administratieve functies en OV4, en onderdeel haarverzorging zit daar ook. Daar is het secretariaat ook waar je juist bent geweest. Daar zijn de serres, maar deze zijn niet meer in gebruik. Vroeger hadden we nog de opleiding tuinbouw, maar die is er niet meer. Maar daar hadden we heel weinig leerlingen van. En onze zusterschool is een gelijkaardige school die ook een aantal opleidingen OV 3 had of heeft, en die hebben een tuinbouwafdeling waar wel veel leerlingen zaten. We hebben er dan voor gekozen om dan die niet meer in te richten. Het is te gek om alles naast een te plaatsen. Ze zijn dus niet meer in gebruik, maar ze worden ook wel afgebroken met het nieuwbouwverhaal.

A: En hier in dit gebouw?

B: Ja dat zijn loodsen eigenlijk. Hier hebben we een stukje OV2 waar we de arbeidstraining doen. En dus dit is magazijn en hier zit onze technische dienst en onderhoudsmedewerkers. Al hun materiaal staat binnen waar ze kunnen zitten.

A: U haalde daarnet OV1, 2 en 3 aan, dat ze allemaal wat algemener zijn. ik had online gezien dat er, als ik me niet vergis, wiskunde-wetenschappen ook is?

B: Ja, maar dat is allemaal OV4, en die zitten in Bilzen. Dat is op de campus in Bilzen.

A: Wat wordt dan specifiek in die OV1, 2 en 3 gegeven?

B: Ah ja. OV1 zijn eigenlijk leerlingen die voorbereid worden op het dagelijkse leven in een dagcentrum met een mentale of fysieke beperking. Dit zijn onze mensen met meestal de laagste IQ. OV2 zijn ook leerlingen die worden voorbereid op maatwerk. Vroeger was dat altijd Bewel, maar nu is het al iets ruimer dan dat, maar ze werken wel nog altijd met ondersteuning. OV3 grenst wat aan met de onderzijde van BSO: meestal worden die leerlingen geen zelfstandigen, maar medewerkers bij een zelfstandige. Of een keukenhulp, of iemand die bij de kapper werkt, maar niet als zelfstandige. OV4 zijn eigenlijk leerlingen met een normaal IQ, een normale begaafdheid, maar deze hebben last van ASS. Ze hebben te weinig ondersteuning in normaal onderwijs en ze halen het daar niet. De leerinhoud is wel het zelfde, maar het enige verschil is dat ze in kleinere en aangepaste klassen zijn.

A: Zijn er ook, omdat we het hadden over problematieke kinderen in het gebouw, problematieken naar de wijk toe? Overbelasting of dergelijke?

B: Nee niet echt, het enige wat gebeurd is... In het weekend gebeuren hier wel gekke dingen, dit is hier zowat een verzamelplaats voor ongein. Laten we wel zeggen dat we wel weten waar we terecht kunnen met grote bussen lachgas. De politie weet dit ook wel, dus dat is wel wat verscherpt. Daarom zouden we de voorkant ook wel wat willen aanpassen, zodat het meer mensvriendelijk wordt en toegankelijker is. Maar 's avonds is hier niemand meer in de buurt. Je hebt wel scholen en volkstuintjes, maar het is een heel lege omgeving 's avonds en 's nachts.

A: Maar jullie hebben dan geen connectie met de volkstuintjes of het Kolenspoor?

B: Euhm. Nee. We hebben wel de boompjes aangeplant bij de volkstuintjes. Die dingen doen we wel met onze OV2-afdeling, maar voor de rest relatief weinig.

A: Omdat jullie vroeger tuinbeheer hadden, leek het me een interessante connectie. Daarom die vraag.

B: Ja, dat was voor een stuk de bedoeling, maar de campus zelf is al zo groot, dat we het zo al niet onderhouden kregen binnen de campus. Het is in totaal 4 hectare en nog iets, en onze leerlingen zijn natuurlijk ook niet zo heel snel in hun dingen die ze moeten doen, dus we moeten er wel onze tijd voor pakken. Ze hadden niet echt de tijd om echt extern nog te gaan werken. Indien mogelijk doen we het wel, maar niet vaak.

A: Ik had hier nog origineel tussenstaan voor plannen van de bestaande toestand en hun bijbouw, maar die zullen dan...

B: Ja dat weet ik niet, maar van de gebouwen die blijven bestaan, dat heb ik wel.

A: Die bijbouwen zijn later gekomen. Is dat met de capaciteiten die jullie wouden uitbreiden?

B: Ja, voor een stuk wel, maar ook omdat... Vroeger was dit gebouw ook van de school, maar dit is dan verkocht waardoor dit en dit nodig werd om de praktijkvakken te geven.

A: Nog een technische vraag, maar misschien weet u hier geen antwoord op. Maar draagstructuurgewijs van de gebouwen: is dit een kolommenstructuur?

B: Ja.

A: Allemaal?

B: Ja. Allee, deze niet, maar de rest is wel met kolommen. We kunnen u dat anders straks laten zien. Daar ga je ook de oude kamers mooi in terugvinden. Al die gebouwen hebben eigenlijk dezelfde insteek. Die ook hier.

A: En dan wou ik ook nog heel kort mijn eigen project pitchten om uw visie hierop te kunnen horen. Ik heb een onderzoek gedaan naar buurthuizen, omdat sociale interacties me zeer hard interesseren. Zo heb ik een leegstand ontdekt. Vanuit die fascinatie leek het me interessant om, deze leegstaande gebouwen te koppelen met deze instanties. Scholen vind ik ook zeer interessant. En vanuit deze interesse wil ik een brede school creëren. Het leek me ook een ideale locatie om te connecteren met het Kolenspoor en een brede school te creëren. Het doelgroep waarop ik me vooral wil focussen, zijn kinderen en volwassenen met autisme. Dus ook de autismevriendelijke toepassingen en integraties, om met kleuren te werken. Dus kort samengevat: een brede school dat autismevriendelijk is, in combinatie met een buurt- en leercentrum waar workshops en lezingen kunnen doorgaan, alsook taalcursussen. Het interessante aan mijn verhaal is dat ik dit wil koppelen aan paardentherapie. Dit omdat dit blijkt uit onderzoek, dat het heel hard werkt om autisme en natuurwerking te combineren.

B: Heel interessant. Er zijn een aantal dingen waar we nu ook al mee bezig zijn of al gedaan hebben, waarvan we toch teruggekeerd zijn. Bijvoorbeeld: in ons nieuwbouwverhaal willen we ook naar een anti-vriendelijke school en buitenaanleg gaan. Eén van de dingen die heel duidelijk in het ontwerp is uitgeschreven, was dat het een duidelijk leesbaar gebouw moet zijn. Mensen moeten hun weg vinden, zonder dat ze kunnen lezen. Er zijn veel kinderen die niet kunnen lezen, alsook anderstalige ordes die niet kunnen lezen. Dus dat is wel heel duidelijk opgenomen dat het logisch moet zijn. De buitenaanleg moet eigenlijk ruimte geven om te kunnen wegglijpen bij wijze van spreken, of u afzonderlijk te kunnen zetten, zonder effectief weg te kunnen. Wegloopgedrag willen we wel vermijden.

Dus dat zit in de nieuwbouw, maar we proberen dat hier op dit moment zo goed mogelijk te doen, maar we zitten met een gebouw dat eigenlijk nooit gebouwd is als school. Het is gebouwd als verblijfscentrum. Als we technisch kijken naar de netto-brutoverhouding, dan kijkt Agion naar 1.4%, maar dat is hier gigantisch. Wij hebben zo veel verloren ruimte, bijvoorbeeld alle gangen zijn relatief breed met maar langs 1 kant de klas. Dus er is veel verloren ruimte, het is niet helemaal functioneel. Dit zou wel moeten duidelijker zijn in de nieuwbouw. Wat betreft die connectie met de omgeving. Vroeger kwamen de mensen van Covida naar de school, dat doen we nog, maar het probleem is dat er middelen tegenover gezet moeten worden. Iemand moet hier zijn en hun binnen en buiten laten, controleren of er niets gebeurd is... En dit maakt het verhaal van zo'n open school niet altijd organisatorisch altijd even makkelijk. Natuurlijk, tenzij er wordt in geïnvesteerd. De bedoeling is wel dat we de sporthal bijvoorbeeld meer gericht zullen maken op het doelpubliek waar we zelf mee werken: met ASS, kinderen met beperkingen. En dit is waarschijnlijk wel de bedoeling om het open te trekken omdat organisaties daarnaar naar op zoek zijn. We gaan ook bijvoorbeeld de opleiding horeca en haarverzorging meer opentrekken naar de buurt toe, zodat we hier op bepaalde momenten kunnen komen eten of hun haar kunnen komen doen. Maar dat gaat niet heel gestructureerd zijn, omdat onze leerlingen het ook moeten kunnen. Wij kunnen zeggen dat dat elke week moet, maar dat werkt dan niet. We moeten kijken wanneer het kan. Het is afwegen wanneer we druk leggen, zonder overdruk te leggen.

En dan de paarden. We hebben hier al diertjes gehad, maar ook dat is organisatorisch een heel gedoe, want de school is ook vaak dicht. Er zijn veel vakanties en dan zijn er niet veel

mensen aanwezig. Er waren vroeger geiten, kippen en een zwijn. Maar iemand moet wel elke dag die dieren te verzorgen. Bij paarden moet je er ook wel nog mee bezig zijn, en dat is niet zo heel makkelijk te organiseren. An sich is dat wel jammer, maar goed, het is zo. Bijvoorbeeld bij Sint-Gerardus in Diepenbeek, zij hebben wel een manège en paarden waar peuters mee gaan rijden, maar zij hebben ook een NFC, een verblijfscentrum voor kinderen die daar eigenlijk op internaat zitten. Sommigen blijven daar ook zitten gedurende de hele vakantie, en dan is dat wel mogelijk. Maar dit hebben we hier niet, en dat is wel jammer.

A: Dus dat is wel iets dat jullie, als het mogelijk zou zijn, wel zouden doen?

B: Wij krijgen heel veel vraag van bijvoorbeeld personeelsleden die zeggen van ja, in die school hebben ze schaapjes zitten, maar daar is altijd een NFC aan gekoppeld. Als ze u vragen hoe we dat gaan doen, dan weet ik het ook niet. Voor bepaalde doelgroepen heeft dit inderdaad wel een meerwaarde. Maar wat je wel moet proberen vermijden, is, dat wij als school niet te veel in het vaarwater komen van zo'n instelling. Want we moeten nog altijd ervoor zorgen dat kinderen en jongeren, hoe beperkt ze ook zijn, dingen bijleren. Dus dit is een grote aweging die we altijd moeten maken: wanneer zijn we als therapie bezig en wanneer als school? Ons hoofddoel is natuurlijk nog altijd het schoolgebeuren, maar soms zijn die therapeuten en begeleiders ook leerrijk voor de kinderen. Dat is niet altijd een makkelijk evenwicht.

A: U had ook nog iets aangehaald van die 1.4%, dat is qua oppervlak bedoelt u? En u had aangehaald van die interne organisatie, dat we ook moeten oppassen met die brede school als er bepaalde beslissingen gemaakt moeten worden. Wie maakt deze momenteel?

B: Ja. En dat hangt er een beetje van af. Er wordt gekeken naar wie er beslist dat... Als er een nieuwbouw komt of niet, dan is dat het schoolbestuur. En dan heb je nog de debutatie. Maar als dat gaat over de richtingen, is dat altijd in samenspraak met de school en de directeur. Als het gaat over dagelijks schoolleven, is het de directeur die eigenlijk beslist om te delegeren. Het is niet dat wij een levering hout laten komen, dat ze dat aan mij moeten vragen, maar zij moeten die bestelling wel goedkeuren. Dan is dat wel gedelegeerd.

A: De contactgegevens van het provinciehuis, is dat een afspraak maken?

B: Ik denk dat je best eens belt en vraagt naar... Ja, naar wie... Geef mij uw nummer eens, dan zal ik u doorverwijzen. Dan ga ik even kijken wie u kan helpen. Het is sowieso bij de dienst facilitair beheer.

Dan zal ik straks of maandag eens kijken bij wie je terecht kan. Maar het is sowieso via de dienst facilitair beheer. Dit zijn plannen die ik nog gevonden heb.

A: Oh, u geeft me deze mee?

B: Ja, als je me die binnen een paar maand kan terugbezorgen, mag je ze zeker meenemen!

A: Dank u, dat is zeer fijn.

B: Dat zijn plannen van de verbouwing, maar niet de originele. Wil je deze ook hebben? Die zal je daar moeten vragen. Dat is nog allemaal op dat kalkpapier getekend.

A: Dit zijn de plannen van dit gebouw dan?

B: Ja, van het Eikenhof. Maar daar zit alles in: de kelder, de zolder, het verdiep, de elektriciteitsplannen. Het kan maar handig zijn voor u. En dan de structuurplannen.

A: Dank u. Vooral structurele veranderingen zijn interessant. Ik had trouwens, even “en passant”, gezien dat alle gebouwen hun eigen naam hebben. Is dat nog van de tijd van de mijnen, of?

B: Nee nee, dat is eigenlijk nog van de school. Dat heeft te maken met een boom die in de buurt staat of stond. Wat daar het verhaal achter is, geen idee. Bij het Eikenhof, daar staat vanachter een grote eik. Vroeger noemde het Beukenhof het Berkenhof, en het domein van de Appelboom heeft vroeger ook Beukenhof gegeten. En deze gebouwen hebben ze gewoon een naam gegeven: Es, Wilg, Dennenhof. Bij deze laatste staat geen dennenboom, maar wel een naaldboom. Maar goed, dat is eigenlijk de oorsprong van de naam van de gebouwen.

A: Ah oké. Ik vraag het omdat ik hier al veel ben voorbij gekomen voor onderzoek, en ik dacht steeds dat dit gebouw er niet bijhoorde omdat dat zowat apart lag, en met die naam was ik aan het twijfelen.

B: Ja, snap ik. Het ligt ook niet zo heel goed. de bedoeling is ook om de projectsite van de nieuwbouw... Dat is eigenlijk, wacht he. Dat is dit, zo, tot hier. En dit stukje wordt afgebroken en daar is de bedoeling om parking van te maken. En die parking hier gaat weg. Waarom, die parking mag er eigenlijk zelf niet zijn. Stad Genk weet dat eigenlijk zelf ook wel, maar het is eigenlijk een groene zone, die parkeerstrook. Het is de bedoeling dat het vanaf hier eigenlijk eenrichtingsverkeer wordt, zodat je daar de ruimte krijgt om te ontharden. Die parkeerstrook gaat dus weg, dat is zowat de insteek die er is vanuit stad Genk voor deze wijk.

A: En dit is altijd deel geweest van jullie site veronderstel ik. Ik denk dat ik rond ben met mijn vragen. Zou het misschien mogelijk zijn dat ik, al dan niet zelf of met u, met de gebouwen mag kijken?

B: Natuurlijk. Het meest recente is het Eikenhof. Dan kan je ook eens zien hoe die structuur in elkaar zit. Zijn er nog dingen waarvan je nog wil weten?

A: Het zou wel kunnen dat u mij binnen dit en een tijdje nog eens ziet, enerzijds voor de plannen terug te geven, anderzijds om extra info van de site te weten. Indien dit geen probleem is natuurlijk?

B: Geen probleem! Als ik geen tijd heb, maak ik wel tijd.

A: Dat is heel fijn. Dankjewel.